

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2014/24/EU,

annettu 26 päivänä helmikuuta 2014,

julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 53 artiklan 1 kohdan sekä 62 ja 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Jäsenvaltioiden viranomaisten tehdessä hankintasopimuksia tai tehtäessä tällaisia sopimuksia niiden puolesta on noudatettava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) periaatteita ja erityisesti tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatetta, sijoittautumisvapauden periaatetta ja palvelujen tarjoamisen vapauden periaatetta sekä niistä johtuvia periaatteita, kuten yhdenvertaisen kohtelun, syrjimättömyyden, vastavuoroisen tunnustamisen, suhteellisuuden ja avoimuuden periaatteita. Tietyn arvon ylittäviä hankintasopimuksia varten olisi kuitenkin laadittava säännöt, joilla sovitetaan yhteen kansallisia hankintamenettelyjä sen varmistamiseksi, että näitä periaatteita noudatetaan käytännössä ja että julkiset hankinnat avataan kilpailulle.
- (2) Julkisilla hankinnoilla on olennainen merkitys 3 päivänä maaliskuuta 2010 annetussa komission tiedonannossa "Eurooppa 2020, Älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun strategia" vahvistetussa Eurooppa 2020 -strategiassa, jäljempänä 'älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategia', yhtenä markkinapohjaisista ohjauselementeistä, joiden avulla voidaan saada aikaan älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua ja varmistaa samalla julkisten varojen mahdollisimman tehokas käyttö. Sen

vuoksi olisi tarkistettava ja nykyaikaistettava julkisia hankintoja koskevia sääntöjä, jotka on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/17/EY ⁽⁴⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/18/EY ⁽⁵⁾ nojalla, jotta voidaan tehostaa julkisten varojen käyttöä, helpottaa erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten, jäljempänä 'pk-yritykset', osallistumista julkisiin hankintoihin ja antaa hankkijoille paremmat edellytykset hyödyntää julkisia hankintoja yhteisten yhteiskunnallisten tavoitteiden tueksi. Lisäksi on tarpeen selvittää peruslähtökohtia ja -käsitteitä, jotta voidaan taata oikeusvarmuus ja sisällyttää lainsäädäntöön tiettyjä näkökohtia, jotka liittyvät asiaa koskevaan Euroopan unionin tuomioistuimen vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön.

- (3) Tätä direktiiviä täytäntöönpannassa olisi otettava huomioon Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista ⁽⁶⁾ erityisesti viestintävälineiden valinnan, teknisten eritelmien, hankintasopimuksen tekoperusteiden ja sen toteuttamista koskevien ehtojen yhteydessä.

- (4) Koska julkinen toiminta on yhä monimuotoisempaa, on tarpeen määritellä selvemmin itse hankinnan käsite. Kyseinen selvitys ei saisi kuitenkaan johtaa tämän direktiivin soveltamisalan laajentamiseen direktiivin 2004/18/EY soveltamisalaan nähden. Unionin hankintasäännöillä ei pyritä sääntelemään kaikkia julkisten varojen käytön muotoja vaan ainoastaan sellaista käyttöä, joka on tarkoitettu vastikkeelliseen rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen hankkimiseen hankintasopimuksella. Olisi selvennettävä, että tällaisen rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen hankkimisen olisi kuuluttava tämän direktiivin soveltamisalaan riippumatta siitä, hankitaanko niitä osto-, leasing- vai muun muotoisilla sopimuksilla.

Hankkimisen käsite olisi ymmärrettävä laajasti hyötyjen saamisena kyseisistä rakennusurakoista, tavaroista tai palveluista, jolloin hankkiminen ei välttämättä edellytä omistusoikeuden siirtoa hankintaviranomaisille. Lisäksi pelkkään toiminnan rahoittamiseen, erityisesti avustuksilla, liittyy usein velvollisuus palauttaa saadut määrät, jolle niitä käytetään aiotuihin tarkoituksiin, eikä se yleensä kuulu julkisia hankintoja koskevien sääntöjen soveltamisalaan. Vastaavasti tilanteita, joissa kaikilla tietyt edellytykset täyttävillä toimijoilla on erotuksetta oikeus harjoittaa

⁽¹⁾ EUVL C 191, 29.6.2012, s. 84.

⁽²⁾ EUVL C 391, 18.12.2012, s. 49.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 15. tammikuuta 2014 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 11. helmikuuta 2014.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/17/EY, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjen yhteensovittamisesta (EUVL L 134, 30.4.2004, s. 1).

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/18/EY, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta (EUVL L 134, 30.4.2004, s. 114).

⁽⁶⁾ Hyväksytty neuvoston päätöksellä 2010/48/EY, tehty 26 päivänä marraskuuta 2009, vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 23, 27.1.2010, s. 35).

tiettyä toimintaa, kuten asiakkaan valinnanvapauteen perustuvat järjestelmät ja palvelusetelijärjestelmät, ei olisi pidettävä hankintana vaan pelkästään lupajärjestelminä (esimerkiksi lääkkeiden myyntiluvat tai lääkintäpalveluja koskevat luvat).

- (5) Olisi muistettava, että tässä direktiivissä ei millään tavalla veloiteta jäsenvaltioita turvautumaan alihankintaan tai ulkoistamiseen sellaisten palvelujen suorittamisessa, jotka ne haluavat suorittaa itse tai järjestää muulla tavalla kuin tässä direktiivissä tarkoitetuilla hankintasopimuksilla. Lakiin, asetukseen tai työsopimukseen perustuvien palvelujen suorittamisen ei olisi kuuluttava tämän direktiivin soveltamisalaan. Joissakin jäsenvaltioissa tällaisia voivat olla esimerkiksi eräät hallinnolliset ja valtion palvelut, kuten täytäntöönpano- ja lainsäädäntöpalvelut, tai eräät yhteiskunnalle tuotettavat palvelut, kuten ulkoasiainhallinnon palvelut, oikeuspalvelut tai pakolliset sosiaaliturvapalvelut.
- (6) On syytä muistaa myös, että tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa jäsenvaltioiden sosiaaliturvalainsäädäntöön. Siinä ei myöskään pitäisi käsitellä sellaisten yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen vapauttamista, jotka on varattu julkisille tai yksityisille tahoille, tai palveluja tarjoavien julkisten tahojen yksityistämistä.

Samoin olisi syytä muistaa, että jäsenvaltiot saavat järjestää pakolliset sosiaali- tai muut palvelut, kuten postipalvelut, joko yleistä taloudellista etua koskevin palveluina tai muina kuin taloudellisin yleistä etua koskevin palveluina tai niiden yhdistelmänä. On aiheellista selvittää, että muiden kuin taloudellisten yleistä etua koskevien palvelujen ei olisi kuuluttava tämän direktiivin soveltamisalaan.

- (7) Lopuksi olisi muistettava, että tämä direktiivi ei vaikuta kansallisten, alue- tai paikallisviranomaisten vapauteen määritellä unionin oikeuden mukaisesti yleistä taloudellista etua koskevat palvelut, niiden soveltamisala ja tarjottavan palvelun luonne, mukaan lukien palvelun laatua koskevat ehdot, yhteiskuntapolitiikkaa koskevien tavoitteidensa saavuttamiseksi. Tämä direktiivi ei myöskään saisi vaikuttaa kansallisten, alue- ja paikallisviranomaisten valtuuksiin tarjota, tilata ja rahoittaa yleistä taloudellista etua koskevia palveluja SEUT 14 artiklan sekä SEUT:iin ja Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen liitetyn yleistä etua koskevista palveluista tehdyn pöytäkirjan N:o 26 mukaisesti. Lisäksi tämä direktiivi ei koske yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen rahoitusta eikä järjestelmiä, joilla jäsenvaltiot myöntävät tukea erityisesti sosiaalialalla unionin kilpailusääntöjen mukaisesti.

- (8) Hankintasopimusta olisi pidettävä rakennusurakkasopimuksena ainoastaan, jos sen kohteena on nimenomaan liitteessä II tarkoitettujen toimintojen toteuttaminen, vaikka sopimukseen sisältyisi myös kyseisten toimintojen toteuttamisen edellyttämien muiden palvelujen suorittamista. Palveluhankintasopimukseen voi joissakin olosuhteissa, erityisesti isännöinti- ja kiinteistöpalvelualalla, sisältyä rakennustöitä. Jos tällaiset rakennustyöt kuitenkin ovat liitännäisiä hankinnan pääkohteeseen nähden ja ovat sen mahdollista seurausta tai täydentävät sitä, niiden sisältyminen sopimukseen ei oikeuta pitämään palveluhankintasopimusta rakennusurakkasopimuksena.

Koska rakennusurakkasopimuksia on monenlaisia, hankintaviranomaisten olisi kuitenkin voitava tehdä rakennusurakoiden suunnittelua ja toteutusta koskevat sopimukset kummastakin erikseen tai molemmista yhdessä. Tällä direktiivillä ei ole tarkoitus säätää yhteisen tai erillisen sopimuksen tekemisestä.

- (9) Hankintaviranomaisen asettamia vaatimuksia vastaavan rakennusurakan toteuttaminen edellyttää, että kyseinen viranomainen on toteuttanut toimenpiteet rakennusurakan tyypin määrittämiseksi tai vähintään on käyttänyt ratkaisevaa vaikutusvaltaa rakennusurakan suunnitteluun. Se, suorittaako urakoitsija koko urakan tai osan siitä omin varoin vai varmistaako hän urakan suorittamisen muilla varoilla, ei saisi muuttaa hankintasopimuksen luokittelemista rakennusurakkasopimukseksi, kunhan urakoitsija täyttää suoran tai epäsuoran oikeudellisesti täytäntöönpanokelpoisen veloitteen sen varmistamiseksi, että urakka suoritetaan.

- (10) ”Hankintaviranomaisten” ja erityisesti ”julkisoikeudellisten laitosten” käsitteitä on tarkasteltu useaan otteeseen Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä. Sen selvittämiseksi, että tämän direktiivin henkilöllinen soveltamisala olisi säilytettävä muuttumattomana, on tarkoituksenmukaista pitäytyä tuomioistuimen käyttämissä määritelmässä ja lisätä siihen eräitä asiaa koskevassa oikeuskäytännössä annettuja tarkennuksia, joiden pohjalta itse määritelmät on ymmärrettävä, aikomatta muuttaa oikeuskäytännössä kehitettyjä käsitteitä. Sen vuoksi olisi selvennettävä, että laitosta, joka toimii tavanomaisissa markkinaolosuhteissa, tavoittelee voittoa ja vastaa toimintansa harjoittamisesta aiheutuneista tappioista, ei olisi pidettävä ”julkisoikeudellisena laitoksena”, koska yleisen edun mukaisia tarpeita, joiden tyydyttämiseksi se on perustettu tai joiden tyydyttäminen on annettu sen tehtäväksi, voidaan pitää luonteeltaan teollisina tai kaupallisina.

Vastaavasti asianomaisen laitoksen rahoituksen lähdettä koskevaa edellytystä on niin ikään tarkasteltu oikeuskäytännössä, jossa on selvennetty muun muassa, että rahoittaminen ”pääosin” merkitsee yli puolta rahoituksesta ja että kyseiseen rahoitukseen voi sisältyä käyttäjiltä saatavia maksuja, jotka määrätään, lasketaan ja peritään julkisoi-keudellisten sääntöjen mukaisesti.

- (11) Sekamuotoisten hankintasopimusten tapauksessa sovellet-tavat säännöt olisi määriteltävä sopimuksen pääasiallisen kohteen mukaan, jos sopimuksen muodostavat eri osat eivät ole objektiivisesti erotettavissa toisistaan. Sen vuoksi olisi selkeytettävä, miten hankintaviranomaisten olisi määritettävä, ovatko eri osuudet erotettavissa. Selkeyttä-misen olisi perustuttava asiaa koskevaan Euroopan unio-nin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön.

Määrittäminen olisi tehtävä tapauskohtaisesti niin, että hankin-taviranomaisen ilmaisemat tai sen oletetut aiomukset katsoa, että sekamuotoisen sopimuksen eri osat eivät ole erotettavissa toisistaan, eivät riitä vaan näiden aiko-musten olisi perustuttava objektiivisiin seikkoihin, joiden vuoksi ne voivat olla oikeutettuja ja joilla voidaan perus-tella tarve tehdä yksi sopimus. Tällainen perusteltu tarve tehdä yksi ainoa sopimus voi olla kyseessä esimerkiksi rakennettaessa yksi rakennus, josta osa on tarkoitettu asianomaisen hankintaviranomaisen käyttöön ja toinen osa käytettäväksi käyttöoikeudella, esimerkiksi pysäköin-titilojen tarjoamiseksi yleisölle. Olisi selvennettävä, että tarve tehdä yksi ainoa sopimus voi johtua luonteeltaan sekä teknisistä että taloudellisista syistä.

- (12) Jos on kyse sekamuotoisista hankintasopimuksista, joiden osat ovat erotettavissa toisistaan, hankintaviranomaiset saavat tehdä aina erilliset sopimukset sekamuotoisen han-kintasopimuksen erillisiä osia varten, jolloin kuhunkin erilliseen osaan sovellettavat säännökset olisi määriteltävä yksinomaan kyseisen yksittäisen sopimuksen ominaisuuk-sien perusteella. Toisaalta jos hankintaviranomaiset päät-tävät sisällyttää muita osia hankintaan, pääperiaatteena pitäisi olla, että jos sopimus ilman tällaisia osia olisi teh-tävä tämän direktiivin säännösten mukaisesti, tätä direk-tiiviä olisi edelleen sovellettava koko sekamuotoiseen hankintasopimukseen siihen katsomatta, millainen lisätty-jen osien arvo muuten olisi ollut ja millaista oikeudellista järjestelyä niihin muutoin olisi sovellettu.

- (13) Olisi kuitenkin laadittava erityiset säännökset sellaisia se-kamuotoisia hankintasopimuksia varten, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia taikka osia, jotka eivät kuulu SEUT:n soveltamisalaan. Tällaisissa tapauksis-sa pitäisi olla mahdollista olla soveltamatta tätä direktii-viä, edellyttäen, että yhden sopimuksen tekeminen on

objektiivisista syistä perusteltua ja että päätöstä yhden sopimuksen tekemisestä ei tehdä siinä tarkoituksessa, että sopimukseen ei sovelleta tämän direktiivin tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/81/EY⁽¹⁾ säännöksiä. Olisi täsmennettävä, että hankintaviranomai-sia ei olisi estettävä päättämästä soveltaa tiettyihin seka-muotoisiin hankintasopimuksiin tätä direktiiviä direktii-vin 2009/81/EY sijaan.

- (14) Olisi selvennettävä, että ”talouden toimijoiden” käsitettä olisi tulkittava laajasti sisällyttäen siihen kaikki henkilöt ja/tai yksiköt, jotka tarjoavat markkinoilla rakennusura-koiden toteuttamista, tuotteiden toimittamista tai palve-lujen suorittamista, riippumatta oikeudellisesta muodosta, jossa ne ovat päättäneet toimia. Näin ollen kaikkien jul-kisten tai yksityisten yritysten, sivuliikkeiden, tytäryhtiöi-den, kumppanuuksien, osuuskuntien, osakeyhtiöiden, korkeakoulujen ja muun muotoisten yksiköiden, jotka eivät ole luonnollisia henkilöitä, olisi sisällyttävä talouden toimijan käsitteeseen riippumatta siitä, ovatko ne ”oikeus-henkilöitä” kaikissa olosuhteissa.

- (15) Olisi täsmennettävä, että talouden toimijoiden ryhmittyy-mät, mukaan lukien kun ne on muodostettu väliaikaisen yhteenliittymän muodossa, voivat osallistua hankintame-nettelyihin ilman, että niillä tarvitsisi olla tietty oikeudel-linen muoto. Jos hankintasopimus tehdään, tällaisilta ryh-mittymiltä voidaan tarpeen mukaan vaatia tiettyä oikeu-dellista muotoa esimerkiksi silloin, kun edellytetään yh-teisvastuuta.

Olisi myös täsmennettävä, että hankintaviranomaisten olisi voitava määrittää selkeästi, kuinka talouden toimijoi-den ryhmittymien on täytettävä tässä direktiivissä tarkoi-tetut vaatimukset taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilan-teesta tai perusteet teknisestä ja ammatillisesta pätevyy-destä, joita edellytetään omin varoin osallistuvilta talou-den toimijoilta.

Talouden toimijoiden ryhmittymien toteuttamat hankin-tasopimukset saattavat edellyttää sellaisten ehtojen asetta-mista, joita ei sovelleta yksittäisiin osallistujiin. Tällaisten ehtojen olisi oltava objektiivisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia, ja niitä voisivat olla esimerkiksi vaatimus nimetä yhteinen edustaja tai johtava kumppani hankintamenette-lyä varten tai tietojen vaatiminen niiden muodostamisesta.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/81/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, hankintaviranomaisten ja hankintayk-siköiden tekemien rakennusurakoita sekä tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta puolus-tus- ja turvallisuusosalalla ja direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY muuttamisesta (EUVL L 216, 20.8.2009, s. 76).

- (16) Hankintaviranomaisten olisi hyödynnettävä kaikki mahdolliset kansallisen oikeuden mukaisesti käytettävissään olevat keinot eturistiriidoista johtuvien vääristymien estämiseksi julkisissa hankintamenettelyissä. Tähän voisi sisältyä menettelyjä eturistiriitojen havaitsemiseksi, estämiseksi ja poistamiseksi.
- (17) Neuvoston päätöksellä 94/800/EY ⁽¹⁾ hyväksyttiin erityisesti julkisia hankintoja koskeva Maailman kauppajärjestön sopimus, jäljempänä 'GPA-sopimus'. GPA-sopimuksen tarkoituksena on luoda kansainvälinen hankintasopimukseen liittyvä keskenään tasapainossa olevien oikeuksien ja velvollisuuksien monenvälinen järjestelmä maailmankaupan vapauttamiseksi ja laajentamiseksi. Hankintaviranomaisten olisi täytettävä niiden hankintasopimusten osalta, jotka kuuluvat GPA-sopimuksen liitteiden 1, 2, 4 ja 5 ja Euroopan unionin liitteen I yleisten huomautusten sekä unionin allekirjoittamien muiden asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten soveltamisalaan, näiden sopimusten mukaiset velvollisuutensa soveltamalla tätä direktiiviä kyseiset sopimukset allekirjoittaneiden kolmansien maiden talouden toimijoihin.
- (18) GPA-sopimusta sovelletaan hankintasopimukseen, jotka ylittävät tietyt GPA-sopimuksessa vahvistetut kynnysarvot, jotka on ilmaistu erityisnosto-oikeuksina. Tässä direktiivissä säädettyjä kynnysarvoja olisi mukautettava sen varmistamiseksi, että ne vastaavat GPA-sopimuksessa vahvistettujen kynnysarvojen euromäärisiä vasta-arvoja. Olisi säädettävä myös euroina ilmaistujen kynnysarvojen säännöllisestä tarkistamisesta, jotta nämä kynnysarvot voitaisiin mukauttaa puhtaasti matemaattisella laskutoimituksella euron arvon mahdollisiin muutoksiin kyseisiin erityisiin nosto-oikeuksiin nähden. Säännöllisten matemaattisten mukautusten lisäksi GPA-sopimuksessa asetettujen kynnysarvojen korottamista olisi tarkasteltava sitä koskevalla seuraavalla neuvottelukierroksella.
- (19) Olisi selvennettävä, että sopimuksen arvon arviointia varten on otettava huomioon kaikki tulot siihen katsomatta, saadaanko ne hankintaviranomaiselta vai kolmansilta osapuolilta. Samoin olisi selvennettävä, että kynnysarvojen arviointia varten samanlaiset tavarat olisi ymmärrettävä tuotteiksi, jotka on tarkoitettu samaan tai samanlaiseen käyttöön, kuten tiettyyn ryhmään kuuluvat elintarvikkeet tai erilaiset toimistokalusteet. Yleensä asianomaisella alalla toimiva talouden toimija pitäisi todennäköisesti tällaisia tavaroita tavanomaisessa tuotevalikoimassaan.
- (20) Hankinnan arvon arvioimiseksi olisi täsmennettävä, että arviointi saisi perustua hankinnan jakamiseen osiin ainoastaan silloin, kun se on objektiivisesti perusteltua. Perusteltua voisi olla esimerkiksi hankintasopimuksen arvon arvioiminen hankintaviranomaisen erillisessä toimintayksikössä, kuten esimerkiksi koulussa tai lastentarhassa, edellyttäen, että kyseinen yksikkö vastaa itsenäisesti hankinnastaan. Näin voi olla, jos erillinen toiminnallinen yksikkö toteuttaa itsenäisesti hankintamenettelyn ja tekee ostopäätöksiä, sillä on käytössään kyseisiä hankintoja koskeva erillinen budjettikohta, se tekee sopimuksen itsenäisesti ja rahoittaa sen käytössään olevasta talousarviosta. Hankinnan jakaminen osiin ei ole perusteltua, jos hankintaviranomainen vain järjestää hankinnan hajautevasti.
- (21) Vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien hankintaviranomaisten tekemät ja niihin toimintoihin liittyvät hankintasopimukset kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU ⁽²⁾ soveltamisalaan. Hankintaviranomaisten tekemät meri-, rannikko- tai jokiliikennepalvelujen tuottamiseen liittyvät hankintasopimukset kuuluvat kuitenkin tämän direktiivin soveltamisalaan.
- (22) Tätä direktiiviä, joka on osoitettu jäsenvaltioille, ei sovelleta hankintoihin, joita kansainväliset järjestöt tekevät omissa nimissään ja omaan lukuunsa. On kuitenkin tarpeen selvittää, missä määrin tätä direktiiviä olisi sovellettava kansainvälisten erityissääntöjen soveltamisalaan kuuluihin hankintoihin.
- (23) Tehtäessä hankintasopimuksia tiettyjä audiovisuaalisia ja radiotoiminnan palveluja suorittavien mediapalvelujen tarjoajien kanssa olisi voitava ottaa huomioon näkökoh-
tia, joilla on kulttuurista tai yhteiskunnallista merkitystä ja joiden vuoksi hankintasääntöjen soveltaminen niihin on epätarkoituksenmukaista. Näistä syistä johtuen olisi säädettävä poikkeuksesta sellaisten palveluhankintasopimusten osalta, jotka ovat mediapalvelujen tarjoajien itsensä tekemiä sopimuksia ja joiden tarkoituksena on käyttövalmiiden ohjelmien ja muiden valmistevien palvelujen ostaminen, kehittäminen, tuotanto tai yhteistuotanto, kuten käsikirjoituksiin tai taiteellisiin esityksiin liittyvät palvelut, joita ohjelmien toteuttaminen edellyttää. Lisäksi olisi selvennettävä, että tätä poikkeusta olisi sovellettava samalla tavalla radio- ja televisiotoiminnan palveluihin sekä tilattaviin audiovisuaalisiin mediapalveluihin (ei-lineaariin palveluihin). Tätä poikkeusta ei kuitenkaan olisi sovellettava tällaisten ohjelmien tuotannon, yhteistuotannon ja lähettämisen edellyttämän teknisen laitteiston toimittamiseen.
- (24) Olisi muistettava, että välimies- ja sovittelupalveluja ja muita vaihtoehtoisen riitojenratkaisun muotoja tarjoavat yleensä laitokset tai yksittäiset toimijat, jotka on hyväksytty tai valittu menettelyillä, joihin ei voida soveltaa julkisia hankintoja koskevia sääntöjä. Olisi täsmennettävä, että tätä direktiiviä ei sovelleta tällaisia palveluja koskeviin palveluhankintasopimukseen riippumatta siitä, mitä nimeä niistä käytetään kansallisessa oikeudessa.

⁽¹⁾ Neuvoston päätös 94/800/EY, tehty 22 päivänä joulukuuta 1994, Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986–1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa (EYVL L 336, 23.12.1994, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (ks. tämän virallisen lehden s. 243).

- (25) Eräät oikeudelliset palvelut ovat jäsenvaltion tuomioistui-
men nimeämien palveluntarjoajien suorittamia, tai niihin
sisältyy asianajajan suorittama asiakkaan oikeudellinen
edustaminen oikeudenkäynnissä, tai niiden on oltava no-
taarien suorittamia, tai ne liittyvät julkisen vallan käyt-
töön. Yleensä tällaisia oikeudellisia palveluja suorittavat
laitokset tai yksittäiset toimijat nimetään tai valitaan ta-
valla, johon ei voida soveltaa hankintasääntöjä, kuten
virallisten syyttäjien nimeäminen tietyissä jäsenvaltioissa.
Nämä oikeudelliset palvelut olisi näin ollen jätettävä tä-
män direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.
- (26) On aiheellista täsmentää, että tässä direktiivissä tarkoite-
tulla rahoitusvälineiden käsitteellä on sama merkitys kuin
muussa sisämarkkinalainsäädännössä, ja äskettäin perus-
tettuja Euroopan rahoitusvakausvälinettä ja Euroopan va-
kausmekanismia silmällä pitäen olisi säädettävä, että ky-
seisellä välineellä ja kyseisellä mekanismilla toteutetut toi-
met olisi jätettävä tämän direktiivin soveltamisalan ulko-
puolelle. Lisäksi olisi selvennettävä, että lainat, riippumatta
siitä, liittyvätkö ne arvopapereiden tai muiden rahoitus-
välineiden liikkeeseenlaskuun tai muihin niitä kos-
keviin toimiin, olisi jätettävä tämän direktiivin sovelta-
misalan ulkopuolelle.
- (27) Olisi muistettava, että Euroopan parlamentin ja neuvos-
ton asetuksen (EY) N:o 1370/2007⁽¹⁾ 5 artiklan 1 koh-
dassa säädetään nimenomaisesti, että direktiiviä
2004/17/EY sovelletaan palveluja koskeviin hankintasopi-
muksiin ja direktiiviä 2004/18/EY julkisia palveluhan-
kintoja koskeviin sopimuksiin linja-autojen tai raitiovau-
nujen henkilöliikennepalvelujen alalla, kun taas asetusta
(EY) N:o 1370/2007 sovelletaan linja-autojen ja raitio-
vaunujen julkisen henkilöliikennepalvelujen alan käyttö-
oikeussopimuksiin. Lisäksi olisi syytä muistaa, että mai-
nittua asetusta sovelletaan edelleen rautateiden ja metron
julkisten henkilöliikennepalvelujen julkisiin hankintasopi-
muksiin ja kyseisten palvelujen käyttöoikeussopimuksiin.
Tämän direktiivin ja asetuksen (EY) N:o 1370/2007 vä-
lisen suhteen selventämiseksi olisi nimenomaisesti säadet-
tävä, että tätä direktiiviä ei sovelleta rautateiden eikä met-
ron julkisia henkilöliikennepalveluja koskeviin hankinta-
sopimuksiin, joiden tekemiseen sovelletaan edelleen mai-
nittua asetusta. Siinä määrin kuin asetuksen (EY) N:o
1370/2007 mukaan kansallisessa lainsäädännössä voi-
daan poiketa kyseisen asetuksen säännöistä, jäsenvaltioi-
den olisi voitava edelleen säätää kansallisessa lainsäädän-
nössään, että rautateiden tai metron julkisia henkilölii-
kennepalveluja koskevat julkiset palveluhankintasopimuk-
set on tehtävä hankintamenettelyllä niiden yleisten han-
kintasääntöjen mukaisesti.
- (28) Tätä direktiiviä ei olisi sovellettava tiettyihin hätäpalvelui-
hin, jos niitä suorittavat voittoa tavoittelemattomat orga-
nisaatiot tai yhteenliittymät, koska näiden organisaatioi-
den erityinen luonne olisi vaikea säilyttää, jos palvelujen
- suorittajat olisi valittava tässä direktiivissä säädettyjen me-
nettelyjen mukaisesti. Direktiivin ulkopuolelle jättäminen
olisi kuitenkin rajattava siihen, mikä on ehdottoman tar-
peellista. Sen vuoksi olisi säädettävä nimenomaisesti, että
sairaankuljetuspalveluja ei olisi suljettava soveltamisalan
ulkopuolelle. Tässä yhteydessä on lisäksi selvennettävä,
että CPV 3-numerotasoon 601 kuuluvat maaliikenteen
palvelut eivät kata sairaankuljetuspalveluja, jotka ovat 4-
numerotasossa luokassa 8514. Näin ollen CPV-koodiin
85143000-3 kuuluviin, yksinomaan sairaankuljetuspalve-
luista koostuviin palveluihin olisi sovellettava sosiaalipal-
veluja ja muita erityispalveluja koskevaa erityisjärjestelyä,
jäljempänä 'kevennetty järjestely'. Näin myös yleisiä sai-
raankuljetuspalveluja koskeviin sekamuotoisiin hankinta-
sopimuksiin sovellettaisiin kevennettyä järjestelyä, jos sai-
raankuljetuspalvelujen arvo olisi muiden sairaankuljetus-
palvelujen arvoa suurempi.
- (29) On syytä muistaa, että tätä direktiiviä sovelletaan vain
jäsenvaltioiden hankintaviranomaisiin. Näin ollen direktii-
vin säännöksiä ei yleensä sovelleta poliittisiin puolueisiin,
koska ne eivät ole hankintaviranomaisia. Poliittiset puo-
luet joissakin jäsenvaltioissa saattavat kuitenkin kuulua
julkisoikeudellisten elinten käsitteeseen.
- Jotkin palvelut (kuten propagandaelokuvien ja -videoiden
tuotanto) ovat kuitenkin niin erottamattomasti sidoksissa
hankintapalvelujen tarjoajan poliittisiin näkemyksiin, kun
palveluja tarjotaan vaalikampanjan yhteydessä, että palve-
lujen tarjoajat valitaan tavallisesti tavalla, johon ei voida
soveltaa hankintasääntöjä.
- Lisäksi olisi muistettava, että eurooppalaisten poliittisten
puolueiden ja yhdistysten sääntöihin ja rahoitukseen so-
velletaan muita kuin tässä direktiivissä vahvistettuja sään-
töjä.
- (30) Eräissä tapauksissa hankintaviranomainen tai hankintavi-
ranomaisten yhteenliittymä voi olla tietyn palvelun ainoa
alkuperä ja sillä voi olla yksinoikeus sen suorittamiseen
SEUT:n mukaisten lakien, asetusten tai julkaistujen hallin-
nollisten määräysten nojalla. Olisi selvennettävä, että tätä
direktiiviä ei tarvitse soveltaa palveluhankintasopimusten
tekemiseen kyseisen hankintaviranomaisen tai yhteenliit-
tymän kanssa.
- (31) Siitä, kuinka pitkälle julkisella sektorilla tehtyjä yksiköi-
den välisiä sopimuksia olisi säänneltävä julkisia hankin-
toja koskevilla säännöillä, vallitsee huomattava oikeudel-
linen epävarmuus. Asiaa koskevaa Euroopan unionin tuo-
mioistuimen oikeuskäytäntöä on tulkittu eri tavoin eri
jäsenvaltioissa ja jopa eri hankintaviranomaisten keskuu-
dessa. Sen vuoksi olisi selvennettävä, milloin julkisella
sektorilla tehtyihin hankintasopimuksiin ei sovelleta jul-
kisia hankintoja koskevia sääntöjä.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1370/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta (EUVL L 315, 3.12.2007, s. 1).

Tällaisen selventämisen olisi perustuttava asiaa koskevassa Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä esitettyihin periaatteisiin. Pelkästään se, että molemmat sopimuspuolet ovat itse viranomaisia, ei sinänsä sulje pois hankintasääntöjen soveltamista. Hankintasääntöjen soveltaminen ei saisi kuitenkaan vaikuttaa viranomaisten vapauteen suorittaa niille annetut julkiseen palveluun liittyvät tehtävät käyttäen omia voimavarojaan, mihin kuuluu mahdollisuus tehdä yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa.

Olisi varmistettava, että soveltamisalan ulkopuolelle jätetty julkisen sektorin sisäinen yhteistyö ei aiheuta kilpailun vääristymistä yksityisiin talouden toimijoihin nähden, jos yksityinen palvelujentarjoaja on kilpailijoitaan edullisemmassa asemassa.

- (32) Määräysvallan alaisten oikeushenkilöiden kanssa tehtyihin hankintasopimuksiin ei olisi sovellettava tässä direktiivissä säädettyjä menettelyjä, jos hankintaviranomainen käyttää kyseisessä oikeushenkilössä määräysvaltaa, joka on samanlainen kuin sen omissa yksiköissään käyttämä määräysvalta, edellyttäen, että määräysvallan alainen oikeushenkilö suorittaa yli 80 prosenttia toiminnoistaan niiden tehtävien toteuttamisessa, jotka määräysvaltaa käyttävä hankintaviranomainen tai jokin muu kyseisen hankintaviranomaisen määräysvallan alainen oikeushenkilö on sille antanut, riippumatta siitä, kenen hyväksi hankintasopimus toteutetaan.

Poikkeus ei saisi koskea tilanteita, joissa yksityinen talouden toimija osallistuu suoraan määräysvallan alaisen oikeushenkilön pääomaan, koska hankintasopimuksen tekeminen ilman tarjousperusteista menettelyä antaisi määräysvallan alaisessa oikeushenkilössä osakkaana olevalle yksityiselle talouden toimijalle aiheettoman edun sen kilpailijoihin nähden. Ottaen huomioon julkisoikeudellisten elinten erityispiirteet ja pakollinen jäsenyys (esimerkiksi tiettyjen julkisten palvelujen harjoittamisen hallinnoinnista vastaavat organisaatiot), tätä ei olisi sovellettava, jos erityisten yksityisten talouden toimijoiden osallistuminen määräysvallan alaisen oikeushenkilön pääomaan on tehty pakolliseksi kansallisella lain säännöksellä perussopimusten mukaisesti edellyttäen, että osallistuminen ei ole valvontaa eikä suojaamista eikä sillä vaikuteta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin. Lisäksi olisi täsmennettävä, että ratkaiseva tekijä on vain suora yksityinen osallistuminen määräysvallan alaisessa oikeushenkilössä. Jos valvovassa hankintaviranomaisessa tai valvovissa hankintaviranomaisissa on yksityisiä pääomaosuuksia, tämä ei näin ollen sulje pois sitä, että määräysvallan alainen oikeushenkilö tekee hankintasopimuksia soveltamatta tämän direktiivin mukaisia menettelyjä, koska tällainen osallistuminen ei haittaa yksityisten talouden toimijoiden välistä kilpailua.

Olisi myös selvennettävä, että hankintaviranomaisten, kuten julkisoikeudellisten laitosten, joissa voi olla yksityisiä pääomaosuuksia, olisi voitava käyttää hyväkseen mahdollisuutta poiketa horisontaalisesta yhteistyöstä. Näin ollen jos kaikki muut horisontaaliseen yhteistyöhön liittyvät edellytykset täyttyvät, horisontaalisesta yhteistyöstä poikkeaminen olisi laajennettava koskemaan hankintaviranomaisia, jos hankintasopimus tehdään yksinomaan hankintaviranomaisten välillä.

- (33) Hankintaviranomaisten olisi voitava päättää suorittaa julkisia palvelujaan yhteisesti tekemällä yhteistyötä ilman, että niiltä vaadittaisiin mitään tiettyä oikeudellista muotoa. Tällainen yhteistyö saattaa kattaa kaikenlaiset toiminnot, jotka liittyvät osallistuville viranomaisille osoitettujen tai niiden suoritettavakseen ottamien palvelujen suorittamiseen ja velvollisuuksien hoitamiseen, kuten paikallis- tai alueviranomaisten pakolliset tai vapaaehtoiset tehtävät taikka palvelut, jotka on annettu julkisoikeudellisesti tietyille yksiköille. Osallistuvien eri viranomaisten suorittamien palvelujen ei tarvitse välttämättä olla samanlaisia, vaan ne voivat olla myös toisiaan täydentäviä.

Julkisten palvelujen yhteistä suorittamista koskeviin sopimuksiin ei olisi sovellettava tässä direktiivissä esitettyjä sääntöjä, edellyttäen, että sopimukset on tehty yksinomaan hankintaviranomaisten välillä, tällaisen yhteistoiminnan täytäntöönpanoa hallitsevat ainoastaan yleiseen etuun liittyvät näkökohdat ja mikään yksityinen palvelujentarjoaja ei ole kilpailijoitaan edullisemmassa asemassa.

Näiden edellytysten täyttämiseksi yhteistyön olisi perustuttava yhteistoiminnan käsitteeseen. Tällainen yhteistyö ei edellytä, että kaikki osallistuvat viranomaiset vastaavat pääasiallisten sopimusvelvoitteiden suorittamisesta, kunhan ne ovat sitoutuneet tekemään osansa kyseisen julkisen palvelun suorittamisesta yhteistoiminnassa. Lisäksi ainoastaan yleiseen etuun liittyvien näkökohtien olisi hallittava yhteistoiminnan täytäntöönpanoa, osallistuvien hankintaviranomaisten väliset varojen siirrot mukaan lukien.

- (34) Eräissä tapauksissa oikeushenkilö toimii kansallisen lain säädännön asiaankuuluvien säännösten nojalla tietyn hankintaviranomaisen välineenä tai teknisenä palveluna ja on velvollinen täyttämään kyseisten hankintaviranomaisten sille antamia määräyksiä voimatta vaikuttaa suorituksista saamaansa korvaukseen. Tällaiseen puhtaasti hallinnolliseen suhteeseen, joka ei ole luonteeltaan sopimusperusteinen, ei olisi sovellettava julkisia hankintamenettelyjä.

- (35) Tutkimus- ja kehittämisohjelmien osarahoittamista toimialojen lähteistä olisi kannustettava. Sen vuoksi olisi selvennettävä, että tätä direktiiviä sovelletaan ainoastaan silloin, kun kyseisenlaista osarahoitusta ei ole ja kun asianomainen hankintaviranomainen saa tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulokset hyödykseen. Tämä ei saisi sulkea pois mahdollisuutta, että toimet toteuttanut palveluntarjoaja voi julkaista niistä tietoja, kunhan hankintaviranomainen säilyttää yksinoikeuden käyttää tutkimus- ja kehittämistoiminnan tuloksia omassa toiminnassaan. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulosten näennäisen jakamisen tai pelkästään symbolisen osallistumisen palveluntarjoajalle suoritettuun korvaukseen ei olisi kuitenkaan eslettävä tämän direktiivin soveltamista.
- (36) Työpaikkojen luominen ja työllistäminen edistävät yhteiskuntaa sopeuttamista ja ovat keskeisiä tekijöitä pyrittäessä takaamaan yhdenvertaiset mahdollisuudet. Suojatyökeskukset voivat olla tässä yhteydessä merkittävässä asemassa. Sama koskee muita sosiaalisia yrityksiä, joiden päätavoitteena on tukea vammaisten ja muita heikommassa asemassa olevien henkilöiden, kuten työttömien, muita heikommassa asemassa oleviin vähemmistöihin tai muulla tavoin sosiaalisesti syrjäytyneisiin ryhmiin kuuluvien, integroitumista tai uudelleenintegroitumista yhteiskuntaan ja työelämään. Tällaiset työkeskukset tai yritykset eivät ehkä kuitenkaan tavanomaisissa kilpailusuhhteissa pystyisi saamaan hankintasopimuksia. Tämän vuoksi on aiheellista säätää, että jäsenvaltiot voivat varata tällaisille työkeskuksille tai yrityksille oikeuden osallistua hankintamenettelyihin tai rajata hankintasopimusten toteuttamisen suojatyöohjelmien puitteissa tapahtuvaksi.
- (37) Jotta ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudelliset velvoitteet sisällytettäisiin asianmukaisesti hankintamenettelyihin, jäsenvaltioiden ja hankintaviranomaisten on erityisen tärkeää toteuttaa toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että noudatetaan rakennusurakan tai palvelujen suorituspaikassa sovellettavaa ympäristö-, sosiaali- ja työlaainsäädäntöä, joka on vahvistettu laeilla, asetuksilla ja päätöksillä sekä kansallisella että unionin tasolla sekä työehtosopimuksissa, edellyttäen, että tällaiset säännöt ja niiden soveltaminen ovat unionin oikeuden mukaisia. Hankintasopimusten toteuttamisessa olisi noudatettava myös liitteessä X luetelluissa kaikkien jäsenvaltioiden ratifioimissa kansainvälisissä sopimuksissa määrättyjä velvoitteita. Tämä ei kuitenkaan saisi estää työntekijöille edullisempien työehtojen ja -olojen soveltamista.
- (38) Palvelut olisi katsottava tarjottaviksi paikassa, jossa palvelulle ominaiset suoritukset toteutetaan. Kun palveluja suoritetaan etäpalveluina, kuten esimerkiksi puhelinpalveluskusten palvelut, nämä palvelut olisi katsottava tarjottaviksi paikassa, jossa ne toteutetaan, riippumatta paikoista ja jäsenvaltioista, joille palvelut on kohdistettu.
- (39) Asiaankuuluvat velvoitteet voitaisiin ottaa huomioon sopimuslausekkeissa. Hankintasopimuksiin olisi voitava sisällyttää myös lausekkeitä, joilla varmistetaan työehtosopimusten noudattaminen unionin oikeuden mukaisesti. Velvoitteiden noudattamatta jättäminen voidaan katsoa talouden toimijan vakavaksi virheeksi, joka voi johtaa kyseisen talouden toimijan sulkemiseen pois hankintamenettelystä.
- (40) Ympäristö-, sosiaali- ja työlaainsäädännön säännösten noudattamista olisi valvottava hankintamenettelyn eri vaiheissa, kun sovelletaan osallistujien valitsemista ja hankintasopimusten tekemistä koskevia yleisperiaatteita, menettelystä pois sulkemisen perusteita ja poikkeuksellisen alhaisia tarjouksia koskevia säännöksiä. Tarpeelliset tarkistukset olisi tehtävä tämän direktiivin asianomaisten säännösten, erityisesti näyttöä ja omia lausuntoja koskevien säännösten mukaisesti.
- (41) Tämän direktiivin säännökset eivät saisi estää määräämistä tai toteuttamista toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen yleisen edun, julkisen moraalien, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden taikka ihmisten ja eläinten terveyden ja elämän suojelemiseksi, kasvien säilyttämiseksi tai muiden ympäristötoimien toteuttamiseksi, erityisesti kestävää kehitystä silmällä pitäen, edellyttäen että nämä toimenpiteet ovat SEUT:n mukaisia.
- (42) Hankintaviranomaiset tarvitsevat huomattavasti lisää joustavuutta voidakseen valita hankintamenettelyn, joka mahdollistaa myös neuvottelut. Tällaisten menettelyjen entistä laajemmalla käytöllä voidaan todennäköisesti myös lisätä rajatylittävää kauppaa, sillä arviointi on osoittanut, että muista jäsenvaltioista saadut tarjoukset ovat menestyneet erityisen hyvin tehtäessä hankintasopimuksia hankintailmoituksen julkaisemisen jälkeisellä neuvottelumenettelyllä. Jäsenvaltioiden olisi voitava säätää tarjousperusteisen neuvottelumenettelyn tai kilpailullisen neuvottelumenettelyn käytöstä tilanteissa, joissa avoimet ja rajoitetut menettelyt, joihin ei liity neuvotteluja, eivät todennäköisesti johtaisi tyydyttäviin hankintatuloksiin. On syytä muistuttaa, että kilpailullisen neuvottelumenettelyn käyttö on lisääntynyt merkittävästi viime vuosina hankintasopimusten arvolla mitattuna. Se on osoittautunut käyttökelpoiseksi tapauksissa, joissa hankintaviranomaiset eivät ole pystyneet määrittelemään, millä tavoin niiden tarpeet voitaisiin tyydyttää, tai arvioimaan, millaisia teknisiä, taloudellisia tai oikeudellisia ratkaisuja markkinat voisivat tarjota. Tällainen tilanne voi syntyä erityisesti silloin, kun on kyse innovatiivisista hankkeista tai suurten

Toimenpiteet olisi toteutettava unionin oikeuden perusperiaatteita noudattaen erityisesti yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi. Toimenpiteitä olisi toteutettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY⁽¹⁾ mukaisesti ja niin, että varmistetaan yhdenvertainen kohtelu syrjimättä suoraan tai välillisesti talouden toimijoita ja työntekijöitä, jotka tulevat muista jäsenvaltioista.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/71/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 1996, palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon (EYVL L 18, 21.1.1997, s. 1).

integroitujen liikenneinfrastruktuurihankkeiden, mittavien tietoverkkojen tai sellaisten hankkeiden toteutuksesta, joihin liittyy monimuotoista ja strukturoitua rahoitusta. Tarvittaessa hankintaviranomaisia olisi kannustettava nimeämään hankepäällikkö talouden toimijoiden ja hankintaviranomaisten hyvän yhteistyön varmistamiseksi hankintamenettelyn aikana.

- (43) Rakennusurakkasopimusten kohdalla tällaisia tilanteita esiintyy esimerkiksi silloin, kun urakan kohteena on muita kuin tavanomaisia rakennuksia tai kun urakkaan kuuluu suunnittelua tai innovatiivisia ratkaisuja. Palvelujen tai tavaroiden edellyttäessä mukauttamista tai suunnittelua tarjousperusteisen neuvottelumenettelyn tai kilpailullisen neuvottelumenettelyn käyttö on todennäköisesti hyödyllistä. Mukauttaminen tai suunnittelu on erityisen tarpeellista, jos hankinnan kohteet ovat monitahoisia, esimerkiksi pitkälle kehitettyjä tuotteita, immateriaalisia palveluja, esimerkiksi konsultointi-, arkkitehtuuri- tai insinööripalveluja, taikka laajamittaisia tieto- ja viestintätekniisiä hankkeita. Tällaisissa tapauksissa voidaan tarvita neuvotteluja sen varmistamiseksi, että kyseinen tavara tai palvelu vastaa hankintaviranomaisen tarpeita. Tarjousperusteista neuvottelumenettelyä ja kilpailullista neuvottelumenettelyä ei pitäisi käyttää, kun kyseessä ovat käyttövalmiit palvelut tai tavarat, joita markkinoiden monet eri toimijat pystyvät tarjoamaan.
- (44) Tarjousperusteista neuvottelumenettelyä pitäisi voida käyttää myös silloin, kun avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä on saatu vain tarjouksia, jotka eivät vastaa tarjouspyyntöä tai joita ei voida hyväksyä. Tällaisissa tapauksissa hankintaviranomaisten olisi voitava käydä neuvotteluja tarjouspyyntöä vastaavien ja hyväksyttävien tarjousten saamiseksi.
- (45) Tarjousperusteiseen neuvottelumenettelyyn olisi liitettävä asianmukaiset takeet siitä, että yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteita noudatetaan. Hankintaviranomaisten olisi erityisesti ilmoitettava etukäteen vähimmäisvaatimukset, jotka koskevat hankinnan luonnetta ja joita ei pitäisi muuttaa neuvottelujen kuluessa. Hankintasopimuksen tekoperusteiden ja niiden painotuksen olisi säilyttävä muuttumattomina koko menettelyn ajan, eikä niistä pitäisi voida neuvotella, jotta taattaisiin kaikkien talouden toimijoiden yhdenvertainen kohtelu. Neuvottelujen tarkoituksena olisi oltava tarjousten parantaminen niin, että hankintaviranomaiset voivat ostaa erityistarpeitaan täysin vastaavia rakennusurakoita, tavaroita ja palveluja. Neuvotteluja voidaan käydä ostettavien rakennusurakoiden, tavaroiden ja palvelujen kaikista ominaisuuksista, myös esimerkiksi niiden laadusta, määrästä, kaupallisista lausekkeista sekä sosiaalisista, ympäristöön liittyvistä ja innovatiivisista seikoista, elleivät ne kuulu vähimmäisvaatimuksiin.

Olisi selvennettävä, että hankintaviranomaisen asettamia vähimmäisvaatimuksia ovat sellaiset edellytykset ja ominaisuudet (erityisesti fyysiset, toiminnalliset ja oikeudelliset edellytykset ja ominaisuudet), jotka kaikkien tarjousten olisi täytettävä tai jotka niillä olisi oltava, jotta hankintaviranomainen voi tehdä hankintasopimuksen valitsemiansa tekoperusteiden mukaisesti. Prosessin avoimuuden ja jäljitettävyyden varmistamiseksi sen kaikki vaiheet olisi dokumentoitava asianmukaisesti. Lisäksi kaikki menettelyssä tehdyt tarjoukset olisi jätettävä kirjallisina.

- (46) Hankintaviranomaisten olisi voitava lyhentää eräitä avoimiin ja rajoitettuihin menettelyihin sekä tarjousperusteisiin neuvottelumenettelyihin sovellettavia määräaikoja, jos kyseisiä määräaikoja olisi käytännössä mahdotonta noudattaa kiireen vuoksi, joka hankintaviranomaisten olisi asianmukaisesti perusteltava. Olisi ilmaistava selvästi, että kyseessä on oltava äärimmäinen kiire, joka on aiheutunut hankintaviranomaisen kannalta ennalta arvaamattomista ja siitä riippumattomista tapahtumista.
- (47) Tutkimus ja innovointi, myös ekoinnovointi ja sosiaalinen innovointi, kuuluvat tärkeimpiin tulevaa kasvua edistäviin tekijöihin, ja niille on annettu keskeinen sija älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategiassa. Viranomaisten olisi käytettävä julkisia hankintoja strategisesti parhaalla mahdollisella tavalla edistääkseen innovointia. Innovatiivisten tuotteiden, rakennusurakoiden ja palvelujen ostaminen vaikuttaa olennaisesti julkisten palvelujen tehostumiseen ja niiden laadun parantamiseen sekä suuriin yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseen. Se auttaa saamaan parhaan vastineen julkisille varoille ja saavuttamaan laajempia taloudellisia, ympäristöön liittyviä ja yhteiskunnallisia hyötyjä tuottamalla uusia ideoita, muuttamalla ne innovatiivisiksi tuotteiksi ja palveluiksi ja edistämällä siten kestävää talouskasvua.

Olisi muistettava, että 14 päivänä joulukuuta 2007 päätetyssä komission tiedonannossa ”Esikaupalliset hankinnat: innovoinnin edistäminen kestävien ja korkealaatuisten julkisten palvelujen varmistamiseksi Euroopassa”, joka koskee niiden tutkimus- ja kehittämispalvelujen hankintaa, jotka eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, on hahmoteltu joukko hankintamalleja. Kyseiset mallit olisivat edelleen käytettävissä, mutta tällä direktiivillä olisi myös helpotettava julkisia innovaatiohankintoja ja autettava jäsenvaltioita saavuttamaan innovaatiunionin tavoitteet.

- (48) Innovoinnin tärkeyden vuoksi hankintaviranomaisia olisi rohkaistava sallimaan vaihtoehtojen esittäminen mahdollisimman usein. Siksi näiden viranomaisten huomio olisi kiinnitettävä tarpeeseen määritellä vähimmäisvaatimukset, jotka vaihtoehtojen olisi täytettävä, ennen kuin ilmoitetaan, että vaihtoehtoja voidaan esittää.

(49) Jos innovatiivista tuotetta tai palvelua tai innovatiivista rakennusurakkaa ei voida kehittää eikä siihen tarvittavia tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita ostaa markkinoilla jo saatavilla olevia ratkaisuja käyttämällä, hankintaviranomaisten olisi voitava käyttää erityistä hankintamenettelyä sellaisten sopimusten osalta, jotka kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan. Kyseisessä erityisessä hankintamenettelyssä hankintaviranomaisilla olisi oltava mahdollisuus tehdä pitkäaikaisia innovaatiokumppanuusia uusien, innovatiivisten tuotteiden, palvelujen tai rakennusurakoiden kehittämistä ja myöhempää ostamista varten sillä varauksella, että tällaiset innovatiiviset tuotteet tai palvelut tai innovatiiviset rakennusurakat vastaavat sovittuja suoritustasoja ja kustannuksia, tarvitsematta erillistä hankintamenettelyä ostamista varten. Innovaatiokumppanuuden olisi perustuttava tarjousperusteiseen neuvottelumenettelyyn sovellettaviin menettelysääntöihin, ja sopimusten tekoperusteena olisi käytettävä ainoastaan parasta hinta-laatusuhdetta, mikä mahdollistaa parhaiten innovatiivisia ratkaisuja koskevien tarjousten vertailun. Innovaatiokumppanuus olisi sekä laajamittaisten hankkeiden että pienempien innovatiivisten hankkeiden osalta järjestettävä riittävän markkinavetoiseksi, jotta se kannustaisi innovatiivisen ratkaisun kehittämiseen sulkematta kuitenkaan markkinoita.

Tämän vuoksi hankintaviranomaiset eivät saisi käyttää innovaatiokumppanuuksia niin, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy. Joissakin tapauksissa innovaatiokumppanuuksien perustaminen useiden kumppanien kanssa voi auttaa välttämään tällaisia vaikutuksia.

(50) Neuvottelumenettelyjä, joissa hankintailmoitusta ei ole julkaistu ennen menettelyn aloittamista, olisi käytettävä ainoastaan hyvin poikkeuksellisissa olosuhteissa, koska ne vaikuttavat haitallisesti kilpailuun. Tällainen poikkeus olisi rajoitettava koskemaan tapauksia, joissa julkaiseminen joko ei ole mahdollista hankintaviranomaisen kannalta ennalta arvaamattomista ja siitä riippumattomista syistä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi tai joissa on alusta alkaen selvää, että julkaiseminen ei lisäisi kilpailua eikä parantaisi hankinnan tuloksia erityisesti siksi, että objektiivisesti arvioituna hankintasopimuksen voi toteuttaa vain yksi talouden toimija. Tämä koskee varsinkin taideteoksia, joiden kohdalla taiteilijan henkilöllisyys määrää itse taideteoksen ainutlaatuisen luonteen ja arvon. Yksinoikeus voi johtua myös muista syistä, mutta neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, on perusteltua käyttää ainoastaan tilanteissa, joissa on kyse objektiivisesta yksinoikeudesta niin, että hankintaviranomainen ei ole itse saanut aikaan tällaista tilannetta tulevaa hankintamenettelyä ajatellen.

Tätä poikkeusta käyttävien hankintaviranomaisten olisi perusteltava, miksi ne eivät voi käyttää kohtuullisia

vaihtoehtoja tai korvikkeita, esimerkiksi turvautua vaihtoehtoihin jakelukanaviin, myös hankintaviranomaisen jäsenvaltion ulkopuolella, tai harkita toiminnaltaan vastaavia rakennusurakoita, tavaroita ja palveluja.

Jos yksinoikeus johtuu teknisistä syistä, ne olisi määriteltävä tarkasti ja perusteltava tapauskohtaisesti. Niihin voitaisiin sisällyttää esimerkiksi se, että muun talouden toimijan on teknisesti lähes mahdotonta saavuttaa vaadittu suoritustaso tai että on tarpeen käyttää erityistä tietotaitoa, välineitä tai keinoja, joita ainoastaan yhdellä talouden toimijalla on käytettävissään. Tekniset syyt voivat aiheutua myös erityisistä yhteentoimivuusvaatimuksista, joiden on täyttyttävä, jotta varmistettaisiin hankittavien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen toimivuus.

Lisäksi hankintamenettely ei ole hyödyllinen perushyödykemarkkinoilta suoraan tapahtuvissa hankinnoissa, esimerkiksi maataloustuotteiden ja raaka-aineiden kaltaisten perustuotteiden kauppapaikoista ja energiapörsseistä, joissa monenvälisen kaupankäynnin säännelty ja valvottu rakenne takaa jo sinällään markkinahinnat.

(51) Olisi selvennettävä, että luottamuksellisten tietojen suoje-lua koskevat säännökset eivät estä tehtyihin hankintasopimuksiin sisältyvien muiden kuin luottamuksellisten tietojen julkaisemista, sopimukseen mahdollisesti myöhemmin tehtävät muutokset mukaan luettuina.

(52) Sähköiset tieto- ja viestintävälineet voivat suuresti yksinkertaistaa hankintasopimusten julkaisemista ja lisätä hankintaprosessien tehokkuutta ja avoimuutta. Niistä olisi tultava vakiovälineitä hankintamenettelyihin liittyvässä viestinnässä ja tietojenvaihdossa, koska ne lisäävät huomattavasti talouden toimijoiden mahdollisuuksia osallistua hankintamenettelyihin kaikkialla sisämarkkinoilla. Sen vuoksi ilmoitusten lähettäminen sähköisesti, hankinta-asiakirjojen asettaminen saataville sähköisesti ja – 30 kuukauden siirtymäajan jälkeen – kaikilta osin sähköinen viestintä eli sähköisten välineiden käyttäminen viestinnässä kaikissa menettelyn vaiheissa, myös osallistumishakemusten toimittamisessa ja erityisesti tarjousten toimittamisessa (sähköiset tarjoukset) olisi säädettävä pakollisiksi. Jäsenvaltioiden ja hankintaviranomaisten olisi voitava halutessaan mennä pidemmälle. Olisi myös selvennettävä, että sähköisten viestintävälineiden pakollinen käyttö tämän direktiivin nojalla ei saisi velvoittaa hankintaviranomaisia käsittelemään tarjouksia sähköisesti eikä pakottaa niitä sähköiseen arviointiin tai automaattiseen käsittelyyn. Mihinkään hankintasopimuksen tekemisen jälkeisiin hankintaprosessin vaiheisiin enempää kuin hankintaviranomaisen sisäiseen viestintään ei myöskään saisi tämän direktiivin nojalla soveltaa velvoitetta käyttää sähköisiä viestintävälineitä.

- (53) Hankintaviranomaisten olisi tiettyjä erityistilanteita lukuun ottamatta käytettävä sellaisia sähköisiä viestintävälineitä, jotka ovat syrjimättömiä, yleisesti saatavilla ja yhteentoimivia yleisesti käytössä olevien tieto- ja viestintätekniologisten tuotteiden kanssa ja jotka eivät rajoita talouden toimijoiden mahdollisuuksia osallistua hankintamenettelyyn. Tällaisten viestintävälineiden käytössä olisi otettava huomioon myös esteettömyys vammaisille henkilöille. Olisi täsmennettävä, että velvoite käyttää sähköisiä välineitä kaikissa hankintaprosessin vaiheissa ei olisi tarkoituksenmukainen, jos sähköisten välineiden käyttö edellyttäisi erikoisvälineitä tai tiedostomuotoja, jotka eivät ole yleisesti saatavilla, tai jos asianomaiset viestit voitaisiin hoitaa ainoastaan erikoislaitteiden avulla. Sen vuoksi hankintaviranomaisia ei pitäisi velvoittaa vaatimaan sähköisten viestintävälineiden käyttöä tarjousten jättämisprosessissa tietyissä tapauksissa, jotka olisi lueteltava tyhjentävästi. Tässä direktiivissä säädetään, että kyseisiä tapauksia ovat esimerkiksi tilanteet, joissa olisi käytettävä sellaisia erikoislaitteita, joita ei ole yleisesti hankintaviranomaisten saatavilla, kuten suurokokotulostimia. Joissakin hankintamenettelyissä hankinta-asiakirjoissa saatetaan vaatia toimittamaan fyysinen tai pienoismalli, jota ei voida toimittaa hankintaviranomaisille sähköisillä välineillä. Tällaisissa tapauksissa malli olisi toimitettava hankintaviranomaisille postitse tai muulla soveltuvalla toimitustavalla.

Olisi kuitenkin selvennettävä, että muiden kuin sähköisten viestintävälineiden käyttö olisi rajoitettava tarjouksen niihin osiin, joiden osalta ei vaadita sähköisiä viestintävälineitä.

On aiheellista selvittää, että hankintaviranomaisten olisi tarvittaessa voitava teknisistä syistä asettaa yläraja toimitettavien tiedostojen koolle.

- (54) On mahdollista että on poikkeustapauksia, joissa hankintaviranomaisten olisi voitava olla käyttämättä sähköisiä viestintävälineitä, jos tällaisten viestintävälineiden käyttämättä jättäminen on tarpeen tietojen erityisen arkaluonteisuuden suojelemiseksi. Olisi täsmennettävä, että jos voidaan tarjota tarpeellinen turvallisuustaso käyttämällä sähköisiä laitteita, joita ei ole yleisesti saatavilla, niitä olisi käytettävä. Näin saattaa olla esimerkiksi silloin, kun hankintaviranomaiset edellyttävät sellaisten erityisten turvallisten viestintävälineiden käyttämistä, jotka ne antavat saataville.

- (55) Erilaiset tekniset formaatit tai prosessit ja sanomastandardit ovat mahdollisia yhteentoimivuuden esteitä paitsi

kunkin jäsenvaltion sisällä, myös ja erityisesti jäsenvaltioiden välillä. Esimerkiksi osallistukseen hankintamenettelyyn, jossa on sallittua tai pakollista käyttää sähköisiä luetteloita, joiden avulla kaikki osallistuvat tarjoajat esittävät ja järjestävät tiedot samalla tavoin ja joita voidaan käsitellä sähköisesti, talouden toimijoiden olisi standardien puuttuessa mukautettava luetteloitaan kuhunkin hankintamenettelyyn, mikä merkitsisi hyvin samantapaisten tietojen toimittamista eri muodoissa asianomaisen hankintaviranomaisen eritelmistä riippuen. Tämän vuoksi luettelomuotojen yhdenmukaistaminen lisäisi yhteentoimivuutta ja tehokkuutta, minkä lisäksi se vähentäisi talouden toimijoilta edellytettävää ponnistusta.

- (56) Harkitessaan, onko tarpeen varmistaa erilaisten teknisten formaattien tai prosessien ja sanomastandardien välinen yhteentoimivuus tai tehostaa sitä säätämällä tiettyjen standardien käyttö pakolliseksi, ja mitä standardeja siinä tapauksessa olisi käytettävä, komission olisi otettava tarkoin huomioon asianomaisten sidosryhmien mielipiteet. Sen olisi myös otettava huomioon, missä määrin talouden toimijat ja hankintaviranomaiset ovat jo käyttäneet tiettyä standardia käytännössä ja kuinka hyvin se on toiminut. Ennen tietyn teknisen standardin käytön säätämistä pakolliseksi komission olisi myös tarkasteltava huolellisesti siitä mahdollisesti aiheutuvia kustannuksia, erityisesti kun kyseessä ovat voimassa olevien sähköisten hankintaratkaisujen mukautukset, mukaan lukien infrastruktuuri, prosessit tai ohjelmistot. Jos kyseisiä standardeja ei ole kehitetty kansainvälisessä, eurooppalaisessa tai kansallisessa standardointijärjestössä, niiden olisi täytettävä tieto- ja viestintätekniisiin standardeihin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012⁽¹⁾ mukaan sovellettavat vaatimukset.

- (57) Ennen kuin jäsenvaltiot ja hankintayksiköt määrittävät turvallisuustason, jota vaaditaan hankintasopimuksen tekomenettelyn eri vaiheissa sähköisessä muodossa tapahtuvassa viestinnässä, niiden olisi arvioitava, missä suhteessa vaatimukset, joilla varmistetaan asianomaisten tietojen lähettäjien oikea ja luotettava tunnistaminen ja tietojen sisällön eheys, ovat riskiin, että aiheutuu ongelmia esimerkiksi tilanteissa, joissa viestien lähettäjä ei ole sama kuin ilmoitettu. Muutoin samanlaisten edellytysten vallitessa tämä tarkoittaisi, että esimerkiksi sähköpostilta, jossa pyydetään vahvistamaan tiedotustilaisuuden tarkka osoite, ei tarvitsisi vaatia samaa turvallisuustasoa kuin itse

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1025/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY, 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/23/EY ja 2009/105/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 316, 14.11.2012, s. 12).

tarjouksesta, joka on talouden toimijaa sitova. Vastaavasti suhteellisuuden arviointi voisi johtaa turvallisuustasoa koskevien vaatimusten alentamiseen toimitettaessa uudelleen sähköisiä luetteloita tai jätettäessä tarjouksia puitejärjestelyyn kuuluvissa pienimuotoisissa kilpailuissa taikka hankinta-asiakirjojen saatavuuden osalta.

(58) Hankintamenettelyn olennaiset osat, kuten hankinta-asiakirjat, osallistumishakemukset, kiinnostuksen vahvistukset ja tarjoukset olisi aina toimitettava kirjallisina, mutta suullisen viestinnän talouden toimijoiden kanssa pitäisi muutoin olla edelleen mahdollista, kunhan sen sisältö dokumentoidaan riittävästi. Tämä on tarpeen, jotta taatisiin riittävä avoimuus niin, että yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattaminen voidaan todentaa. On olennaisen tärkeää, että erityisesti sellainen suullinen viestintä tarjoajien kanssa, joka saattaa vaikuttaa tarjouksien sisältöön ja arviointiin, dokumentoidaan riittävästi ja asianmukaisin välinein, esimerkiksi kirjallisin tai äänitallentein tai laatimalla yhteenvetoja viestinnän pääkohdista.

(59) Unionin julkisten hankintojen markkinoilla on kehityksessä vahva suuntaus julkisten ostajien kysynnän yhdistämiseen, jotta saataisiin mittakaavaetuja muun muassa alhaisempien hintojen ja liiketoimikustannusten muodossa ja jotta hankintojen hallinnointi ja ammattimaisuus tehostuisivat. Tähän voidaan päästä keskittämällä ostot joko hankintaviranomaisten määrän tai hankintojen pitkän ajan volyymin ja arvon perusteella. Ostojen yhdistämistä ja keskittämistä olisi kuitenkin valvottava tarkasti, jotta vältettäisiin ostovoiman liiallinen keskittyminen ja kilpailuvastainen yhteistyö ja jotta säilytettäisiin avoimuus ja kilpailu sekä pk-yritysten mahdollisuudet päästä markkinoille.

(60) Puitejärjestelyt ovat hyvin yleisesti käytetty väline, jota pidetään tehokkaana hankintamenetelmänä koko Euroopassa. Sen vuoksi tämä väline olisi säilytettävä pitkälti sellaisenaan. On kuitenkin tarpeen selkeyttää joitakin näkökohtia, erityisesti sitä, että hankintaviranomaiset, joita puitejärjestelyssä ei mainita, eivät saisi käyttää tätä välinettä. Sitä varten hankintaviranomaiset, jotka ovat tietyn puitejärjestelyn osapuolena alusta alkaen, olisi ilmoitettava selkeästi joko nimeltä tai muulla keinoin, esimerkiksi viittaamalla tiettyyn hankintaviranomaisten ryhmään selkeästi rajatulla maantieteellisellä alueella, jotta asianomaiset hankintaviranomaiset voidaan tunnistaa helposti ja yksiselitteisesti. Puitejärjestelyn ei myöskään pitäisi olla avoin uusille talouden toimijoille sen jälkeen, kun se on tehty.

Tämä merkitsee esimerkiksi sitä, että jos yhteishankintayksikkö käyttää yleistä rekisteriä hankintaviranomaisista tai niiden ryhmistä, esimerkiksi tietyn maantieteellisen alueen paikallisviranomaisista, joilla on oikeus käyttää sen tekemiä puitejärjestelyjä, kyseisen yhteishankintayksikön olisi huolehdittava siitä, että on mahdollista tarkistaa paitsi asianomaisen hankintaviranomaisen tiedot, myös päivämäärä, josta alkaen sillä on oikeus käyttää yhteishankintayksikön tekemää puitejärjestelyä, koska kyseinen päivämäärä määrää sen, mitä erityisiä puitejärjestelyjä hankintaviranomaisen pitäisi saada käyttää.

(61) Puolueettomiin perusteisiin sen määrittämiseksi, mikä puitejärjestelyn osapuolena olevista talouden toimijoista suorittaa tietyn tehtävän, esimerkiksi toimittaa tavarat tai palvelut luonnollisten henkilöiden käyttöön, voivat kaikki ehdot sisältävien puitejärjestelyjen yhteydessä kuulua asianomaisten luonnollisten henkilöiden tarpeet tai valinta.

Hankintaviranomaisille olisi annettava lisää joustoa niiden tehdessä hankintoja sellaisten puitejärjestelyjen nojalla, jotka on tehty useamman kuin yhden talouden toimijan kanssa ja joissa on lueteltu kaikki ehdot.

Tällaisissa tapauksissa hankintaviranomaisille olisi annettava mahdollisuus saada tiettyjä puitejärjestelyn soveltamisalaan kuuluvia rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja joko tilaamalla ne joltakin talouden toimijoista, jotka on määritelty puolueettomien perusteiden ja jo vahvistettujen ehtojen mukaisesti, tai tekemällä erityinen hankintasopimus asianomaisesta rakennusurakasta, tavaroista tai palveluista puitejärjestelyn osapuolena olevien talouden toimijoiden kesken järjestetyn pienimuotoisen kilpailun jälkeen. Avoimuuden ja yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi hankintaviranomaisten olisi ilmoitettava puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa puolueettomat perusteet, joiden mukaan tehdään valinta puitejärjestelyn edellä mainittujen kahden toteuttamismenetelmän välillä. Perusteet voivat liittyä esimerkiksi asianomaisten rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen määrään, arvoon tai ominaisuuksiin, muun muassa suuremman palvelusällön tai korkeamman turvallisuustason tarpeeseen, taikka hintakehitykseen ennalta määrättyyn hintaindeksiin nähden. Puitejärjestelyjä ei saisi käyttää väärin eikä siten, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy. Hankintaviranomaisia ei olisi tämän direktiivin nojalla velvoitettava hankkimaan puitejärjestelyn soveltamisalaan kuuluvia rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja kyseisen puitejärjestelyn mukaisesti.

- (62) Lisäksi olisi selvennettävä, että vaikka puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset onkin tehtävä ennen puitejärjestelyn voimassaolon päättymistä, puitejärjestelyyn perustuvien yksittäisten hankintasopimusten kesto ei tarvitse olla sama kuin kyseisen puitejärjestelyn kesto, vaan se voi tarvittaessa olla lyhyempi tai pidempi. Erityisesti puitejärjestelyyn perustuvien yksittäisten hankintasopimusten kesto olisi voitava asettaa ottamalla huomioon esimerkiksi sopimusten toteuttamiseksi tarvittava aika, jos sopimukseen sisältyy sellaisten laitteiden huolto, joiden odotettu elinikä on yli neljä vuotta, tai jos tarvitaan henkilöstön lisäkoulutusta hankintasopimuksen toteuttamiseksi.

Oli myös täsmennettävä, että saattaa olla poikkeustapauksia, joissa itse puitejärjestelyjen olisi voitava saada kestää yli neljä vuotta. Tällaisia tapauksia, jotka olisi asianmukaisesti perusteltava erityisesti puitejärjestelyn kohteen vuoksi, saattaa ilmetä esimerkiksi silloin, kun talouden toimijalla on tarve pitää hallussaan laitetta, jonka kuoletusaika on yli neljä vuotta ja jonka on oltava käytettävissä koko puitejärjestelyjen ajan.

- (63) Lisäksi on tarpeen mukauttaa dynaamisia hankintajärjestelmiä koskevia sääntöjä saatujen kokemusten perusteella, jotta hankintaviranomaiset voisivat hyödyntää täysimittaisesti kyseisen välineen tarjoamia mahdollisuuksia. Järjestelmiä on yksinkertaistettava; niitä olisi erityisesti käytettävä rajoitetun menettelyn muodossa, jolloin ei tarvittaisi alustavia tarjouksia, joiden on todettu olevan yksi suurimmista dynaamisiiin hankintajärjestelmiin liittyvistä rasitteista. Sen vuoksi mille tahansa talouden toimijalle, joka esittää osallistumishakemuksen ja täyttää valintaperusteet, olisi annettava lupa osallistua dynaamisella hankintajärjestelmällä toteutettuihin hankintamenettelyihin järjestelmän voimassaoloaikana. Tällä hankintamenetelmällä hankintaviranomainen voi saada erityisen suuren määrän tarjouksia ja siten varmistaa, että julkisia varoja käytetään laajan kilpailun ansiosta parhaalla mahdollisella tavalla, kun kyse on yleisesti käytetyistä tai käyttövalmiista tuotteista, rakennusurakoista tai palveluista, joita markkinoilla on yleisesti saatavilla.
- (64) Osallistumishakemukset olisi yleensä käytävä läpi enintään 10 työpäivän kuluessa, koska valintaperusteiden arviointi suoritetaan tässä direktiivissä vahvistettujen yksinkertaistettujen asiakirjavaatimusten perusteella. Dynaamisista hankintajärjestelmää perustettaessa hankintaviranomaiset saattavat kuitenkin saada hankintailmoituksen tai kiinnostuksen vahvistamispyynnön ensimmäisen julkaisemisen johdosta niin suuren määrän osallistumishakemuksia, että ne tarvitsevat enemmän aikaa hakemusten tarkasteluun. Tämä olisi sallittava, edellyttäen että mitään tiettyä hankintaa ei aloiteta, ennen kuin kaikki hakemukset on tutkittu. Hankintaviranomaisten olisi voitava vapaasti järjestää se, miten ne aikovat tutkia osallistumishakemukset, esimerkiksi päättää tutkimisen suorittamisesta vain kerran viikossa edellyttäen, että kukin osallistumishakemus tutkitaan määräajassa.
- (65) Hankintaviranomaisten olisi milloin tahansa dynaamisen hankintajärjestelmän kestoajana voitava vaatia talouden toimijoita toimittamaan uudistettu ja päivitetty oma lausunto laadullisten valintaperusteiden täyttämistä

kohtuullisen ajan kuluessa. On syytä muistuttaa, että näyttöä koskeviin tämän direktiivin yleisiin säännöksiin sisältyvää mahdollisuutta pyytää talouden toimijoita toimittamaan täydentäviä asiakirjoja ja sen tarjoajan, jonka kanssa sopimus on päätetty tehdä, velvollisuutta toimittaa asiakirjat, sovelletaan myös dynaamisten hankintajärjestelmien erityisyyksissä.

- (66) Jotta edistettäisiin pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua laajamittaiseen, esimerkiksi yhteishankintayksikön toteuttamaan dynaamiseen hankintajärjestelmään, asianomaisten hankintaviranomaisten olisi voitava jakaa järjestelmä puolueettomasti määriteltyihin tuotteiden, rakennusurakoiden ja palvelujen luokkiin. Luokkien määrittelyssä olisi käytettävä puolueettomia tekijöitä, joita voivat olla esimerkiksi asianomaisessa luokassa tehtävien yksittäisten hankintasopimusten enimmäissuuruus tai tietty maantieteellinen alue, jolla yksittäiset sopimukset toteutetaan. Jos dynaaminen hankintajärjestelmä jaetaan luokkiin, hankintaviranomaisen soveltamat valintaperusteet olisi suhteutettava asianomaisten luokan ominaispiirteisiin.

- (67) Oli selvennettävä, että sähköiset huutokaupat eivät tyypillisesti sovellu tiettyihin julkisia rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin eivätkä tiettyihin julkisia palveluja koskeviin sopimuksiin, joiden kohteena on immateriaalisia suorituksia, kuten rakennusurakoiden suunnittelua, koska sähköinen huutokauppa voidaan toimittaa vain sellaisten automaattiseen sähköiseen arviointiin soveltuviin kohteiden osalta, jotka ovat määrällisiä ja jotka voidaan ilmaista lukuina tai prosenttimäärinä ilman, että hankintaviranomainen puuttuu asiaan tai suorittaa arviointia.

Oli kuitenkin myös selkeytettävä, että sähköistä huutokauppaa voidaan käyttää hankintamenettelyssä, jolla ostetaan tietty teollis- tai tekijänoikeus. On syytä muistaa myös, että vaikka hankintaviranomaiset voivat vapaasti vähentää ehdokkaiden tai tarjoajien lukumäärää, niin kauan kuin huutokauppaa ei ole aloitettu, sähköiseen huutokauppaan osallistuvien tarjoajien määrää ei saisi enää vähentää huutokaupan aloittamisen jälkeen.

- (68) Uusia sähköisiä hankintamenetelmiä, kuten sähköisiä luetteloja, kehitetään jatkuvasti. Sähköisissä luetteloissa tiedot esitetään ja järjestetään tavalla, joka on yhteinen kaikille osallistuville tarjoajille ja jota voidaan käsitellä sähköisesti. Esimerkkinä voisivat olla taulukon muodossa esitettävät tarjoukset. Hankintaviranomaisten olisi voitava vaatia sähköisiä luetteloita kaikissa käytössä olevissa menettelyissä, joissa sähköisten viestintävälineiden käyttö on pakollista. Sähköiset luettelot edistävät kilpailua ja yksinkertaistavat julkisia hankintoja ennen kaikkea säästämällä aikaa ja rahaa. Oli kuitenkin vahvistettava tiettyjä sääntöjä sen varmistamiseksi, että uusien menetelmien käytössä noudatetaan tätä direktiiviä sekä yhdenvertaisen kohtelun, syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteita. Sähköisten luetteloiden käyttö tarjousten esittämisessä ei siis saisi tuoda mukanaan sitä mahdollisuutta, että talouden toimijat toimittavat ainoastaan yleisen myyntiluettelonsa. Talouden toimijoiden olisi edelleen mukautettava

myyntiluetteloon kulloistakin hankintamenettelyä varten. Mukauttamisella varmistetaan, että niiden tiettyyn hankintamenettelyyn toimittama luettelo sisältää vain tuotteita, rakennusurakoita tai palveluja, jotka talouden toimijan arvion mukaan – aktiivisen tarkastelun jälkeen – vastaavat hankintaviranomaisen vaatimuksia. Talouden toimijoiden olisi tällöin sallittava kopioida yleiseen myyntiluetteloonsa sisältyviä tietoja, mutta niiden ei pitäisi sallia toimittaa myyntiluetteloa sellaisenaan.

Lisäksi hankintaviranomaisille olisi annettava lupa koota tiettyjä hankintojaan varten tarjouksia aiemmin toimitettujen sähköisten luetteloiden perusteella erityisesti silloin, kun kilpailu on avattu uudelleen puitejärjestelyn nojalla tai kun käytetään dynaamista hankintajärjestelmää, jos jäljitettävyydestä, yhdenvertaisesta kohtelusta ja ennakoitavuudesta on annettu riittävät takeet.

Jos hankintaviranomainen on koonnut tarjoukset, asianomaiselle talouden toimijalle olisi annettava mahdollisuus tarkistaa, että hankintaviranomaisen tällä tavoin laatimassa tarjouksessa ei ole asiavirheitä. Jos tarjouksessa on asiavirheitä, hankintaviranomaisen kokoama tarjous ei saisi sitoa hankintaviranomaista, ellei virhettä korjata.

Hankintaviranomaiset eivät sähköisiä viestintämuotoja koskevien sääntöjen mukaisesti saisi asettaa perusteettomia esteitä talouden toimijoiden mahdollisuuksille osallistua hankintamenettelyihin, joissa tarjoukset on esitettävä sähköisten luetteloiden muodossa ja joissa taataan syrjimättömyyttä ja yhdenvertaista kohtelua koskevien yleisten periaatteiden noudattaminen.

- (69) Useimmissa jäsenvaltioissa käytetään yhä enemmän yhteishankintamenetelmiä. Yhteishankintayksiköt vastaavat hankintojen tekemisestä, dynaamisten hankintajärjestelmien hallinnoinnista tai hankintasopimusten tai puitejärjestelyjen tekemisestä muita hankintaviranomaisia varten joko korvausta vastaan tai ilman. Hankintaviranomaisten, joita varten puitejärjestely tehdään, olisi voitava käyttää sitä yksittäisiin tai toistuviin ostoihin. Suurten hankintamäärien vuoksi tällaisilla menetelmillä voidaan lisätä kilpailua ja niiden pitäisi edistää sitä, että julkiset hankinnat tehdään ammattimaisella tavalla. Sen vuoksi olisi

säädettävä hankintaviranomaisia varten perustettuja yhteishankintayksiköjä koskevasta unionin määritelmästä ja selkeytettävä, että yhteishankintayksiköt toimivat kahdella eri tavalla.

Niiden olisi ensinnäkin voitava toimia tukkuliikkeenä ostamalla, varastoimalla ja jälleenmyymällä, tai toiseksi niiden olisi voitava toimia välittäjinä tekemällä sopimuksia, käyttämällä dynaamisia hankintajärjestelmiä tai tekemällä puitejärjestelyjä hankintaviranomaisten käyttöön. Tällaista välittävää tehtävää voitaisiin joissakin tapauksissa hoitaa toteuttamalla asiaankuuluvat hankintamenettelyt itsenäisesti ja ilman asianomaisten hankintaviranomaisten yksityiskohtaisia ohjeita; ja eräissä muissa tapauksissa toteuttamalla asiaankuuluvat hankintamenettelyt asianomaisten hankintaviranomaisten ohjeiden mukaan, niiden puolesta ja niiden nimissä.

Lisäksi olisi vahvistettava säännöt siitä, miten vastuu tämän direktiivin mukaisten velvollisuuksien noudattamisesta jaetaan yhteishankintayksikön ja niiden hankintaviranomaisten välillä, jotka tekevät hankintoja yhteishankintayksiköstä tai sen välityksellä. Jos yhteishankintayksikkö on yksin vastuussa hankintamenettelyjen suorittamisesta, sen olisi myös oltava yksin ja suoraan vastuussa menettelyjen laillisuudesta. Jos hankintaviranomainen suorittaa tietyt osat menettelystä, kuten puitejärjestelyn mukaisen uudelleen kilpailuttamisen tai yksittäisten hankintasopimusten tekemisen dynaamisen hankintajärjestelmän perusteella, sen olisi myöhemminkin oltava vastuussa suorittamisestaan vaiheista.

- (70) Hankintaviranomaisten olisi voitava tehdä yhteishankintayksikön kanssa palveluhankintasopimus yhteishankintatoimintojen suorittamisesta soveltamatta tämän direktiivin mukaisia menettelyjä. Tällaisiin palveluhankintasopimuksiin olisi voitava sisällyttää myös hankintojen tukitoimintojen suorittaminen. Jos hankintojen tukitoimintoja koskevat palveluhankintasopimukset toteuttaa muu kuin yhteishankintayksikkö osana yhteishankintatoimintojen suorittamista asianomaiselle hankintaviranomaiselle, sopimusten tekemisessä olisi noudatettava tätä direktiiviä. On syytä muistuttaa myös, että tätä direktiiviä ei pitäisi soveltaa, jos yhteishankintatoiminnot tai hankintojen tukitoiminnot suoritetaan muutoin kuin rahallista vastiketta vastaan tehdyllä sopimuksella, joka on tässä direktiivissä tarkoitettua hankintaa.

- (71) Yhteishankintayksiköitä koskevien säännösten tiukentaminen ei saisi millään tavoin estää jatkamasta tilapäisten yhteisten hankintojen nykyisiä käytäntöjä eli vähemmän institutionalisoituja ja järjestelmällisiä yhteisiä ostoja tai vakiintunutta käytäntöä, jossa turvaudutaan palveluntarjoajiin, jotka valmistelevat ja hallinnoivat hankintamenettelyjä hankintaviranomaisen nimissä ja puolesta ja sen ohjeiden mukaan. Päinvastoin yhteishankintojen eräitä piirteitä olisi selkeytettävä, koska ne voivat olla merkittävässä asemassa erityisesti innovatiivisten hankkeiden yhteydessä.

Yhteishankinnoilla voi olla monia eri muotoja, koordinoituista hankinnoista yhteisten teknisten eritelmien laatimiseen sellaisia rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja varten, joiden hankkijoina on useita hankintaviranomaisia, joista kukin suorittaa erillisen hankintamenettelyn, aina tilanteisiin, joissa asianomaiset hankintaviranomaiset yhteisessä hankintamenettelyssä joko toimivat yhdessä tai valtuuttavat yhden hankintaviranomaisen hallinnoimaan hankintamenettelyä kaikkien hankintaviranomaisten puolesta.

Jos useat hankintaviranomaiset suorittavat hankinnat yhteisessä hankintamenettelyssä, niiden olisi vastattava yhdessä tämän direktiivin mukaisten velvoitteidensa täyttämistä. Jos hankintaviranomaiset kuitenkin hankkivat yhdessä vain osia yhteisessä hankintamenettelyssä, yhteisvastuuta olisi sovellettava vain niihin osiin menettelyä, jotka on suoritettu yhdessä. Kunkin hankintaviranomaisen olisi oltava yksinään vastuussa menettelyistä tai menettelyjen osista, jotka se suorittaa yksin, esimerkiksi sopimuksen tekemisestä, puitejärjestelyn tekemisestä, dynaamisen hankintajärjestelmän käyttämisestä, uudelleen kilpailuttamisesta puitejärjestelyn nojalla tai sen määrittämisestä, mikä puitejärjestelyn osapuolena oleva talouden toimija suorittaa tietyn tehtävän.

- (72) Sähköiset viestintävälineet sopivat erityisen hyvin yhteishankintakäytäntöjen ja -välineiden tueksi, koska ne antavat mahdollisuuden käyttää tietoja uudelleen, käsitellä niitä automaattisesti ja minimoida informaatio- ja liiketoimikustannukset. Sen vuoksi sähköisten viestintävälineiden käyttö olisi ensi vaiheessa tehtävä pakolliseksi yhteishankintayksiköille, ja samalla olisi helpotettava käytäntöjen lähentymistä koko unionissa. Tämän jälkeen sähköisten viestintävälineiden käytöstä olisi tehtävä yleinen velvollisuus kaikissa hankintamenettelyissä 30 kuukauden siirtymäkauden jälkeen.
- (73) Eri jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset, jotka haluavat tehdä yhteisiä hankintasopimuksia, kohtaavat nykyään erityisiä oikeudellisia vaikeuksia, jotka johtuvat kansallisten lainsäädäntöjen ristiriitaisuudesta. Vaikka rajatylittävät yhteishankinnat sallittiin epäsuorasti direktiivillä 2004/18/EY, hankintaviranomaisilla on edelleen huomattavia oikeudellisia ja käytännön vaikeuksia tehdä hankintoja muiden jäsenvaltioiden yhteishankintayksiköiltä tai

tehdä yhteisiä hankintasopimuksia. Jotta hankintaviranomaiset voisivat hyödyntää mahdollisimman hyvin sisämarkkinoiden potentiaalisia mittakaavaetuja ja mahdollisuuden jakaa riskit ja hyödyt erityisesti innovatiivisissa hankkeissa, joihin liittyy enemmän riskejä, kuin mitä yksi hankintaviranomainen voi kohtuullisesti ottaa, mainitut vaikeudet olisi saatava poistettua. Sen vuoksi olisi vahvistettava rajatylittäviä yhteishankintoja koskevat uudet säännöt, jotta voidaan helpottaa hankintaviranomaisten välistä yhteistyötä ja lisätä sisämarkkinoista saatavaa hyötyä luomalla rajatylittäviä liiketoimintamahdollisuuksia tavarantoimittajille ja palveluntarjoajille. Säännöissä olisi määriteltävä yhteishankintayksiköiden rajatylittävän käytön ehdot ja nimettävä rajatylittävien yhteisten menettelyjen tapauksessa julkisiin hankintoihin sovellettava lainsäädäntö, myös muutoksenhakukeinoihin sovellettava lainsäädäntö, joka täydentää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 593/2008⁽¹⁾ lainvalintasääntöjä. Lisäksi eri jäsenvaltioiden hankintaviranomaisten olisi voitava perustaa yhteisiä yksiköitä kansallisen tai unionin lainsäädännön mukaisesti. Tällaista yhteisten hankintojen muotoa varten olisi vahvistettava erityiset säännöt.

Hankintaviranomaisten ei kuitenkaan pitäisi käyttää rajatylittävien yhteishankintojen mahdollisuuksia kiertääkseen unionin lainsäädännön mukaisia pakollisia julkisoikeuden sääntöjä, joita niihin sovelletaan niiden sijaintijäsenvaltiossa. Tällaisiin sääntöihin saattaa kuulua esimerkiksi avoimuutta ja asiakirjojen saatavuutta koskevia säännöksiä tai arkaluonteisten tavaroiden jäljitettävyyttä koskevia erityisvaatimuksia.

- (74) Julkisten hankkijoiden laatimien teknisten eritelmien olisi oltava sellaisia, että julkiset hankinnat voidaan avata kilpailulle ja että niillä voidaan saavuttaa kestävyystavoitteet. Sen vuoksi olisi oltava mahdollista esittää tarjouksia, jotka perustuvat erilaisiin teknisiin ratkaisuihin, standardeihin ja teknisiin eritelmiin markkinoilla, sekä tarjouksia, jotka perustuvat rakennettavien kohteiden, tavaroiden ja palvelujen elinkaareen ja tuotantoprosessin kestävyteen liittyviin suorituskykyä koskeviin perusteisiin.

Tekniset eritelmät olisi tämän perusteella laadittava siten, ettei kilpailua kavenneta keinotekoisesti vaatimuksilla, joilla suositetaan tiettyä talouden toimijaa edellyttämällä hankinnalta sen yleensä tarjoamien tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoiden keskeisiä ominaisuuksia. Tämä tavoite voidaan yleensä saavuttaa parhaiten laatimalla tekniset eritelmät toiminnallisten ja suorituskykyä koskevien vaatimusten mukaisesti. Toiminnalliset ja suorituskykyä koskevat vaatimukset ovat myös tarkoituksenmukainen tapa suosia innovointia julkisissa hankinnoissa, ja sitä

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 593/2008, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma I) (EUVL L 177, 4.7.2008, s. 6).

olisi käytettävä mahdollisimman laajasti. Jos viitataan eurooppalaiseen standardiin tai sellaisen puuttuessa kansalliseen standardiin, hankintaviranomaisten olisi otettava huomioon muihin vastaaviin järjestelyihin perustuvat tarjoukset. Talouden toimijan olisi esitettävä näyttö vastaavuudesta vaaditun merkin kanssa.

Vastaavuuden osoittamiseksi tarjoajia olisi voitava vaatia esittämään kolmannen osapuolen todentama näyttö. Olisi kuitenkin sallittava myös muut asianmukaiset todistukset, kuten valmistajan tekniset asiakirjat, jos kyseisellä talouden toimijalla ei ole mahdollisuutta saada tällaisia todistuksia tai testausraportteja tai se ei voi saada niitä asetettujen määräaikojen kuluessa, edellyttäen, että kyseisen talouden toimija osoittaa, että rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät teknisissä eritelmissä edellytetyt vaatimukset tai perusteet, hankintasopimuksen tekoperusteet tai sopimuksen toteuttamisen ehdot.

- (75) Hankintaviranomaisten, jotka haluavat hankkia rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja, joilla on erityiset ympäristöominaisuudet tai sosiaaliset tai muut ominaisuudet, olisi voitava viitata erityisiin merkkeihin, kuten Euroopan ympäristömerkkiin, (moni)kansallisiin ympäristömerkkeihin tai muihin merkkeihin, jos kyseistä merkkiä koskevat vaatimukset liittyvät hankinnan kohteeseen, kuten tuotteen kuvaukseen ja tarjontamuotoon, pakkausvaatimukset mukaan luettuina. Lisäksi on olennaista, että nämä vaatimukset laaditaan ja hyväksytään puolueettomasti todennettavissa olevin perustein käyttäen menettelyä, johon sidosryhmät, kuten viranomaiset, kuluttajat, valmistajat, jakelijat ja ympäristöjärjestöt voivat osallistua, ja että merkki on kaikkien kiinnostuneiden osapuolten saatavilla ja käytettävissä. Olisi selvennettävä, että sidosryhmät voisivat olla julkisia tai yksityisiä elimiä, yrityksiä tai mitä tahansa valtioista riippumattomia organisaatioita (organisaatioita, jotka eivät ole osa julkishallintoa eivätkä tavanomaisia yrityksiä).

Lisäksi olisi selvennettävä, että erityiset kansalliset tai hallituksen elimet tai organisaatiot voivat osallistua sellaisten merkkejä koskevien edellytysten laatimiseen, joita voidaan käyttää viranomaisten hankintojen yhteydessä ilman, että nämä elimet tai organisaatiot menettäisivät asemansa kolmansina osapuolina.

Viittaukset merkkeihin eivät saisi vaikuttaa innovointia rajoittavasti.

- (76) Kaikissa hankinnoissa, jotka on tarkoitettu henkilöiden käyttöön riippumatta siitä, onko ne tarkoitettu suurelle yleisölle vai hankintaviranomaisen henkilöstölle, hankintaviranomaisten on laadittava tekniset eritelmat ottaen huomioon vammaiskäytön edellytykset tai kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu, lukuun ottamatta asianmukaisesti perusteltuja tapauksia.

- (77) Hankintaviranomaisten olisi teknisiä eritelmiä laatiessaan otettava huomioon unionin oikeudesta johtuvat vaatimukset tietosuojalainsäädännön alalla erityisesti henkilötietojen käsittelyä suunniteltaessa (sisäänrakennettu tietosuoja).

- (78) Julkiset hankinnat olisi mukautettava pk-yritysten tarpeisiin. Hankintaviranomaisia olisi kannustettava hyödyntämään julkisia hankintoja koskevia käytäntöjä, jotka on laadittu 25 päivänä kesäkuuta 2008 annetussa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa ”Eurooppalaiset julkiset hankintoja koskevat käytäntöjä, joilla parannetaan pk-yritysten mahdollisuuksia saada julkisia hankintasopimuksia”, jossa annetaan ohjeita siitä, miten hankintaviranomaiset voivat soveltaa julkisia hankintoja koskevia välineitä tavalla, joka helpottaa pk-yritysten osallistumista. Sitä silmällä pitäen ja kilpailun edistämiseksi hankintaviranomaisia olisi erityisesti kannustettava jakamaan suuria hankintasopimuksia osiin. Jakaminen voitaisiin tehdä määrällisin perustein niin, että yksittäisten sopimusten suuruus vastaa paremmin pk-yritysten toimituskykyä, tai laadullisin perustein toimialoitain ja erityisaloitain niin, että yksittäisten sopimusten sisältö mukautetaan tarkemmin pk-yritysten erityisaloihin, tai hankkeen seuraavien vaiheiden mukaisesti.

Hankintaviranomaisen olisi voitava vapaasti määritellä osien koko ja kohde, ja sen olisi hankintojen ennakoidun arvon laskentaa koskevien sääntöjen mukaisesti voitava myös tehdä joitakin osia koskevat sopimukset soveltamatta tämän direktiivin menettelyjä. Hankintaviranomaisella olisi oltava velvollisuus arvioida, onko sopimusten jakaminen osiin asianmukaista, ja sen olisi voitava vapaasti tehdä itsenäinen päätös asianmukaiseksi katsomattaan syystä ilman, että siihen kohdistetaan hallinnollista tai oikeudellista valvontaa. Jos hankintaviranomainen päättää, että sopimuksen jakaminen osiin ei olisi asianmukaista, erillisessä selvityksessä tai hankinta-asiakirjoissa olisi mainittava pääasialliset syyt hankintaviranomaisen valintaan. Syitä voisivat olla esimerkiksi se, että hankintaviranomaisen mielestä jakaminen saattaisi rajoittaa kilpailua tai tehdä sopimuksen toteuttamisesta teknisesti liian vaikeaa tai liian kallista, tai se, että tarve koordinoida osien eri sopimuskumppaneita voisi vakavasti vaarantaa sopimuksen asianmukaisen toteuttamisen.

Jäsenvaltioiden olisi edelleen voitava mennä pidemmälle pyrkimyksissään helpottaa pk-yritysten osallistumista julkisten hankintojen markkinoille laajentamalla velvoite harkita sopimusten osiin jakamisen asianmukaisuutta koskemaan pienempiä sopimuksia, velvoittamalla hankintaviranomaiset perustelemaan päätöksensä olla jakamatta sopimuksia osiin tai tekemällä osiin jakaminen pakolliseksi tietyin edellytyksin. Jäsenvaltioiden olisi samaa tarkoitusta varten voitava myös säätää menettelyistä alihankkijoille suoritettavia suorita maksuja varten.

- (79) Jos hankintasopimukset jaetaan osiin, hankintaviranomaisten olisi esimerkiksi kilpailun säilyttämiseksi tai toimitusten luotettavuuden turvaamiseksi voitava rajoittaa niiden osien määrää, joista talouden toimija voi tehdä tarjouksen. Niiden olisi voitava rajoittaa myös niiden osien määrää, jotka voidaan myöntää yhdelle tarjoajalle.

Tavoite helpottaa pk-yritysten pääsyä julkisten hankintojen markkinoille saattaisi kuitenkin vaikeutua, jos hankintaviranomaisten olisi pakko tehdä sopimus osina, vaikka sen vuoksi olisikin hyväksyttävä merkittävästi huonompia ratkaisuja verrattuna sopimuksen tekemiseen niin, että useita osia tai kaikkia osia käsitellään yhdessä. Jos tällaisen menetelmän soveltamismahdollisuus on selkeästi ilmoitettu etukäteen, hankintaviranomaisten olisi voitava tehdä tarjouksista vertaileva arvio sen selvittämiseksi, täyttävätkö tietyn tarjoajan jotakin erityistä osayhdistelmää koskevat tarjoukset kokonaisuudessaan tämän direktiivin mukaisesti vahvistetut sopimuksen tekoperusteet kyseisten osien osalta paremmin kuin yksittäisiä osia koskevat erilliset tarjoukset. Siinä tapauksessa hankintaviranomaisen olisi voitava tehdä sopimus yhdistämällä kyseiset osat tarjoajalle. Olisi selvennettävä, että hankintaviranomaisten olisi tehtävä tällainen vertaileva arvio määrittämällä aluksi, mitkä tarjoukset parhaiten täyttäisivät kunakin yksittäisen osan osalta vahvistetut sopimuksen tekoperusteet, ja vertaamalla niitä sitten jonkin tietyn tarjoajan tiettyä osayhdistelmää kokonaisuudessaan koskeviin tarjouksiin.

- (80) Hankintamenettelyjen nopeuttamiseksi ja tehostamiseksi menettelyihin osallistumisen määräajat olisi pidettävä mahdollisimman lyhyinä luomatta tarpeettomia esteitä sisämarkkinoiden talouden toimijoiden ja erityisesti pk-yritysten koko alueen laajuiselle osallistumiselle. Sen vuoksi olisi muistettava, että asettaessaan tarjousten ja osallistumishakemusten jättämisen määräaikoja hankintaviranomaisten olisi otettava huomioon erityisesti sopimuksen monitahoisuus ja tarjousten laatimiseen tarvittava aika, vaikka tämä johtaisi siihen, että asetetut määräajat ovat pidempiä kuin tämän direktiivin mukaiset vähimmäisajat. Sähköisten tietojen ja viestintävälineiden käyttö, erityisesti hankinta-asiakirjojen asettaminen kokonaisuudessaan talouden toimijoiden, tarjoajien ja ehdokkaiden saataville sähköisessä muodossa ja ilmoitusten toimittaminen sähköisesti johtaa toisaalta avoimuuden lisääntymiseen ja ajansäästöön. Sen vuoksi olisi säädettävä vähimmäismääräaikojen lyhentämisestä GPA-sopimuksen sääntöjen mukaisesti ja edellyttäen, että ne sopivat yhteen unionin tasolla suunnitellun erityisen toimittamistavan kanssa. Hankintaviranomaisten olisi lisäksi voitava lyhentää osallistumishakemusten ja tarjousten jättämisen määräaikoja entisestään tapauksissa, joissa tavanomaisia määräaikoja ei voida kiireellisyys vuoksi noudattaa mutta joissa tavanomainen ennakolta ilmoitettava menettely on silti mahdollinen. Ainoastaan poikkeustilanteissa, joissa tavanomaista menettelyä ei voida hankintaviranomaisen

kannalta ennalta arvaamattomista ja siitä riippumattomista syistä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi toteuttaa edes lyhennetyin määräajoin, hankintaviranomaisten olisi, siinä määrin kuin se on ehdottomasti tarpeen, voitava tehdä sopimuksia neuvottelumenettelyllä, josta ei julkaista ilmoitusta ennen menettelyn aloittamista. Näin saattaa olla esimerkiksi silloin, kun luonnonkatastrofit edellyttävät välitöntä toimintaa.

- (81) Olisi selvennettävä, että tarve varmistaa, että talouden toimijoilla on riittävästi aikaa tarjousten tekemiselle, voi johtaa siihen, että alun perin asetettuja määräaikoja on pidennettävä. Näin olisi erityisesti silloin, kun hankinta-asiakirjoihin tehdään merkittäviä muutoksia. Olisi myös selvennettävä, että merkittävät muutokset olisi tällaisessa tapauksessa ymmärrettävä erityisesti teknisiin eritelmiin tehtäviksi muutoksiksi, joita varten talouden toimijat tarvitsisivat lisää aikaa muutosten ymmärtämiseksi ja niihin vastaamiseksi. Olisi kuitenkin täsmennettävä, että tällaiset muutokset eivät saisi olla niin olennaisia, että muutkin kuin alun perin valitut talouden toimijat voisivat tehdä tarjouksia tai että ne houkuttelisivat hankintamenettelyyn lisää osallistujia. Näin voisi olla erityisesti silloin, kun hankintasopimus tai puitejärjestely on muutosten seurauksena luonteeltaan huomattavasti erilainen hankinta-asiakirjoissa alun perin esitettyyn verrattuna.
- (82) Olisi selvennettävä, että hankintaviranomaisten olisi automaattisesti lähetettävä tiedot tietyistä hankintamenettelyn aikana tehdyistä päätöksistä, esimerkiksi päätöksestä olla tekemättä hankintasopimusta tai puitejärjestelyä, ilman ehdokkaiden tai tarjoajien esittämää nimenomaista pyyntöä. Samoin olisi muistettava, että neuvoston direktiivissä 89/665/ETY⁽¹⁾ säädetään hankintaviranomaisten velvollisuudesta toimittaa asianomaisille ehdokkaille ja tarjoajille yhteenveto tiettyjen hankintamenettelyn aikana tehtyjen keskeisten päätösten perusteluista myös ilman ehdokkaiden tai tarjoajien esittämää nimenomaista pyyntöä. Lisäksi olisi selvennettävä, että ehdokkailla ja tarjoajilla olisi oltava mahdollisuus pyytää perusteluista lisätietoja, jotka hankintaviranomaisten olisi annettava, ellei niillä ole vahvoja perusteita olla antamatta tietoja. Tällaiset perusteet olisi vahvistettava tässä direktiivissä. Jotta varmistettaisiin tarvittava avoimuus hankintamenettelyissä, joihin kuuluu neuvotteluja ja vuoropuhelua tarjoajien kanssa, hyväksyttävän tarjouksen tehneiden tarjoajien olisi voitava pyytää lisätietoja menettelyn kulusta ja etenemisestä, ellei ole vahvoja perusteita olla sallimatta tätä.

⁽¹⁾ Neuvoston direktiivi 89/665/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1989, julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EYVL L 395, 30.12.1989, s. 33).

- (83) Taloudellista ja rahoituksellista kapasiteettia koskevat kohtuuttomat vaatimukset ovat usein perusteettomana esteenä pk-yritysten osallistumiselle julkisiin hankintoihin. Mahdollisten vaatimusten olisi liitettävä hankinnan kohteeseen ja oltava oikeassa suhteessa siihen. Erityisesti hankintaviranomaiset eivät saisi vaatia talouden toimijoilta hankinnan kohteeseen nähden kohtuuttoman suurta vähimmäisliikevaihtoa; vaatimus saisi olla enintään kaksi kertaa hankintasopimuksen arvioidun arvon suuruinen. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa olisi kuitenkin oltava mahdollista soveltaa suurempia vaatimuksia. Tällaisissa tapauksissa saattaa olla kyse hankintasopimuksen toteuttamiseen liittyvistä suurista riskeistä tai siitä, että hankintasopimuksen oikea-aikainen ja asianmukainen toteuttaminen on ratkaisevan tärkeää esimerkiksi sen vuoksi, että se on välttämätön edellytys muiden hankintasopimusten toteuttamiselle.

Hankintaviranomaisten olisi tällaisissa asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa voitava itsenäisesti päättää, olisiko edellytettävä korkeampaa vähimmäisliikevaihtoa ilman, että niihin kohdistetaan hallinnollista tai oikeudellista valvontaa. Jos on edellytettävä korkeampaa vähimmäisliikevaihtoa, hankintaviranomaisten olisi voitava asettaa sen taso, kunhan se liittyy hankinnan kohteeseen ja on oikeassa suhteessa siihen. Jos hankintaviranomainen päättää edellyttää vähimmäisliikevaihtoa, joka on korkeampi kuin kaksi kertaa hankintasopimuksen ennakoitu arvo, erillisessä selvityksessä tai hankinta-asiakirjoissa olisi mainittava pääasialliset syyt hankintaviranomaisen valintaan.

Hankintaviranomaisten olisi voitava myös pyytää tietoja esimerkiksi varojen ja velkojen suhteesta tilinpäätöksessä. Positiivinen suhde, jolloin varoja on enemmän kuin velkaa, voisi olla lisänäyttö siitä, että talouden toimijan rahoituksellinen kapasiteetti on riittävä.

- (84) Monet talouden toimijat ja ennen kaikkea pk-yritykset katsovat, että suurena esteenä niiden osallistumiselle julkisiin hankintoihin ovat hallinnolliset rasitteet, jotka johduvat siitä, että toimijoiden on esitettävä huomattava määrä todistuksia tai muita asiakirjoja, jotka liittyvät pois-sulkemis- ja valintaperusteisiin. Tilannetta voitaisiin yksinkertaistaa huomattavasti rajoittamalla tällaisia vaatimuksia, esimerkiksi edellyttämällä, että talouden toimijat käyttävät yhteistä eurooppalaista hankinta-asiakirjaa, jossa on päivitetty oma lausunto, mikä hyödyttäisi sekä hankintaviranomaisia että talouden toimijoita.

Tarjoajaa, jonka kanssa hankintasopimus on päätetty tehdä, olisi kuitenkin vaadittava toimittamaan asianmukaiset todisteet, ja hankintaviranomaiset eivät saisi tehdä hankintasopimusta sellaisten tarjoajien kanssa, jotka eivät pysty niitä toimittamaan. Hankintaviranomaisten olisi voitava myös pyytää täydentävät asiakirjat tai osa niistä milloin tahansa katsoessaan, että se on tarpeen menettelyn moitteettoman kulun kannalta. Tällainen saattaa olla

tarpeen erityisesti kaksivaiheisissa menettelyissä eli rajoitetuissa menettelyissä, tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä, kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä ja innovaatiokumppanuuksissa, joissa hankintaviranomaiset käyttävät mahdollisuutta rajoittaa niiden ehdokkaiden määrää, joita pyydetään jättämään tarjous. Vaatimus toimittaa täydentävät asiakirjat valittaessa ehdokkaita, joita pyydetään jättämään tarjous, voisi olla perusteltu sen välttämiseksi, että hankintaviranomaiset pyytävät tarjouksia ehdokkailta, jotka myöhemmin osoittautuvat kykenemättömiksi toimittamaan täydentävät asiakirjat sopimuksen tekemisvaiheessa, mikä estäisi muutoin kelpoisten ehdokkaiden osallistumisen.

Oli edellytettävä nimenomaan, että yhteisessä eurooppalaisessa hankinta-asiakirjassa toimitetaan myös tiedot yksiköistä, joiden voimavaroja talouden toimija käyttää, jotta tällaisia yksiköitä koskevat tiedot voidaan tarkistaa yhdessä ja samoin edellytyksin kuin pääasiallisen talouden toimijan tiedot.

- (85) On tärkeää, että hankintaviranomaisten päätökset perustuvat viimeaikaisiin tietoihin erityisesti poissulkemisperusteiden osalta, koska tilanne voi melko nopeasti muuttua merkittävästi: talouden toimijaa ei esimerkiksi voida valita taloudellisten vaikeuksien vuoksi, tai maksamatta olleet sosiaaliturvamaksut onkin maksettu. Sen vuoksi hankintaviranomaisten olisi aina voitava tarkistaa tällaiset tiedot tietokannoista, joiden olisi oltava kansallisia sikäli, että niitä hallinnoivat viranomaiset. Kehityksen tässä vaiheessa saattaa edelleen olla tilanteita, joissa tämä ei vielä ole mahdollista teknisistä syistä. Komission olisi sen vuoksi harkittava toimenpiteitä, joilla helpotetaan pääsyä päivitettyihin tietoihin sähköisesti. Näitä voisivat olla välineiden parantaminen virtuaaliseen yritysasiakirja-aineistoon tutustumista varten (Virtual Company Dossier) tai keinot tietokantojen yhteentoimivuuden helpottamiseksi tai muut tällaiset liitännäistoimenpiteet.

Lisäksi olisi säädettävä, että hankintaviranomaisten ei olisi pyydettyä sellaisia edelleen ajan tasalla olevia asiakirjoja, jotka niille on jo toimitettu aiemmissa hankintamenettelyissä. Oli kuitenkin myös varmistettava, että hankintaviranomaisiin ei kohdistu suhteettomia arkistointi- ja rekisteröintirasitteita. Näin ollen tätä velvoitetta olisi sovellettava vasta sitten, kun sähköisten viestintävälineiden käyttö on pakollista, koska asiakirjojen sähköinen hallinnointi helpottaa hankintaviranomaisten tehtäviä merkittävästi.

- (86) Sekä talouden toimijoiden että hankintaviranomaisten tehtäviä voitaisiin yksinkertaistaa myös ottamalla käyttöön vakiomuotoiset lomakkeet omia lausuntoja varten. Niillä vähennettäisiin ongelmia, jotka liittyvät virallisten lausumien ja suostumusten täsmälliseen sanamuotoon ja kielellisiin kysymyksiin.

- (87) Komissio pitää yllä ja hallinnoi sähköistä e-Certis-järjestelmää, jota kansalliset viranomaiset tällä hetkellä päivittävät ja tarkistavat vapaaehtoisesti. Järjestelmän tavoitteena on helpottaa hankintaviranomaisten usein vaatimien todistusten ja muiden kirjallisten todisteiden vaihtoa. Tähänastisten kokemusten perusteella e-Certis-järjestelmän vapaaehtoinen päivittäminen ja tarkistaminen eivät riitä takaamaan sitä, että järjestelmän koko potentiaali voidaan hyödyntää asiakirjavaihdon yksinkertaistamisessa ja helpottamisessa erityisesti pk-yritysten eduksi. Sen vuoksi e-Certis-järjestelmän ylläpito olisi aluksi tehtävä pakolliseksi. Myöhemmin olisi velvoitettava sen käyttöön.
- (88) Hankintaviranomaisten olisi voitava vaatia, että hankintasopimusta toteutettaessa sovelletaan ympäristöasioiden hallintatoimenpiteitä tai -järjestelmiä. Ympäristöjärjestelmät voivat osoittaa talouden toimijan tekniset edellytykset sopimuksen toteuttamiseen riippumatta siitä, onko kyseiset järjestelmät rekisteröity unionin välineiden, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1221/2009⁽¹⁾ mukaisesti. Tähän kuuluu EU-ympäristömerkki, joka kattaa myös ympäristönhoitoa koskevat vaatimukset. Jos talouden toimijalla ei ole pääsyä tällaisiin järjestelmiin tai se ei voida saada niitä asetettujen määräaikojen kuluessa, sen olisi voitava toimittaa kuvaus toteutetuista ympäristönhoitotoimenpiteistä edellyttäen, että se osoittaa, että asianomaisilla toimenpiteillä varmistetaan sama ympäristönsuojelun taso kuin ympäristöasioiden hallintatoimenpiteillä.
- (89) Hankintasopimusten tekoperusteiden käsite on keskeinen tälle direktiiville. Sen vuoksi on tärkeää, että direktiivin säännökset esitetään mahdollisimman yksinkertaisella ja selkeällä tavalla. Tähän voidaan päästä pitämällä ”kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous” tärkeimpänä perusteena, koska kaikki voittavat tarjoukset olisi valittava sen mukaisesti, mitä yksittäinen hankintaviranomainen pitää taloudellisesti parhaana ratkaisuna. Sekaannusten välttämiseksi direktiiveissä 2004/17/EY ja 2004/18/EY käytetyn sopimuksen tekoperusteen ”kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous” sijaan olisi käytettävä eri ilmaisuja: ”paras hinta-laatusuhde”. Näin ollen ilmaisu olisi tulkittava näihin direktiiveihin liittyvän oikeuskäytännön mukaisesti, paitsi jos tässä direktiivissä on olennaisesti erilainen ratkaisu.
- (90) Hankintasopimukset olisi tehtävä puolueettomin perustein, joilla varmistetaan avoimuuden, syrjimättömyyden ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden noudattaminen, jotta taattaisiin tarjousten suhteellisen arvon puolueeton vertailu ja voitaisiin päättää todellisissa kilpailuolosuhteissa, mikä tarjouksista on kokonaistaloudellisesti edullisin.

Olisi tehtävä selväksi, että kokonaistaloudellisesti edullisinta tarjousta olisi arvioitava parhaan hinta-laatusuhteen pohjalta, johon olisi aina kuuluttava hinta- tai kustannustekijä. Lisäksi olisi täsmennettävä, että tällainen kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen arviointi voidaan myös tehdä pelkän hinnan tai kustannustehokkuuden perusteella. Asianmukaista on myös muistuttaa, että hankintaviranomaiset voivat vapaasti asettaa riittävät laatuvaatimukset teknisten eritelmien tai hankintasopimuksen toteuttamisen ehtojen avulla.

Laadun korostamiseksi myös julkisissa hankinnoissa jäsenvaltioiden olisi voitava kieltää tai rajoittaa pelkän hinnan tai pelkkien kustannusten käyttöä kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen arvioimiseksi, jos ne pitävät tätä asianmukaisena.

Jotta varmistettaisiin yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattaminen hankintasopimuksia tehtäessä, hankintaviranomaiset olisi velvoitettava varmistamaan tarvittava avoimuus, jotta kaikki tarjoajat saisivat riittävät tiedot perusteista ja järjestelyistä, joita sovelletaan sopimuksen tekemisestä päätettäessä. Hankintaviranomaiset olisi sen vuoksi velvoitettava ilmoittamaan hankintasopimuksen tekoperusteet ja kunkin perusteen suhteellinen painotus. Hankintaviranomaisten olisi kuitenkin sallittava poiketa hankintasopimusten tekoperusteiden painoarvon ilmoittamisvelvoitteesta asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, jotka niiden on kyettävä perustelemaan, jos painoarvoa ei voida määrittää ennakolta erityisesti sopimuksen monitahoisuuden vuoksi. Tällaisissa tapauksissa niiden olisi ilmoitettava perusteet alenevassa tärkeysjärjestyksessä.

- (91) SEUT 11 artiklassa edellytetään, että ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset sisällytetään unionin politiikan ja toiminnan määrittelyyn ja toteuttamiseen, erityisesti kestävän kehityksen edistämiseksi. Tässä direktiivissä selvennetään, miten hankintaviranomaiset voivat edistää ympäristönsuojelua ja kestävästä kehityksestä varmistuen samalla, että ne saavat hankintasopimuksilleen parhaan mahdollisen hinta-laatusuhteen.
- (92) Hankintaviranomaisten olisi parasta hinta-laatusuhdetta arvioidessaan määritettävä hankinnan kohteeseen liittyvät taloudelliset ja laadulliset perusteet, joita ne käyttävät sitä varten. Näiden perusteiden avulla olisi siten voitava tehdä vertaileva arvio kunkin tarjouksen suoritusastasta teknisissä eritelmissä määriteltyyn hankinnan kohteeseen nähden. Tässä direktiivissä esitetään parhaan hinta-laatusuhteen yhteydessä ohjeellinen luettelo mahdollisista ympäristönäkökohdista ja sosiaalisista näkökohdista sisältävistä sopimusten tekoperusteista. Hankintaviranomaisia olisi kannustettava valitsemaan perusteita, joiden avulla ne voivat saada laadukkaita ja optimaalisesti tarpeitaan vastaavia rakennusurakoita, tavaroita ja palveluja.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1221/2009, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä) ja asetuksen (EY) N:o 761/2001 ja komission päätösten 2001/681/EY ja 2006/193/EY kumoamisesta (EUVL L 342, 22.12.2009, s. 1).

Valitut hankintasopimuksen tekoperusteet eivät saisi antaa hankintaviranomaiselle rajatonta valinnanvapautta, niillä olisi varmistettava todellisen ja terveen kilpailun mahdollisuus ja niihin olisi liitettävä järjestelyjä, jotka mahdollistavat tarjoajien esittäminen tietojen tosiasiallisen tarkistamisen.

Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseksi hankintasopimuksen tekopäätös ei saisi perustua ainoastaan muihin kuin kustannuksiin liittyviin perusteisiin. Laadullisiin perusteisiin olisi sen vuoksi liitettävä kustannusperuste, joka voisi hankintaviranomaisen valinnan mukaan olla joko hinta tai kustannustehokkuusmalli, kuten elinkaarikustannukset. Sopimuksen tekoperusteet eivät kuitenkaan saisi vaikuttaa sellaisten kansallisten säännösten soveltamiseen, joilla määritellään tiettyistä palveluista suoritettava korvaus tai vahvistetaan tiettyjen tarvaroiden kiinteät hinnat.

(93) Jos kansallisilla säännöksillä määritetään tiettyistä palveluista perittävät korvaukset tai asetetaan kiinteät hinnat tiettyjä toimituksia varten, olisi selvennettävä, että hinta-laatusuhdetta voidaan yhä arvioida muidenkin tekijöiden kuin pelkän hinnan tai korvausten perusteella. Näitä voivat kyseisestä palvelusta tai tuotteista riippuen olla esimerkiksi toimitus- ja maksuehdot, myynninjälkeistä palvelua koskevat näkökohdat (esimerkiksi neuvonta- tai korvauspalvelujen laajuus) tai ympäristö- tai sosiaaliset näkökohdat (esimerkiksi se, onko kirjat painettu kierrätyspaperille tai kestävän puukaupan paperille, ulkoisista ympäristövaikutuksista johtuvat kustannukset tai se, onko edistetty hankintasopimuksen toteuttamiseen osallistuvien vähäosaisten henkilöiden tai heikossa asemassa olevien ryhmien jäsenten parempaa integroitumista yhteiskuntaan). Koska hinta-laatusuhdetta voidaan arvioida aineellisten edellytysten perusteella lukuisin eri tavoin, olisi vältettävä arvontaa ainoana keinona tehdä hankintasopimus.

(94) Jos henkilöstön laadulla on merkitystä sopimuksen toteuttamisen kannalta, hankintaviranomaisten olisi sallittava käyttää tekoperusteina myös kyseisen sopimuksen toteuttamiseen osoitetun henkilöstön organisointia, pätevyyttä ja kokemusta, koska se voi vaikuttaa sopimuksen toteutuksen laatuun ja sitä kautta tarjouksen taloudelliseen arvoon. Näin saattaa olla esimerkiksi sellaisissa sopimuksissa, joiden kohteena on immateriaalisia palveluja, kuten konsultointi- tai arkkitehtuuripalveluja. Jos hankintaviranomaiset käyttävät tätä mahdollisuutta, niiden olisi varmistettava asianmukaisin sopimuksellisin keinoin, että hankintasopimuksen toteuttamiseen osoitettu henkilöstö tosiasiallisesti täyttää määritellyt laatuvaatimukset ja että kyseinen henkilöstö voidaan korvata vain hankintaviranomaisen suostumuksella sen tarkistettua, että korvaava henkilöstö on laatutasoltaan vastaavaa.

(95) On ehdottoman tärkeää hyödyntää täysimittaisesti julkisten hankintojen potentiaalia, jotta voidaan saavuttaa älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet. On muistettava, että julkinen hankinta on ratkaisevan tärkeää innovoinnin edistämiseksi, joka on hyvin tärkeää Euroopan tulevalle kasvulle. Koska

yksittäisten sektoreiden ja markkinoiden välillä on merkittäviä eroja, ei olisi kuitenkaan asianmukaista asettaa yleisiä pakollisia vaatimuksia ympäristön, yhteiskunnan ja innovoinnin kannalta tärkeille hankinnoille.

Unionin lainsäätäjä on jo asettanut pakolliset hankinta-vaatimukset tieliikenteen moottoriajoneuvoja koskevien erityistavoitteiden saavuttamiseksi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/33/EY⁽¹⁾) ja toimistolaitteita koskevien erityistavoitteiden saavuttamiseksi (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 106/2008⁽²⁾). Lisäksi yhteisten menetelmien määrittelyssä elinkaarikustannuksia varten on edistytty merkittävästi.

Sen vuoksi vaikuttaa asianmukaiselta jatkaa tätä menettelytapaa, jossa jätetään alakohtaisen lainsäädännön tehtäväksi asettaa pakolliset tavoitteet ja päämäärät kulloisenkin alan politiikoista ja olosuhteista riippuen sekä edistää elinkaarikustannuksiin sovellettavien eurooppalaisten lähestymistapojen kehittämistä ja käyttöä, jotta julkisilla hankinnoilla tuettaisiin kestävää kehitystä entistä enemmän.

(96) Näitä alakohtaisia toimenpiteitä olisi täydennettävä muokattamalla direktiivejä 2004/17/EY ja 2004/18/EY niin, että hankintaviranomaisille annetaan mahdollisuus pyrkiä hankintastrategioissaan älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategian tavoitteisiin. Sen vuoksi olisi täsmennettävä, että hankintaviranomaiset voivat määrittää kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen ja alhaisimmat kustannukset käyttämällä elinkaarikustannusmallia, paitsi jos tarjousta arvioidaan pelkän hinnan perusteella. Elinkaarikustannuksen käsite sisältää kaikki rakennusurakoiden, tarvaroiden tai palvelujen elinkaaren aikaiset kustannukset.

Tämä merkitsee sisäisiä kustannuksia, kuten tutkimus-, kehitys-, tuotanto-, kuljetus-, käyttö-, ylläpito- ja käytöstäpoistokustannuksia, mutta voi sisältää myös kustannuksia, jotka johtuvat ulkoisista ympäristövaikutuksista, kuten tuotteessa käytettyjen raaka-aineiden hankkimisen taikka itse tuotteen tai sen valmistuksen aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta, jos kyseisiä kustannuksia voidaan arvioida rahallisesti ja seurata. Menetelmät, joita hankintaviranomaiset käyttävät ulkoisista ympäristövaikutuksista johtuvien kustannusten arviointiin, olisi määriteltävä ennakkolta riippumattomalla ja syrjimättömällä tavalla, ja niiden olisi oltava kaikkien asianomaisten osapuolten saatavilla. Kyseiset menetelmät voidaan määritellä kansallisesti, alueellisesti tai paikallisesti, mutta räätälöidyistä menetelmistä johtuvan kilpailun vääristymisen välttämiseksi ne olisi pidettävä yleisinä eli niitä ei pitäisi perustaa erityisesti tiettyä hankintamenettelyä varten.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/33/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen edistämisestä (EUVL L 120, 15.5.2009, s. 5).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 106/2008, annettu 15 päivänä tammikuuta 2008, toimistolaitteiden energiatehokkuutta osoittavia merkintöjä koskevasta yhteisön ohjelmasta (EUVL L 39, 13.2.2008, s. 1).

Unionin tasolla olisi kehitettävä yhteisiä menetelmiä yksittäisiin luokkiin kuuluvien tavaroiden tai palvelujen elinkaarikustannusten laskemiseksi. Jos kehitetään tällaisia yhteisiä menetelmiä, niiden käytön olisi oltava pakollista.

Lisäksi olisi tarkasteltava sosiaalisia elinkaarikustannuksia varten kehitettävien yhteisten menetelmien toteuttavuutta ottamalla huomioon olemassa olevat menetelmät, kuten Yhdistyneiden kansakuntien ympäristöohjelman puitteissa hyväksytyt suuntaviivat tuotteiden sosiaalisen elinkaaren arvioinnista.

- (97) Sosiaalisten näkökohtien ja ympäristönäkökohtien ottamiseksi paremmin huomioon hankintamenettelyissä hankintaviranomaisten olisi lisäksi voitava käyttää tällaisia hankintasopimuksen tekoperusteita tai hankintasopimuksen toteuttamisen ehtoja sopimuksen mukaisten rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen toimittamiseen kaikilta osin ja niiden elinkaaren kaikissa vaiheissa, tuotteen raaka-aineiden hankkimisesta aina tuotteen hävittämiseen asti, mukaan lukien tekijät, jotka liittyvät kyseisten rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tiettyyn tuotantoprosessiin, toimittamiseen tai kauppaan ja sen ehtoihin taikka tiettyyn prosessiin niiden elinkaaren myöhemmässä vaiheessa, silloinkin, kun kyseiset tekijät eivät kuulu niihin fyysisenä osana. Tällaiseen tuotanto- tai toimitusprosessiin liittyvissä perusteissa ja ehdoissa voidaan esimerkiksi edellyttää, että ostettavien tuotteiden valmistuksessa ei ole käytetty myrkyllisiä kemikaaleja tai että ostettavien palvelujen suorittamisessa käytetään energiatehokkaita koneita. Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tähän kuuluvat myös hankintasopimuksen tekoperusteet tai sen toteuttamisen ehdot, jotka liittyvät reilun kaupan tuotteiden toimittamiseen tai käyttöön hankintasopimuksen toteuttamisessa. Kauppaan ja sen ehtoihin liittyvissä perusteissa ja ehdoissa voidaan esimerkiksi viitata siihen, että kyseinen tuote on alkupeältään reilun kaupan tuote, johon sisältyy vaatimus tuottajille maksettavasta vähimmäishinnasta ja hinnanlisästä. Ympäristönäkökohtiin liittyviä hankintasopimuksen toteuttamisen ehtoja saattavat olla esimerkiksi tuotteiden jakelu, pakkaaminen ja hävittäminen sekä rakennusurakka- ja palvelusopimusten osalta jätteen minimointi tai resurssitehokkuus.

Yhteyttä hankinnan kohteen kanssa koskeva ehto sulkee kuitenkin pois yrityksen yleiseen toimintapolitiikkaan liittyvät perusteet ja ehdot, koska niitä ei voida pitää ostettavien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tietylle tuotantoprosessille tai toimittamiselle ominaisena tekijänä. Hankintaviranomaiset eivät siis saisi vaatia, että tarjoajilla on tietty yrityksen yhteiskunta- tai ympäristövastuuta koskeva toimintapolitiikka.

- (98) On olennaisen tärkeää, että tuotantoprosessin sosiaalisia näkökohtia koskevat hankintasopimuksen tekoperusteet tai sen toteuttamisen ehdot liittyvät sopimuksen perusteella toimitettaviin rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin. Niitä olisi lisäksi sovellettava direktiivin

96/71/EY mukaisesti sellaisena, kuin Euroopan unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut, eikä niitä saisi soveltaa eikä valita niin, että syrjitään suoraan tai välillisesti talouden toimijoita, jotka tulevat muista jäsenvaltioista tai sellaisista kolmansista maista, jotka ovat sopimuspuolina GPA-sopimuksessa tai sellaisissa vapaakauppasopimuksissa, joissa myös unioni on sopimuspuolena. Sen vuoksi direktiivillä 96/71/EY säännellyjä keskeisiä työoloja ja -ehtoja, kuten vähimmäispalkkoja, koskevat vaatimukset olisi pidettävä kansallisessa lainsäädännössä tai työehtosopimuksissa, joita sovelletaan unionin lainsäädännön mukaisesti kyseisen direktiivin yhteydessä, vahvistetulla tasolla.

Hankintasopimuksen toteuttamisen ehtojen tarkoituksena voi myös olla edistää naisten ja miesten tasa-arvoa työpaikalla, naisten osallistumista työmarkkinoihin ja työn ja yksityiselämän yhteensovittamista, ympäristönsuojelua tai eläinten hyvinvointia, noudattaen Kansainvälisen työjärjestön (ILO) keskeisiä yleissopimuksia ja ottaa palvelukseen useampia epäedullisessa asemassa olevia henkilöitä kuin kansallisessa lainsäädännössä edellytetään.

- (99) Toimenpiteet, joilla pyritään suojelemaan tuotantoprosessiin osallistuvan henkilöstön terveyttä, edistämään hankintasopimuksen toteuttamiseen osallistuvien epäedullisessa asemassa olevien tai haavoittuvien väestöryhmiin kuuluvien henkilöiden integroitumista yhteiskuntaan tai antamaan koulutusta kyseisen hankintasopimuksen edellyttämässä taidoissa, voivat niin ikään kuulua hankintasopimuksen tekoperusteisiin tai toteuttamisen ehtoihin, jos ne liittyvät sopimuksen mukaisesti toimitettaviin rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin. Kyseiset perusteet tai ehdot saattavat esimerkiksi koskea muun muassa pitkäaikaistyöttömien työllistämistä tai työttömien tai nuorten koulutustoimien täytäntöönpanoa hankintasopimuksen toteuttamisaikana. Hankintaviranomaiset voivat teknisissä eritelmissä esittää sosiaalisia vaatimuksia, jotka liittyvät suoraan kyseiseen tavaraan tai palveluun, kuten esteettömyys vammaisille henkilöille tai kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu.

- (100) Hankintasopimuksia ei saisi tehdä sellaisten talouden toimijoiden kanssa, jotka ovat osallistuneet rikollisjärjestön toimintaan tai syyllistyneet unionin taloudellisia etuja vahingoittavaan lahjontaan tai petokseen, terrorismirikoksiin, rahanpesuun taikka terrorismin rahoitukseen. Jos talouden toimijat jättävät verot tai sosiaaliturvamaksut maksamatta, tästä olisi myös seurattava niiden pakollinen poissulkeminen unionin tasolla. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin voitava säätää poikkeus pakollisesta poissulkemisesta poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa hankintasopimuksen tekeminen on välttämätöntä yleistä etua koskevista pakottavista syistä. Näin voi olla esimerkiksi tapauksessa, jossa kiireellisesti tarvittavia rokotteita tai hätävarusteita voidaan ostaa ainoastaan talouden toimijalta, johon muutoin sovelletaan jotakin pakollisista poissulkemisperusteista.

- (101) Hankintaviranomaisille olisi lisäksi annettava mahdollisuus sulkea pois talouden toimijat, jotka ovat osoittautuneet epäluotettaviksi esimerkiksi siksi, että ovat rikkoneet ympäristövelvoitteita tai sosiaalisia velvoitteita, mukaan lukien sääntöjä esteettömyydestä vammaisille henkilöille, tai ovat tehneet muunlaisia ammatin harjoittamiseen liittyviä vakavia virheitä, kuten rikkoneet kilpailusääntöjä tai teollis- ja tekijänoikeuksia. Olisi selvennettävä, että ammatin harjoittamiseen liittyvä vakava virhe voi kyseenalaistaa talouden toimijan luotettavuuden niin, että tätä ei voida valita hankintasopimuksen tekoa varten riippumatta siitä, olisiko talouden toimijalla muutoin tekniset ja taloudelliset resurssit sopimuksen toteuttamiseksi.

Pitäen mielessä, että hankintaviranomainen vastaa mahdollisen virheellisen päätöksensä seurauksista, hankintaviranomaisilla olisi oltava oikeus harkintansa perusteella katsoa, että on tapahtunut ammatin harjoittamiseen liittyvä vakava virhe, jos ne jo ennen pakollisten poissulkemisperusteiden soveltamista koskevan lopullisen ja sitovan päätöksen antamista voivat asianmukaisesti osoittaa, että talouden toimija on rikkonut velvoitteitaan, mukaan lukien veroihin ja sosiaaliturvamaksuihin liittyvät velvoitteet, ellei kansallisessa laissa toisin säädetä. Niiden olisi voitava myös sulkea pois ehdokkaat tai tarjoajat, joiden toiminnassa on aikaisempia hankintasopimuksia toteutettaessa ollut vakavia puutteita olennaisten vaatimusten täyttämässä, esimerkiksi toimittamatta tai suorittamatta jättäminen, toimitetun tavaran tai palvelun merkittävät puutteet, joiden vuoksi sitä ei voida käyttää aiottuun tarkoitukseen, tai asiaton toiminta, joka kyseenalaistaa vakavasti talouden toimijan luotettavuuden. Kansallisessa laissa olisi säädettävä tällaisten poissulkemisten enimmäiskestosta.

Hankintaviranomaisten olisi vapaaehtoisia poissulkemisperusteita soveltaessaan kiinnitettävä erityistä huomiota suhteellisuusperiaatteeseen. Talouden toimija olisi vain poikkeuksellisissa olosuhteissa suljettava pois menettelystä vähäisten sääntöjenvastaisuuksien vuoksi. Toistuvat vähäisetkin sääntöjenvastaisuudet voivat kuitenkin kyseenalaistaa talouden toimijan luotettavuuden, ja tämän poissulkeminen voisi olla perusteltua.

- (102) Talouden toimijoille olisi kuitenkin annettava mahdollisuus toteuttaa säännösten noudattamiseksi toimenpiteitä, joilla on tarkoitus korjata rikosten tai virheiden seuraukset ja näin estää tehokkaasti asiattoman toiminnan toistuminen. Tällaiset toimenpiteet saattavat olla erityisesti henkilöstöä ja organisaatiota koskevia toimenpiteitä, kuten kaikkien yhteyksien katkaiseminen henkilöihin tai organisaatioihin, jotka ovat osallistuneet asiattomaan toimintaan, asianmukaiset henkilöstön uudelleenorganisointitoimet, raportointi- ja valvontajärjestelmien käyttöönotto, sisäisen tarkastusrakenteen perustaminen valvomaan säännösten noudattamista sekä sisäisten vastuun ja korvaussääntöjen antaminen. Talouden toimijaa ei saisi enää sulkea pois yksinomaan edellä mainituin perustein, jos tällaisilla toimenpiteillä saadaan riittävät takeet. Talouden toimijoilla olisi oltava mahdollisuus pyytää säännösten noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelua, jotta kyseiset toimijat saisivat mahdollisuuden osallistua

hankintamenettelyyn. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin saatava määritellä tällaisissa tapauksissa sovellettavat täsmälliset menettelyt ja sisältöä koskevat edellytykset. Niiden olisi erityisesti voitava päättää, antavatko ne yksittäisten hankintaviranomaisten tehdä asianmukaiset arvioinnit vai antavatko ne tämän tehtävän muille keskustason tai muiden kuin keskustason viranomaisille.

- (103) Tarjoukset, jotka vaikuttavat poikkeuksellisen alhaisilta suhteessa kyseisiin rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin, saattavat perustua teknisesti, taloudellisesti tai oikeudellisesti epäterveisiin oletuksiin tai käytäntöihin. Jos tarjoaja ei kykene antamaan riittävää selitystä, hankintaviranomaisella olisi oltava oikeus hylätä tarjous. Hylkäämisen olisi oltava pakollista tapauksissa, joissa hankintaviranomainen on todennut, että poikkeuksellisen alhainen hinta tai alhaiset kustannukset johtuvat unionin pakollisen sosiaali-, työ- tai ympäristölainsäädännön tai sen mukaisen kansallisen lain taikka kansainvälisen työoikeuden määräysten noudattamatta jättämisestä.
- (104) Hankintasopimuksen toteuttamisen ehdoissa vahvistetaan sopimuksen toteuttamiseen liittyvät erityiset vaatimukset. Toisin kuin hankintasopimuksen tekoperusteet, jotka toimivat lähtökohtana tarjousten laadun vertailulle, hankintasopimuksen toteuttamisen ehdot ovat kiinteitä puolueettomia vaatimuksia, jotka eivät vaikuta tarjousten arviointiin. Hankintasopimuksen toteuttamisen ehtojen olisi oltava yhteensopivia tämän direktiivin kanssa, jos ne eivät ole suoraan tai epäsuorasti syrjiviä ja jos ne liittyvät hankintasopimuksen kohteeseen, johon sisältyvät kaikki tiettyyn tuotantoprosessiin, toimittamiseen tai kaupallistamiseen liittyvät tekijät. Niihin kuuluvat hankintasopimuksen toteuttamisen ehdot mutta eivät yrityksen yleistä toimintapolitiikkaa koskevat vaatimukset.

Sopimuksen toteuttamisen ehdot olisi ilmoitettava hankintailmoituksessa, kilpailukutsuna käytettävässä ennakkoilmoituksessa tai hankinta-asiakirjoissa.

- (105) On tärkeää, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten, kuten työsuojelutarkastusviraston tai ympäristönsuojeluviraston, velvollisuuksiensa ja tehtäviensä puitteissa toteuttamien asianmukaisin toimin varmistetaan, että alihankkijat noudattavat ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön alalla sovellettavia velvoitteita, jotka on vahvistettu unionin oikeudessa, kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai tässä direktiivissä luetelluissa kansainvälisissä ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön määräyksissä edellyttäen, että tällaiset säännöt ja niiden soveltaminen noudattavat unionin oikeutta.

On myös tarpeen varmistaa alihankintaketjun avoimuus, koska näin hankintaviranomaiset saavat tietoa siitä, kuka on paikalla rakennuskohteissa, joissa urakat toteutetaan, tai mitkä yritykset suorittavat palveluja rakennuksissa, infrastruktuureissa tai alueilla, kuten kaupungintalot, koulut, urheilukeskukset, satamat tai moottoritiet, joista hankintaviranomaiset vastaavat tai jotka ovat hankintaviranomaisten välittömässä valvonnassa. Olisi täsmennettävä, että joka tapauksessa pääsopimuskumppanin velvoite on

toimittaa pyydyt tiedot joko erityisten lausekkeiden perusteella, jotka kunkin hankintaviranomaisen on liitettävä kaikkiin hankinta-asiakirjoihin, tai jäsenvaltioiden pääsopimuskumppanilta edellyttämien yleisesti sovellettavien velvoitteiden perusteella.

Lisäksi ympäristö-, sosiaali- ja työainsäädännön alan velvoitteiden, jotka on vahvistettu unionin oikeudessa, kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai tässä direktiivissä luetelluissa kansainvälisissä ympäristö-, sosiaali- ja työainsäädännön määräyksissä edellyttäen, että tällaiset säännöt ja niiden soveltaminen noudattavat unionin oikeutta, noudattamiseen liittyviä ehtoja olisi sovellettava aina, kun jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään alihankkijoiden ja pääsopimuskumppanin yhteisvastuusta. Olisi myös todettava yksiselitteisesti, että jäsenvaltioiden olisi voitava mennä pidemmälle esimerkiksi laajentamalla avoimuusedellytyksiä, mahdollistamalla suorat maksut alihankkijoille tai tekemällä mahdolliseksi tai edellyttämällä, että hankintaviranomaiset tarkistavat, että alihankkijoiden tilanne ei ole sellainen, että talouden toimijan poissulkeminen olisi perusteltua. Sovellettaessa tällaisia toimenpiteitä alihankkijoihin olisi varmistettava johdonmukaisuus pääsopimuskumppaniin sovellettavien säännösten kanssa, jotta pakollisiin poissulkemisperusteisiin liittyisi vaatimus siitä, että pääsopimuskumppani korvaa kyseisen alihankkijan. Jos tarkistuksessa todetaan, että poissulkemiselle on muita kuin pakollisia perusteita, olisi selvennettävä, että hankintaviranomaiset voivat vaatia korvaamista. Olisi kuitenkin myös todettava yksiselitteisesti, että hankintaviranomaisen voi olla pakko vaatia kyseisen alihankkijan korvaamista, jos pääsopimuskumppanin poissulkeminen olisi pakollista tällaisissa tapauksissa.

Olisi myös todettava yksiselitteisesti, että jäsenvaltiot voivat säätää kansallisessa lainsäädännössä tiukempia vastuusääntöjä tai alihankkijoille suoritettavia suorita maksuja koskevia sääntöjä.

- (106) Olisi muistettava, että tässä direktiivissä säädettyjen määräaikojen laskemiseen sovelletaan neuvoston asetusta (ETY, Euratom) N:o 1182/71 ⁽¹⁾.

- (107) On tarpeen selvittää, missä olosuhteissa hankintasopimukseen sen toteutuksen aikana tehtävät muutokset edellyttävät uutta hankintamenettelyä, ottaen huomioon asiaa koskeva Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö. Uusi hankintamenettely vaaditaan, kun tehdään olennaisia muutoksista alkuperäiseen hankintasopimukseen, erityisesti sopimuspuolten keskinäisten oikeuksien

ja velvollisuuksien soveltamisalaa ja sisältöön, teollis- ja tekijänoikeuksien jakaminen mukaan luettuna. Tällaiset muutokset osoittavat sopimuspuolten aikovan neuvotella hankintasopimuksen keskeiset ehdot tai edellytykset uudelleen. Näin on erityisesti silloin, kun muutetut edellytykset olisivat vaikuttaneet alkuperäisen menettelyn tulokseen.

Hankintasopimuksen muutokset, joista seuraa hankintasopimuksen arvon vähäinen muutos, olisi tiettyyn arvoon asti voitava aina toteuttaa tarvitsematta turvautua uuteen hankintamenettelyyn. Sen vuoksi ja oikeusvarmuuden varmistamiseksi tässä direktiivissä olisi säädettävä vähimmäiskynnyksarvoista, joiden alittuessa uusi hankintamenettely ei ole tarpeen. Hankintasopimuksia olisi voitava muuttaa näiden kynnyksarvojen ylittyessä ilman uutta hankintamenettelyä, sikäli kuin muutokset noudattavat tässä direktiivissä säädettyä asiaan liittyviä ehtoja.

- (108) Hankintaviranomaiset voivat joutua tilanteisiin, joissa tarvitaan lisää rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja. Tällaisissa tapauksissa alkuperäisen hankintasopimuksen muuttaminen ilman uutta hankintamenettelyä voi olla perusteltua erityisesti, jos lisäsuoritukset on tarkoitus toteuttaa joko jo sovittujen palvelujen, tavaroiden tai asennusten osittaisena korvaamisena tai lisäyksenä, kun suorittajan vaihto edellyttäisi sitä, että hankintaviranomainen hankkii materiaaleja, urakoita tai palveluja, joilla on erilaiset tekniset ominaisuudet, mistä voi aiheutua yhteensopimattomuutta tai kohtuuttomia teknisiä vaikeuksia toiminnan ja huollon osalta.

- (109) Hankintaviranomaiset saattavat kohdata ulkoisia olosuhteita, joita ne eivät ole voineet ennakoita hankintasopimusta tehdessään, erityisesti kun hankintasopimus toteutetaan pitkällä ajanjaksolla. Tällöin tarvitaan tietynasteista joustavuutta, jotta hankintasopimus voidaan mukauttaa kyseisiin olosuhteisiin ilman uutta hankintamenettelyä. Ennalta arvaamattomien olosuhteiden käsite viittaa olosuhteisiin, joita hankintaviranomainen ei olisi voinut ennakoida alkuperäisen hankintasopimuksen tekemisen asiainkuvasta huolellisesta valmistelusta huolimatta, ottaen huomioon hankintaviranomaisen käytettävissä olevat keinot, hankkeen luonne ja ominaisuudet, alan hyvät toimintatavat sekä tarve varmistaa, että voimavarat, joita käytetään valmisteltaessa hankintasopimuksen tekoa, ovat asianmukaisessa suhteessa hankintasopimuksen ennakoitavissa olevaan arvoon. Tätä ei voida kuitenkaan soveltaa tapauksissa, joissa muutos muuttaa koko hankinnan luonteen esimerkiksi siten, että hankittavat rakennusurakat, tavarat tai palvelut korvataan jollakin muulla tai hankintatyyppiä muutetaan perusteellisesti, koska tällaisessa tilanteessa muutoksen voidaan olettaa vaikuttavan tulokseen.

⁽¹⁾ Neuvoston asetusta (ETY, Euratom) N:o 1182/71, annettu 3 päivänä kesäkuuta 1971, määräaikiin, päivämääriin ja määräpäiviin sovellettavista säännöistä (EYVL L 124, 8.6.1971, s. 1).

(110) Yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteiden mukaisesti sopimuspuoleksi valittua tarjoajaa ei saisi korvata toisella talouden toimijalla, esimerkiksi jos hankintasopimus irtisanotaan sen toteuttamisessa ilmenneiden puutteiden vuoksi, kilpailuttamatta hankintasopimusta uudelleen. Valitun tarjoajan, joka toteuttaa hankintasopimuksen, olisi kuitenkin voitava tehdä hankintasopimuksen toteuttamisen aikana tiettyjä rakenteellisia muutoksia, kuten puhtaasti sisäisiä uudelleenjärjestelyjä, yritysostoja, sulautumisia ja määräysvallan muutoksia tai maksukyvyttömyyttä, erityisesti jos hankintasopimus on tehty useamman kuin yhden yrityksen kanssa. Tällaiset rakenteelliset muutokset eivät saisi automaattisesti johtaa siihen, että kaikki kyseisen tarjoajan toteuttamat hankintasopimukset joutuvat uusien hankintamenettelyjen kohteiksi.

(111) Hankintaviranomaisilla olisi oltava mahdollisuus määrätä muutoksista tarkistuslausekkeilla tai optioehdoilla itse hankintasopimuksissa, mutta tällaiset lausekkeet eivät saisi antaa niille rajatonta harkintavaltaa. Sen vuoksi tässä direktiivissä olisi säädettävä, missä määrin muutoksista voidaan määrätä alkuperäisissä hankintasopimuksissa. Näin ollen olisi selvennettävä, että riittävän selkeästi laadituissa tarkistuslausekkeissa tai optioehdoissa voidaan esimerkiksi edellyttää hintojen indeksointia tai varmistaa esimerkiksi se, että tietyn määräajan kuluessa toimitettavat viestintälaitteet ovat edelleen sopivia myös siinä tapauksessa, että protokolla vaihtuu tai tehdään muita teknisiä muutoksia. Riittävän selvästi laadituilla lausekkeilla pitäisi myös voida tehdä hankintasopimukseen mukautuksia, jotka ovat tarpeen käytön tai huollon aikana ilmenneiden teknisten vaikeuksien vuoksi. Lisäksi hankintasopimuksessa voitaisiin esimerkiksi edellyttää sekä säännöllistä huoltoa että ylimääräisiä huoltotoimenpiteitä, jotka voivat olla tarpeen julkisen palvelun jatkumisen varmistamiseksi.

(112) Hankintaviranomaiset joutuvat joskus tilanteeseen, jossa hankintasopimukset on irtisanottava kesken voimassaolonsa, jotta noudatettaisiin julkisia hankintoja koskevan unionin lainsäädännön mukaisia velvoitteita. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi varmistettava, että hankintaviranomaisilla on mahdollisuus kansallisen lainsäädännön mukaisin edellytyksin irtisanoa hankintasopimus sen voimassaoloaikana, jos unionin lainsäädäntö sitä vaatii.

(113) Komission yksiköiden 27 päivänä kesäkuuta 2011 antaman valmisteluasiakirjan 'Arviointikertomus julkisia hankintoja koskevan EU:n lainsäädännön vaikutuksista ja tehokkuudesta' tulokset osoittivat, että tiettyjen palvelujen jättämistä direktiivin 2004/18/EY täydellisen soveltamisen ulkopuolelle olisi tarkasteltava uudelleen. Sen vuoksi tämä direktiivi olisi ulotettava koskemaan täysimääräisesti useita palveluja.

(114) Eräille palvelujen pääluokille, nimittäin henkilöpalveluina tunnetuille palveluille, kuten tietyille sosiaali-, terveys- ja koulutuspalveluille, on yhä luonteenomaista, ettei niillä

ole suurta rajatylittävää ulottuvuutta. Näitä palveluja tarjotaan tietyssä kontekstissa, joka vaihtelee suuresti jäsenvaltiosta toiseen erilaisten kulttuuriperinteiden vuoksi. Sen vuoksi näiden palvelujen hankintasopimuksia varten olisi perustettava erityisjärjestely, jossa kynnysarvo on korkeampi kuin muihin palveluihin sovellettava kynnysarvo.

Henkilöpalvelut, joiden arvot alittavat tämän kynnysarvon, eivät yleensä kiinnosta muista jäsenvaltioista tulevia palveluntarjoajia, jollei päivävästaisesta ole konkreettista näyttöä, kuten unionin rahoittaessa rajatylittäviä hankkeita.

Henkilöpalveluja koskeviin hankintasopimuksiin, joiden arvo ylittää edellä mainitun kynnysarvon, olisi sovellettava unionin laajuista avoimuutta. Näiden palvelujen kulttuurisidonnaisuuden ja arkaluonteisuuden vuoksi jäsenvaltioille olisi annettava runsaasti harkintavaltaa järjestää palvelujentarjoajien valinta parhaaksi katsomallaan tavalla. Tämä ehdoton tarve otetaan huomioon tämän direktiivin säännöissä, joissa vaaditaan ainoastaan avoimuutta ja yhdenvertaista kohtelua koskevien perusperiaatteiden noudattamista ja joilla varmistetaan, että hankintaviranomaisilla on mahdollisuus soveltaa palvelujentarjoajien valintaan erityisiä laatuvaatimuksia, kuten niitä, jotka on vahvistettu sosiaalisen suojelun komitean julkaisemassa vapaaehtoisessa eurooppalaisessa sosiaalipalvelujen laatuohjelmassa. Määrittäessään menettelyt henkilöpalveluja koskevien hankintasopimusten tekemiseksi jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon SEUT 14 artikla ja pöytäkirja N:o 26. Niiden olisi samalla edelleen pyrittävä yksinkertaistamaan ja keventämään hankintaviranomaisten sekä talouden toimijoiden hallinnollista taakkaa. Olisi täsmennettävä, että näin hyödynnettäisiin myös sääntöjä, joita sovelletaan erityisjärjestelyjen ulkopuolisiin palveluhankintasopimuksiin.

Jäsenvaltiot ja viranomaiset voivat yhä vapaasti tarjota näitä palveluja itse tai järjestää sosiaalipalvelut tavalla, johon ei liity hankintasopimusten tekoa, kuten pelkästään rahoittamalla näitä palveluja tai myöntämällä toimilupia tai muita lupia kaikille talouden toimijoille, jotka täyttävät hankintaviranomaisen ennalta vahvistamat edellytykset, ilman rajoituksia tai kiintiöitä, jos tällaisella järjestelmällä varmistetaan riittävä mainostaminen ja siinä noudatetaan avoimuuden ja syrjimättömyyden periaatteita.

(115) Hotelli- ja ravintolapalveluja tarjoavat niin ikään tyypillisesti vain tietyssä kyseisten palvelujen suorittamispaikassa sijaitsevat toimijat, ja niilläkään ei sen vuoksi ole suurta rajatylittävää ulottuvuutta. Tästä syystä niihin olisi sovellettava kevennettyä järjestelyä eli 750 000 euron kynnysarvoa. Tämän kynnysarvon ylittävät suuret hotelli- ja ravintolapalvelujen hankintasopimukset saattavat kiinnostaa erilaisia talouden toimijoita, kuten matkatoimistoja ja muita välittäjiä, myös valtioiden rajojen yli.

- (116) Samoin eräät oikeudelliset palvelut koskevat yksinomaan kansalliseen oikeuteen liittyviä kysymyksiä, ja siksi niitä tarjoavat tyypillisesti vain asianomaisessa jäsenvaltiossa sijaitsevat toimijat, minkä johdosta niidenkin rajatylittävä ulottuvuus on rajallinen. Tästä syystä niihin olisi sovellettava ainoastaan kevennettyä järjestelyä, jos ne ylittävät 750 000 euron kynnysarvon. Tämän kynnysarvon ylittävät suuret oikeudellisten palvelujen hankintasopimukset saattavat kiinnostaa erilaisia talouden toimijoita, kuten kansainvälisiä lakiasiantuntijoita, myös valtioiden rajojen yli, erityisesti jos niihin sisältyy oikeudellisia kysymyksiä, joiden taustalla on unionin tai muu kansainvälinen oikeus tai jotka koskevat useampaa kuin yhtä maata.
- (117) Kokemus on osoittanut, että eräät muuntotyypiset palvelut, kuten pelastustoimi, palontorjuntapalvelut ja vankilapalvelut, kiinnostavat valtioiden rajojen yli yleensä vain silloin, kun ne saavuttavat riittävän kriittisen massan suhteellisen suuren arvonsa vuoksi. Sikäli kuin näitä palveluja ei ole suljettu tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, ne olisi sisällytettävä kevennettyyn järjestelyyn. Muut palvelujen pääluokat, kuten valtion palvelut tai yhteiskunnalle tuotettavat palvelut, siinä määrin kuin niiden suorittaminen perustuu hankintasopimukseen, kiinnostavat yleensä valtioiden rajojen yli todennäköisesti vain, jos ne ylittävät 750 000 euron kynnysarvon, ja tästä syystä niihin olisi vain tällöin sovellettava kevennettyä järjestelyä.
- (118) Tällä direktiivillä olisi julkisten hankintojen jatkuvuuden varmistamiseksi mahdollistettava se, että hankintamenettelyihin osallistuminen joidenkin terveys-, sosiaali- ja kulttuuripalvelujen aloilla voitaisiin varata organisaatioille, jotka perustuvat työntekijäomistukseen tai työntekijöiden aktiiviseen osallistumiseen niiden hallintoon, ja olemassa oleville organisaatioille kuten osuuskunnille, jotka osallistuisivat näiden palvelujen suorittamiseen loppukäyttäjille. Tämän säännöksen soveltamisala rajoittuu yksinomaan tiettyihin terveys-, sosiaali- ja vastaaviin palveluihin, joihin koulutuspalveluihin, kirjasto-, arkisto-, museo- ja muihin kulttuuripalveluihin, urheilupalveluihin ja kotitalouspalveluihin, eikä sen ole tarkoitus koskea mitään muutoin tällä direktiivillä säädettyjä poikkeuksia. Näiden palvelujen olisi kuuluttava yksinomaan kevennetyn järjestelyn piiriin.
- (119) Nämä palvelut on syytä määritellä ilmoittamalla, missä kukin niistä sijaitsee Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 2195/2002⁽¹⁾ vahvistetussa yhteisessä hankintanimikkeistössä (CPV), jonka viitenumerojärjestelmä jakautuu 2-numerotasoon, 3-numerotasoon, 4-numerotasoon, 5-numerotasoon ja 5-numerotasoa täsmäntävään tasoon. Oikeusvarmuuden vuoksi olisi selvennettävä, että viittaus 2-numerotasoon ei välttämättä vaadi
- viittausta täsmäntävään numerotasoon. Tällainen laaja kattavuus olisi sen sijaan ilmaista selvästi mainitsemalla kaikki asiaankuuluvat sijainnit, tarvittaessa koodisarjana.
- (120) Suunnittelukilpailuja on perinteisesti käytetty useimmiten kaavoituksen, kaupunkisuunnittelun, arkkitehtuurin ja teknisen suunnittelun tai tietojenkäsittelyn aloilla. On kuitenkin syytä muistaa, että kyseisiä joustavia välineitä voitaisiin käyttää myös muihin tarkoituksiin, kuten rahoitusjärjestelyjä koskevien suunnitelmien hankintaan, mikä avulla pk-yritysten tuki tiettyssä jäsenvaltiossa optimoitaisiin Euroopan yhteiset resurssit mikro- ja pk-yritysten tukemiseksi -välineen (JEREMIE) tai muiden, pk-yritysten tukemiseen tarkoitettujen unionin ohjelmien puitteissa. Suunnittelukilpailussa, jota käytetään tällaisia rahoitusjärjestelyjä koskevien suunnitelmien hankintaan, voitaisiin myös määrätä, että tällaisten rahoitusjärjestelyjen toteuttamiseksi myöhemmin tehtävä palveluhankintasopimus tehdään suunnittelukilpailun voittajan kanssa tai, jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa käyttäen neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta.
- (121) Arviointi on osoittanut, että julkista hankintaa koskevien unionin sääntöjen soveltamista voitaisiin vielä parantaa huomattavasti. Sääntöjen soveltamiseksi entistä tehokkaammin ja yhdenmukaisemmin on oleellisen tärkeää saada hyvä yleiskuva jäsenvaltioiden hankintapolitiikkojen mahdollisista rakenteellisista ongelmista ja yleisistä toimintatavoista, jotta mahdollisiin ongelmiin voidaan puuttua kohdennetummin. Yleiskuvan muodostamiseksi olisi harjoitettava asianmukaista seurantaa, jonka tulokset olisi julkaistava säännöllisin väliajoin, jotta hankintasääntöjen ja -käytäntöjen mahdollisista parannuksista voitaisiin käydä tietoon perustuvaa keskustelua. Yleiskuva antaisi myös käsityksen julkisia hankintoja koskevien sääntöjen soveltamisesta unionin yhteisrahoittamien hankkeiden täytäntöönpanossa. Jäsenvaltioiden olisi voitava päättää, miten seuranta toteutetaan käytännössä ja kuka sen toteuttaa. Niiden olisi voitava myös päättää, olisiko seurannan perustuttava tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien hankintamenettelyjen jälkikäteiseen, näytteisiin perustuvaan valvontaan vai niiden järjestelmälliseen ennakkovalvontaan. Mahdolliset ongelmat olisi voitava saattaa asianmukaisten elinten käsiteltäviksi, mikä ei kuitenkaan saisi merkitä sitä, että seurannan toteuttaneille annetaan asema tuomioistuimissa.

Hankintaviranomaisten ja talouden toimijoiden entistä parempi ohjaus, tiedonsaanti ja tukeminen voisi myös suuresti edistää julkisten hankintojen tehostamista lisäämällä tietoa hankintakäytännöistä, niiden oikeusvarmuutta ja ammattimaisuutta. Ohjausta olisi tarjottava hankintaviranomaisille ja talouden toimijoille aina, kun vaikuttaa tarpeelliselta parantaa sääntöjen virheetöntä soveltamista. Tarjottava ohjaus voisi koskea kaikkia julkisten hankintojen kannalta merkityksellisiä asioita, kuten hankintojen suunnittelua, menettelyjä, tekniikkojen ja välineiden valintaa sekä hyviä hankintamenettelykäytäntöjä. Oikeudellisissa kysymyksissä ohjaus ei merkitsisi asianomaisten kysymysten tyhjentävää oikeudellista analysointia, vaan siinä voitaisiin rajoittaa mainitsemaan yleisesti

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2195/2002, annettu 5 päivänä marraskuuta 2002, yhteisestä hankintasanastosta (CPV) (EYVL L 340, 16.12.2002, s. 1).

seikat, jotka olisi otettava huomioon kysymysten myöhemmässä yksityiskohtaisessa analyysissä, esimerkiksi viittaamalla oikeuskäytäntöön, jolla saattaa olla merkitystä, tai ohjeisiin tai muihin lähteisiin, joissa asianomaista erityiskysymystä on tarkasteltu.

- (122) Direktiivissä 89/665/ETY säädetään tietyistä muutoksenhakumenettelyistä, jotka ovat ainakin niiden käytettävissä, jotka joko ovat olleet tai ovat tavoittelemassa tiettyä hankintasopimusta ja joiden etua julkisia hankintoja koskevan unionin oikeuden tai kansallisten sääntöjen, joilla se on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, väitetty rikkominen on loukannut tai saattaa loukata. Tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa kyseisiin muutoksenhakumenettelyihin. Kansalaisten, asianomaisten sidosryhmien, niiden järjestäytymisestä riippumatta, ja muiden sellaisten henkilöiden tai elinten, jotka eivät voi käyttää direktiivin 89/665/ETY mukaisia muutoksenhakumenettelyjä, oikeutetun edun mukaista veronmaksajina on kuitenkin, että hankintamenettelyt ovat asianmukaiset. Sen vuoksi niille olisi annettava mahdollisuus ilmoittaa tämän direktiivin mahdollisesta rikkomisesta toimivaltaiselle viranomaiselle tai elimelle muulla tavoin kuin käyttämällä direktiivin 89/665/ETY mukaista muutoksenhakujärjestelmää ja ilman, että niille olisi aina annettava asema tuomioistuinissa. Jotta vältettäisiin päällekkäisyys olemassa olevien viranomaisten tai rakenteiden kanssa, jäsenvaltioiden olisi voitava säätää, että tähän käytetään yleisiä valvontaviranomaisia tai -rakenteita, alakohtaisia valvontaelimiä, kuntien valvontaviranomaisia, kilpailuviranomaisia, oikeusasiameistä tai kansallisia tarkastusviranomaisia.

- (123) Ympäristön, yhteiskunnan ja innovoinnin kannalta tärkeät hankinnat ovat myös merkittävässä asemassa silloin, kun pyritään täysimääräisesti hyödyntämään mahdollisuutta edistää julkisilla hankinnoilla älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategian tavoitteita. Sen vuoksi on tärkeää saada yleiskuva kehityksestä strategisten hankintojen alalla ja muodostaa tietoon perustuva näkemys yleisen tason kehityssuuntauksista kyseisellä alalla. Mahdollisesti jo laadittuja, asianmukaisia raportteja voidaan tietenkin käyttää myös tässä yhteydessä.

- (124) Ottaen huomioon pk-yritysten potentiaalin työpaikkojen luomisessa, kasvussa ja innovoinnissa on tärkeää kannustaa niiden osallistumista julkisiin hankintoihin, sekä sisällyttämällä tähän direktiiviin asianmukaisia säännöksiä että toteuttamalla kansallisia aloitteita. Tämän direktiivin uusilla säännöksillä olisi myötävaikutettava onnistumistason nostamiseen eli pk-yritysten osuuden lisäämiseen tehtyjen hankintasopimusten kokonaisarvosta. Ei ole tarkoituksenmukaista säätää pakollisista onnistumisasteista, mutta kansallisia aloitteita pk-yritysten osallistumisen lisäämiseksi olisi seurattava tiiviisti, koska asia on merkittävä.

- (125) Eräitä menettelyjä ja työskentelytapoja on jo vahvistettu komission tiedonannoissa ja yhteydenpidossa jäsenvaltioiden kanssa, esimerkiksi tiedonannoissa ja yhteyksissä, jotka liittyvät SEUT 258 ja 260 artiklan mukaisiin me-

nettelyihin, sisämarkkinoiden ongelmanratkaisuverkkoon (SOLVIT) ja EU Pilot -hankkeeseen, joita ei muuteta tällä direktiivillä. Niitä olisi kuitenkin täydennettävä nimeämällä kuhunkin jäsenvaltioon komission kanssa tehtävää yhteistyötä varten yksi taho, joka toimisi ainoana yhteystahona julkisiin hankintoihin liittyvissä kysymyksissä asianomaisessa jäsenvaltiossa. Tätä tehtävää voivat hoitaa henkilöt tai rakenteet, jotka ovat jo entuudestaan säännöllisesti yhteydessä komissioon julkisiin hankintoihin liittyvissä kysymyksissä, kuten kansalliset yhteyspisteet, julkisia hankintoja käsittelevän neuvoa-antavan komitean jäsenet, hankintaverkoston jäsenet tai kansalliset koordinaatielimet.

- (126) Hankintamenettelyihin kuuluvan päätöksenteon jäljitettävyyden ja avoimuuden olennainen tärkeää, jotta varmistettaisiin menettelyjen asianmukaisuus, mukaan lukien korruption ja petosten tehokas torjuminen. Hankintaviranomaisten olisi sen vuoksi säilytettävä jäljennökset tehdyistä arvokkaista sopimuksista, jotta ne voivat antaa asianomaisille osapuolille pääsyn näihin asiakirjoihin niiden saatavuuteen sovellettavien sääntöjen mukaisesti. Lisäksi yksittäisten hankintamenettelyjen olennaiset osat ja päätökset olisi dokumentoitava hankintaraportissa. Hallinnollisten rasitteiden välttämiseksi mahdollisuuksien mukaan hankintaraportissa olisi sallittava viittaaminen asiakuuluvassa jälki-ilmoituksessa jo oleviin tietoihin. Kyseisten ilmoitusten julkaisemiseen käytettäviä, komission hallinnoimia sähköisiä järjestelmiä olisi myös tehostettava niin, että helpotetaan sekä tietojen syöttämistä että yleisen tietojen hakua ja tietojen vaihtoa järjestelmien välillä.

- (127) Hallinnon yksinkertaistamisen vuoksi ja jäsenvaltioihin kohdistuvan rasitteen vähentämiseksi komission olisi säännöllisin väliajoin tutkittava, ovatko hankintamenettelyjen yhteydessä julkaistuihin ilmoituksiin sisältyvät tiedot riittävän laadukkaita ja täydellisiä, jotta komissio voi koota niistä tilastotiedot, jotka jäsenvaltioiden olisi muutoin toimitettava.

- (128) Toimiva hallinnollinen yhteistyö on tarpeen, jotta voidaan vaihtaa tietoja hankintamenettelyjen toteuttamiseksi rajatylittävissä tilanteissa, erityisesti kun on kyse poissulkemisperusteiden ja valintaperusteiden tarkistamisesta, laatu- ja ympäristöstandardien soveltamisesta ja hyväksytyjen talouden toimijoiden luetteloista. Tietojenvaihtoon sovelletaan luottamuksellisuutta koskevaa kansallista lainsäädäntöä. Näin ollen tässä direktiivissä ei säädetä jäsenvaltioiden velvollisuudesta vaihtaa tietoja, joihin kansallisilla hankintaviranomaisilla ei ole pääsyä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1024/2012⁽¹⁾ perustettu sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmä (IMI) voisi olla hyödyllinen sähköinen väline helpotettaessa ja tehostettaessa hallinnollista yhteistyötä, jossa hallinnoidaan tietojenvaihtoa yksinkertaisten ja yhdenmukaistettujen menettelyjen pohjalta yli kielirajojen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1024/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä ja komission päätöksen 2008/49/EY kumoamisesta (IMI-asetus) (EUVL L 316, 14.11.2012, s. 1).

Sen vuoksi olisi käynnistettävä mahdollisimman pian pilotihanke, jossa testataan IML-järjestelmän laajentamisen soveltuvuutta tämän direktiivin mukaiseen tietojenvaihtoon.

- (129) Nopeisiin tekniikan, talouden ja sääntelyn muutoksiin mukautumiseksi komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä SEUT 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat tämän direktiivin useita muita kuin keskeisiä osia. Kansainvälisten sopimusten noudattamiseksi komissiolle olisi siirrettävä valta muuttaa teknisiä menettelyjä, jotka koskevat kynnysarvojen laskentamenetelmiä, sekä tarkistaa määräajoin itse kynnysarvoja ja mukauttaa liitettä X; keskushallinnon viranomaisten luettelot muuttuvat kansallisten hallinnollisten muutosten vuoksi. Niistä ilmoitetaan komissiolle, jolle olisi siirrettävä valta mukauttaa liitettä I. CPV-nimikkeistöä koskeviin viittauksiin voidaan tehdä unionin tasolla sääntelyyn liittyviä muutoksia, jotka on tarpeen ottaa huomioon tämän direktiivin tekstissä. Sähköisten vastaanottolaitteiden tekniset yksityiskohdat ja ominaisuudet olisi pidettävä ajan tasalla teknologian kehityksen kanssa. Lisäksi on tarpeen siirtää komissiolle valta tehdä sähköistä viestintää koskevat tekniset standardit pakollisiksi, jotta voidaan varmistaa teknisten formaattien, prosessien ja sanomanvälityksen yhteentoimivuus sähköisten viestintämuotojen avulla toteutettavissa hankintamenettelyissä ottaen huomioon teknologian kehitys. Luetteloa unionin säädöksistä, joissa vahvistetaan yhteiset elinkaarikustannusten laskentamenetelmät, olisi voitava mukauttaa nopeasti, jotta siihen voitaisiin sisällyttää alakohtaiset toimenpiteet. Näiden tarpeiden täyttämiseksi komissiolle olisi siirrettävä valta pitää kyseinen säädösluettelo ajan tasalla, elinkaarikustannusten laskentamenetelmät mukaan luettuina. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla. Komission olisi delegoituja säädöksiä valmistellessaan ja laatiessaan varmistettava, että asiaankuuluvat asiakirjat toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhtäaikaaisesti, hyvissä ajoin ja asianmukaisesti.

- (130) Komission olisi tämän direktiivin soveltamisessa kuultava sähköisen hankintamenettelyn alan asiantuntijaryhmiä ja huolehdittava, että keskeiset sidosryhmät ovat edustettuina tasapainoisesti.
- (131) Komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa, jotta voidaan varmistaa yhdenmukaiset edellytykset tämän direktiivin täytäntöönpanolle laadittaessa vakiolomakkeet ilmoitusten julkaisemista varten ja vakiolomake omaa lausuntoa varten. Tätä täytäntöönpanovaltaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁽¹⁾ mukaisesti.

- (132) Olisi käytettävä neuvoa-antavaa menettelyä hyväksyttäessä ilmoitusten julkaisemista varten laadittavia vakiolomakkeita koskevia täytäntöönpanosäädöksiä, joilla ei ole vaikutusta taloudelliselta kannalta tai jotka eivät vaikuta tästä direktiivistä johtuvien velvoitteiden luonteeseen tai soveltamisalaan. Näillä säädöksillä on päinvastoin puhtaasti hallinnollinen tarkoitus, ja niillä pyritään helpottamaan tässä direktiivissä vahvistettujen sääntöjen soveltamista.

- (133) Olisi käytettävä tarkastelumenettelyä hyväksyttäessä omaa lausuntoa koskeva vakiolomake, koska nämä omat lausunnot vaikuttavat hankintoihin ja koska niillä on keskeinen asema hankintamenettelyjen asiakirjavaatimusten yksinkertaistamisessa.

- (134) Komission olisi tarkasteltava kynnysarvojen soveltamisen vaikutuksia sisämarkkinoihin ja raportoitava niistä Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Sen olisi otettava tässä huomioon esimerkiksi rajatylittävien hankintojen osuus kaikista hankinnoista, pk-yritysten osallistuminen, liike-toimikustannukset ja kustannusten ja hyötyjen tasapaino.

GPA-sopimuksen XXII artiklan 7 kohdan mukaan sopimuksesta neuvotellaan uudelleen kolmen vuoden kuluttua sen voimaantulosta ja määräajoin sen jälkeen. Samassa yhteydessä olisi tarkasteltava myös kynnysarvojen asianmukaisuutta, kun otetaan huomioon inflaation vaikutus pitkällä aikavälillä muuttamatta kynnysarvoja GPA-sopimuksessa; jos kynnysarvoja olisi tämän seurauksena muutettava, komission olisi tarpeen mukaan annettava säädösehdotus tässä direktiivissä vahvistettujen kynnysarvojen muuttamiseksi.

- (135) Ottaen huomioon käynnissä olevat keskustelut horisontaalisista säännöksistä, jotka koskevat suhteita kolmansiin maihin julkisten hankintojen yhteydessä, komission olisi seurattava tiiviisti maailmantalouden kehitystä ja arvioitava unionin kilpailukykyasemaa.

- (136) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta, joka on tiettyjä julkisia hankintamenettelyjä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittaminen, vaan se voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

(137) Direktiivi 2004/18/EY olisi kumottava.

(138) Jäsenvaltiot ovat selittävistä asiakirjoista 28 päivänä syyskuuta 2011 annetun jäsenvaltioiden ja komission yhteisen poliittisen lausuman mukaisesti sitoutuneet perustelluissa tapauksissa liittämään ilmoitukseen toimenpiteistä, jotka koskevat direktiivin saattamista osaksi kansallista

lainsäädäntöä, yhden tai useamman asiakirjan, joista käy ilmi direktiivin osien ja kansallisen lainsäädännön osaksi saattamiseen tarkoitettujen välineiden vastaavien osien suhde. Tämän direktiivin osalta lainsäätäjä pitää tällaisten asiakirjojen toimittamista perusteltuna,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I OSASTO: SOVELTAMISALA, MÄÄRITELMÄT JA YLEISET PERIAATTEET

I LUKU: Soveltamisala ja määritelmät

1 JAKSO: KOHDE JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla: Kohde ja soveltamisala

2 artikla: Määritelmät

3 artikla: Sekamuotoiset hankinnat

2 JAKSO: KYNNYSARVOT

4 artikla: Kynnysarvojen määrät

5 artikla: Hankintojen ennakoidun arvon laskentamenetelmät

6 artikla: Kynnysarvojen ja keskushallinnon viranomaisia koskevan luettelon tarkistus

3 JAKSO: POIKKEUKSET

7 artikla: Vesi- ja energihuollon, liikenteen sekä postipalvelujen alalla tehtyt hankintasopimukset

8 artikla: Erityiset poikkeukset sähköisen viestinnän alalla

9 artikla: Kansainvälisten sääntöjen nojalla tehtävät hankintasopimukset ja järjestettävät suunnittelukilpailut

10 artikla: Palveluhankintasopimuksia koskevat erityispoikkeukset

11 artikla: Yksinoikeuden perusteella tehtävät palveluhankintasopimukset

12 artikla: Yksiköiden väliset hankintasopimukset julkisella sektorilla

4 JAKSO: ERITYISTILANTEET

1 alajakso: Rahoitettavat hankintasopimukset sekä tutkimus- ja kehittämispalvelut

13 artikla: Hankintaviranomaisten rahoittamat hankintasopimukset

14 artikla: Tutkimus- ja kehittämispalvelut

2 alajakso: Hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

15 artikla: Puolustus ja turvallisuus

16 artikla: Sekamuotoiset hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

17 artikla: Kansainvälisten sääntöjen mukaisesti tehtävät tai järjestettävät hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

II LUKU: Yleiset säännöt

18 artikla: Hankintaperiaatteet

19 artikla: Talouden toimijat

20 artikla: Varatut hankintasopimukset

21 artikla: Luottamuksellisuus

22 artikla: Viestintään sovellettavat säännöt

23 artikla: Nimikkeistöt

24 artikla: Eturistiriidat

II OSASTO: HANKINTASOPIMUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

I LUKU: Menettelyt

25 artikla: GPA-sopimukseen ja muihin kansainvälisiin sopimuksiin liittyvät ehdot

26 artikla: Menettelyjen valinta

27 artikla: Avoin menettely

28 artikla: Rajoitettu menettely

29 artikla: Tarjousperusteinen neuvottelumenettely

30 artikla: Kilpailullinen neuvottelumenettely

31 artikla: Innovaatiokumppanuus

32 artikla: Neuvottelumenettely, josta ei julkaista ilmoitusta

II LUKU: Sähköisissä ja yhdistetyissä hankinnoissa käytettävät tekniikat ja välineet

33 artikla: Puitejärjestelyt

34 artikla: Dynaamiset hankintajärjestelmät

35 artikla: Sähköiset huutokaupat

36 artikla: Sähköiset luettelot

37 artikla: Yhteishankintatoiminnot ja yhteishankintayksiköt

38 artikla: Tilapäiset yhteishankinnat

39 artikla: Hankinnat, joihin osallistuu hankintaviranomaisia eri jäsenvaltioista

III LUKU: Menettelyn kulku

1 JAKSO: VALMISTELUVAIHE

40 artikla: Alustavat markkinakartoitukset

- 41 artikla: Ehdokkaiden tai tarjoajien osallistuminen hankinnan valmisteluun
- 42 artikla: Tekniset eritelmät
- 43 artikla: Merkit
- 44 artikla: Testausraportit, sertifiointi ja muut todistuskeinot
- 45 artikla: Vaihtoehdot
- 46 artikla: Hankintasopimusten jakaminen osiin
- 47 artikla: Määräaikojen asettaminen
- 2 JAKSO: JULKAISEMINEN JA AVOIMUUS
- 48 artikla: Ennakkoilmoitukset
- 49 artikla: Hankintailmoitukset
- 50 artikla: Jälki-ilmoitukset
- 51 artikla: Ilmoitusten muoto ja julkaisemistapa
- 52 artikla: Julkaiseminen kansallisella tasolla
- 53 artikla: Hankinta-asiakirjojen saatavuus sähköisessä muodossa
- 54 artikla: Ehdokkaille osoitetut pyynnot
- 55 artikla: Ehdokkaille ja tarjoajille tiedottaminen
- 3 JAKSO: OSALLISTUJIIEN VALITSEMINEN JA HANKINTASOPIMUSTEN TEKEMINEN
- 56 artikla: Yleiset periaatteet
- 1 alajakso: Laadulliset valintaperusteet
- 57 artikla: Poissulkemisperusteet
- 58 artikla: Valintaperusteet
- 59 artikla: Yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja
- 60 artikla: Todistuskeinot
- 61 artikla: Sähköinen todistushakemisto (e-Certis)
- 62 artikla: Laadunvarmistusstandardit ja ympäristöasioiden hallintaa koskevat standardit
- 63 artikla: Muiden yksiköiden voimavarojen hyväksi käyttäminen
- 64 artikla: Hyväksytyjen talouden toimijoiden viralliset luettelot ja yksityis- tai julkisoikeudellisten laitosten suorittama varmentaminen
- 2 alajakso: Ehdokkaiden, tarjousten ja ratkaisujen määrän vähentäminen

65 artikla: Kilpailuun kutsuttavien muuten kelpuutettujen ehdokkaiden määrän vähentäminen

66 artikla: Tarjousten ja ratkaisujen määrän vähentäminen

3 alajakso: Hankintasopimuksen tekeminen

67 artikla: Hankintasopimuksen tekoperusteet

68 artikla: Elinkaarikustannukset

69 artikla: Poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset

IV LUKU: Hankintasopimuksen toteuttaminen

70 artikla: Hankintasopimusten toteuttamisen ehdot

71 artikla: Alihankinta

72 artikla: Hankintasopimusten muuttaminen niiden voimassaoloaikana

73 artikla: Hankintasopimusten irtisanominen

III OSASTO: ERITYISET HANKINTAJÄRJESTELMÄT

I LUKU: Sosiaalipalvelut ja muut erityiset palvelut

74 artikla: Sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevien sopimusten tekeminen

75 artikla: Ilmoitusten julkaiseminen

76 artikla: Hankintasopimusten tekemisessä noudatettavat periaatteet

77 artikla: Tiettyihin palveluihin varatut hankintasopimukset

II LUKU: Suunnittelukilpailuihin sovellettavat säännöt

78 artikla: Soveltamisala

79 artikla: Ilmoitukset

80 artikla: Suunnittelukilpailujen järjestämistä ja osallistujien valintaa koskevat säännöt

81 artikla: Valintalautakunnan kokoonpano

82 artikla: Valintalautakunnan päätökset

IV OSASTO: HALLINNOINTI

83 artikla: Täytäntöönpano

84 artikla: Erilliset kertomukset menettelyistä hankintasopimusten tekemisessä

85 artikla: Kansallinen raportointi ja tilastotiedot

86 artikla: Hallinnollinen yhteistyö

V OSASTO: DELEGOITU SÄÄDÖSVALTA, TÄYTÄNTÖÖNPANOVALTA JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

- 87 artikla: Siirretyn säädösvallan käyttäminen
- 88 artikla: Kiireellinen menettely
- 89 artikla: Komiteamenettely
- 90 artikla: Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä ja siirtymäsäännökset
- 91 artikla: Kumoamiset
- 92 artikla: Uudelleentarkastelu
- 93 artikla: Voimaantulo
- 94 artikla: Osoitus

LIITTEET:

- LIITE I: KESKUSHALLINNON VIRANOMAISET
- LIITE II: LUETTELO 2 ARTIKLAN 1 KOHDAN 6 ALAKOHDAN A ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA TOIMINNOISTA
- LIITE III: LUETTELO PUOLUSTUSALAN HANKINTAVIRANOMAISTEN TEKEMIIN HANKINTASOPIMUKSIIN KUULUVISTA 4 ARTIKLAN B ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA TUOTTEISTA
- LIITE IV: TARJOUSTEN, OSALLISTUMISHAKEMUSTEN SEKÄ SUUNNITTELUKILPAILUIHIN TOIMITETTAVIEN SUUNNITELMIEN JA HANKKEIDEN SÄHKÖISIÄ VASTAANOTTOVÄLINEITÄ JA -LAITTEITA KOSKEVAT VAATIMUKSET
- LIITE V: ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT
- A osa: Tiedot, jotka on sisällytettävä ilmoituksiin ennakkoilmoituksen julkaisemisesta hankkijaprofiilissa
- B osa: Ennakkoilmoituksiin sisällytettävät tiedot (48 artikla)
- C osa: Hankintailmoituksiin sisällytettävät tiedot (49 artikla)
- D osa: Jälki-ilmoituksiin sisällytettävät tiedot (50 artikla)
- E osa: Suunnittelukilpailua koskeviin ilmoituksiin sisällytettävät tiedot (79 artiklan 1 kohta)
- F osa: Suunnittelukilpailun tuloksia koskevaan ilmoitukseen sisällytettävät tiedot (79 artiklan 2 kohta)
- G osa: Hankintasopimukseen sen toteuttamisen aikana tehtäviä muutoksia koskeviin ilmoituksiin sisällytettävät tiedot (72 artiklan 1 kohta)
- H osa: Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin hankintailmoituksiin sisällytettävät tiedot (75 artiklan 1 kohta)
- I osa: Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin ennakkoilmoituksiin sisällytettävät tiedot (75 artiklan 1 kohta)
- J osa: Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin jälki-ilmoituksiin sisällytettävät tiedot (75 artiklan 2 kohta)

LIITE VI:	SÄHKÖISIÄ HUUTOKAUPPOJA KOSKEVIIN HANKINTA-ASIAKIRJOIHIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT (35 artiklan 4 kohta)
LIITE VII:	TIETTYJEN TEKNISTEN ERITELMIEN MÄÄRITELMÄT
LIITE VIII:	JULKAISEMISTA KOSKEVAT TIEDOT
LIITE IX:	54 ARTIKLAN MUKAISTEN TARJOUSPYyntÖJEN, VUOROPUHELUUN OSALLISTUMISTA KOSKEVIEN KUTSUJEN TAI KIINNOSTUKSEN VAHVISTAMISPYyntÖJEN SISÄLTÖ
LIITE X:	LUETTELO 18 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUISTA KANSAINVÄLISISTÄ SOSIAALI- JA YMPÄRISTÖALOJEN SOPIMUKSISTA
LIITE XI:	REKISTERIT
LIITE XII:	VALINTAPERUSTEIDEN TÄYTTÄMISEN TODISTUSKEINOT
LIITE XIII:	LUETTELO 67 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETUISTA UNIONIN SÄÄDÖKSISTÄ
LIITE XIV:	74 ARTIKLASSA TARKOITETUT PALVELUT
LIITE XV:	VASTAAVUUSTAULUKKO

I OSASTO

SOVELTAMISALA, MÄÄRITELMÄT JA YLEISET PERIAATTEET

I LUKU

Soveltamisala ja määritelmät

1 j a k s o

Kohde ja määritelmät

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tällä direktiivillä vahvistetaan hankintaviranomaisten noudattamia hankintamenettelyjä koskevat säännöt sellaisia hankintasopimuksia ja suunnittelukilpailuja varten, joiden ennakoitu arvo ei alita 4 artiklassa säädettyä kynnysarvoa.

2. Tässä direktiivissä tarkoitettua hankintaa on hankintasopimuksen avulla tapahtuva rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen hankinta, jonka yksi tai useampi hankintaviranomainen tekee valitsemiltaan talouden toimijoilta, riippumatta siitä, onko kyseiset rakennusurakat, tavarat tai palvelut tarkoitettu julkiseen käyttöön.

3. Tätä direktiiviä sovelletaan, jollei SEUT 346 artiklasta muuta johdu.

4. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden vapauteen määrittellä unionin lainsäädännön mukaisesti, mitä palveluja ne pitävät yleistä taloudellista etua koskevinä palveluina, miten nämä palvelut olisi järjestettävä ja rahoitettava valtiontukisääntöjen mukaisesti ja mitä erityisiä velvoitteita niihin olisi sovellettava.

Tämä direktiivi ei myöskään vaikuta viranomaisten päätökseen siitä, haluavatko ne itse hoitaa SEUT 14 artiklan ja pöytäkirjan N:o 26 mukaiset julkisen palvelun tehtävänsä sekä miten ja missä määrin ne sen tekevät.

5. Tämä direktiivi ei vaikuta tapaan, jolla jäsenvaltiot järjestävät sosiaaliturvajärjestelmänsä.

6. Sopimukset, päätökset ja muut oikeudelliset välineet, joilla järjestetään hankintaviranomaisten tai niiden yhteenliittymien välistä valtuuksien ja vastuiden siirtoa julkisten tehtävien suorittamista varten ja joissa ei määrätä sopimussuhteisesta suorituksesta annettavasta korvauksesta, katsotaan kunkin jäsenvaltion sisäiseen organisaatioon kuuluvaksi asiaksi, eikä tämä direktiivi näin ollen vaikuta niihin millään tavoin.

2 artikla

Määritelmät

1. Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- 1) 'hankintaviranomaisilla' valtion viranomaisia, alue- tai paikallisviranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia sekä yhden tai useamman tällaisen viranomaisen tai julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä;
- 2) 'keskushallinnon viranomaisilla' liitteessä I mainittuja hankintaviranomaisia ja, jos kansallisella tasolla on tehty korjauksia tai muutoksia, niiden tilalle tulleita yksiköjä;
- 3) 'keskushallintoa alemmalla tasolla toimivilla hankintaviranomaisilla' kaikkia hankintaviranomaisia, jotka eivät ole keskushallinnon viranomaisia;

- 4) 'julkisoikeudellisilla laitoksilla' laitoksia, joilla on kaikki seuraavat ominaisuudet:
- a) ne on nimenomaisesti perustettu tyydyttämään yleisen edun mukaisia tarpeita, eikä niillä ole teollista tai kaupallista luonnetta;
 - b) ne ovat oikeushenkilöitä; ja
 - c) niitä rahoittavat pääosin valtion viranomaiset, alue- tai paikallisviranomaiset tai muut julkisoikeudelliset laitokset; tai niiden johto on näiden viranomaisten tai laitosten valvonnan alainen; tai valtion viranomaiset, alue- tai paikallisviranomaiset tai muut julkisoikeudelliset laitokset nimittävät yli puolet niiden hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä;
- 5) 'hankintasopimuksilla' rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty yhden tai useamman talouden toimijan ja yhden tai useamman hankintaviranomaisen välillä ja joiden tarkoituksena on rakennusurakoiden toteuttaminen, tavaroiden toimittaminen tai palvelujen suorittaminen;
- 6) 'rakennusurakkasopimuksilla' hankintasopimuksia, joilla on jokin seuraavista tarkoituksista:
- a) jonkin liitteessä II tarkoitettuun toimintaan liittyvän rakennustyön tai rakennusurakan toteuttaminen tai sen suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä;
 - b) rakennusurakan toteuttaminen tai sen suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä;
 - c) rakennusurakan tyyppiin tai suunnitteluun ratkaisevaa vaikutusvaltaa käyttävän hankintaviranomaisen asettamia vaatimuksia vastaavan rakennusurakan toteuttaminen millä tahansa tavalla;
- 7) 'rakennusurakalla' talonrakennus- tai maa- ja vesirakennustöiden kokonaisuutta, joka sellaisenaan on riittävä jonkin taloudellisen tai teknisen toiminnon suorittamiseen;
- 8) 'tavarahankintasopimuksilla' hankintasopimuksia, joiden tarkoituksena on tavaroiden osto, leasing, vuokraus tai osamaksukauppa osto-optioin tai ilman niitä. Tavarahankintasopimukseen voi kuulua liitännäisesti kokoamis- ja asennustöitä;
- 9) 'palveluhankintasopimuksilla' hankintasopimuksia, joiden tarkoituksena on muiden kuin 6 kohdassa tarkoitettujen palvelujen suorittaminen;
- 10) 'talouden toimijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai julkista yksikköä tai tällaisten henkilöiden ja/tai yksiköiden ryhmää, yritysten mahdolliset tilapäiset yhteenliittymät mukaan lukien, joka tarjoaa markkinoilla rakennustöiden ja/tai -urakoiden toteuttamista, tavaroiden toimittamista tai palvelujen suorittamista;
- 11) 'tarjoajalla' talouden toimijaa, joka on jättänyt tarjouksen;
- 12) 'ehdokkaalla' talouden toimijaa, joka on pyytänyt kutsua saada osallistua tai joka on kutsuttu osallistumaan rajoitettuun menettelyyn, tarjousperusteiseen neuvottelumenettelyyn, neuvottelumenettelyyn, josta ei julkaista ilmoitusta ennen menettelyn aloittamista, kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn tai innovaatiokumppanuuteen;
- 13) 'hankinta-asiakirjalla' mitä tahansa asiakirjaa, jonka hankintaviranomainen on tuottanut tai johon se viittaa kuvataksien tai määrittääkseen hankinnan tai menettelyn eri osia, mukaan lukien hankintailmoitus, ennakoilmoitus, jolla kutsutaan tarjouskilpailuun, tekniset eritelmät, hankekuvaus, ehdotetut sopimusehdot, ehdokkaiden ja tarjoajien asiakirjojen esittämismuodot, yleisesti sovellettavia velvollisuuksia koskevat tiedot ja mahdolliset täydentävät asiakirjat;
- 14) 'yhteishankintatoiminnoilla' toimintoja, joita suoritetaan jatkuvasti jossakin seuraavista muodoista:
- a) hankintaviranomaisille tarkoitettujen tavaroiden ja/tai palvelujen hankkiminen;
 - b) hankintaviranomaisille tarkoitettuja rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja koskevien hankintasopimusten tai puitejärjestelyjen tekeminen;
- 15) 'hankintojen tukitoiminnoilla' toimintoja, joilla tuetaan hankintatoimintoja erityisesti seuraavin tavoin:
- a) tekninen infrastruktuuri, jota käyttämällä hankintaviranomaiset voivat tehdä rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja koskevia hankintasopimuksia tai puitejärjestelyjä;
 - b) hankintamenettelyjen kulkuun tai suunnitteluun liittyvä neuvonta;
 - c) hankintamenettelyjen valmistelu ja hallinnointi asianomaisen hankintaviranomaisen nimissä ja puolesta;
- 16) 'yhteishankintayksiköllä' hankintaviranomaista, joka tarjoaa yhteishankintatoimintoja ja mahdollisesti hankintojen tukitoimintoja;
- 17) 'hankintapalvelujen tarjoajalla' julkista tai yksityistä elintä, joka tarjoaa hankintojen tukitoimintoja markkinoilla;

- 18) 'kirjallisella' sanojen tai numeroiden yhdistelmää, joka voidaan lukea, tuottaa uudelleen ja sen jälkeen antaa tiedoksi, sähköisessä muodossa lähetetty ja tallennetut tiedot mukaan luettuina;
- 19) 'sähköisellä muodolla' viestintämuotoa, jossa käytetään sähkötekniisiä tietojen käsittely- ja tallennusvälineitä (myös digitaalista kompressiota) ja jossa tietoja levitetään, välitetään ja vastaanotetaan johtoja pitkin, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla;
- 20) 'elinkaarella' tuotteen olemassaolon tai rakennusurakan tai palvelun suorittamisen kaikkia peräkkäisiä ja/tai toisiinsa liittyviä vaiheita, toteutettava tutkimus ja kehittäminen, tuotanto, kaupankäynti ja sen ehdot, kuljetus, käyttö ja ylläpito mukaan luettuina, raaka-aineiden ostosta tai resurssien koostamisesta hävittämiseen, ennallistamiseen ja palvelun tai käytön loppuun saakka;
- 21) 'suunnittelukilpailuilla' menettelyjä, joilla hankintaviranomainen voi hankkia pääasiassa kaavoituksen, kaupunkisuunnittelun, arkkitehtuurin ja teknisen suunnittelun tai tietojenkäsittelyn tarpeisiin suunnitelman tai hankkeen, jonka valintalautakunta valitsee kilpailulla, jossa saatetaan antaa palkintoja;
- 22) 'innovaatiolla' sellaisen uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen, palvelun tai menetelmän, mukaan lukien muiden muassa tuotanto- tai rakennusprosessit, uuden markkinointimenetelmän tai uuden organisatorisen menetelmän toteuttamista liiketoimintatavoissa, työpaikkaorganisaatiossa tai ulkoisissa suhteissa, jonka tarkoituksena on esimerkiksi auttaa ratkaisemaan yhteiskunnallisia haasteita tai tukea älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategiaa;
- 23) 'merkillä' mitä tahansa asiakirjaa, sertifikaattia tai todistusta, jolla vahvistetaan, että kyseessä olevat urakat, tuotteet, palvelut, prosessit tai menettelyt täyttävät määrätty vaatimukset;
- 24) 'merkkipaatuksilla' vaatimuksia, jotka kyseessä olevien urakoiden, tuotteiden, palvelujen, prosessien tai menettelyjen on täytettävä asianomaisen merkin saamiseksi.

2. Tätä artiklaa sovellettaessa 'alueviranomaisiin' kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1059/2003⁽¹⁾ ohjeellisesti NUTS-tasoilla 1 ja 2 luetellut viranomaiset, kun taas 'paikallisviranomaisiin' kuuluvat kaikki asetuksessa (EY) N:o 1059/2003 tarkoitettujen NUTS-tason 3 hallinnollisten yksiköiden tai pienempien hallinnollisten yksiköiden viranomaiset.

3 artikla

Sekamuotoiset hankinnat

1. Tämän artiklan 2 kohtaa sovelletaan sekamuotoisiin hankintasopimuksiin, joiden kohteena on erityyppisiä hankintoja, jotka kaikki kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1059/2003, annettu 26 päivänä toukokuuta 2003, yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimekkeistöstä (NUTS) (EUVL L 154, 21.6.2003, s. 1).

Tämän artiklan 3–5 kohtaa sovelletaan sekamuotoisiin hankintasopimuksiin, joiden kohteena on tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja ja muiden oikeudellisten järjestelyjen soveltamisalaan kuuluvia hankintoja.

2. Sopimukset, jotka koskevat kahden- tai useammantyyppisiä hankintoja (rakennusurakoita, palveluja tai tavaroita), on tehtävä niiden säännösten mukaisesti, joita sovelletaan kyseisen hankintasopimuksen pääkohteen hankintatyyppiin.

Jos on kyse sekamuotoisista hankintasopimuksista, jotka koskevat osittain III osaston I luvussa tarkoitettuja palveluja ja osittain muita palveluja, taikka sekamuotoisista hankintasopimuksista, jotka koskevat osittain palveluja ja osittain tavaroita, niiden pääkohde on määritettävä sen mukaan, minkä palvelujen tai tavaroiden ennakoidut arvot ovat korkeimmat.

3. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osat voidaan objektiivisesti erottaa toisistaan, sovelletaan 4 kohtaa. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osia ei voida objektiivisesti erottaa toisistaan, sovelletaan 6 kohtaa.

Jos osa tiettyä hankintasopimusta kuuluu SEUT 346 artiklan tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan, sovelletaan tämän direktiivin 16 artiklaa.

4. Jos on kyse hankintasopimuksista, joiden kohteena on tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja ja lisäksi sen soveltamisalan ulkopuolelle jääviä hankintoja, hankintaviranomaiset voivat päättää tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten tai tehdä yhden hankintasopimuksen. Jos hankintaviranomaiset päättävät tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten, päätös siitä, mitä oikeudellista järjestelyä sovelletaan kuhunkin tällaisista erillisistä hankintasopimuksista, tehdään asianomaisen erillisen osan ominaisuuksien perusteella.

Jos hankintaviranomaiset päättävät tehdä yhden hankintasopimuksen, tätä direktiiviä sovelletaan tästä johtuvaan sekamuotoiseen hankintasopimukseen, jollei 16 artiklassa toisin säädetä, riippumatta niiden osien arvosta, jotka kuuluisivat muutoin eri oikeudellisen järjestelyn soveltamisalaan, ja riippumatta siitä, mitä oikeudellista järjestelyä kyseisiin osiin olisi muutoin sovellettu.

Jos on kyse sekamuotoisista hankintasopimuksista, joihin sisältyy tavarahankintasopimusten, rakennusurakkasopimusten ja palveluhankintasopimusten sekä käyttöoikeussopimusten osatekijöitä, sekamuotoinen sopimus on tehtävä tämän direktiivin mukaisesti edellyttäen, että sopimuksen sen osan, joka muodostaa tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvan hankintasopimuksen, 5 artiklan mukaisesti laskettu ennakoitu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 4 artiklassa vahvistettu asiaankuuluva kynnysarvo.

5. Jos on kyse sopimuksista, jotka koskevat sekä tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja että hankintoja direktiivin 2014/25/EU soveltamisalaan kuuluvan toiminnan harjoittamista varten, sovellettavat säännöt on määriteltävä direktiivin 2014/25/EU 5 ja 6 artiklan mukaan sen estämättä, mitä tämän artiklan 4 kohdassa säädetään.

6. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osia ei voi objektiivisesti erottaa toisistaan, sovellettavasta oikeudellisesta järjestelystä päätetään sopimuksen pääkohteen perusteella.

2 j a k s o

Kynnysarvot

4 artikla

Kynnysarvojen määrät

Tätä direktiiviä sovelletaan hankintoihin, joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on yhtä suuri tai suurempi kuin seuraavat kynnysarvot:

- a) 5 186 000 euroa rakennusurakkasopimusten osalta;
- b) 134 000 euroa keskushallinnon viranomaisten tekemien tavarahankinta- tai palveluhankintasopimusten tai näiden viranomaisten järjestämien suunnittelukilpailujen osalta; puolustuksen alalla toimivien hankintaviranomaisten tekemien tavarahankintasopimusten osalta kynnysarvo koskee ainoastaan liitteessä III tarkoitettuja tuotteita koskevia sopimuksia;
- c) 207 000 euroa keskushallintoa alemmalla tasolla toimivien hankintaviranomaisten tekemien tavarahankinta- ja palveluhankintasopimusten tai tällaisten viranomaisten järjestämien suunnittelukilpailujen osalta; tätä kynnysarvoa sovelletaan myös puolustuksen alalla toimivien keskushallinnon viranomaisten tekemiin tavarahankintasopimuksiin, jos niiden kohteena on muita kuin liitteessä III tarkoitettuja tuotteita;
- d) 750 000 euroa liitteessä XIV lueteltuja sosiaalipalveluja ja muita erityispalveluja koskevien palveluhankintasopimusten osalta.

5 artikla

Hankintojen ennakoidun arvon laskentamenetelmät

1. Hankinnan ennakoidun arvon laskentaperusteena käytetään hankintaviranomaisen arvioimaa maksettavaa kokonaismäärää ilman arvonlisäveroa, mukaan lukien mahdolliset vaihtoehtomuodot ja hankintasopimusten uusimiset siten kuin ne esitetään hankinta-asiakirjoissa.

Jos hankintaviranomaisen on määrä suorittaa ehdokkaille tai tarjoajille palkintoja tai maksuja, sen on otettava ne huomioon laskiessaan hankinnan ennakoitua arvoa.

2. Jos hankintaviranomainen koostuu erillisistä toiminnallisista yksiköistä, on otettava huomioon kaikkien yksittäisten toiminnallisten yksiköiden ennakoitu kokonaisarvo.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, jos erillinen toiminnallinen yksikkö vastaa itsenäisesti hankintoihin tai tietyistä hankintojen ryhmistä, arvot voidaan ennakoida asianomaisen yksikön tasolla.

3. Hankinnan ennakoidun arvon laskentamenetelmää ei saa valita siten, että valinnalla pyritään välttämään tämän direktiivin soveltaminen hankintaan. Hankintaa ei saa jakaa osiin tämän direktiivin soveltamisen välttämiseksi, jollei se ole objektiivisista syistä perusteltua.

4. Tämän ennakoidun arvon on oltava vahvistettu silloin, kun tarjouskilpailukutsu lähetetään tai, jos tällaista kutsua ei aiota lähettää, kun hankintaviranomainen aloittaa hankintamettelyn esimerkiksi ottamalla tilanteen mukaan yhteyttä talouden toimijoihin hankinta-asiassa.

5. Puitejärjestelyissä ja dynaamisissa hankintajärjestelmissä huomioon otettavana arvona on kaikkien kyseisen puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän koko keston ajaksi suunniteltujen hankintasopimusten ennakoitu enimmäisarvo ilman arvonlisäveroa.

6. Innovaatiokumppanuuksissa huomioon otettavana arvona on suunnitellun kumppanuuden eri vaiheiden aikana toteutettavien tutkimus- ja kehittämistoimintojen sekä suunnitellun kumppanuuden lopussa kehitettävien ja hankittavien tavaroiden, palvelujen ja rakennusurakoiden ennakoitu enimmäisarvo ilman arvonlisäveroa.

7. Rakennusurakkasopimusten ennakoidun arvon laskennassa on otettava huomioon sekä rakennustöiden kustannukset että kaikkien niiden tavaroiden tai palvelujen ennakoitu kokonaisarvo, jotka hankintaviranomainen asettaa urakoitsijan saataville, jos ne ovat välttämättömiä rakennusurakan toteuttamiseksi.

8. Jos suunniteltu rakennusurakka tai suunniteltu palvelujen suorittaminen voi johtaa siihen, että hankintasopimuksia tehdään erillisinä osina, on otettava huomioon kaikkien näiden osien ennakoitu kokonaisarvo.

Jos osien yhteenlaskettu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 4 artiklassa säädetty kynnysarvo, tätä direktiiviä sovelletaan kuitenkin osaa koskevan hankintasopimuksen tekoon.

9. Jos samanlaisten tavaroiden hankintaa koskeva ehdotus voi johtaa siihen, että hankintasopimuksia tehdään erillisinä osina, kaikkien näiden osien ennakoitu kokonaisarvo on otettava huomioon sovellettaessa 4 artiklan b ja c alakohtaa.

Jos osien yhteenlaskettu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 4 artiklassa säädetty kynnysarvo, tätä direktiiviä sovelletaan kuitenkin osaa koskevan hankintasopimuksen tekoon.

10. Sen estämättä, mitä 8 ja 9 kohdassa säädetään, hankintaviranomaiset voivat tehdä yksittäisiä osia koskevia hankintasopimuksia soveltamatta tässä direktiivissä säädettyjä menettelyjä, jos kyseisen osan ennakoitu arvo ilman arvonnalisäveroa on tavaroiden tai palvelujen osalta alle 80 000 euroa ja rakennusurakoiden osalta alle 1 miljoona euroa. Niiden osien yhteenlaskettu arvo, joita koskevat hankintasopimukset on tehty tällä tavoin tätä direktiiviä soveltamatta, saa kuitenkin olla enintään 20 prosenttia kaikkien niiden osien yhteenlasketusta arvosta, joihin ehdotettu rakennusurakka, ehdotettu samanlaisten tavaroiden hankinta tai ehdotettu palvelujen suorittaminen on jaettu.

11. Säännöllisesti toistuvien tai määräajoin uudistettavien tavarahankinta- tai palveluhankintasopimusten ennakoidun arvon laskentaperusteena on käytettävä

a) joko edellisten 12 kuukauden tai edellisen tilikauden aikana tehtyjen samantyyppisten peräkkäisten hankintasopimusten todellista kokonaisarvoa, jota on mahdollisuuksien mukaan oikaistu alkuperäisen sopimuksen alkamista seuraavien 12 kuukauden aikana odotettavissa olevien määrän tai arvon muutosten perusteella;

b) tai niiden peräkkäisten hankintasopimusten ennakoitua kokonaisarvoa, jotka tehdään ensimmäistä tavarantoimitusta seuraavien 12 kuukauden aikana tai varainhoitokauden aikana, jos tämä on pitempi kuin 12 kuukautta.

12. Tavarahankintasopimuksissa, jotka liittyvät tuotteiden leasingiin, vuokraukseen tai osamaksukauppaan, hankintasopimuksen ennakoidun arvon laskentaperusteena on käytettävä seuraavia:

a) kun kyseessä ovat määräaikaiset, enintään 12 kuukautta voimassa olevat hankintasopimukset, ennakoitu sopimuksen voimassaolon aikainen kokonaisarvo, tai kun kyseessä ovat määräaikaiset, yli 12 kuukautta voimassa olevat hankintasopimukset, kokonaisarvo, ennakoitu jäännösarvo mukaan luettuna;

b) kun kyseessä ovat määräämättömäksi ajaksi tehdyt hankintasopimukset tai sellaiset hankintasopimukset, joiden voimassaoloa ei voida määrittää, kuukausiarvo kerrottuna luvulla 48.

13. Palveluhankintasopimuksissa hankintasopimuksen ennakoidun arvon laskentaperusteena on tapauksen mukaan käytettävä seuraavia:

a) vakuutuspalvelut: suoritettavat vakuutusmaksut ja muunlaiset korvaukset;

b) pankkipalvelut ja muut finanssipalvelut: suoritettavat maksut, palkkiot, korot ja muunlaiset korvaukset;

c) suunnittelua koskevat hankintasopimukset: suoritettavat maksut, palkkiot ja muunlaiset korvaukset.

14. Palveluhankintasopimuksissa, joissa ei ilmoiteta kokonaishintaa, hankintasopimuksen ennakoidun arvon laskentaperusteena on käytettävä seuraavia:

a) määräaikaiset, enintään 48 kuukautta voimassa olevat hankintasopimukset: voimassaolon aikainen ennakoitu kokonaisarvo;

b) määräämättömäksi ajaksi tehdyt tai yli 48 kuukautta voimassa olevat hankintasopimukset: kuukausiarvo kerrottuna luvulla 48.

6 artikla

Kynnysarvojen ja keskushallinnon viranomaisia koskevan luettelon tarkistus

1. Komissio varmistaa kahden vuoden välein 30 päivästä kesäkuuta 2013 alkaen, että 4 artiklan a, b ja c alakohdassa säädettyt kynnysarvot vastaavat julkisia hankintoja koskevassa Maailman kauppajärjestön sopimuksessa, jäljempänä 'GPA-sopimus', vahvistettuja kynnysarvoja, ja tarkistaa niitä tarvittaessa tämän artiklan mukaisesti.

Komissio laskee GPA-sopimuksessa määrätyn laskentamenetelmän mukaisesti kyseiset kynnysarvot euron erityisnosto-oikeuksina ilmaistun ja 1 päivänä tammikuuta voimaan tulevaa tarkistusta edeltävän elokuun 31 päivänä päättyvän 24 kuukauden jakson keskimääräisen päivänkurssin perusteella. Tällä tavoin tarkistettu kynnysarvo pyöristetään tarvittaessa alaspäin lähimpään tuhanteen euroon laskennan tuloksena saadusta luvusta, jotta varmistetaan GPA-sopimuksessa määrättyjen voimassa olevien, erityisnosto-oikeuksina ilmaistujen kynnysarvojen noudattaminen.

2. Tehdessään tämän artiklan 1 kohdan mukaista tarkistusta komissio tarkistaa myös

a) 13 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa vahvistettua kynnysarvoa rakennusurakkasopimukseen sovellettavan tarkistetun kynnysarvon mukaisesti;

b) 13 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa vahvistettua kynnysarvoa keskushallintoa alemmalla tasolla toimivien hankintaviranomaisten tekemiin palveluhankintasopimuksiin sovellettavan tarkistetun kynnysarvon mukaisesti.

3. Komissio määrittää 4 artiklan a, b ja c alakohdassa tarkoitettujen ja tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti tarkistettujen kynnysarvojen vasta-arvot kahden vuoden välein 1 päivästä tammikuuta 2014 alkaen niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö ei ole euro, kansallisina valuuttoina.

Samalla komissio määrittää 4 artiklan d alakohdassa tarkoitettujen kynnysarvojen vasta-arvon niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö ei ole euro, kansallisina valuuttoina.

Näiden vasta-arvojen määrittäminen perustuu GPA-sopimuksessa määrätyn laskentamenetelmän mukaisesti kyseisten valuuttojen keskimääriisiin päivänkurssiin, jotka vastaavat 1 päivänä tammikuuta voimaan tulevaa tarkistusta edeltävän elokuun 31 päivänä päättyvänä 24 kuukauden jaksona sovellettavaa, euroina ilmaistua kynnsarvoa.

4. Komissio julkaisee 1 kohdassa tarkoitettut tarkistetut kynnsarvot, 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen niiden kansallisia valuuttoina ilmaistut vasta-arvot sekä 3 kohdan toisen alakohdan mukaisesti määritetyn arvon *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* niiden tarkistusta seuraavan marraskuun alussa.

5. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti tämän artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetyn menetelmän mukauttamiseksi GPA-sopimuksessa määrätyn menetelmän mahdollisiin muutoksiin, jotta voidaan tarkistaa 4 artiklan a, b ja c alakohdassa tarkoitettuja kynnsarvoja ja määrittää tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti vasta-arvot niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö ei ole euro, kansallisina valuuttoina.

Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti 4 artiklan a, b ja c alakohdassa tarkoitettujen kynnsarvojen tarkistamiseksi tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti sekä 13 artiklan ensimmäisen kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen kynnsarvojen tarkistamiseksi tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti.

6. Jos on tarpeen tarkistaa 4 artiklan a, b ja c alakohdassa tarkoitettuja kynnsarvoja ja 13 artiklan ensimmäisen kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuja kynnsarvoja ja aikarajoitukset estävät 87 artiklassa säädetyn menettelyn käytön, jolloin on kyse erittäin kiireellisestä tapauksesta, tämän artiklan 5 kohdan toisen alakohdan nojalla annettaviin delegoituihin säädöksiin sovelletaan 88 artiklassa säädettyä menettelyä.

7. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti liitteen I muuttamiseksi siten, että hankintaviranomaisten luettelo saatetaan ajan tasalle jäsenvaltioiden ilmoitusten perusteella, jos tällaiset muutokset ovat tarpeen hankintaviranomaisten virheettömän tunnistamisen varmistamiseksi.

3 j a k s o

P o i k k e u k s e t

7 artikla

Vesi- ja energiahuollon, liikenteen sekä postipalvelujen alalla tehdyt hankintasopimukset

Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimuksiin eikä suunnittelukilpailuihin, joita yhtä tai useampaa direktiivin 2014/25/EU 8–14 artiklassa tarkoitettua toimintaa harjoittavat hankintaviranomaiset tekevät tai järjestävät mainitun direktiivin nojalla

tällaisen toiminnan harjoittamiseksi, hankintasopimuksiin, jotka on suljettu pois mainitun direktiivin soveltamisalasta sen 18, 23 ja 34 artiklan nojalla, eikä hankintasopimuksiin, jotka tekee kyseisen direktiivin 13 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja postipalveluja tarjoava hankintaviranomainen seuraavan toiminnan harjoittamiseksi:

- a) kokonaan sähköisesti toteutettavat lisäarvopalvelut (mukaan lukien koodattujen asiakirjojen varmistettu tiedonsiirto sähköisesti, osoitteiden hallinnointipalvelut ja rekisteröidyn sähköpostin siirto);
- b) CPV-koodeihin 66100000-1–66720000-3 ja direktiivin 2014/25/EU 21 artiklan d alakohdan soveltamisalaan kuuluvat finanssipalvelut, mukaan lukien erityisesti postiosoitukset ja postisiirrot;
- c) postimerkkien keräämiseen liittyvät palvelut; tai
- d) logistiikkapalvelut (palvelut, joissa yhdistyvät fyysinen jakelu ja/tai varastointi sekä muut postin ulkopuoliset toiminnot).

8 artikla

Erityiset poikkeukset sähköisen viestinnän alalla

Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimuksiin eikä suunnittelukilpailuihin, joiden pääasiallisena tarkoituksena on se, että hankintaviranomaiset voivat saattaa yleisiä viestintäverkkoja saataville tai pitää niitä yllä taikka tarjota yleisölle yhtä tai useampaa sähköistä viestintäpalvelua.

Tässä artiklassa 'yleisellä viestintäverkolla' ja 'sähköisellä viestintäpalvelulla' tarkoitetaan samaa kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/21/EY ⁽¹⁾.

9 artikla

Kansainvälisten sääntöjen nojalla tehtävät hankintasopimukset ja järjestettävät suunnittelukilpailut

1. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimuksiin eikä suunnittelukilpailuihin, jotka hankintaviranomainen on velvollinen tekemään tai järjestämään sellaisten hankintamenettelyjen mukaisesti, jotka poikkeavat tässä direktiivissä säädetystä ja jotka on vahvistettu seuraavilla oikeudellisilla välineillä tai seuraavien organisaatioiden toimesta:

- a) kansainvälisen oikeuden mukaisia velvoitteita asettava oikeudellinen väline, kuten perussopimusten mukaisesti jonkin jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan tai niiden osien välillä tehty kansainvälinen sopimus, joka koskee allekirjoittajiensa yhteisen hankkeen toteuttamiseen tai hyödyntämiseen tarkoitettuja rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja;
- b) kansainvälinen järjestö.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/21/EY, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002, sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (puitedirektiivi) (EYVL L 108, 24.4.2002, s. 33).

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava kaikista tämän kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetuista oikeudellisista välineistä komissiolle, joka voi kuulla niistä 89 artiklassa tarkoitettua julkisia hankintoja käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimuksiin eikä suunnittelukilpailuihin, jotka hankintaviranomainen tekee tai järjestää sellaisten hankintasääntöjen mukaisesti, jotka kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos on antanut, jos asianomaiset hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut ovat kyseisen järjestön tai laitoksen kokonaan rahoittamia; jos on kyse hankintasopimuksista ja suunnittelukilpailuista, joihin kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos antaa suurimman osan yhteisrahoituksesta, sopimuspuolten on sovittava sovellettavista hankintamenettelyistä.

3. Tämän direktiivin 17 artiklaa sovelletaan kansainvälisten sääntöjen nojalla tehtäviin tai järjestettäviin hankintasopimuksiin ja suunnittelukilpailuihin, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia. Tämän artiklan 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta tällaisiin sopimuksiin ja suunnittelukilpailuihin.

10 artikla

Palveluhankintasopimuksia koskevat erityispoikkeukset

Tätä direktiiviä ei sovelleta palveluhankintasopimuksiin, jotka koskevat

- a) maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden hankintaa tai vuokrausta millä tahansa rahoitusmuodolla tai näihin liittyviä oikeuksia;
- b) audiovisuaalisiin mediapalveluihin tai radiotoiminnan palveluihin tarkoitetun ohjelmamateriaalin ostoa, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa ja ovat audiovisuaalisten mediapalvelujen tai radiotoiminnan palvelujen tarjoajien tekemiä tai jotka koskevat radio- ja televisiolähetysaika- tai ohjelmien toimittamista ja tehdään audiovisuaalisten mediapalvelujen tai radiotoiminnan palvelujen tarjoajien kanssa. Tässä alakohdassa 'audiovisuaalisella mediapalvelulla' tarkoitetaan samaa kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU ⁽¹⁾ 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja "mediapalvelujen tarjoajalla" samaa kuin mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdan d alakohdassa. 'Ohjelmalla' tarkoitetaan samaa kuin mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, mutta siihen sisältyvät myös radio-ohjelmat ja niiden ohjelmamateriaali. Tätä säännöstä sovellettaessa 'ohjelmamateriaalilla' tarkoitetaan samaa kuin 'ohjelmalla';

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) (EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1).

- c) välimies- ja sovittelupalveluja;
- d) mitä tahansa seuraavista oikeudellisista palveluista:
 - i) neuvoston direktiivin 77/249/ETY ⁽²⁾ 1 artiklassa tarkoitetun asianajajan suorittama asiakkaan oikeudellinen edustaminen
 - jäsenvaltiossa, kolmannessa maassa tai kansainvälisessä sovittelu- tai välityselimessä pidetyssä välimies- tai sovittelumenettelyssä; tai
 - jäsenvaltion tai kolmannen maan tuomioistuimissa tai viranomaisissa taikka kansainvälisissä tuomioistuimissa tai viranomaisissa;
 - ii) oikeudellinen neuvonta tämän alakohdan i alakohdassa tarkoitettujen menettelyjen valmistelemiseksi, tai jos on selvää näyttöä ja erittäin todennäköistä, että asiaa, johon neuvonta liittyy, tullaan käsittelemään tällaisessa menettelyssä, edellyttäen, että neuvontaa antaa direktiivin 77/249/ETY 1 artiklassa tarkoitettu asianajaja;
 - iii) asiakirjojen varmentamis- ja todentamispalvelut, joiden on oltava notaarien suorittamia;
 - iv) edunvalvojien tai holhoojien suorittamat oikeudelliset palvelut tai muut oikeudelliset palvelut, joiden suorittajan nimeää asianomaisen jäsenvaltion tuomioistuin tai joiden suorittaja nimetään laissa hoitamaan erityistehtäviä tällaisten tuomioistuinten valvonnassa;
 - v) muut oikeudelliset palvelut, jotka liittyvät, vaikkakin vain ajoittain, julkisen vallan käyttöön kyseisessä jäsenvaltiossa;
- e) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/39/EY ⁽³⁾ tarkoitettujen arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskuun, ostoon, myyntiin tai siirtoon liittyviä finanssipalveluja, keskuspankkipalveluja ja Euroopan rahoitusvakausvälineellä ja Euroopan vakausmekanismilla toteutettuja toimia;
- f) lainoja riippumatta siitä, liittyvätkö ne arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskuun, ostoon, myyntiin tai siirtoon;

- g) työsopimuksia;

⁽²⁾ Neuvoston direktiivi 77/249/ETY, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1977, asianajajien palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käytämisen helpottamisesta (EYVL L 78, 26.3.1977, s. 17).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta (EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1).

- h) väestönsuojelua, pelastuspalveluja ja vaarojen ehkäisyä koskevia palveluja, joita tarjoavat voittoa tavoittelemattomat organisaatiot tai yhteenliittymät ja jotka kuuluvat seuraaviin CPV-koodeihin: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 ja 85143000-3 lukuun ottamatta sairaankuljetuspalveluja;
- i) rautateiden tai metron julkisia henkilöliikennepalveluja;
- j) poliittisiin kampanjoihin liittyviä palveluja, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 79341400-0, 92111230-3 ja 92111240-6, kun poliittinen puolue tekee palveluhankintasopimuksen vaalikampanjan yhteydessä.

11 artikla

Yksinoikeuden perusteella tehtävät palveluhankintasopimukset

Tätä direktiiviä ei sovelleta palveluhankintasopimukseen, jotka hankintaviranomainen tekee toisen hankintaviranomaisen tai hankintaviranomaisten yhteenliittymän kanssa ja jotka perustuvat näille viranomaisille SEUT:n mukaisten lakien, asetusten tai julkaistujen hallinnollisten määräysten nojalla annettuun yksinoikeuteen.

12 artikla

Yksiköiden väliset hankintasopimukset julkisella sektorilla

1. Hankintasopimus, jonka hankintaviranomainen tekee yksityisoikeudellisen tai julkisoikeudellisen oikeushenkilön kanssa, jää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) hankintaviranomainen käyttää kyseisessä oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omissa yksiköissään;
- b) yli 80 prosenttia kyseisen määräysvallassa olevan oikeushenkilön toiminnoista suoritetaan niiden tehtävien täyttämiseksi, jotka se on vastaanottanut määräysvaltaa käyttävältä hankintaviranomaiselta tai muilta kyseisen hankintaviranomaisen määräysvallan alaisilta oikeushenkilöiltä; ja
- c) määräysvallan alaisessa oikeushenkilössä ei ole suoria yksityisiä pääomaosuuksia lukuun ottamatta perussopimuksen mukaisia kansallisissa säännöksissä vaadittuja yksityisen pääomaosuuden muotoja ilman määräysvaltaa ja ilman suojaamista, jotka eivät vaikuta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

Hankintaviranomaisen katsotaan käyttävän oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omissa yksiköissään ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla, jos se käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa määräysvallan alaisen oikeushenkilön

strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin. Tällaista määräysvaltaa voi käyttää myös toinen oikeushenkilö, joka on samalla tavoin hankintaviranomaisen määräysvallassa.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan myös silloin, kun määräysvallan alainen oikeushenkilö, joka on hankintaviranomaisen, tekee sopimuksen tätä määräysvaltaa käyttävän hankintaviranomaisen kanssa tai saman hankintaviranomaisen määräysvallan alaisen toisen oikeushenkilön kanssa edellyttäen, että oikeushenkilössä, jonka kanssa hankintasopimus tehdään, ei ole suoria yksityisiä pääomaosuuksia lukuun ottamatta perussopimusten mukaisia kansallisissa säännöksissä vaadittuja yksityisen pääomaosuuden muotoja ilman määräysvaltaa ja ilman suojaamista, jotka eivät vaikuta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

3. Hankintaviranomainen, joka ei käytä yksityisoikeudellisessa tai julkisoikeudellisessa oikeushenkilössä 1 kohdassa tarkoitettua määräysvaltaa, voi kuitenkin tehdä hankintasopimuksen kyseisen oikeushenkilön kanssa tätä direktiiviä soveltamatta, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) hankintaviranomainen käyttää yhdessä muiden hankintaviranomaisten kanssa kyseisessä oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omissa yksiköissään;
- b) yli 80 prosenttia kyseisen oikeushenkilön toiminnoista suoritetaan niiden tehtävien täyttämiseksi, jotka se on vastaanottanut määräysvaltaa käyttävältä hankintaviranomaiselta tai muilta samojen hankintaviranomaisten määräysvallan alaisilta oikeushenkilöiltä; ja
- c) määräysvallan alaisessa oikeushenkilössä ei ole suoria yksityisiä pääomaosuuksia lukuun ottamatta perussopimuksen mukaisia kansallisissa säännöksissä vaadittuja yksityisen pääomaosuuden muotoja ilman määräysvaltaa ja ilman suojaamista, jotka eivät vaikuta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

Sovellettaessa ensimmäisen alakohdan a alakohdtaa hankintaviranomaisten katsotaan käyttävän yhteistä määräysvaltaa oikeushenkilössä, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- i) määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksentekuelimet koostuvat kaikkien määräysvallan käyttöön osallistuvien hankintaviranomaisten edustajista. Yksittäiset edustajat voivat edustaa useita tai kaikkia osallistuvia hankintaviranomaisia;
- ii) kyseiset hankintaviranomaiset voivat yhdessä käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa määräysvallan alaisen oikeushenkilön strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin; ja

iii) määräysvallan alainen oikeushenkilö ei aja sellaisia etuja, jotka poikkeaisivat määräysvaltaa käyttävien hankintaviranomaisten eduista.

4. Yksinomaan kahden tai useamman hankintaviranomaisen välillä tehty sopimus jää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) sopimuksella käynnistetään tai toteutetaan siihen osallistuvien hankintaviranomaisten välinen yhteistyö tavoitteena varmistaa, että julkiset palvelut, jotka niiden on suoritettava, tarjotaan niiden yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi;
- b) kyseisen yhteistyön toteuttamista ohjaavat ainoastaan yleiseen etuun liittyvät näkökohdat; ja
- c) osallistuvat hankintaviranomaiset harjoittavat avoimilla markkinoilla alle 20:tä prosenttia yhteistyön piiriin kuuluvista toiminnoistaan.

5. Edellä 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa, 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa ja 4 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen toimintojen prosenttiosuutta määriteltäessä on otettava huomioon sopimuksen tekemistä edeltävien kolmen vuoden keskimääräinen kokonaisliikevaihto tai jokin asianmukainen vaihtoehtoinen toimintaan perustuva määrä, kuten asianomaiselle oikeushenkilölle tai hankintaviranomaiselle aiheutuneet kustannukset palvelujen, tavaroiden ja rakennusurakoiden osalta.

Jos asianomaisen oikeushenkilön tai hankintaviranomaisen perustamisajankohdan tai toiminnan aloittamisen ajankohdan tai toiminnan uudelleenjärjestämisen vuoksi liikevaihtoa tai vaihtoehtoista toimintaan perustuvaa määrää, kuten kustannuksia, ei ole joko saatavilla kolmelta edeltävältä vuodelta tai niillä ei ole enää merkitystä, riittää, että toiminnan mittaus osoitetaan todennäköiseksi erityisesti esittämällä tietoja tulevasta liiketoiminnasta.

4 j a k s o

Erityistilanteet

1 a l a j a k s o

Rahoitettavat hankintasopimukset sekä tutkimus- ja kehittämispalvelut

13 artikla

Hankintaviranomaisten rahoittamat hankintasopimukset

Tätä direktiiviä sovelletaan seuraavien hankintasopimusten tekoon:

- a) rakennusurakkasopimukset, joita hankintaviranomaiset rahoittavat suoraan yli 50 prosentin osuudella ja joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään 5 186 000 euroa, siinä tapauksessa, että kyseiset hankintasopimukset koskevat jotakin seuraavista toiminnoista:

- i) liitteessä II luetellut maa- ja vesirakennustyöt;

- ii) sairaaloiden, urheilu- ja virkistystilojen ja vapaa-ajan tilojen sekä koulu- ja korkeakoulurakennusten ja hallintorakennusten rakennustyöt;

- b) palveluhankintasopimukset, joita hankintaviranomaiset rahoittavat suoraan yli 50 prosentin osuudella ja joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään 207 000 euroa, siinä tapauksessa, että kyseiset hankintasopimukset liittyvät a alakohdassa tarkoitettuun rakennusurakkasopimukseen.

Ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa tarkoitettua rahoitusta antavien hankintaviranomaisten on varmistettava tämän direktiivin noudattaminen, jos ne eivät tee rahoitettavaa hankintasopimusta itse tai jos ne tekevät kyseisen sopimuksen muiden yksiköiden puolesta.

14 artikla

Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Tätä direktiiviä sovelletaan vain niiden tutkimus- ja kehittämispalvelujen julkista hankintaa koskeviin sopimuksiin, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 73000000-2–73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 ja 73430000-5, edellyttäen että molemmat seuraavista edellytyksistä täyttyvät:

- a) saatavat hyödyt koituvat yksinomaan hankintaviranomaiselle käytettäväksi tämän toiminnassa; ja
- b) hankintaviranomainen maksaa suoritetun palvelun kokonaan.

2 a l a j a k s o

Hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

15 artikla

Puolustus ja turvallisuus

1. Tätä direktiiviä sovelletaan puolustus- ja turvallisuusalan hankintasopimusten tekoon ja suunnittelukilpailujen järjestämiseen seuraavia sopimuksia lukuun ottamatta:

- a) hankintasopimukset, joihin sovelletaan direktiiviä 2009/81/EY;
- b) hankintasopimukset, jotka jäävät direktiivin 2009/81/EY soveltamisalan ulkopuolelle sen 8, 12 ja 13 artiklan nojalla.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimuksiin eikä suunnittelukilpailuihin, joita ei ole muutoin vapautettu soveltamisesta 1 kohdan nojalla, siinä määrin kuin jäsenvaltion keskeisten turvallisuusasetusten suojaamista ei voida taata vähemmän rajoittavien toimenpitein, kuten asettamalla vaatimuksia, joilla pyritään suojaamaan hankintaviranomaisen saataville antamien tietojen luottamuksellisuus tämän direktiivin mukaisessa hankintamenettelyssä.

Tätä direktiiviä ei SEUT 346 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti sovelleta myöskään hankintasopimuksiin eikä suunnittelukilpailuihin, joita ei ole muutoin vapautettu soveltamisesta tämän artiklan 1 kohdan nojalla, siinä määrin kuin tämän direktiivin soveltaminen velvoittaisi jäsenvaltion antamaan tietoja, joiden paljastamisen se katsoo olevan olennaisten turvallisuus-etujensa vastaista.

3. Jos hankinta ja julkisen hankintasopimuksen toteuttaminen tai suunnittelukilpailu on julistettu salaisiksi tai niihin on liitettävä erityisiä turvatoimia jäsenvaltiossa voimassa olevien lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisesti, tätä direktiiviä ei sovelleta, edellyttäen että jäsenvaltio on määritellyt, että kyseisten olennaisten etujen suojaamista ei voida taata vähemmän rajoittavin, kuten 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuun toimenpitein.

16 artikla

Sekamuotoiset hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

1. Kun on kyse sekamuotoisista hankinnoista, jotka koskevat tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja sekä SEUT 346 artiklan tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan kuuluvia hankintoja, sovelletaan tätä artiklaa.

2. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osat voidaan objektiivisesti erottaa toisistaan, hankintaviranomaiset voivat päättää tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten tai tehdä yhden hankintasopimuksen.

Jos hankintaviranomaiset päättävät tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten, siitä, mitä oikeudellista järjestelyä sovelletaan kuhunkin tällaisista erillisistä hankintasopimuksista, päätetään asianomaisen erillisen osan ominaisuuksien perusteella.

Jos hankintaviranomaiset päättävät tehdä yhden hankintasopimuksen, sovellettavan oikeudellisen järjestelyn määrittelemiseksi sovelletaan seuraavia perusteita:

- a) jos osa tietyistä sopimuksesta kuuluu SEUT 346 artiklan soveltamisalaan, hankintasopimus voidaan tehdä soveltamatta tätä direktiiviä, edellyttäen, että yhden hankintasopimuksen tekemiselle on olemassa objektiiviset perusteet;
- b) jos osa tietyistä sopimuksesta kuuluu direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan, hankintasopimus voidaan tehdä mainitun direktiivin mukaisesti, edellyttäen, että yhden hankintasopimuksen tekemiselle on olemassa objektiiviset perusteet. Tämä alakohta ei vaikuta mainitussa direktiivissä säädettyjen kynnysarvojen ja poikkeusten soveltamiseen.

Yhden hankintasopimuksen tekemistä koskevaa päätöstä ei saa kuitenkaan tehdä siinä tarkoituksessa, että sopimuksiin ei sovelleta joko tämän direktiivin tai direktiivin 2009/81/EY säännöksiä.

3. Edellä olevaa 2 kohdan kolmannen alakohdan a alakohtaa sovelletaan sekamuotoisiin hankintasopimuksiin, joihin voitaisiin muutoin soveltaa kolmannen alakohdan sekä a että b alakohtaa.

4. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osia ei voi objektiivisesti erottaa toisistaan, hankintasopimus voidaan tehdä soveltamatta tätä direktiiviä, jos se sisältää osatekijöitä, joihin sovelletaan SEUT 346 artiklaa; muussa tapauksessa se voidaan tehdä direktiivin 2009/81/EY mukaisesti.

17 artikla

Kansainvälisten sääntöjen mukaisesti tehtävät tai järjestettävät hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

1. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimuksiin eikä suunnittelukilpailuihin, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia ja jotka hankintaviranomainen on velvollinen tekemään tai järjestämään sellaisten hankintamenettelyjen mukaisesti, jotka poikkeavat tässä direktiivissä säädetyistä hankintamenettelyistä ja jotka on vahvistettu jollain seuraavista:

- a) perussopimusten mukaisesti jonkin jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan tai niiden osien välillä tehty kansainvälinen sopimus tai järjestely, joka koskee allekirjoitajiensa yhteisen hankkeen toteuttamiseen tai hyödyntämiseen tarkoitettuja rakennusrakenteita, tavaroita tai palveluja;
- b) joukkojen sijoittamiseen liittyvä kansainvälinen sopimus tai järjestely, joka koskee jonkin jäsenvaltion tai kolmannen maan yrityksiä;
- c) kansainvälinen järjestö.

Kaikista tämän kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetuista sopimuksista tai järjestelyistä on ilmoitettava komissiolle, joka voi kuulla niistä 89 artiklassa tarkoitettua julkisia hankintoja käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimuksiin eikä suunnittelukilpailuihin, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia ja jotka hankintaviranomainen tekee tai järjestää sellaisten hankintasääntöjen mukaisesti, jotka kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos on antanut, jos asianomaiset hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut ovat kyseisen järjestön tai laitoksen kokonaan rahoittamia. Jos on kyse hankintasopimuksista ja suunnittelukilpailuista, joihin kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos antaa suurimman osan yhteisrahoituksesta, sopimuspuolten on sovittava sovellettavista hankintamenettelyistä.

II LUKU

Yleiset säännöt

18 artikla

Hankintaperiaatteet

1. Hankintaviranomaisten on kohdeltava talouden toimijoita yhdenvertaisesti ja syrjimättä sekä noudatettava avointa ja oikeasuhteista toimintatapaa.

Hankintaa suunniteltaessa ei saa pyrkiä sen jättämiseen tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle tai kilpailun keinotekoisesti kavennamiseen. Kilpailun katsotaan olevan keinotekoisesti kavennettua, jos hankinta suunnitellaan aikomuksena suosia aiheettomasti tiettyjä talouden toimijoita tai saattaa tietyt talouden toimijat epäedulliseen asemaan.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheellisia toimenpiteitä varmistaakseen, että talouden toimijat noudattavat hankintasopimuksia toteuttaessaan sovellettavia ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisia velvoitteita, jotka on vahvistettu unionin oikeudessa, kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai liitteessä X luetelluissa kansainvälisissä ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisissa säännöksissä.

19 artikla

Talouden toimijat

1. Talouden toimijoita, jotka sen jäsenvaltion lain mukaan, johon ne ovat sijoittautuneet, saavat tarjota kyseisiä palveluita, ei saa hylätä pelkästään sillä perusteella, että sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa hankintasopimus tehdään, niiden olisi oltava joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

Jos on kyse palveluhankintasopimuksista ja rakennusurakkasopimuksista tai tavarahankintasopimuksista, joihin kuuluu myös palveluja tai kokoamis- ja asennustöitä, oikeushenkilöt voidaan kuitenkin velvoittaa ilmoittamaan tarjouksissaan tai osallistumishakemuksissaan hankintasopimuksen toteuttamisesta vastaavien henkilöiden nimet ja ammattipätevyydet.

2. Talouden toimijoiden ryhmittymät, mukaan lukien tilapäiset yhteenliittymät, voivat osallistua hankintamenettelyihin. Hankintaviranomaiset eivät saa edellyttää, että niillä on oltava tietty oikeudellinen muoto tarjouksen tai osallistumishakemuksen tekemiseksi.

Tarvittaessa hankintaviranomaiset voivat selvittää hankintaasiakirjoissa, kuinka talouden toimijoiden on täytettävä 58 artiklassa tarkoitettut vaatimukset taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta taikka teknisestä ja ammatillisesta pätevyydestä, jos tämä on objektiivisesti perusteltua ja oikeasuhteista. Jäsenvaltiot voivat vahvistaa vakioimuodon sille, miten talouden toimijoiden ryhmittymien on täytettävä nämä vaatimukset.

Tällaisten talouden toimijoiden ryhmittymien toteuttamien hankintasopimusten toteuttamisen ehtojen, jotka poikkeavat yksittäisiin osallistujiin sovellettavista ehdoista, on niin ikään oltava objektiivisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia.

3. Sen estämättä, mitä 2 kohdassa säädetään, hankintaviranomaiset voivat edellyttää talouden toimijoiden ryhmittymiltä tiettyä oikeudellista muotoa hankintasopimuksen tekemisen jälkeen, jos hankintasopimuksen asianmukainen toteuttaminen edellyttää tällaista muutosta.

20 artikla

Varatut hankintasopimukset

1. Jäsenvaltiot voivat varata oikeuden osallistua hankintamenettelyihin suojatyökeskuksille ja talouden toimijoille, joiden

päätarkoituksena on vammaisten tai muita heikommassa asemassa olevien henkilöiden integroiminen yhteiskuntaan ja työelämään, tai rajata hankintasopimusten toteuttamisen suojatyöohjelmien puitteissa tapahtuvaksi, jos vähintään 30 prosenttia kyseisten työkeskusten, talouden toimijoiden tai ohjelmien työntekijöistä on vammaisia tai muita heikommassa asemassa olevia työntekijöitä.

2. Tarjouskilpailukutsussa on oltava viittaus tähän artiklaan.

21 artikla

Luottamuksellisuus

1. Jollei tämän direktiivin säännöksistä tai hankintaviranomaiseen sovellettavasta kansallisesta laista, erityisesti tiedonsaantia koskevasta lainsäädännöstä, muuta johdu, hankintaviranomainen ei saa paljastaa talouden toimijoiden sille toimittamia tietoja, jotka nämä ovat määritelleet luottamuksellisiksi, mukaan lukien muttei yksinomaan tekniset tai liikesalaisuudet ja tarjouksiin liittyvät luottamukselliset näkökohdat, sanotun kuitenkaan rajoittamatta velvollisuuksia, jotka liittyvät 50 artiklassa säädettyihin jälki-ilmoituksiin ja 55 artiklassa säädettyyn ehdokaille ja tarjoajille ilmoittamiseen.

2. Hankintaviranomaiset voivat asettaa talouden toimijoille vaatimuksia, joiden tarkoituksena on suojata niiden tietojen luottamuksellisuutta, jotka hankintaviranomaiset asettavat saataville hankintamenettelyn kuluessa.

22 artikla

Viestintään sovellettavat säännöt

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikessa tämän direktiivin mukaisessa viestinnässä ja tietojenvaihdossa, erityisesti tarjousten sähköisessä toimittamisessa, käytetään sähköisiä viestintämuotoja tämän artiklan vaatimusten mukaisesti. Sähköisessä muodossa tapahtuvassa viestinnässä käytettävien välineiden ja laitteiden sekä niiden teknisten ominaisuuksien on oltava syrjimättömiä, yleisesti saatavilla ja yhteentoimivia yleisesti käytössä olevien tieto- ja viestintäteknologisten tuotteiden kanssa, eivätkä ne saa rajoittaa talouden toimijoiden mahdollisuuksia osallistua hankintamenettelyyn.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, hankintaviranomaiset eivät ole velvollisia vaatimaan sähköisten viestintämuotojen käyttöä tarjousten toimittamisessa seuraavissa tilanteissa:

- a) hankinnan erityisluonteen vuoksi sähköisten viestintämuotojen käyttö edellyttäisi erikoisvälineitä, -laitteita tai tiedostomuotoja, joita ei ole yleisesti saatavilla tai joita yleisesti saatavilla olevat sovellukset eivät tue;
- b) sovelluksissa, jotka tukevat tarjousten kuvaamiseen soveltuvia tiedostomuotoja, käytetään tiedostomuotoja, joita ei voida käsitellä millään muulla avoimilla tai yleisesti saatavilla olevilla sovelluksilla tai jotka kuuluvat omistusoikeudelliseen lisensointijärjestelmään eikä niitä voida antaa hankintaviranomaisen saataville latausta tai etäkättä varten;

- c) sähköisen viestintämuodon käyttö edellyttäisi erikoislaitteita, joita ei ole yleisesti hankintaviranomaisten saatavilla;
- d) hankinta-asiakirjoissa vaaditaan toimittamaan fyysinen tai pienoismalli, jota ei voida toimittaa sähköisesti.

Viestintä, jossa ei käytetä sähköistä viestintämuotoa toisen alakohdan nojalla, on hoidettava postitse tai muulla soveltuvalla toimitustavalla taikka postin tai muun soveltuvan toimitustavan ja sähköisten välineiden yhdistelmänä.

Sen estämättä, mitä tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, hankintaviranomaisten ei tarvitse vaatia sähköisen viestintämuodon käyttöä tarjousten toimittamisessa, siinä määrin kuin muiden kuin sähköisten viestintämuotojen käyttö on tarpeen joko sähköisten viestintämuotojen turvallisuuden loukkauksen vuoksi tai tietojen erityisen arkaluonteisuuden suojelemiseksi, mikä edellyttää niin korkeatasoista suojelua, ettei sitä voida asianmukaisesti varmistaa käyttämällä sähköisiä välineitä ja laitteita, jotka joko ovat talouden toimijoiden yleisesti saatavilla tai jotka voidaan saattaa näiden saataville 5 kohdassa tarkoitettujen vaihtoehtoisten pääsyyntöjen avulla.

Hankintaviranomaiset, jotka edellyttävät tarjousten jättämisprosessissa tämän kohdan toisen alakohdan mukaisesti muita kuin sähköisiä viestintämuotoja, ovat velvollisia esittämään syyt tälle vaatimukselle 84 artiklassa tarkoitettua erillisessä kertomuksessa. Hankintaviranomaisten on tapauksen mukaan esitettävä erillisessä selvityksessä syyt, joiden vuoksi muun kuin sähköisen viestintämuodon käytön on katsottu olevan tarpeen tämän kohdan neljännen alakohdan mukaisesti.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, suullista viestintää voidaan käyttää viestinnässä, joka koskee muita kuin hankintamenettelyn olennaisia osia, edellyttäen että suullisen viestinnän sisältö dokumentoidaan riittävästi. Hankintamenettelyn olennaisia osia ovat tältä osin hankinta-asiakirjat, osallistumishakemukset, kiinnostuksen vahvistukset ja tarjoukset. Erityisesti sellainen suullinen viestintä tarjoajien kanssa, joka saattaa vaikuttaa merkittävästi tarjousten sisältöön ja arviointiin, on dokumentoitava riittävästi ja asianmukaisin välinein, esimerkiksi kirjallisina tai äänitallenteina tai laatimalla yhteenvetoja viestinnän pääkohdista.

3. Hankintaviranomaisten on varmistettava kaikessa viestinnässä, tietojenvaihdossa ja tietojen tallentamisessa, että tietojen eheys sekä tarjousten ja osallistumishakemusten luottamuksellisuus säilytetään. Hankintaviranomaiset saavat tarkastella tarjousten ja osallistumishakemusten sisältöä vasta niiden esittämiseksi asetetun määräajan päätyttyä.

4. Rakennusurakkasopimusten ja suunnittelukilpailujen osalta jäsenvaltiot voivat edellyttää erityisten sähköisten välineiden, kuten rakennustietoja koskevien sähköisten mallintamisvälineiden tai vastaavien, käyttöä. Tällaisissa tapauksissa hankintaviranomaisten on tarjottava 5 kohdassa säädettyjä vaihtoehtoisia pääsyyntöjä menettelyyn, kunnes tällaisia välineitä tulee yleisesti saataville 1 kohdan ensimmäisen alakohdan toisen virkkeen merkityksessä.

5. Hankintaviranomaiset voivat tarvittaessa edellyttää sellaisten välineiden ja laitteiden käyttöä, jotka eivät ole yleisesti saatavilla, edellyttäen, että hankintaviranomaiset tarjoavat vaihtoehtoisia pääsyyntöjä menettelyyn.

Hankintaviranomaisten katsotaan tarjoavan sopivia vaihtoehtoisia pääsyyntöjä tilanteissa, joissa ne

a) antavat kyseiset välineet ja laitteet vapaasti, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville maksutta sähköisessä muodossa liitteen VIII mukaisen ilmoituksen julkaisupäivästä tai siitä päivästä alkaen, jona kiinnostuksen vahvistamispyyntö lähetetään. Ilmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä on mainittava internetosoite, jossa kyseiset välineet ja laitteet ovat saatavilla;

b) varmistavat, että ne tarjoajat, joilla ei ole pääsyä kyseisiin välineisiin ja laitteisiin tai jotka eivät voi saada niitä asiaankuuluvassa määräajassa, edellyttäen että pääsymahdollisuuden puuttuminen ei johdu asianomaisesta tarjoajasta, voivat päästä hankintamenettelyyn käyttämällä väliaikaisia tunnistevälineitä, jotka asetetaan verkossa saataville maksutta; tai

c) tarjoavat vaihtoehtoisen kanavan tarjousten sähköistä toimitamista varten.

6. Liitteessä IV vahvistettujen vaatimusten lisäksi tarjousten sähköiseen toimittamiseen ja vastaanottamiseen sekä osallistumishakemusten sähköiseen vastaanottamiseen käytettäviin välineisiin ja laitteisiin sovelletaan seuraavia sääntöjä:

a) tarjousten ja osallistumishakemusten sähköiseen toimittamiseen tarvittavia eritelmiä, myös salausta ja aikaleimausta, koskevien tietojen on oltava asianomaisten osapuolten käytettävissä;

b) jäsenvaltioiden tai asianomaisten jäsenvaltion vahvistamissa yleisissä puitteissa toimivien hankintaviranomaisten on määritettävä turvallisuustaso, joka sähköisiltä viestintämuodoilta vaaditaan yksittäisen hankintamenettelyn eri vaiheissa; turvallisuustason on oltava oikeassa suhteessa kuhunkin vaiheeseen liittyviin riskeihin;

c) jos jäsenvaltiot tai asianomaisen jäsenvaltion vahvistamissa yleisissä puitteissa toimivat hankintaviranomaiset katsovat, että tämän kohdan d alakohdan mukaisesti arvioitu turvallisuustaso edellyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 1999/93/EY ⁽¹⁾ määriteltyjä kehittyneitä sähköisiä allekirjoituksia, hankintaviranomaisten on hyväksyttävä sellaiset kehittyneet sähköiset allekirjoitukset, jotka perustuvat sähköiseen varmenteeseen, ottaen huomioon se, onko nämä varmenteet antanut varmennepalvelujen tarjoaja, joka sisältyy komission päätöksessä 2009/767/EY ⁽²⁾ säädettyyn luotettavaan luetteloon, ja jotka on luotu turvallisilla allekirjoitusten luomismenetelmillä tai ilman niitä, seuraavien edellytysten täyttyessä:

i) hankintaviranomaisten on vahvistettava vaadittu kehittyneen allekirjoituksen muoto komission päätöksessä 2011/130/EU ⁽³⁾ säädettyjen muotojen perusteella ja otettava käyttöön tarvittavat toimenpiteet, jotta näitä allekirjoitusmuotoja pystytään käsittelemään teknisesti; jos käytetään sähköisen allekirjoituksen eri muotoa, sähköisen allekirjoituksen tai sähköisen asiakirjan siirtosovelluksen on sisällettävä tiedot olemassa olevista validointimahdollisuuksista, joiden on oltava jäsenvaltion vastuulla. Validointimahdollisuuksien avulla hankintaviranomainen voi validoida vastaanotetun sähköisen allekirjoituksen verkossa, maksutta ja muunkielisten käyttäjien ymmärrettävissä olevalla tavalla hyväksyttyn varmenteeseen perustuvaksi kehittyneeksi sähköiseksi allekirjoitukseksi.

Jäsenvaltioiden on toimitettava validointipalvelujen tarjoajaa koskevat tiedot komissiolle, joka julkaisee jäsenvaltioilta saadut tiedot internetissä;

ii) jos tarjous allekirjoitetaan luotettavaan luetteloon sisältyvän hyväksytyn varmenteen perusteella, hankintaviranomaiset eivät saa soveltaa lisävaatimuksia, jotka voivat estää tarjoajia käyttämästä kyseisiä allekirjoituksia.

Hankintamenettelyn yhteydessä käytettyjen, jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tai jonkin muun asiakirjan antaneen yksikön allekirjoittamien asiakirjojen osalta toimivaltainen asiakirjan antava viranomainen tai yksikkö voi vahvistaa vaadittuun kehittyneeseen allekirjoituksen muodon päätöksen 2011/130/EU 1 artiklan 2 kohdassa esitettyjen vaatimusten mukaisesti. Niiden on otettava käyttöön tarvittavat toimenpiteet, jotta tätä allekirjoitusmuotoa pystytään käsittelemään teknisesti, ottamalla mukaan

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/93/EY, annettu 13 päivänä joulukuuta 1999, sähköisiä allekirjoituksia koskevista yhteisön puitteista (EYVL L 13, 19.1.2000, s. 12).

⁽²⁾ Komission päätös 2009/767/EY, tehty 16 päivänä lokakuuta 2009, toimenpiteistä sähköisten menettelyjen käytön edistämiseksi keskitettyjä asiointipisteitä käyttäen palveluista sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY mukaisesti (EUVL L 274, 20.10.2009, s. 36).

⁽³⁾ Komission päätös 2011/130/EU, annettu 25 päivänä helmikuuta 2011, palveluista sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY nojalla toimivaltaisten viranomaisten sähköisesti allekirjoittamien asiakirjojen maiden rajat ylittävää käsittelyä koskevista vähimmäisvaatimuksista (EUVL L 53, 26.2.2011, s. 66).

tiedot, joita asianomaisessa asiakirjassa olevan allekirjoituksen käsittely edellyttää. Tällaisten asiakirjojen on sisällettävä sähköisessä allekirjoituksessa tai sähköisen asiakirjan siirtosovelluksessa tiedot olemassa olevista validointimahdollisuuksista, joiden avulla vastaanotetut sähköiset allekirjoitukset voidaan validoida verkossa veloituksetta ja muunkielisten käyttäjien ymmärrettävissä olevalla tavalla.

7. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti liitteessä IV vahvistettujen teknisten yksityiskohtien ja ominaisuuksien muuttamiseksi teknisen kehityksen ottamiseksi huomioon.

Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti tämän artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a–d alakohdassa säädetyn luettelon muuttamiseksi, jos jatkuvat poikkeukset sähköisten viestintämuotojen käytöstä muuttuvat teknologian kehityksen vuoksi epätarkoituksenmukaisiksi tai poikkeuksellisesti, jos teknologian kehityksen vuoksi on säädettävä uusia poikkeuksia.

Teknisten formaattien, prosessien ja sanomastandardien yhteensovittamisen varmistamiseksi erityisesti rajatylittävissä tilanteissa komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti kyseisten teknisten standardien käytön tekemisestä pakolliseksi erityisesti tarjousten tai hakemusten sähköisen toimittamisen, sähköisten luetteloiden ja sähköisten todentamis- ja muotojen käytön osalta, ainoastaan, jos tekniset standardit on testattu perusteellisesti ja jos ne ovat osoittautuneet käytännössä hyödyllisiksi. Ennen tietyn teknisen standardin käytön säätämistä pakolliseksi komissio myös tarkastelee huolellisesti siitä mahdollisesti aiheutuvia kustannuksia, erityisesti kun kyseessä ovat voimassa olevien sähköisten hankintaratkaisujen mukautukset, mukaan lukien infrastruktuuri, prosessit tai ohjelmistot.

23 artikla

Nimikkeistöt

1. Jos julkisten hankintojen yhteydessä viitataan nimikkeistöihin, viittaukset on tehtävä käyttämällä asetuksella (EY) N:o 2195/2002 vahvistettua yhteistä hankintanimikkeistöä (CPV).

2. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti tässä direktiivissä tarkoitettujen CPV-koodien muuttamiseksi aina, kun CPV-nimikkeistön muutokset on otettava tässä direktiivissä huomioon eikä niillä muuteta tämän direktiivin soveltamisalaa.

24 artikla

Eturistiriidat

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintaviranomaiset toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet hankintamenettelyissä esiintyvien eturistiriitojen tosiasialliseksi estämiseksi, havaitsemiseksi ja poistamiseksi, jotta vältetään kilpailun vääristyminen ja varmistetaan kaikkien talouden toimijoiden yhdenvertainen kohtelu.

Eturistiriidoilla tarkoitetaan vähintään tilanteita, joissa hankintaviranomaisen tai sen puolesta toimivan hankintapalvelun tarjoajan palveluksessa olevilla henkilöillä, jotka osallistuvat hankintamenettelyn toteuttamiseen tai jotka voivat vaikuttaa menettelyn tulokseen, on välitön tai välillinen rahallinen, taloudellinen tai muu henkilökohtainen intressi, jonka voitaisiin nähdä vahingoittavan heidän puolueettomuuttaan ja riippumattomuuttaan hankintamenettelyssä.

II OSASTO

HANKINTASOPIMUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

I LUKU

Menettelyt

25 artikla

GPA-sopimukseen ja muihin kansainvälisiin sopimuksiin liittyvät ehdot

Siltä osin kuin niihin sovelletaan liitteitä 1, 2, 4 ja 5 sekä GPA-sopimuksen Euroopan unionin liitteen I yleisiä huomautuksia ja muita unionia sitovia kansainvälisiä sopimuksia, hankintaviranomaisten on myönnettävä näiden sopimusten allekirjoittajien rakennusurakoille, tavarantoimituksille, palveluille ja talouden toimijoille vähintään yhtä edullinen kohtelu kuin unionin rakennusurakoille, tavarantoimituksille, palveluille ja talouden toimijoille.

26 artikla

Menettelyjen valinta

1. Hankintaviranomaisten on hankintasopimuksia tehdessään noudatettava kansallisia menettelyjä, jotka on mukautettu tämän direktiivin mukaisiksi, edellyttäen että tarjouskilpailu on julkaistu tämän direktiivin mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 32 artiklan soveltamista.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että hankintaviranomaiset voivat soveltaa avoimia tai rajoitettuja menettelyjä tämän direktiivin mukaisesti.

3. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että hankintaviranomaiset voivat hakea innovaatiokumppanuuksia tämän direktiivin säännösten mukaisesti.

4. Jäsenvaltioiden on säädettävä että hankintaviranomaiset voivat käyttää tarjousperusteista neuvottelumenettelyä tai kilpailullista neuvottelumenettelyä seuraavissa tapauksissa:

a) rakennusurakat, tavarat tai palvelut, jotka täyttävät yhden tai useamman seuraavista vaatimuksista:

i) hankintaviranomaisen tarpeita ei voida täyttää mukauttamatta olemassa olevia ratkaisuja;

ii) niihin kuuluu suunnittelua tai innovatiivisia ratkaisuja;

iii) hankintasopimusta ei rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen luonteeseen, monitahoisuuteen tai oikeudelliseen ja rahoitukselliseen muotoon liittyvistä erityisistä syistä tai niihin liittyvien riskien vuoksi voida tehdä ilman edeltäviä neuvotteluja;

iv) hankintaviranomainen ei voi vahvistaa riittävän tarkkoja teknisiä eritelmiä viittaamalla liitteessä VII olevien 2–5 kohdan mukaiseen standardiin, eurooppalaiseen tekniseen arviointiin, yhteiseen tekniseen eritelmään tai tekniseen viitteeseen;

b) rakennusurakat, tavarat tai palvelut, joiden osalta avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä on jätetty vain tarjouksia, jotka eivät vastaa tarjouspyyntöä tai joita ei voida hyväksyä. Tällaisessa tilanteessa hankintaviranomaisten ei edellytetä julkaisevan hankintailmoitusta, jos ne sisällyttävät menettelyyn ainoastaan kaikki sellaiset tarjoajat, jotka täyttävät 57–64 artiklassa säädetyt perusteet ja jotka ovat aikaisemmassa avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä jättäneet hankintamenettelyn muodollisten vaatimusten mukaisen tarjouksen.

Tarjouspyyntöä vastaamattomina on pidettävä erityisesti tarjouksia, jotka eivät ole hankinta-asiakirjojen mukaisia, jotka on saatu liian myöhään, joiden osalta on todisteita kilpailuvastaisesta yhteistyöstä tai korruptiosta tai jotka hankintaviranomainen on todennut poikkeuksellisen alhaisiksi. Tarjouksia ei voida pitää hyväksyttävänä varsinkaan silloin, kun tarjoaja ei täytä pätevyysvaatimuksia tai kun niiden hinta ylittää hankintaviranomaisen budjetin, joka on määritelty ja dokumentoitu ennen hankintamenettelyn aloittamista.

5. Tarjouskilpailuun on kutsuttava 49 artiklan mukaisella hankintailmoituksella.

Kun hankintasopimus tehdään rajoitetulla menettelyllä tai tarjousperusteisella neuvottelumenettelyllä, jäsenvaltiot voivat sen estämättä, mitä tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, säätää, että keskushallintoa alemmalla tasolla toimivat hankintaviranomaiset tai niiden tietyt ryhmät voivat tehdä tarjouskilpailukutsun 48 artiklan 2 kohdan mukaista ennakoilmoitusta käyttäen.

Jos tarjouskilpailuun kutsutaan 48 artiklan 2 kohdan mukaisella ennakoilmoituksella, ennakoilmoituksen perusteella kiinnostuksensa ilmaiseita talouden toimijoita on pyydetävä vahvistamaan kiinnostuksensa kirjallisesti 54 artiklan mukaisella kiinnostuksen vahvistamispyynnöllä.

6. Jäljempänä 32 artiklassa nimenomaisesti mainituissa erityisissä tapauksissa ja olosuhteissa jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaiset voivat soveltaa neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista tarjouskilpailukutsua. Jäsenvaltiot eivät saa sallia tämän menettelyn käyttöä muissa kuin 32 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa.

27 artikla

Avoim menettely

1. Avoimissa menettelyissä kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää tarjouksen tarjouskilpailukutsun perusteella.

Vähimmäismääräaika tarjousten vastaanottamiselle on 35 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä.

Tarjoukseen on liitettävä tiedot, jotka hankintaviranomainen vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

2. Jos hankintaviranomaiset ovat julkaisseet ennakoilmoituksen, jota itseään ei käytetty tarjouskilpailukutsuna, tämän artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa asetettu tarjousten vastaanottamisen vähimmäismääräaika voidaan lyhentää 15 päivään siinä tapauksessa, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) ennakoilmoitus sisälsi kaikki liitteessä V olevan B osan I jaksossa hankintailmoitusta varten vaaditut tiedot, jos nämä tiedot olivat saatavilla ennakoilmoituksen julkaisemishetkellä;
- b) ennakoilmoitus lähetettiin julkaistavaksi vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen lähettämistä.

3. Jos 1 kohdan toisessa alakohdassa säädettyjen määräaikojen noudattaminen on hankintaviranomaisen asianmukaisesti perusteleman kiireen vuoksi käytännössä mahdotonta, se voi vahvistaa määräajan, jonka on oltava vähintään 15 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä.

4. Hankintaviranomainen voi lyhentää tämän artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa asetettua tarjousten vastaanottamisen vähimmäismääräaikaa viidellä päivällä, jos se hyväksyy tarjousten esittämisen sähköisessä muodossa 22 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan sekä 22 artiklan 5 ja 6 kohdan mukaisesti.

28 artikla

Rajoitettu menettely

1. Rajoitetuissa menettelyissä kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää osallistumishakemuksen toimittamalla tarjouskilpailukutsun mukaisesti liitteessä V olevissa joko B tai C osassa tarkoitettut tiedot, jotka hankintaviranomainen vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

Osallistumishakemusten vastaanottamisen vähimmäismääräaika on 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispöytäkirjan lähettämispäivästä.

2. Tarjouksia voivat jättää ainoastaan sellaiset talouden toimijat, joille hankintaviranomainen esittää kutsun arvioituaan toimittamien tiedot. Hankintaviranomaiset voivat rajoittaa niiden sopivien ehdokkaiden lukumäärää, jotka kutsutaan osallistumaan menettelyyn, 65 artiklan mukaisesti.

Vähimmäismääräaika tarjousten vastaanottamiselle on 30 päivää tarjouspyynnön lähettämispäivästä.

3. Jos hankintaviranomaiset ovat julkaisseet ennakoilmoituksen, jota itseään ei käytetty tarjouskilpailukutsuna, tämän artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa asetettu tarjousten vastaanottamisen vähimmäismääräaika voidaan lyhentää 10 päivään siinä tapauksessa, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) ennakoilmoitus sisälsi kaikki liitteessä V olevan B osan I jaksossa vaaditut tiedot, jos nämä tiedot olivat saatavilla ennakoilmoituksen julkaisemishetkellä;
- b) ennakoilmoitus lähetettiin julkaistavaksi vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen lähettämistä.

4. Jäsenvaltiot voivat säätää, että keskushallintoa alemmalla tasolla toimivien hankintaviranomaisten kaikki tai tietyt ryhmät voivat asettaa tarjousten vastaanottamisen määräajan hankintaviranomaisen ja valittujen ehdokkaiden välisellä sopimuksella, jos kaikille valituille ehdokkaille annetaan yhtä pitkä määräaika tarjousten valmistelua ja jättämistä varten. Jos tarjousten vastaanottamisen määräajasta ei päästä sopimukseen, määräajan on oltava vähintään 10 päivää siitä päivästä, jona tarjouspyyntö lähetettiin.

5. Tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarjousten vastaanottamisen määräaikaa voidaan lyhentää viidellä päivällä, jos hankintaviranomainen hyväksyy tarjousten esittämisen sähköisessä muodossa 22 artiklan 1, 5 ja 6 kohdan mukaisesti.

6. Jos tässä artiklassa säädettyjen määräaikojen noudattaminen on hankintaviranomaisten asianmukaisesti perusteleman kiireen vuoksi käytännössä mahdotonta, hankintaviranomaiset voivat vahvistaa

- a) osallistumishakemusten jättämiselle määräajan, joka on vähintään 15 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä;
- b) tarjousten vastaanottamiselle määräajan, joka on vähintään 10 päivää tarjouspyynnön lähettämispäivästä.

29 artikla

Tarjousperusteinen neuvottelumenettely

1. Tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää tarjouskilpailukutsun perusteella osallistumishakemuksen, joka sisältää liitteessä V olevissa B ja C osassa esitetyt tiedot, toimittamalla laatuun perustuvaa valintaa varten hankintaviranomaisen vaatimat tiedot.

Hankinta-asiakirjoissa hankintaviranomaisten on määriteltävä hankinnan kohde esittämällä kuvaus tarpeistaan ja hankittavilta tavaroilta, rakennusurakoilta tai palveluilta vaadittavista ominaisuuksista, sekä täsmennettävä hankintasopimuksen tekoperusteet. Lisäksi niiden on ilmoitettava, mitkä kuvauksen osat sisältävät vähimmäisvaatimukset, jotka kaikkien tarjousten on täytettävä.

Esitettyjen tietojen on oltava riittävän täsmällisiä, jotta talouden toimijat voivat kartoittaa hankinnan luonteen ja laajuuden ja päättää, jättävätkö ne menettelyyn osallistumista koskevan hakemuksen.

Osallistumishakemusten vastaanottamisen vähimmäismääräaika on 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnön lähettämispäivästä. Vähimmäismääräaika alustavien tarjousten vastaanottamiselle on 30 päivää tarjouspyynnön lähettämispäivästä. Tällöin sovelletaan 28 artiklan 3–6 kohtaa.

2. Ainoastaan sellaiset talouden toimijat, joille hankintaviranomainen esittää kutsun arvioituaan toimitetut tiedot, voivat jättää alustavan tarjouksen, jonka pohjalta neuvottelut käydään. Hankintaviranomaiset voivat rajoittaa menettelyyn osallistumaan kutsuttavien sopivien ehdokkaiden lukumäärää 65 artiklan mukaisesti.

3. Jollei 4 kohdassa toisin säädetä, hankintaviranomaisten on neuvoteltava tarjoajien kanssa näiden jättämistä alustavista ja kaikista myöhemmistä tarjouksista, 7 kohdassa tarkoitettuja lopullisia tarjouksia lukuun ottamatta, niiden sisällön parantamiseksi.

Vähimmäisvaatimuksista ja sopimuksen tekoperusteista ei neuvotella.

4. Hankintaviranomaiset voivat tehdä hankintasopimuksia alustavien tarjousten perusteella ilman neuvotteluja, jos ne ovat hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä ilmoittaneet varaavansa itselleen mahdollisuuden tehdä niin.

5. Neuvottelujen kuluessa hankintaviranomaisten on varmistettava kaikkien tarjoajien yhdenvertainen kohtelu. Ne eivät saa antaa syrjivällä tavalla tietoja, jotka saattavat asettaa joitakin tarjoajia muita edullisempaan asemaan. Niiden on ilmoitettava kirjallisesti kaikille tarjoajille, joiden tarjouksia ei ole 6 alakohdan mukaisesti hylätty, kaikista teknisen eritelmän tai muiden hankinta-asiakirjojen muista kuin vähimmäisvaatimuksia koskevista muutoksista. Kyseisten muutosten johdosta hankintaviranomaisten on varattava tarjoajille riittävästi aikaa muuttaa tarjouksiaan ja esittää mukautetut tarjouksensa tarvittaessa uudelleen.

Edellä olevan 21 artiklan mukaisesti hankintaviranomaiset eivät saa paljastaa muille osallistujille minkään neuvotteluihin osallistuvan ehdokkaan tai tarjoajan antamia luottamuksellisia tietoja ilman tämän suostumusta. Tällaista suostumusta ei voida antaa yleispätevän poikkeuksen muodossa, vaan se on annettava viittaamalla tiettyjen tietojen aiottuun tiedoksiantamiseen.

6. Tarjousperusteiset neuvottelumenettelyt voidaan toteuttaa vaiheittain neuvoteltavien tarjousten määrän rajoittamiseksi so-

veltamalla hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä tai muussa hankinta-asiakirjassa ilmoitettuja hankintasopimuksen tekoperusteita. Hankintaviranomaisen on ilmoitettava tämän mahdollisuuden käyttämisestä hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä tai muussa hankinta-asiakirjassa.

7. Kun hankintaviranomainen aikoo päättää neuvottelut, sen on ilmoitettava asiasta jäljellä oleville tarjoajille ja asetettava uusien tai tarkistettujen tarjousten jättämiselle yhteinen määräaika. Sen on tarkistettava, että lopulliset tarjoukset ovat vähimmäisvaatimusten ja 56 artiklan 1 kohdan mukaisia, arvioitava lopulliset tarjoukset sopimuksen tekoperusteiden perusteella ja tehtävä hankintasopimus 66–69 artiklan mukaisesti.

30 artikla

Kilpailullinen neuvottelumenettely

1. Kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää osallistumishakemuksen hankintailmoituksen perusteella toimittamalla tiedot, jotka hankintaviranomainen vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

Vähimmäismääräaika osallistumishakemusten vastaanottamiselle on 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä.

Neuvotteluihin voivat osallistua ainoastaan sellaiset talouden toimijat, joille hankintaviranomainen esittää kutsun arvioituaan toimitetut tiedot. Hankintaviranomaiset voivat rajoittaa menettelyyn osallistumaan kutsuttavien sopivien ehdokkaiden lukumäärää 65 artiklan mukaisesti. Hankintasopimuksen ainoa tekoperuste saa olla hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen valitseminen 67 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava tarpeensa ja vaatimuksensa hankintailmoituksessa ja määriteltävä tarpeet ja vaatimukset kyseisessä ilmoituksessa ja/tai hankekuvauksessa. Hankintayksiköiden on julkaistava ja määriteltävä samanaikaisesti ja samoissa asiakirjoissa perusteet, joiden mukaisesti hankintasopimukset tehdään, ja vahvistettava alustava aikataulu.

3. Hankintaviranomaisten on aloitettava asiaa koskevien 56–66 artiklan säännösten mukaisesti valittujen osallistujien kanssa neuvottelu, jonka tarkoituksena on kartoittaa ja määritellä keinot, joilla hankintaviranomaisten tarpeet voidaan parhaiten täyttää. Hankintayksiköt voivat neuvottelun kuluessa keskustella valittujen osallistujien kanssa kaikista hankinnan näkökohdista.

Neuvottelun kuluessa hankintaviranomaisten on varmistettava kaikkien osallistujien yhdenvertainen kohtelu. Sen vuoksi ne eivät saa antaa tietoja syrjivästi niin, että jotkut osallistujat saavat päästä muita edullisempaan asemaan.

Edellä olevan 21 artiklan mukaisesti hankintaviranomaiset eivät saa paljastaa muille osallistujille minkään neuvotteluun osallistuvan ehdokkaan tai tarjoajan ehdottamia ratkaisuja tai niiden antamia luottamuksellisia tietoja ilman tämän suostumusta. Tällaista suostumusta ei voida antaa yleispätevän poikkeuksen muodossa, vaan se on annettava viittaamalla tiettyjen tietojen aiottuun tiedoksiantamiseen.

4. Kilpailulliset neuvottelumenettelyt voidaan toteuttaa vaiheittain siten, että neuvoteltavien ratkaisujen määrää rajoitetaan neuvottelun aikana soveltamalla hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa vahvistettuja hankintasopimuksen tekoperusteita. Hankintaviranomaisen on ilmoitettava tämän mahdollisuuden käyttämisestä hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa.

5. Hankintaviranomaisen on jatkettava neuvottelua, kunnes se saa kartoitettua ratkaisumallit, joilla kyetään täyttämään sen määrittelemät tarpeet.

6. Kun hankintaviranomainen on julistanut neuvottelun päättyneeksi ja tiedottanut siitä osallistujille, sen on pyydyttävä kutakin niistä jättämään lopulliset tarjouksensa neuvottelun aikana esitettyjen ja määriteltyjen ratkaisujen pohjalta. Tarjouksessa on oltava kaikki hankkeen toteuttamiseksi pyydytetyt ja tarpeelliset osat.

Kyseisiä tarjouksia voidaan hankintaviranomaisen pyynnöstä selvittää, täsmentää ja optimoida. Selvennyksillä, täsmennyksillä, optimoinnilla tai lisätiedoilla ei kuitenkaan saa muuttaa tarjouksen tai julkisen hankinnan olennaisia osia, kuten hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa esitettyjä tarpeita ja vaatimuksia, jos kyseisten osien, tarpeiden ja vaatimusten muutoksilla olisi todennäköisesti kilpailua vääristävä tai syrjivä vaikutus.

7. Hankintaviranomaisten on arvioitava saadut tarjoukset hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa vahvistettujen sopimuksen tekoperusteiden mukaan.

Hankintaviranomaisen pyynnöstä voidaan käydä neuvotteluja sen tarjoajan kanssa, jonka on todettu tehneen hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen 67 artiklan mukaisesti, tarjoukseen liittyvien rahoitussitoumusten tai muiden tarjouksessa olevien ehtojen vahvistamiseksi viimeistelemällä sopimusehdot, jos tämä ei muuta tarjouksen tai julkisen hankinnan olennaisia näkökohtia, hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa esitetty tarpeet ja vaatimukset mukaan luettuina, eikä uhkaa vääristää kilpailua tai aiheuttaa syrjintää.

8. Hankintaviranomaiset voivat määritellä neuvotteluun osallistuville palkintoja tai maksuja.

31 artikla

Innovaatiokumppanuus

1. Innovaatiokumppanuuksissa kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää osallistumishakemuksen hankintailmoituksen

perusteella toimittamalla tiedot, jotka hankintaviranomainen vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

Hankinta-asiakirjoissa hankintaviranomainen määrittelee innovatiivisen tuotteen, palvelun tai rakennusurakan tarpeen, jota ei voida täyttää hankkimalla markkinoilla jo saatavilla olevia tuotteita, palveluja tai rakennusurakoita. Sen on ilmoitettava, mitkä tämän kuvauksen osat sisältävät vähimmäisvaatimukset, jotka kaikkien tarjousten on täytettävä. Vaatimukset on esitettävä riittävän täsmällisesti, jotta talouden toimijat voivat kartoittaa tarvittavan ratkaisun luonteen ja laajuuden ja päättää, jättävätkö ne menettelyyn osallistumista koskevan hakemuksen.

Hankintaviranomainen voi päättää perustaa innovaatiokumppanuuden joko yhden tai useamman sellaisen kumppanin kanssa, jotka toteuttavat erillisiä tutkimus- ja kehittämistoimintoja.

Vähimmäismääräaika osallistumishakemusten vastaanottamiselle on 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä. Menettelyyn voivat osallistua ainoastaan sellaiset talouden toimijat, joille hankintaviranomainen esittää kutsun arvioituaan toimitettavat tiedot. Hankintaviranomaiset voivat rajoittaa menettelyyn osallistumaan kutsuttavien sopivien ehdokkaiden lukumäärää 65 artiklan mukaisesti. Hankintasopimusten ainoa tekoperuste saa olla hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen valitseminen 67 artiklan mukaisesti.

2. Innovaatiokumppanuuden tavoitteena on innovatiivisen tuotteen, palvelun tai rakennusurakan kehittäminen ja tämän tuloksena tuotettavien tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoiden ostaminen, jos ne vastaavat hankintaviranomaisten ja osallistujien sopimaa suoritustasoa ja niiden sopimia enimmäiskustannuksia.

Innovaatiokumppanuus on jäseneltävä peräkkäisiin vaiheisiin, jotka vastaavat tutkimus- ja innovointiprosessin eri vaiheita. Näihin voi kuulua tuotteiden valmistaminen, palvelujen suorittaminen tai rakennusurakan valmistuminen. Innovaatiokumppanuudessa on asetettava kumppaneille välitavoitteita ja määrättävä korvauksen suorittamisesta asianmukaisina erinä.

Hankintaviranomainen voi näiden tavoitteiden perusteella päättää kunkin vaiheen jälkeen, että se päättää innovaatiokumppanuuden tai, useiden kumppanien kanssa perustetun innovaatiokumppanuuden tapauksessa, vähentää kumppaneiden lukumäärää päättämällä yksittäisiä hankintasopimuksia, jos hankintaviranomainen on ilmoittanut hankinta-asiakirjoissa näistä mahdollisuuksista ja niiden käyttämisen ehdoista.

3. Jollei tässä artiklassa toisin säädetä, hankintaviranomaisten on neuvoteltava tarjoajien kanssa näiden jättämistä alustavista ja kaikista myöhemmistä tarjouksista, lopullisia tarjouksia lukuun ottamatta, niiden sisällön parantamiseksi.

Vähimmäisvaatimuksista ja sopimuksen tekoperusteista ei neuvotella.

4. Neuvottelujen kuluessa hankintaviranomaisten on varmistettava kaikkien tarjoajien yhdenvertainen kohtelu. Ne eivät saa antaa syrjivällä tavalla tietoja, jotka saattavat asettaa joitakin tarjoajia muita edullisempaan asemaan. Niiden on ilmoitettava kirjallisesti kaikille tarjoajille, joiden tarjouksia ei ole 5 kohdan mukaisesti hylätty, kaikista teknisen eritelmän tai muiden hankinta-asiakirjojen muista kuin vähimmäisvaatimuksia koskevista muutoksista. Kyseisten muutosten johdosta hankintaviranomaisten on varattava tarjoajille riittävästi aikaa muuttaa tarjouksiaan ja esittää mukautetut tarjouksensa tarvittaessa uudelleen.

Edellä olevan 21 artiklan mukaisesti hankintaviranomaiset eivät saa paljastaa muille osallistujille minkään neuvotteluihin osallistuvan ehdokkaan tai tarjoajan antamia luottamuksellisia tietoja ilman tämän suostumusta. Tällaista suostumusta ei voida antaa yleispätevän poikkeuksen muodossa, vaan se on annettava viittaamalla tiettyjen tietojen aiottuun tiedoksiantamiseen.

5. Innovaatiokumppanuusmenettelyissä käytävät neuvottelut voidaan toteuttaa vaihteittain neuvoteltavien tarjousten määrän rajoittamiseksi soveltamalla hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamista koskevassa pyynnössä tai hankinta-asiakirjoissa ilmoitettuja hankintasopimuksen tekoperusteita. Hankintaviranomaisen on ilmoitettava tällaisen mahdollisuuden käyttämisestä hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamista koskevassa pyynnössä tai hankinta-asiakirjoissa.

6. Ehdokkaiden valinnassa hankintaviranomaisten on sovellettava perusteita, joilla arvioidaan ehdokkaiden valmiuksia tutkimuksen ja kehittämisen sekä innovatiivisten ratkaisujen kehittämisen ja toteuttamisen alalla.

Ainoastaan sellaiset talouden toimijat, jotka hankintaviranomainen on kutsunut vaadittujen tietojen arvioinnin perusteella, voivat esittää tutkimusta ja kehittämistä koskevia hankkeita, joilla pyritään täyttämään hankintaviranomaisen määrittelemät tarpeet, joita ei voida olemassa olevilla ratkaisuilla toteuttaa.

Hankintaviranomainen määrittelee hankinta-asiakirjoissa teollisia tekijänoikeuksiin sovellettavat järjestelyt. Useiden kumppanien kanssa perustetun innovaatiokumppanuuden tapauksessa hankintaviranomainen ei 21 artiklan mukaisesti saa ilmaista toisille kumppaneille ratkaisuja, joita yksi kumppaneista on ehdottanut, eikä muita kumppanin innovaatiokumppanuuden puitteissa tiedoksi antamia luottamuksellisia tietoja ilman kyseisen kumppanin suostumusta. Tällaista suostumusta ei voida antaa yleispätevän poikkeuksen muodossa, vaan se on annettava viittaamalla tiettyjen tietojen aiottuun tiedoksiantamiseen.

7. Hankintaviranomaisen on varmistettava, että kumppanuuden rakenne ja erityisesti eri vaiheiden kesto ja arvo ilmentävät ehdotetun ratkaisun innovatiivisuusastetta ja tutkimus- ja innovointitoimien kokonaisuutta sellaisen innovatiivisen ratkaisun kehittämiseksi, jota ei ole vielä saatavilla markkinoilla. Tavarantoimitusten, palvelujen tai rakennusurakoiden ennakoitu arvo ei saa olla kohtuuton suhteessa niiden kehittämiseksi tehtyyn investointiin.

32 artikla

Neuvottelumenettely, josta ei julkaista ilmoitusta

1. Jäljempänä 2–5 kohdassa tarkoitetuissa erityisissä tapauksissa ja olosuhteissa jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaiset voivat käyttää hankintasopimusten tekemiseen neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta.

2. Neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, voidaan käyttää rakennusurakka-, tavarahankinta- ja palveluhankintasopimusten tekemisessä seuraavissa tapauksissa:

a) avoimella tai rajoitetulla menettelyllä ei ole saatu lainkaan tarjouksia tai soveltuvia tarjouksia taikka ei ole saatu lainkaan osallistumishakemuksia tai soveltuvia osallistumishakemuksia, edellyttäen, että alkuperäisiä sopimusehtoja ei ole lainausmuotoisesti muuteta ja komissiolle toimitetaan sen pyynnöstä selostus asiasta.

Tarjousta ei pidetä soveltuvana, jos se on hankintasopimuksen kannalta tarpeeton eikä selvästikään täytä hankinta-asiakirjoissa määriteltyjä hankintaviranomaisen tarpeita ja vaatimuksia ilman, että sitä muutetaan oleellisesti. Osallistumishakemusta ei pidetä soveltuvana, jos asianomainen talouden toimija on suljettava pois tai voidaan sulkea pois 57 artiklan nojalla tai jos se ei täytä hankintaviranomaisen 58 artiklan nojalla vahvistamia valintaperusteita;

b) rakennusurakat, tavarat tai palvelut voidaan antaa ainoastaan tietyn talouden toimijan suoritettaviksi tai toimitettaviksi jos-takin seuraavista syistä:

i) hankinnan tarkoituksena on ainutkertaisen taideteoksen tai taiteellisen esityksen luominen tai hankkiminen;

ii) kilpailua ei ole teknisistä syistä;

iii) yksinoikeuksien suojele, teollis- ja tekijänoikeudet mu-kaan luettuina.

Edellä ii ja iii alakohdassa säädettyjä poikkeuksia sovelletaan ainoastaan silloin, kun järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole eikä kilpailun puuttuminen johdu hankinta-ehtojen keinotekoisesta kaventamisesta;

c) sikäli kuin se on ehdottoman tarpeellista, kun avoimille tai rajoitetuille menettelyille taikka tarjousperusteisille neuvottelumenettelyille asetettuja määräaikoja ei voida hankintaviranomaisen kannalta ennalta arvaamattomista tapahtumista aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi noudattaa. Seikat, jotka esitetään äärimmäisen kiireen perusteiksi, eivät missään tapauksessa saa johtua hankintaviranomaisista.

3. Neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, voidaan käyttää tavarahankintasopimusten tekemiseen,

a) jos hankittavat tuotteet valmistetaan ainoastaan tutkimusta, kokeilua, kehittämistä tai tieteellistä tarkoitusta varten; tämän alakohdan nojalla tehtyihin sopimuksiin ei kuitenkaan saa sisältyä massatuotantoa tuotteen taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi tai tutkimus- ja kehittämiskustannusten takaisinmaksamiseksi;

b) joiden kohteena ovat lisätoimitukset alkuperäiseltä tavarantoimittajalta joko tavarantoimitusten tai laitteistojen osittaiseksi korvaamiseksi taikka tavarantoimitusten tai olemassa olevien laitteistojen laajentamiseksi, jos hankintaviranomaiset joutuisivat tavarantoimittajan vaihtamisen vuoksi hankkimaan teknisiltä ominaisuuksiltaan erilaisia tavaroita, mikä johtaisi yhteensopimattomuuteen tai suhteettomiin teknisiin vaikeuksiin käytössä ja kunnossapidossa; tällaisten hankintasopimusten samoin kuin uusittavien sopimusten kesto saa pääsääntöisesti olla enintään kolme vuotta;

c) joiden kohteena ovat perushyödykemarkkinoilla noteeratut ja sieltä hankitut tavarat;

d) joiden kohteena olevat tavarat tai palvelut hankitaan erityisen edullisin ehdoin joko liiketoimintansa lopullisesti päättävältä tavarantoimittajalta tai selvittäjältä maksukyvyttömyysmenettelyn, akordin tai muun samantyyppisen kansallisessa lain-säädännössä säännellyn menettelyn seurauksena.

4. Neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, voidaan käyttää palveluhankintasopimusten tekemiseen, jos sopimus on tuloksena tämän direktiivin mukaisesti järjestetystä suunnittelukilpailusta ja se on suunnittelukilpailun sääntöjen mukaan tehtävä suunnittelukilpailun voittajan kanssa tai, jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa; jälkimmäisessä tapauksessa kaikki suunnittelukilpailun voittajat on kutsuttava osallistumaan neuvotteluihin.

5. Neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, voidaan käyttää silloin, kun kyseessä ovat uudet rakennusurakat tai palvelut, jotka ovat samanlaisen, saman hankintaviranomaisen alkuperäisen hankintasopimuksen sopimuspuoleksi valitulle talouden toimijalle antaman rakennusurakan tai palvelun toistamista, jos nämä uudet rakennusurakat tai palvelut ovat sen perushankkeen mukaisia, josta alkuperäinen hankintasopimus tehtiin 26 artiklan 1 kohdan mukaista menettelyä noudattaen. Perushankkeessa on ilmoitettava mahdollisten lisäurakoiden tai -palvelujen laajuudesta sekä edellytyksistä, joilla niitä koskeva hankintasopimus voidaan tehdä.

Ensimmäisen hankkeen tarjouskilpailun yhteydessä on ilmoitettava tämän menettelyn mahdollisesta käytöstä, ja hankintaviran-

omaisten on otettava huomioon lisäurakoiden tai -palvelujen ennakoitu kokonaisarvo 4 artiklaa soveltaessaan.

Tätä menettelyä voidaan noudattaa vain kolmen vuoden ajan alkuperäisen hankintasopimuksen tekemisestä.

II LUKU

Sähköisissä ja yhdistetyissä hankinnoissa käytettävät teknikat ja välineet

33 artikla

Puitejärjestelyt

1. Hankintaviranomaiset voivat tehdä puitejärjestelyjä edellyttäen, että ne soveltavat tässä direktiivissä säädettyjä menettelyjä.

Puitejärjestelyllä tarkoitetaan yhden tai useamman hankintaviranomaisen ja yhden tai useamman talouden toimijan välistä sopimusta, jonka tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintasopimuksia koskevat ehdot, erityisesti hinnat ja tarvittaessa suunnitellut määrät.

Puitejärjestelyn enimmäiskesto on neljä vuotta lukuun ottamatta poikkeustapauksia, joissa se on asianmukaisesti perusteltua erityisesti puitejärjestelyn kohteen vuoksi.

2. Puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset on tehtävä tässä kohdassa sekä 3 ja 4 kohdassa säädettyjä menettelyjä noudattaen.

Kyseisiä menettelyjä voidaan soveltaa ainoastaan sellaisten hankintaviranomaisten, jotka on selvästi yksilöity tätä varten tarjouskilpailukutsussa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, ja sellaisten talouden toimijoiden välillä, jotka olivat puitejärjestelyn osapuolia sitä tehtäessä.

Puitejärjestelyyn perustuvilla hankintasopimuksilla ei saa missään tapauksessa eikä etenkin 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa tehdä olennaisia muutoksia puitejärjestelyssä vahvistettuihin ehtoihin.

3. Jos puitejärjestely tehdään vain yhden talouden toimijan kanssa, puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset on tehtävä puitejärjestelyssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

Kyseisten hankintasopimusten tekemistä varten hankintaviranomaiset voivat kuulla puitejärjestelyn osapuolena olevaa talouden toimijaa kirjallisesti ja pyytää tätä tarvittaessa täydentämään tarjoustaan.

4. Jos puitejärjestely tehdään useamman kuin yhden talouden toimijan kanssa, kyseinen puitejärjestely on toteutettava jollakin seuraavista tavoista:

a) puitejärjestelyssä vahvistetuin ehdoin ja ilman uutta kilpailutamista, jos puitejärjestelyssä vahvistetaan kaikki asianomaisten rakennusurakoiden ja tavarahankintojen toteuttamista sekä palvelujen suorittamista koskevat ehdot ja puolueettomat perusteet sen määrittämiseksi, mikä puitejärjestelyn osapuolena olevista talouden toimijoista toteuttaa urakan tai hankinnan taikka suorittaa palvelun; viimeksi mainitut perusteet on mainittava puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa;

b) jos puitejärjestelyssä vahvistetaan kaikki asianomaisten rakennusurakoiden ja tavarahankintojen toteuttamista sekä palvelujen suorittamista koskevat ehdot, osittain ilman uutta kilpailutusta a alakohdan mukaisesti ja osittain kilpailuttamalla talouden toimijoiden kesken uudelleen osia puitejärjestelystä c alakohdan mukaisesti siinä tapauksessa, että hankintaviranomaiset ovat määränneet tästä mahdollisuudesta puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa. Päätös siitä, hankitaanko tietyt rakennusurakat, tavarat tai palvelut uuden kilpailuttamisen perusteella vai suoraan puitejärjestelyssä vahvistetuin edellytyksin, on tehtävä objektiivisin perustein, jotka on vahvistettava puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa. Kyseisissä hankinta-asiakirjoissa on ilmoitettava myös, mitkä ehdot voidaan kilpailuttaa uudelleen.

Tämän alakohdan ensimmäisessä alakohdassa säädettyjä mahdollisuuksia sovelletaan myös puitejärjestelyn kaikkiin sellaisiin osiin, joiden osalta kaikki asianomaisten rakennusurakoiden ja tavarahankintojen toteuttamista sekä palvelujen suorittamista koskevat ehdot on vahvistettu puitejärjestelyssä, riippumatta siitä, onko kaikki asianomaisten rakennusurakoiden ja tavarahankintojen toteuttamista sekä palvelujen suorittamista koskevat ehdot vahvistettu muita osia varten.

c) kilpailuttamalla puitejärjestelyn osapuolina olevat talouden toimijat uudelleen, kun puitejärjestelyyn ei sisälly kaikki asianomaisten rakennusurakoiden ja tavarahankintojen toteuttamista sekä palvelujen suorittamista koskevat ehdot.

5. Edellä 4 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettujen kilpailujen on perustuttava samoihin ehtoihin, joita sovelletaan puitejärjestelyn tekemiseen, ja tarvittaessa yksityiskohtaisemmin määriteltäviin ehtoihin sekä tarpeen mukaan puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa tarkoitettuihin muihin ehtoihin seuraavaa menettelyä noudattaen:

a) hankintaviranomaisten on kunkin hankintasopimuksen osalta kuultava kirjallisesti talouden toimijoita, joilla on edellytykset toteuttaa hankintasopimus;

b) hankintaviranomaisten on asetettava riittävän pitkä määräaika kuhunkin yksittäiseen hankintasopimukseen liittyvien tarjouksien jättämiselle, ottaen huomioon muun muassa hankinnan kohteen monimutkaisuus ja tarjousten toimittamiseen tarvittava aika;

c) tarjoukset on jätettävä kirjallisina, ja niitä ei saa avata, ennen kuin annettu vastausaika on päättynyt;

d) hankintaviranomaisten on tehtävä kukin hankintasopimus sen tarjoajan kanssa, joka on esittänyt parhaan tarjouksen puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa vahvistettuja hankintasopimuksen tekoperusteita noudattaen.

34 artikla

Dynaamiset hankintajärjestelmät

1. Hankintaviranomaiset voivat käyttää dynaamista hankintajärjestelmää tavanomaisiin hankintoihin, jotka ovat markkinoilla yleisesti saatavilla sellaisin ominaisuuksin, jotka täyttävät hankintaviranomaisten tarpeet. Dynaaminen hankintajärjestelmä on toteutettava täysin sähköisenä prosessina, ja sen on oltava koko hankintajärjestelmän keston ajan avoin kaikille valintaperusteet täyttävälle talouden toimijoille. Se voidaan jakaa tuotteiden, rakennusurakoiden tai palvelujen luokkiin, jotka on määritelty objektiivisesti asianomaisessa luokassa tehtävän hankinnan ominaisuuksien perusteella. Ominaisuuksiin voivat kuulua tehtävien yksittäisten hankintasopimusten suurin sallittu suuruus tai tietty maantieteellinen alue, jolla yksittäiset sopimukset tullaan toteutamaan.

2. Tehdäkseen hankinnan dynaamista hankintajärjestelmää käyttäen hankintaviranomaisten on noudatettava rajoitetun menettelyn sääntöjä. Kaikki valintaperusteet täyttävät ehdokkaat on hyväksyttävä järjestelmään, eikä järjestelmään hyväksyttävien ehdokkaiden määrää saa rajoittaa 65 artiklan mukaisesti. Jos hankintaviranomaiset ovat jakaneet järjestelmän tuotteiden, rakennusurakoiden tai palvelujen luokkiin tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti, niiden on täsmennettävä kuhunkin luokkaan sovellettavat valintaperusteet.

Sen estämättä, mitä 28 artiklassa säädetään, noudatetaan seuraavia määräaikoja:

a) osallistumishakemusten vastaanottamisen vähimmäismääräaika on 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnön lähettämispäivästä. Sen jälkeen kun ensimmäinen tarjouspyyntö ensimmäistä yksittäistä dynaamisen hankintajärjestelmän puitteissa tehtävää hankintaa varten on lähetetty, ei sovelleta muita osallistumishakemusten vastaanottamisen määräaikoja;

b) vähimmäismääräaika tarjousten vastaanottamiselle on vähintään 10 päivää tarjouspyynnön lähettämispäivästä. Tapauksen mukaan sovelletaan 28 artiklan 4 kohtaa. Sen sijaan 28 artiklan 3 ja 5 kohtaa ei sovelleta.

3. Kaikki dynaamiseen hankintajärjestelmään liittyvä viestintä on hoidettava yksinomaan sähköisessä muodossa 22 artiklan 1, 3, 5 ja 6 kohdan mukaisesti.

4. Tehdäkseen hankintasopimuksia dynaamista hankintajärjestelmää käyttäen hankintaviranomaisten on

- a) julkaistava tarjouskilpailukutsu mainiten selvästi, että kyseessä on dynaaminen hankintajärjestelmä;
- b) ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa vähintään suunniteltujen hankintojen luonne ja arvioitu määrä sekä kaikki tarvittavat tiedot dynaamisesta hankintajärjestelmästä, mukaan lukien se, miten dynaaminen hankintajärjestelmä toimii, käytettävistä sähköisistä välineistä ja viestintäyhteyttä koskevista teknisistä järjestelyistä ja eritelmistä;
- c) ilmoitettava mahdollinen tuotteiden, rakennusurakoiden tai palvelujen jakaminen luokkiin ja luokkien ominaisuudet;
- d) asetettava hankinta-asiakirjat vapaasti, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville järjestelmän keston ajaksi 53 artiklan mukaisesti.

5. Hankintaviranomaisten on dynaamisen hankintajärjestelmän koko keston ajan annettava kaikille talouden toimijoille mahdollisuus pyytää saada osallistua järjestelmään 2 kohdassa tarkoitettujen edellytysten mukaisesti. Hankintaviranomaisten on saatettava tällaisten pyyntöjen valintaperusteiden mukainen arviointi päätökseen 10 työpäivän kuluessa pyyntöjen vastaanottamisesta. Määräaikaa voidaan pidentää 15 työpäivään yksittäistapauksissa, jos se on perusteltua erityisesti siksi, että on tarkasteltava täydentäviä asiakirjoja tai muutoin tarkistettava valintaperusteiden täyttyminen.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, niin kauan kuin dynaamisen hankintajärjestelmän ensimmäistä yksittäistä hankintaa koskevaa tarjouspyyntöä ei ole lähetetty, hankintaviranomaiset voivat pidentää arviointiaikaa, jos pidennetyn arviointiajan kuluessa ei julkaista tarjouspyyntöä. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa, kuinka pitkää pidennettyä arviointiaikaa ne aikovat soveltaa.

Hankintaviranomaisten on ilmoitettava mahdollisimman pian asianomaiselle talouden toimijalle, onko se hyväksytty dynaamiseen hankintajärjestelmään.

6. Hankintaviranomaisten on 54 artiklan mukaisesti pyydetävä kaikkia hyväksyttyjä tarjoajia tekemään tarjous kustakin yksittäisestä dynaamisen hankintajärjestelmän puitteissa tehtävästä hankinnasta. Jos dynaaminen hankintajärjestelmä on jaettu rakennusurakoiden, tuotteiden tai palvelujen luokkiin, hankintaviranomaisten on pyydetävä kaikkia asianomaista tiettyä hankintaa vastaavaan luokkaan hyväksyttyjä osallistujia esittämään tarjous.

Niiden on tehtävä hankintasopimus sen tarjoajan kanssa, joka on esittänyt parhaan tarjouksen niiden hankintasopimuksen tekoperusteiden mukaisesti, jotka mainitaan dynaamisen hankintajärjestelmän toteuttamiseksi käytetyssä hankintailmoituksessa

tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä. Perusteet voidaan tarvittaessa määrittellä yksityiskohtaisemmin tarjouspyynnössä.

7. Hankintaviranomaiset voivat milloin tahansa dynaamisen hankintajärjestelmän keston aikana vaatia hyväksyttyjä osallistujia toimittamaan 59 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua uudistettua ja päivitetyn oman lausunnon viiden työpäivän kuluessa pyynnön esittämispäivästä.

Dynaamisen hankintajärjestelmän koko keston ajan sovelletaan 59 artiklan 4–6 kohtaa.

8. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava dynaamisen hankintajärjestelmän kesto tarjouskilpailukutsussa. Niiden on ilmoitettava komissiolle keston muutoksesta seuraavia vakiolomakkeita käyttäen:

- a) jos järjestelmän kestoja muutetaan järjestelmän voimassaoloa päättämättä, käytetään lomaketta, jota käytettiin alun perin dynaamisen hankintajärjestelmän tarjouskilpailukutsussa;
- b) jos järjestelmän voimassaolo on päättynyt, käytetään 50 artiklassa tarkoitettua jälki-ilmoitusta.

9. Dynaamisesta hankintajärjestelmästä kiinnostuneilta tai sen osapuolilta olevilta talouden toimijoilta ei saa ennen dynaamisen hankintajärjestelmän voimassaolokautta tai sen aikana veloittaa maksuja

35 artikla

Sähköiset huutokaupat

1. Hankintaviranomaiset voivat käyttää sähköisiä huutokauppoja, joissa tarjousten tietyistä osista esitetään uusia alennettuja hintoja ja/tai uusia arvoja.

Tätä varten hankintaviranomaisten on järjestettävä sähköinen huutokauppa toistuvana sähköisenä menettelynä, joka toteutetaan sen jälkeen, kun tarjouksille on tehty alustava kokonaisarviointi, joka mahdollistaa niiden asettamisen paremmuusjärjestykseen automaattisia arviointimenetelmiä käyttäen.

Tietyistä palveluhankintasopimuksista ja tietyistä rakennusurakasopimuksista, joiden kohteena on immateriaalisia suorituksia, kuten rakennusurakoiden suunnittelua, joita ei voida asettaa järjestykseen automaattisilla arviointimenetelmillä, ei saa järjestää sähköisiä huutokauppoja.

2. Hankintaviranomaiset voivat päättää avoimissa tai rajoitetuissa menettelyissä taikka tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä, että ennen hankintasopimuksen tekemistä käydään sähköinen huutokauppa, kun hankinta-asiakirjojen sisältö, erityisesti tekniset eritelmät, voidaan laatia riittävän tarkasti.

Sähköistä huutokauppaa voidaan käyttää samoissa olosuhteissa puitejärjestelyn osapuolten kilpailuttamisessa uudelleen 33 artiklan 4 kohdan b tai c alakohdan mukaisesti sekä 34 artiklassa tarkoitetun dynaamisen hankintajärjestelmän puitteissa tehtävien hankintasopimusten kilpailuttamisessa.

3. Sähköisen huutokaupan on perustuttava johonkin seuraavista tarjousten osista:

- a) ainoastaan hintoihin, jos hankintasopimus tehdään ainoastaan hinnan perusteella;
- b) hintoihin ja/tai hankinta-asiakirjoissa ilmoitettujen tarjoukseen sisältyvien tekijöiden uusiin arvoihin, jos hankintasopimus tehdään parhaan hinta-laatusuhteen perusteella tai alhaisimmat kustannukset sisältävän tarjouksen perusteella käyttäen kustannustehokkuusmallia.

4. Hankintaviranomaisten, jotka päättävät järjestää sähköisen huutokaupan, on ilmoitettava tästä hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä. Hankinta-asiakirjoissa on oltava vähintään liitteessä VI esitetyt tiedot.

5. Ennen sähköisen huutokaupan toteuttamista hankintaviranomaisten on tehtävä tarjousten alustava kokonaisarviointi hankintasopimuksen valitun tekoperusteen tai -perusteiden ja niille vahvistettujen painotusten mukaisesti.

Tarjous on katsottava hyväksyttäväksi, jos sen on tehnyt tarjoaja, jota ei ole suljettu pois 57 artiklan nojalla, joka täyttää valintaperusteet ja jonka tarjous vastaa teknisiä eritelmiä olematta tarjouspyynnön vastainen tai hyväksymiskelvoton taikka soveltumaton.

Tarjouspyyntöä vastaamattomina on pidettävä erityisesti tarjouksia, jotka eivät ole hankinta-asiakirjojen mukaisia, jotka on saatu liian myöhään, joiden osalta on todisteita kilpailunvastaisesta yhteistyöstä tai korruptiosta tai jotka hankintaviranomainen on todennut poikkeuksellisen alhaisiksi. Tarjouksia ei voida pitää hyväksyttävänä varsinkaan silloin, kun tarjoaja ei täytä pätevyysvaatimuksia tai kun niiden hinta ylittää hankintaviranomaisen budjetin, joka on määritelty ja dokumentoitu ennen hankintamenettelyn aloittamista.

Tarjousta ei pidetä soveltuvana, jos se on hankintasopimuksen kannalta tarpeeton eikä selvästikään täytä hankinta-asiakirjoissa määriteltyjä hankintaviranomaisen tarpeita ja vaatimuksia ilman, että sitä muutetaan oleellisesti. Osallistumishakemusta ei pidetä soveltuvana, jos asianomainen talouden toimija on suljettava pois tai voidaan sulkea pois 57 artiklan nojalla tai jos se ei täytä hankintaviranomaisen 58 artiklan nojalla vahvistamia valintaperusteita.

Kaikki hyväksyttävän tarjouksen jättäneet tarjoajat on kutsuttava samanaikaisesti sähköisessä muodossa osallistumaan sähköiseen

huutokauppaan käyttäen – ilmoitetusta päivämäärästä ja kellonajasta alkaen – yhteyksiä kutsussa esitettyjen ohjeiden mukaisesti. Sähköinen huutokauppa voidaan käydä useissa peräkkäisissä vaiheissa. Sähköinen huutokauppa saa alkaa aikaisintaan kahden työpäivän kuluttua kutsujen lähettämispäivästä.

6. Kutsuun on liitettävä asianomaista tarjousta koskevan, 67 artiklan 5 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun painotuksen mukaisesti tehdyn kokonaisarvioinnin tulokset.

Kutsussa on ilmoitettava myös matemaattinen kaava, jonka mukaan uusi järjestys määräytyy sähköisessä huutokaupassa esitettyjen uusien hintojen ja/tai uusien arvojen perusteella automaattisesti. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritetään yksinomaan hinnan perusteella, kaava sisältää kaikkien kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseksi valittujen perusteiden suhteellisen painotuksen tarjouskilpailukutsuna käytettävän ilmoituksen tai muiden hankinta-asiakirjojen mukaisena. Tätä varten mahdolliset hintahaarukat on kuitenkin esitettävä ennalta määrättyä arvona.

Jos hyväksytään vaihtoehtoja, kullekin vaihtoehdolle on määriteltävä erillinen kaava.

7. Sähköisen huutokaupan kussakin vaiheessa hankintaviranomaisten on ilmoitettava välittömästi kaikille tarjoajille vähintään riittävät tiedot, joiden perusteella tarjoajat voivat milloin tahansa tarkistaa keskinäisen järjestyksensä. Hankintaviranomaiset voivat myös antaa muita tietoja muista esitetyistä hinnoista tai arvoista, edellyttäen että tästä on ilmoitettu ennakolta. Ne voivat myös ilmoittaa milloin tahansa kyseiseen huutokauppavaiheeseen osallistuvien lukumäärän. Ne eivät kuitenkaan saa missään tapauksessa paljastaa tarjoajien henkilöllisyyttä sähköisen huutokaupan eri vaiheiden aikana.

8. Hankintaviranomaisten on päätettävä sähköinen huutokauppa yhdellä tai useammalla seuraavista tavoista:

- a) etukäteen vahvistettuna päivänä ja kellonaikana;
- b) kun niille ei enää tarjota uusia hintoja tai arvoja, jotka vastaavat vähimmäiseroja koskevia vaatimuksia, edellyttäen että ne ovat etukäteen ilmoittaneet ajan, joka viimeisen tarjouksen vastaanottamisesta saa kulua, ennen kuin ne lopettavat sähköisen huutokaupan; tai
- c) kun etukäteen ilmoitettu määrä huutokaupan eri vaiheita on suoritettu loppuun.

Jos hankintaviranomaiset aikovat päättää sähköisen huutokaupan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisesti soveltaen mahdollisesti lisäksi ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettuja järjestelyjä, huutokauppaan osallistumista koskevassa kutsussa on ilmoitettava huutokaupan kunkin vaiheen aikataulu.

9. Päätettyään sähköisen huutokaupan hankintaviranomaisen on tehtävä hankintasopimus 67 artiklan mukaisesti sähköisen huutokaupan tulosten perusteella.

36 artikla

Sähköiset luettelot

1. Jos sähköisen viestintämuodon käyttö on pakollista, hankintaviranomaiset voivat vaatia, että tarjoukset esitetään sähköisen luettelon muodossa tai että niihin liitetään sähköinen luettelo.

Jäsenvaltiot voivat tehdä sähköisten luetteloiden käytön pakolliseksi tietyntyyppisissä hankinnoissa.

Sähköisen luettelon muodossa esitettäviin tarjouksiin voidaan liittää muita tarjousta täydentäviä asiakirjoja.

2. Ehdokkaiden tai tarjoajien on laadittava sähköiset luettelot voidakseen osallistua tiettyyn hankintamenettelyyn hankintaviranomaisen vahvistamien teknisten eritelmien ja muodon mukaisesti.

Lisäksi sähköisten luetteloiden on oltava sähköisiä viestintävälineitä koskevien vaatimusten ja hankintaviranomaisen 22 artiklan mukaisesti vahvistamien muiden vaatimusten mukaisia.

3. Jos tarjousten esittäminen sähköisten luetteloiden muodossa sallitaan tai jos sitä edellytetään, hankintaviranomaisen on

a) mainittava siitä hankintailmoituksessa tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä;

b) ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa kaikki 22 artiklan 6 kohdan nojalla tarvittavat luetteloon liittyvät tiedot, jotka koskevat muotoa, käytettäviä sähköisiä laitteita sekä viestintäyhteyttä koskevia teknisiä järjestelyjä ja eritelmiä.

4. Jos on tehty puitejärjestely useamman kuin yhden talouden toimijan kanssa sähköisten luetteloiden muodossa tehtyjen tarjousten perusteella, hankintaviranomaiset voivat päättää, että uudelleenkilpailuttaminen yksittäisten hankintasopimusten tekemiseksi tapahtuu päivitettyjen luetteloiden perusteella. Tällaisessa tapauksessa hankintaviranomaisen on käytettävä jotakin seuraavista menetelmistä:

a) hankintayksiköt kutsuvat tarjoajat esittämään uudelleen sähköiset luettelonsa, jotka on mukautettu kyseisen hankintasopimuksen vaatimuksiin; tai

b) hankintaviranomaiset ilmoittavat tarjoajille, että ne aikovat koota jo toimitetuista sähköisistä luetteloista tiedot, joita

tarvitaan kyseisen hankintasopimuksen vaatimuksiin mukautettujen tarjousten muodostamiseksi; edellyttäen että tämän menetelmän käytöstä on ilmoitettu puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa.

5. Jos hankintaviranomaiset kilpailuttavat tietyt hankintasopimukset uudelleen 4 kohdan b alakohdan mukaisesti, niiden on ilmoitettava tarjoajille päivä ja kellonaika, jolloin ne aikovat koota kyseisen yksittäisen hankintasopimuksen vaatimuksiin mukautettujen tarjousten muodostamiseksi tarvittavat tiedot ja annettava tarjoajille mahdollisuus kieltää tällainen tietojen koostaminen.

Hankintaviranomaisen on varattava riittävä aika ilmoittamisen ja tietojen tosiasiallisen kokoamisen välille.

Ennen hankintasopimuksen tekemistä hankintaviranomaisen on esitettävä kootut tiedot asianomaiselle tarjoajalle ja annettava sille tilaisuus oikaisuihin tai vahvistaa, ettei tällä tavoin muodostetussa tarjouksessa ole asiavirheitä.

6. Hankintaviranomaiset voivat tehdä dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvia hankintasopimuksia vaatimalla, että tiettyyn sopimukseen liittyvät tarjoukset on jätettävä sähköisen luettelon muodossa.

Hankintaviranomaiset voivat myös tehdä dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvia hankintasopimuksia 4 kohdan b alakohdan ja 5 kohdan mukaisesti, edellyttäen että dynaamiseen hankintajärjestelmään osallistumista koskevaan pyyntöön on liitetty sähköinen luettelo hankintaviranomaisen vahvistamien teknisten eritelmien mukaisesti ja vaaditussa muodossa. Ehdokkaiden on täydennettävä tätä luetteloä myöhemmin, kun niille ilmoitetaan hankintaviranomaisen aikomuksesta muodostaa tarjouksia 4 kohdan b alakohdassa säädettyllä menettelyllä.

37 artikla

Yhteishankintatoiminnot ja yhteishankintayksiköt

1. Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaiset voivat hankkia tavaroita ja/tai palveluja yhteishankintayksiköltä, joka tarjoaa 2 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan a alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa.

Jäsenvaltiot voivat myös säätää, että hankintaviranomaiset voivat hankkia rakennusurakoita, tavaroita ja palveluja käyttäen yhteishankintayksikön tekemiä hankintasopimuksia, käyttäen yhteishankintayksikön toteuttamia dynaamisia hankintajärjestelmiä tai 33 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädettyä laajuudessa käyttäen 2 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan b alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa tarjoavan yhteishankintayksikön tekemää puitejärjestelyä. Jos muut hankintaviranomaiset saavat käyttää yhteishankintayksikön toteuttamaa dynaamista hankintajärjestelmää, asia on mainittava kyseisen dynaamisen hankintajärjestelmän perustamista koskevassa tarjouskilpailukutsussa.

Jäsenvaltiot voivat ensimmäisen ja toisen alakohdan osalta säättää, että tiettyjen hankintojen tekemiseen on käytettävä yhteishankintayksiköitä tai yhtä tai useampaa tiettyä yhteishankintayksikköä.

2. Hankintaviranomaisen katsotaan täyttävän tämän direktiivin mukaiset velvoitteensa, jos se hankkii tavaroita tai palveluja yhteishankintayksiköltä, joka tarjoaa 2 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan a alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa.

Hankintaviranomaisen katsotaan niin ikään täyttävän tämän direktiivin mukaiset velvoitteensa, jos se hankkii rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja käyttäen yhteishankintayksikön tekemiä hankintasopimuksia, käyttäen yhteishankintayksikön toteuttamia dynaamisia hankintajärjestelmiä tai 33 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädettyssä laajuudessa käyttäen 2 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan b alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa tarjoavan yhteishankintayksikön tekemää puitejärjestelyä.

Asianomaisen hankintaviranomaisen on kuitenkin vastattava tämän direktiivin mukaisten velvoitteidensa täyttämistä esimerkiksi seuraavien itse toteuttamiensa osien osalta:

- a) hankintasopimuksen tekeminen dynaamisella hankintajärjestelmällä, jonka toteuttaa yhteishankintayksikkö;
- b) uudelleen kilpailuttaminen yhteishankintayksikön tekemän puitejärjestelyn nojalla;
- c) sen määrittäminen 33 artiklan 4 kohdan a tai b alakohdan nojalla, mikä puitejärjestelyn osapuolina olevista talouden toimijoista suorittaa yhteishankintayksikön tekemään puitejärjestelyyn kuuluvan tietyn tehtävän.

3. Kaikki yhteishankintayksikön toteuttamat hankintamenettelyt on toteutettava käyttäen sähköistä viestintämuotoa 22 artiklassa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti.

4. Hankintaviranomaiset voivat tehdä yhteishankintayksikön kanssa palveluhankintasopimuksen keskitettyjen hankintatoimintojen suorittamisesta soveltamatta tämän direktiivin mukaisia menettelyjä.

Tällaisiin palveluhankintasopimuksiin voi sisältyä myös hankintojen tukitoimintojen suorittaminen.

38 artikla

Tilapäiset yhteishankinnat

1. Kaksi hankintaviranomaista tai useampi hankintaviranomainen voivat sopia tiettyjen yksittäisten hankintojen toteuttamisesta yhteisesti.

2. Jos hankintamenettely toteutetaan kokonaisuudessaan yhteisesti kaikkien asianomaisten hankintaviranomaisten nimissä ja puolesta, niiden on vastattava yhdessä tämän direktiivin mukaisista velvollisuuksistaan. Tämä koskee myös tapauksia, joissa yksi hankintaviranomainen hallinnoi menettelyä sekä omasta puolestaan että muiden asianomaisten hankintaviranomaisten puolesta.

Jos hankintamenettelyä ei toteuteta kokonaisuudessaan asianomaisten hankintaviranomaisten nimissä ja puolesta, niiden on vastattava yhdessä ainoastaan yhteisesti toteutetuista osista. Kunkin hankintaviranomaisen on vastattava yksin tämän direktiivin mukaisten velvoitteidensa täyttämistä omissa nimissään ja omasta puolestaan toteuttamiensa osien osalta.

39 artikla

Hankinnat, joihin osallistuu hankintaviranomaisia eri jäsenvaltioista

1. Eri jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset voivat tehdä hankintasopimuksia yhdessä jollakin tässä artiklassa säädettyistä taivoista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 12 artiklan soveltamista.

Hankintaviranomaiset eivät saa käyttää tässä artiklassa säädettyjä tapoja välttääkseen omassa jäsenvaltiossaan niihin sovellettavien unionin oikeuden mukaisten pakollisten julkisoikeudellisten säännösten soveltamisen.

2. Jäsenvaltio ei saa kieltää hankintaviranomaisiaan käyttämästä toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan yhteishankintayksikön tarjoamia yhteishankintatoimintoja.

Yhteishankintayksikön, joka sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa kuin hankintayksikkö, tarjoamien yhteishankintatoimintojen osalta jäsenvaltiot voivat kuitenkin halutessaan tarkentaa, että niiden hankintaviranomaiset voivat käyttää ainoastaan 2 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan joko a tai b alakohdassa määriteltyjä yhteishankintatoimintoja.

3. Toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan yhteishankintayksikön suorittaessa yhteishankintatoimintoja on noudatettava yhteishankintayksikön sijaintijäsenvaltion kansallisia säännöksiä.

Yhteishankintayksikön sijaintijäsenvaltion kansallisia säännöksiä on sovellettava myös seuraaviin:

- a) hankintasopimuksen tekeminen dynaamisessa hankintajärjestelmässä;

- b) uudelleen kilpailuttaminen puitejärjestelyn nojalla;
- c) sen määrittäminen 33 artiklan 4 kohdan a tai b alakohdan nojalla, mikä puitejärjestelyn osapuolina olevista talouden toimijoista suorittaa tietyn tehtävän.

4. Useat eri jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset voivat yhdessä tehdä hankintasopimuksen, tehdä puitejärjestelyn tai toteuttaa dynaamisen hankintajärjestelmän. Ne voivat myös 33 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädettyssä laajuudessa tehdä hankintasopimuksia puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän perusteella. Jollei tarpeellisista seikoista määrätä asianomaisten jäsenvaltioiden välisessä kansainvälisessä sopimuksessa, osallistuvien hankintaviranomaisten on tehtävä sopimus, jossa määritetään

- a) sopimuspuolten tehtävät ja asiaankuuluvat sovellettavat kansalliset säännökset;
- b) hankintamenettelyn sisäinen rakenne, mukaan lukien menettelyn hallinnointi, hankittavien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen jakaminen ja hankintasopimusten tekeminen.

Osallistuva hankintaviranomainen täyttää tämän direktiivin mukaisia velvollisuuksiaan, kun se ostaa rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja hankintaviranomaiselta, joka on vastuussa hankintamenettelystä. Määrittäessään tehtäviä ja a alakohdassa tarkoitettua sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä osallistuvat hankintaviranomaiset voivat jakaa tietyt tehtävät keskenään ja määrittää niiden kunkin jäsenvaltion kansalliseen lainsäädäntöön kuuluvat sovellettavat kansalliset säännökset. Tehtävien jakoon ja sovellettavaan kansalliseen lainsäädäntöön on viitattava yhteisiä hankintasopimuksia koskeissa hankinta-asiakirjoissa.

5. Jos useat eri jäsenvaltioista olevat hankintaviranomaiset ovat perustaneet yhteisen yksikön, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1082/2006⁽¹⁾ mukaiset eurooppalaiset alueellisen yhteistyön yhtymät tai muut unionin oikeuden mukaisesti perustetut yksiköt, osallistuvien hankintaviranomaisten on sovittava yhteisen yksikön toimivaltaisen elimen tekemällä päätöksellä siitä, minkä jäsenvaltion hankintasääntöjä sovelletaan:

- a) sen jäsenvaltion kansallisia säännöksiä, jossa yhteisellä yksiköllä on sääntömääräinen kotipaikka;
- b) sen jäsenvaltion kansallisia säännöksiä, jossa yhteinen yksikkö harjoittaa toimintaansa.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1082/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, eurooppalaisesta alueellisen yhteistyön yhtymästä (EAYY) (EUVL L 210, 31.7.2006, s. 19).

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua sopimusta voidaan joko soveltaa määräämättömän ajan, jos se vahvistetaan yhteisen yksikön perustamisasiakirjassa, tai sopimuksen soveltaminen voidaan rajata koskemaan tiettyä ajanjaksoa, tietyntyyppisiä hankintasopimuksia taikka yhden tai useamman yksittäisen hankintasopimuksen tekemistä.

III LUKU

Menettelyn kulku

1 jakso

Valmisteluvaihe

40 artikla

Alustavat markkinakartoitukset

Ennen hankintamenettelyn aloittamista hankintaviranomaiset voivat toteuttaa markkinakartoituksia valmistellakseen hankintaa ja ilmoittaakseen talouden toimijoille hankintaa koskevista suunnitelmistaan ja vaatimuksistaan.

Tätä varten hankintaviranomaiset voivat esimerkiksi pyytää tai hyväksyä neuvoja riippumattomilta asiantuntijoilta tai viranomaisilta taikka markkinatoimijoilta. Näitä neuvoja voidaan käyttää hankintamenettelyn suunnittelussa ja toteuttamisessa, edellyttäen että tällaiset neuvot eivät vääristä kilpailua eivätkä riko syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteita.

41 artikla

Ehdokkaiden tai tarjoajien osallistuminen hankinnan valmisteluun

Jos ehdokas tai tarjoaja taikka ehdokkaaseen tai tarjoajaan liittyvä yritys on antanut neuvoja hankintaviranomaiselle, joko 40 artiklan puitteissa tai muutoin, taikka muulla tavoin osallistunut hankintamenettelyn valmisteluun, hankintaviranomaisen on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei kyseisen ehdokkaan tai tarjoajan osallistuminen vääristä kilpailua.

Toimenpiteitä ovat muun muassa sellaisten tietojen toimittaminen muille ehdokkaille ja tarjoajille, jotka on saatu tai annettu ehdokkaan tai tarjoajan osallistuessa hankintamenettelyn valmisteluun tai jotka ovat tulosta tällaisesta osallistumisesta, sekä riittävien määräaikaisten vahvistaminen tarjousten vastaanottamiselle. Asianomaisen ehdokkaan tai tarjoajan saa sulkea pois hankintamenettelystä vain, jos ei ole olemassa muita keinoja varmistaa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattamista.

Ennen poissulkemista ehdokkaille tai tarjoajille on annettava tilaisuus osoittaa, ettei niiden osallistuminen hankintamenettelyn valmisteluun johda kilpailun vääristymiseen. Toteutettavat toimenpiteet on dokumentoitava 84 artiklassa säädetyn erillisen selvityksen muodossa.

42 artikla

Tekniset eritelmät

1. Liitteessä VII olevassa 1 kohdassa määritellyt tekniset eritelmät on esitettävä hankinta-asiakirjoissa. Teknisessä eritelmässä on vahvistettava rakennusurakoilta, palveluilta tai tavaroilta vaadittavat ominaisuudet.

Näissä ominaisuuksissa voidaan viitata myös tiettyyn rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tuotantoprosessiin tai -menetelmään tai tiettyyn prosessiin tai menetelmään rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen suorittamisessa taikka tiettyyn prosessiin niiden elinkaaren jossakin muussa vaiheessa silloinkin, kun kyseiset tekijät eivät kuulu niihin fyysisenä osana edellyttäen, että ne liittyvät hankinnan kohteeseen ja ovat oikeasuhteisia sopimuksen arvoon ja tavoitteisiin nähden.

Teknisissä eritelmissä voidaan myös mainita, edellytetäänkö teollis- ja tekijänoikeuksien siirtoa.

Kaikissa hankinnoissa, jotka on tarkoitettu luonnollisten henkilöiden käyttöön, olipa kyse kansalaisista tai hankintaviranomaisen henkilöstöstä, tekniset eritelmät on asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta laadittava siten, että voidaan ottaa huomioon esteettömyys vammaisille henkilöille tai kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu.

Jos pakolliset esteettömyysvaatimukset vahvistetaan unionin säädöksellä, tekniset eritelmät on määriteltävä viittaamalla kyseiseen säädökseen, kun on kyse esteettömyydestä vammaisten henkilöiden kannalta tai kaikkien käyttäjien tarpeet huomioon ottaen suunnittelusta.

2. Teknisten eritelmien on mahdollistettava talouden toimijoiden yhtäläinen pääsy hankintamenettelyyn, eikä niillä saa luoda perusteettomia esteitä julkisten hankintojen avaamiselle kilpailulle.

3. Rajoittamatta pakollisten kansallisten teknisten sääntöjen soveltamista, sikäli kuin ne ovat unionin oikeuden mukaisia, tekniset eritelmät on laadittava jollakin seuraavista tavoista:

- a) suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten perusteella, mukaan lukien ympäristövaatimukset, edellyttäen että parametrit ovat riittävän tarkat, jotta tarjoajat pystyvät määrittämään hankinnan kohteen ja hankintaviranomaiset pystyvät tekemään hankintasopimuksen;
- b) viittaamalla teknisiin eritelmiin sekä seuraavassa tärkeysjärjestyksessä: kansallisiin standardeihin, joilla saatetaan voimaan eurooppalaisia standardeja, eurooppalaisiin teknisiin arviointeihin, yhteisiin teknisiin eritelmiin, kansainvälisiin standardeihin, muihin eurooppalaisten standardointielinten laatimiin teknisiin viitejärjestelmiin tai, jos näitä ei ole, kansallisiin

standardeihin, kansallisiin teknisiin hyväksyntöihin tai kansallisiin rakennusurakoiden suunnitteluun, laskentaan ja toteuttamiseen sekä tavaroiden käyttöön liittyviin teknisiin eritelmiin. Jokaiseen viittaukseen on liitettävä ilmaus ”tai vastaava”;

- c) a alakohdassa tarkoitettujen suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten perusteella ja viittaamalla suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten mukaisuutta koskevana olettamana b alakohdassa tarkoitettuihin teknisiin eritelmiin;
- d) viittaamalla b alakohdassa tarkoitettuihin teknisiin eritelmiin tiettyjen ominaisuuksien osalta ja a alakohdassa tarkoitettuihin suorituskykyä koskeviin tai toiminnallisiin vaatimuksiin muiden ominaisuuksien osalta.

4. Teknisissä eritelmissä ei saa viitata tiettyyn valmistajaan tai tiettyä alkuperää oleviin tuotteisiin tai tiettyyn menetelmään, joka on ominainen tietyn talouden toimijan tuotteille tai palveluille, eikä tavaramerkkeihin, patentteihin, tyypeihin tai tiettyyn alkuperään tai tuotantoon siten, että maininta suosisi tai sulki menettelystä pois tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä tuotteita, paitsi jos tämä on perusteltua hankinnan kohteen vuoksi. Maininta tai viittaus on poikkeuksellisesti sallittu siinä tapauksessa, että hankinnan kohdetta ei ole mahdollista riittävän täsmällisesti ja täysin selvästi kuvata 3 kohdan mukaisesti. Tällaiseen mainintaan tai viittaukseen on liitettävä ilmaus ”tai vastaava”.

5. Jos hankintaviranomainen käyttää mahdollisuutta viitata 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin teknisiin eritelmiin, se ei saa hylätä tarjousta sillä perusteella, että tarjotut rakennusurakat, tavarat tai palvelut eivät ole niiden teknisten eritelmien mukaisia, joihin se on viitannut, jos tarjoaja osoittaa tarjouksessaan jollakin asianmukaisella tavalla, mukaan lukien 44 artiklassa tarkoitettu näyttö, että sen ehdottamat ratkaisut täyttävät teknisissä eritelmissä määritellyt vaatimukset vastaavalla tavalla.

6. Jos hankintaviranomainen käyttää 3 kohdan a alakohdassa säädettyä mahdollisuutta laatia tekniset eritelmät suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten perusteella, se ei saa hylätä tarjousta rakennusurakoista, tavaroista tai palveluista, jotka ovat kansallisesti voimaan saatetun eurooppalaisen standardin, eurooppalaisen teknisen hyväksynnän, yhteisen teknisen eritelmän, kansainvälisen standardin tai eurooppalaisen standardointielimen laatiman teknisen viitejärjestelmän mukaisia, jos nämä eritelmät koskevat hankintaviranomaisen asettamia suorituskykyä koskevia tai toiminnallisia vaatimuksia.

Tarjoajan on osoitettava tarjouksessaan jollakin asianmukaisella tavalla, mukaan lukien 44 artiklassa tarkoitettavat tavat, että standardin mukainen rakennusurakka, tavara tai palvelu täyttää hankintaviranomaisen asettamat suorituskykyä koskevat tai toiminnalliset vaatimukset.

43 artikla

Merkit

1. Jos hankintaviranomaiset aikovat ostaa rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja, joilla on tietyt ympäristöominaisuudet tai sosiaaliset tai muut ominaisuudet, ne voivat teknisissä eritelmissä, hankintasopimuksen tekoperusteissa tai sopimuksen toteuttamisen ehtoissa vaatia tiettyä merkkiä näytöksi siitä, että rakennusurakat, palvelut tai tavarat vastaavat vaadittuja ominaisuuksia, edellyttäen että kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

- a) merkille asetetut vaatimukset koskevat ainoastaan perusteita, jotka liittyvät hankinnan kohteeseen ja soveltuvat hankinnan kohteena olevien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen ominaisuuksien määrittelyyn;
- b) merkille asetetut vaatimukset perustuvat puolueettomasti todennettavissa oleviin ja syrjimättömiin perusteisiin;
- c) merkit vahvistetaan avoimessa menettelyssä, johon kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät, kuten viranomaiset, kuluttajat, työmarkkinaosapuolet, valmistajat, kaupan edustajat ja valtiosta riippumattomat organisaatiot, voivat osallistua;
- d) kaikkien asianomaisten osapuolten on mahdollista saada merkki;
- e) merkille asetetut vaatimukset laatii kolmas osapuoli, jonka suhteen merkkiä hakeva talouden toimija ei voi käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa.

Jos hankintaviranomaiset eivät edellytä rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen täyttävän kaikkia merkille asetettuja vaatimuksia, niiden on ilmoitettava, mihin merkille asetettuihin vaatimuksiin viitataan.

Erityistä merkkiä vaativien hankintaviranomaisten on hyväksyttävä kaikki merkit, joilla varmistetaan, että rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät vastaavat merkille asetetut vaatimukset.

Jos talouden toimijalla ei todistettavasti ollut mahdollisuutta saada hankintaviranomaisen ilmoittamaa erityistä merkkiä tai vastaavaa merkkiä asetettujen määräaikojen kuluessa syistä, jotka eivät johdu kyseisestä talouden toimijasta, hankintaviranomaisen on hyväksyttävä muita asianmukaisia todistuskeinoja, kuten valmistajan tekniset asiakirjat, edellyttäen, että asianomainen talouden toimija todistaa, että sen toimittamat rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät tietyille merkille asetetut vaatimukset tai hankintaviranomaisen ilmoittamat tietyt vaatimukset.

2. Jos merkki täyttää 1 kohdan b, c, d ja e alakohdassa säädetty edellytykset, mutta siihen sisältyy myös vaatimuksia, jotka eivät liity hankinnan kohteeseen, hankintaviranomaiset eivät saa

vaatia merkkiä mutta voivat määritellä teknisen eritelmän viittaamalla kyseisen merkin yksityiskohtaisiin eritelmiin tai tarvittaessa niiden osiin, jotka liittyvät hankinnan kohteeseen ja soveltuvat kyseisen kohteen ominaisuuksien määrittelyyn.

44 artikla

Testausraportit, sertifiointi ja muut todistuskeinot

1. Hankintaviranomaiset voivat vaatia, että talouden toimijat esittävät vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen laatiman testausraportin tai tällaisen laitoksen antaman todistuksen näytönä siitä, että tarjous täyttää teknisissä eritelmissä asetetut vaatimukset tai perusteet ja että se on hankintasopimuksen tekoperusteiden tai sopimuksen toteuttamisen ehtojen mukainen.

Jos hankintaviranomaiset vaativat erityisen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen antamien todistusten esittämistä, hankintaviranomaisten on myös hyväksyttävä vastaavien muiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten antamat todistukset.

Tätä kohtaa sovellettaessa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella tarkoitetaan elintä, joka suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia kuten kalibrointia, testausta, sertifiointia ja tarkastuksia ja joka on akkreditoitu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 ⁽¹⁾ mukaisesti.

2. Hankintaviranomaisten on hyväksyttävä muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu asianmukainen näyttö, kuten valmistajan tekniset asiakirjat, jos 1 kohdassa tarkoitettujen todistukset tai testausraportit eivät ole olleet asianomaisten talouden toimijan käytettävissä eikä toimijan ole ollut mahdollista saada niitä asetettujen määräaikojen kuluessa, edellyttäen että käyttömahdollisuuden puuttuminen ei johdu asianomaisesta talouden toimijasta ja edellyttäen, että asianomainen talouden toimija todistaa, että sen toimittamat rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät teknisissä eritelmissä edellytetyt vaatimukset tai perusteet, hankintasopimuksen tekoperusteet tai sopimuksen toteuttamisen ehdot.

3. Jäsenvaltioiden on asetettava pyydettyä muiden jäsenvaltioiden saataville tiedot, jotka liittyvät 42 artiklan 6 kohdan, 43 artiklan ja tämän artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti esitettyihin näyttöön ja asiakirjoihin. Talouden toimijan sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on annettava kyseiset tiedot 86 artiklan mukaisesti.

45 artikla

Vaihtoehdot

1. Hankintaviranomaiset voivat sallia tai vaatia, että tarjoajat esittävät vaihtoehtoja. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakkoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, sallivatko ne vaihtoehtojen esittämisen tai vaativatko ne sitä. Ilman tällaista ilmoitusta vaihtoehtoja ei saa esittää. Vaihtoehtojen on liitettävä hankintasopimuksen kohteeseen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta (EUVL L 218, 13.8.2008, s. 30).

2. Hankintaviranomaisten, jotka sallivat vaihtoehtojen esittämisen tai vaativat sitä, on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa vähimmäisvaatimukset, jotka vaihtoehtojen on täytettävä, sekä niiden esittämiselle asetetut vaatimukset ja erityisesti se, onko vaihtoehtojen esittäminen sallittua ainoastaan silloin, kun on esitetty myös tarjous, joka ei itse ole vaihtoehto. Hankintaviranomaisten on myös varmistettava, että valittuja hankintasopimuksen tekoperusteita voidaan soveltaa mainitut vähimmäisvaatimukset täyttäviin vaihtoehtoihin sekä vaatimusten mukaisiin tarjouksiin, jotka eivät ole vaihtoehtoja.

3. Ainoastaan hankintaviranomaisten vahvistamat vähimmäisvaatimukset täyttävät vaihtoehdot saa ottaa huomioon.

Tavara- tai palveluhankintasopimusten tekomenettelyissä vaihtoehtoja sallineet tai vaatineet hankintaviranomaiset eivät saa hylätä vaihtoehtoa yksinomaan sillä perusteella, että se johtaisi valituksi tultuaan joko palveluhankintasopimuksen tekemiseen tavarahankintasopimuksen sijasta tai tavarahankintasopimuksen tekemiseen palveluhankintasopimuksen sijasta.

46 artikla

Hankintasopimusten jakaminen osiin

1. Hankintaviranomaiset voivat päättää tehdä hankintasopimuksen erillisinä osina ja määritellä kyseisten osien koon ja kohteen.

Hankintaviranomaisten on ilmoitettava pääasialliset syyt päätökselleen olla jakamatta hankintasopimusta osiin, paitsi jos kyse on hankintasopimuksista, joiden jakaminen on tehty pakolliseksi tämän artiklan 4 kohdan nojalla, ja nämä syyt on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa tai 84 artiklassa tarkoitetussa erillisessä kertomuksessa.

2. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, voiko tarjouksia jättää yhdestä, useammasta vai kaikista osista.

Silloinkin, kun tarjouksia voi jättää useammasta tai kaikista osista, hankintaviranomaiset voivat rajoittaa niiden osien määrää, joista hankintasopimus voidaan tehdä yhden tarjoajan kanssa, edellyttäen että osien enimmäismäärä tarjoajaa kohden ilmoitetaan hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa puolueettomat ja syrjimättömät perusteet tai säännöt, joita ne aikovat soveltaa sen määrittämisessä, mistä osista hankintasopimus tehdään, jos hankintasopimuksen tekoperusteiden soveltaminen johtaisi siihen, että yhden tarjoajan kanssa tehdään hankintasopimus enimmäismäärää useammista osista.

3. Jäsenvaltiot voivat säätää, että jos yhden tarjoajan kanssa voidaan tehdä sopimus useammasta kuin yhdestä osasta,

hankintaviranomaiset voivat yhdistää useampia osia tai kaikki osat samaan hankintasopimukseen, jos ne ovat ilmoittaneet hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä varaavansa itselleen mahdollisuuden tehdä niin ja ilmoittavat, mitkä osat tai osien ryhmät voidaan yhdistää.

4. Jäsenvaltiot voivat panna täytäntöön 1 kohdan toisen alakohdan määrittämällä hankintasopimuksen tekemisen erillisinä osina pakolliseksi ehdoin, jotka on määriteltävä niiden kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti ja unionin lainsäädäntö huomioon ottaen. Tällöin sovelletaan myös 2 kohdan ensimmäistä alakohtaa ja tapauksen mukaan 3 kohtaa.

47 artikla

Määräaikojen asettaminen

1. Tarjousten ja osallistumishakemusten vastaanottamista koskevia määräaikoja vahvistaessaan hankintaviranomaisten on otettava huomioon hankintasopimuksen monitahoisuus ja tarjousten laatimiseen tarvittava aika, sanotun kuitenkin rajoittamatta 27–31 artiklassa vahvistettujen vähimmäismääräaikojen noudattamista.

2. Jos tarjousten tekeminen edellyttää toteutuspaikkaan tutustumista tai hankinta-asiakirjoja tukevien asiakirjojen tarkastelua paikalla, tarjousten vastaanottamisen määräajat, joiden on oltava pidempiä kuin 27–31 artiklassa säädetty vähimmäismääräajat, on vahvistettava sellaisiksi, että kaikki asianomaiset talouden toimijat saavat kaikki tarjousten laatimiseksi tarvitsemansa tiedot.

3. Hankintaviranomaisten on pidennettävä tarjousten vastaanottamisen määräaikoja niin, että kaikki asianomaiset talouden toimijat saavat kaikki tarjousten laatimiseksi tarvitsemansa tiedot seuraavissa tapauksissa:

a) jos lisätietoja ei talouden toimijan hyvissä ajoin esittämästä pyynnöstä huolimatta mistä tahansa syystä toimiteta viimeistään kuusi päivää ennen tarjousten vastaanottamiselle asetettua määräajan päättymistä. Edellä 27 artiklan 3 kohdassa ja 28 artiklan 6 kohdassa tarkoitetussa nopeutetussa menettelyssä tämä määräaika on neljä päivää;

b) jos hankinta-asiakirjoihin tehdään merkittäviä muutoksia.

Määräajan pidentämisen on oltava oikeassa suhteessa tietojen tai muutosten merkittävyyteen.

Jos lisätietoja ei ole joko pyydetty hyvissä ajoin tai jos niillä ei ole merkitystä tarjousten valmistelun kannalta, hankintayksiköiden ei tarvitse pidentää määräaikoja.

2 j a k s o

Julkaiseminen ja avoimuus

48 artikla

Ennakoilmoitukset

1. Hankintaviranomaiset voivat ilmoittaa suunnittelemistaan tulevista hankinnoista julkaisemalla ennakoilmoituksen. Ennakoilmoituksissa on oltava liitteessä V olevan B osan I jaksossa esitetyt tiedot. Ilmoitukset julkaisee joko Euroopan unionin julkaisutoimisto tai hankintaviranomaiset hankkijaprofiileissaan liitteessä VIII olevan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti. Jos ennakoilmoituksen julkaisevat hankintaviranomaiset hankkijaprofiileissaan, niiden on lähetettävä Euroopan unionin julkaisu-toimistolle ilmoitus hankkijaprofilissaan tapahtuneesta julkaisemisesta liitteen VIII mukaisesti. Kyseisissä ilmoituksissa on oltava liitteessä V olevassa A osassa esitetyt tiedot.

2. Keskushallintoa alemmalla tasolla toimivat hankintaviranomaiset voivat käyttää rajoitetuissa menettelyissä ja tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä ennakoilmoitusta kutsuna tarjouskilpailuun 26 artiklan 5 kohdan mukaisesti, edellyttäen että ilmoitus täyttää kaikki seuraavat ehdot:

- a) ilmoituksessa viitataan nimenomaan tavaroihin, rakennusurakoihin tai palveluihin, jotka ovat tehtävän hankintasopimuksen kohteena;
- b) ilmoituksessa mainitaan, että hankintasopimus tehdään rajoitetulla menettelyllä tai tarjousperusteisella neuvottelumenettelyllä julkaisematta myöhemmin tarjouskilpailukutsua, ja siinä pyydetään asiasta kiinnostuneita talouden toimijoita ilmaisemaan kiinnostuksensa;
- c) ilmoitukseen sisältyvät liitteessä V olevan B osan I jaksossa esitettyjen tietojen lisäksi liitteessä V olevan B osan II jaksossa esitetyt tiedot;
- d) ilmoitus on lähetetty julkaistavaksi vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen päivää, jona 54 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu pyyntö lähetetään.

Tällaisia ilmoituksia ei saa julkaista hankkijaprofilissa. Mahdollinen 52 artiklan nojalla tapahtuva julkaiseminen myös jäsenvaltiossa voidaan kuitenkin tehdä hankkijaprofilissa.

Ennakoilmoituksen kattama ajanjakso saa olla enintään 12 kuukautta siitä, kun ilmoitus on lähetetty julkaistavaksi. Sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevien hankintasopimusten tapauksessa 75 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettun ennakoilmoituksen kattama ajanjakso voi kuitenkin olla pidempi kuin 12 kuukautta.

49 artikla

Hankintailmoitukset

Hankintailmoituksia on käytettävä tarjouskilpailukutsuina kaikissa menettelyissä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 26 artiklan 5

kohdan toisen alakohdan ja 32 artiklan soveltamista. Hankintailmoituksissa on oltava liitteessä V olevassa C osassa esitetyt tiedot, ja ne on julkaistava 51 artiklan mukaisesti.

50 artikla

Jälki-ilmoitukset

1. Hankintaviranomaisten, jotka ovat tehneet hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn, on lähetettävä hankintamenettelyn tuloksia koskeva jälki-ilmoitus 30 päivän kuluessa hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn tekemistä koskevan päätöksen tekemisestä.

Jälki-ilmoituksissa on oltava liitteessä V olevassa D osassa esitetyt tiedot, ja ne on julkaistava 51 artiklan mukaisesti.

2. Jos asianomaisen hankintasopimuksen tarjouskilpailuun on kutsuttu ennakoilmoituksella ja jos hankintaviranomainen on päättänyt olla tekemättä uusia sopimuksia ennakoilmoituksen kattaman ajanjakson aikana, asiasta on mainittava erikseen jälki-ilmoituksessa.

Jos hankintaviranomaiset ovat tehneet puitejärjestelyjä 33 artiklan mukaisesti, niiden ei tarvitse lähettää ilmoitusta hankintamenettelyn tuloksista kustakin tähän puitejärjestelyyn perustuvasta hankintasopimuksesta. Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaisten on ilmoitettava puitejärjestelyn perusteella tehtyjä hankintasopimuksia koskevien hankintamenettelyjen tulokset yhteen koottuina neljännesvuosittain. Tällöin hankintaviranomaisten on lähetettävä kootut ilmoitukset 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.

3. Hankintaviranomaisten on lähetettävä jälki-ilmoitus 30 päivän kuluessa kunkin dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvan hankintasopimuksen tekemisestä. Ne voivat kuitenkin ilmoittaa tulokset yhteen koottuina neljännesvuosittain. Tässä tapauksessa niiden on lähetettävä nämä yhteen kootut ilmoitukset 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.

4. Tietyt hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn tekemistä koskevat tiedot voidaan jättää julkaisematta, jos julkaiseminen olisi esteenä lain soveltamisen varmistamiselle tai olisi muulla tavoin yleisen edun vastaista, haittaisi tietyn julkisen tai yksityisen talouden toimijan oikeutettuja kaupallisia etuja taikka voisi haitata talouden toimijoiden välistä tervettä kilpailua.

51 artikla

Ilmoitusten muoto ja julkaisemistapa

1. Edellä 48, 49 ja 50 artiklassa tarkoitetuissa ilmoituksissa on oltava liitteessä V esitetyt tiedot vakiolomakkeiden muodossa, myös oikaisuja koskevat vakiolomakkeet.

Komissio vahvistaa kyseiset vakiolomakkeet täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 89 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen.

2. Edellä 48, 49 ja 50 artiklassa tarkoitetut ilmoitukset on laadittava ja toimitettava sähköisessä muodossa Euroopan unionin julkaisutoimistolle ja julkaistava liitteen VIII mukaisesti. Ilmoitukset on julkaistava viimeistään viisi päivää sen jälkeen, kun ne on lähetetty. Kustannuksista, joita ilmoitusten julkaisemisesta aiheutuu Euroopan unionin julkaisutoimistolle, vastaa unioni.

3. Edellä 48, 49 ja 50 artiklassa tarkoitetut ilmoitukset on julkaistava kokonaisuudessaan hankintaviranomaisen valitsemalla yhdellä tai useammalla unionin toimielinten virallisella kielellä. Kyseinen kielitoisinto tai kyseiset kielitoisinnot ovat ainoat todistusvoimaiset tekstit. Kunkin ilmoituksen keskeisistä kohdista on julkaistava tiivistelmä unionin toimielinten muilla virallisilla kielillä.

4. Euroopan unionin julkaisutoimisto varmistaa, että 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen ennakkoilmoitusten koko tekstin ja tiivistelmän sekä 34 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen dynaamisen hankintajärjestelmän perustamista koskevien tarjouskilpailukutsujen julkaisemista jatketaan

a) ennakkoilmoitusten tapauksessa 12 kuukauden ajan tai kunnes on vastaanotettu 50 artiklan mukainen jälki-ilmoitus, jossa ilmoitetaan, ettei uusia hankintasopimuksia tehdä tarjouskilpailukutsun kattaman 12 kuukauden ajanjakson aikana. Sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevien hankintasopimusten tapauksessa 75 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun ennakkoilmoituksen julkaisemista kuitenkin jatketaan sen alun perin ilmoitetun voimassaoloajan loppuun tai kunnes on vastaanotettu 50 artiklan mukainen jälki-ilmoitus, jossa ilmoitetaan, ettei uusia hankintasopimuksia tehdä tarjouskilpailukutsun kattaman ajanjakson aikana;

b) dynaamisen hankintajärjestelmän perustamista koskevien tarjouskilpailukutsujen tapauksessa järjestelmän voimassaolon ajan.

5. Hankintaviranomaisten on voitava osoittaa, minä päivänä ilmoitukset on lähetetty.

Euroopan unionin julkaisutoimisto toimittaa hankintaviranomaiselle vahvistuksen ilmoituksen vastaanottamisesta ja toimitettujen tietojen julkaisemisesta mainiten julkaisupäivämäärän. Tämä vahvistus on osoitus tapahtuneesta julkaisemisesta.

6. Hankintaviranomaiset voivat julkaista ilmoituksia hankintasopimuksista, joihin ei sovelleta tässä direktiivissä säädettyjä julkaisuvaatimuksia, jos kyseiset ilmoitukset toimitetaan Euroopan unionin julkaisutoimistolle sähköisessä muodossa liitteessä VIII ilmoitettua muotoa ja toimitustapaa noudattaen.

52 artikla

Julkaiseminen kansallisella tasolla

1. Edellä 48, 49 ja 50 artiklassa tarkoitettuja ilmoituksia ja niiden sisältämiä tietoja ei saa julkaista kansallisella tasolla ennen 51 artiklan mukaista julkaisemista. Julkaiseminen kansallisella tasolla sallitaan kuitenkin, jos hankintaviranomaisille ei ole ilmoitettu julkaisemisesta 48 tunnin kuluessa 51 artiklan mukaisesta ilmoituksen vastaanottamisesta koskevasta vahvistuksesta.

2. Kansallisella tasolla julkaistuissa ilmoituksissa ei saa olla muita tietoja kuin ne, jotka ovat Euroopan unionin julkaisutoimistolle lähetetyissä ilmoituksissa tai jotka on julkaistu hankkijaprofiilissa, ja niissä on mainittava päivä, jona ilmoitus on lähetetty Euroopan unionin julkaisutoimistolle tai jona se on julkaistu hankkijaprofiilissa.

3. Ennakkoilmoituksia ei saa julkaista hankkijaprofiilissa, ennen kuin niiden julkaisemista kyseisessä muodossa koskeva ilmoitus on lähetetty Euroopan unionin julkaisutoimistolle. Niissä on mainittava tämä lähettämispäivä.

53 artikla

Hankinta-asiakirjojen saatavuus sähköisessä muodossa

1. Hankintaviranomaisten on asetettava sähköisessä muodossa hankinta-asiakirjat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville siitä päivästä, jona ilmoitus on julkaistu 51 artiklan mukaisesti tai jona kiinnostuksen vahvistamispyyntö on lähetetty. Ilmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä on mainittava internetosoite, jossa hankinta-asiakirjat ovat saatavilla.

Jos joitakin hankinta-asiakirjoja ei voida asettaa ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan sähköisessä muodossa saataville jostakin 22 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa mainitusta syystä, hankintaviranomaiset voivat ilmoittaa hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, että asianomaiset hankinta-asiakirjat toimitetaan muulla tavoin kuin sähköisessä muodossa tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti. Tällaisessa tapauksessa tarjousten jättämisen määräaika on pidennettävä viidellä päivällä lukuun ottamatta 27 artiklan 3 kohdassa, 28 artiklan 6 kohdassa ja 29 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitettuja asianmukaisesti perusteltuja kiireellisiä tapauksia.

Jos joitakin hankinta-asiakirjoja ei voida asettaa ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan sähköisessä muodossa saataville siksi, että hankintaviranomaiset aikovat soveltaa tämän direktiivin 21 artiklan 2 kohtaa, niiden on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, mitä tietojen luottamuksellisuuden suojaamistoimenpiteitä ne vaativat ja miten asianomaisiin asiakirjoihin voi tutustua. Tällaisessa tapauksessa tarjousten jättämisen määräaika on pidennettävä viidellä päivällä lukuun ottamatta 27 artiklan 3 kohdassa, 28 artiklan 6 kohdassa ja 29 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitettuja asianmukaisesti perusteltuja kiireellisiä tapauksia.

2. Jos eritelmiä ja niitä täydentäviä asiakirjoja koskevia lisätietoja on pyydetty ajoissa, hankintaviranomaisten on toimitettava ne kaikille hankintamenettelyyn osallistuville tarjoajille viimeistään kuusi päivää ennen tarjousten vastaanottamiselle asetetun määräajan päättymistä. Edellä 27 artiklan 3 kohdassa ja 28 artiklan 6 kohdassa tarkoitetussa nopeutetussa menettelyssä tämä määräaika on neljä päivää.

54 artikla

Ehdokkaille osoitetut pyynnot

1. Rajoitetuissa menettelyissä, kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä, innovaatiokumppanuuksissa ja tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä hankintaviranomaisten on yhtäaikaaisesti ja kirjallisesti pyydettyä valittuja ehdokkaita jättämään tarjouksensa tai jos on kyse kilpailullisesta neuvottelumenettelystä, osallistumaan vuoropuheluun.

Jos tarjouskilpailukutsuna käytetään ennakkoilmoitusta 48 artiklan 2 kohdan mukaisesti, hankintaviranomaisten on yhtäaikaaisesti ja kirjallisesti pyydettyä kiinnostuksensa ilmaiseita talouden toimijoita vahvistamaan olevansa edelleen kiinnostuneita.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on mainittava sähköinen osoite, jossa hankinta-asiakirjat on asetettu suoraan saataville sähköisessä muodossa. Pyyntöihin on liitettävä hankinta-asiakirjat, jos niitä ei ole annettu ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 53 artiklan 1 kohdan toisessa tai kolmannessa alakohdassa mainituista syistä ja jos niitä ei ole jo asetettu saataville muulla tavoin. Lisäksi tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on oltava liitteessä IX esitetyt tiedot.

55 artikla

Ehdokkaille ja tarjoajille tiedottaminen

1. Hankintaviranomaisten on annettava kullekin ehdokkaalle ja tarjoajalle mahdollisimman pian tiedoksi päätökset, jotka koskevat puitejärjestelyn tai hankintasopimuksen tekemistä tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä, mukaan lukien perustelut mahdollisille päätöksille olla tekemättä puitejärjestelyä tai tarjouskilpailun kohteena ollutta hankintasopimusta, aloittaa menettely uudelleen tai olla toteuttamatta dynaamista hankintajärjestelmää.

2. Hankintaviranomaisen on asianomaisen ehdokkaan tai tarjoajan pyynnöstä mahdollisimman pian ja joka tapauksessa 15 päivän kuluessa kirjallisen pyynnön vastaanottamisesta ilmoitettava

a) kaikille hylätyille ehdokkaille syyt, joiden vuoksi ehdokkaan osallistumishakemus on hylätty;

b) kaikille hylätyille tarjoajille syyt, joiden vuoksi tarjous on hylätty, sekä 42 artiklan 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa syyt, joiden vuoksi hankintaviranomainen on päättänyt, ettei vastaavuutta ole tai etteivät rakennusurakat, tavarat tai palvelut täytä suorituskykyä koskevia tai toiminnallisia vaatimuksia;

c) kaikille hyväksyttävän tarjouksen tehneille tarjoajille valitun tarjouksen ominaisuudet ja suhteelliset edut sekä valitun tarjoajan nimi tai puitejärjestelyn osapuolet;

d) kaikille hyväksyttävän tarjouksen tehneille tarjoajille tarjoajien kanssa käytävistä neuvotteluista ja vuoropuhelusta sekä niiden etenemisestä.

3. Hankintaviranomaiset voivat päättää, ettei tiettyjä hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn tekemistä tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevia 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja anneta, jos niiden paljastaminen olisi esteenä lain soveltamisen varmistamiselle tai olisi muulla tavoin yleisen edun vastaista, vahingoittaisi tietyn julkisen tai yksityisen talouden toimijan oikeutettuja kaupallisia etuja taikka voisi haitata talouden toimijoiden välistä tervettä kilpailua.

3 j a k s o

Osallistujien valitseminen ja hankintasopimusten tekeminen

56 artikla

Yleiset periaatteet

1. Hankintasopimukset on tehtävä 67–69 artiklan mukaisesti vahvistetuin perustein, edellyttäen että hankintaviranomainen on tarkistanut 59–61 artiklan mukaisesti, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) tarjous on hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamispyyntöissä ja hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten, ehtojen ja perusteiden mukainen, ottaen tapauksen mukaan huomioon 45 artikla;

b) tarjouksen on esittänyt tarjoaja, jota ei ole suljettu pois menettelystä 57 artiklan mukaisesti ja joka täyttää hankintaviranomaisen 58 artiklan ja tapauksen mukaan 65 artiklassa tarkoitettujen syrjimättömyyssääntöjen ja -perusteiden mukaisesti vahvistamat valintaperusteet.

Hankintaviranomaiset voivat päättää olla tekemättä hankintasopimusta kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen jättäneen tarjoajan kanssa, jos ne ovat todenneet, ettei tarjous ole 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sovellettavien velvoitteiden mukainen.

2. Avoimissa menettelyissä hankintaviranomaiset voivat päättää tarkastella tarjouksia, ennen kuin ne tarkistavat, että poissulkemisperusteita ei ole ja että valintaperusteet täyttyvät 57–64 artiklan mukaisesti. Jos hankintaviranomaiset käyttävät tätä mahdollisuutta, niiden on varmistettava, että poissulkemisperusteiden puuttuminen ja valintaperusteiden täyttäminen tarkistetaan puolueettomasti ja avoimesti niin, että hankintasopimusta ei tehdä sellaisen tarjoajan kanssa, joka olisi pitänyt sulkea pois menettelystä 57 artiklan nojalla tai joka ei täytä hankintaviranomaisen vahvistamia valintaperusteita.

Jäsenvaltiot voivat kieltää ensimmäisen alakohdan mukaisen menettelyn käytön tai rajoittaa sen käyttöä tietyin tyyppeihin hankintoihin tai erityisissä olosuhteissa.

3. Jos talouden toimijoilta edellytettävät tiedot tai asiakirjat ovat epätäydellisiä tai virheellisiä tai vaikuttavat sellaisilta taikka jos jotkut asiakirjat puuttuvat, hankintaviranomaiset voivat – ellei kansallisessa lainsäädännössä, jolla tämä direktiivi pannaan täytäntöön, toisin säädetä – pyytää asianomaisia talouden toimijoita toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään asiaankuuluvia tietoja tai asiakirjoja asianmukaisessa määräajassa, edellyttäen että pyyntöjen esittämisessä noudatetaan täysin yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteita.

4. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti liitteessä X olevan luettelon muuttamiseksi silloin, kun se on tarpeen uusien, kaikkien jäsenvaltion ratifioimien kansainvälisten sopimusten lisäämiseksi tai kun siinä mainitut olemassa olevat kansainväliset sopimukset eivät ole enää kaikkien jäsenvaltioiden ratifioimia tai kun niitä on muulla tavoin muutettu esimerkiksi soveltamisalansa, sisältönsä tai nimensä osalta.

1 alajakso

Laadulliset valintaperusteet

57 artikla

Poissulkemisperusteet

1. Hankintaviranomaisten on suljettava talouden toimija pois hankintamenettelystä, jos ne ovat todenneet tarkistamalla 59, 60 ja 61 artiklan mukaisesti, tai ovat muutoin tietoisia siitä, että kyseiselle talouden toimijalle on annettu lainvoimainen tuomio jostakin seuraavasta syystä:

- a) osallistuminen neuvoston puitepäättöksen 2008/841/YOS⁽¹⁾ 2 artiklassa määritellyn rikollisjärjestön toimintaan;
- b) korruptio, sellaisena kuin se on määritelty sellaisen lahjonnan torjumista, jossa on osallisena Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä,

⁽¹⁾ Neuvoston puitepäättös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

koskevan yleissopimuksen⁽²⁾ 3 artiklassa ja neuvoston puitepäättöksen 2003/568/YOS⁽³⁾ 2 artiklan 1 kohdassa, sekä hankintaviranomaisen tai talouden toimijan kansallisessa oikeudessa määritelty korruptio;

- c) Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskevan yleissopimuksen⁽⁴⁾ 1 artiklassa tarkoitetut petokset;
- d) neuvoston puitepäättöksen 2002/475/YOS⁽⁵⁾ 1 artiklassa määritellyt terrorismirikokset tai 3 artiklassa määritellyt terroritoimintaan liittyvät rikokset taikka mainitun puitepäättöksen 4 artiklassa tarkoitettu yllyttäminen, avunanto tai yritykset;
- e) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY⁽⁶⁾ 1 artiklassa määritelty rahanpesu tai terrorismin rahoitus;
- f) lapsityövoima ja muut ihmiskaupan muodot siten, kuin ne on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/36/EU⁽⁷⁾ 2 artiklassa.

Talouden toimijan poissulkemisvelvoitetta sovelletaan myös, jos lainvoimaisen tuomion saanut henkilö on kyseisen talouden toimijan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai jos hänellä on edustus-, päätös- tai valvontavaltaa talouden toimijassa.

2. Talouden toimija on suljettava pois hankintamenettelystä, jos hankintaviranomainen on tietoinen siitä, että talouden toimija on laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa veroja tai sosiaaliturvamaksuja, ja jos tämä on todettu tuomioistuimen tai hallinnollisessa päätöksessä, joka on lainvoimainen ja sitova talouden toimijan sijoittautumismaahan tai hankintaviranomaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

Lisäksi hankintaviranomaiset voivat sulkea talouden toimijan pois hankintamenettelystä tai jäsenvaltiot voivat vaatia sen poissulkemista, jos hankintaviranomainen voi asianmukaisesti osoittaa, että talouden toimija on laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa veroja tai sosiaaliturvamaksuja.

⁽²⁾ EYVL C 195, 25.6.1997, s. 1.

⁽³⁾ Neuvoston puitepäättös 2003/568/YOS, tehty 22 päivänä heinäkuuta 2003, lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla (EUVL L 192, 31.7.2003, s. 54).

⁽⁴⁾ EYVL C 316, 27.11.1995, s. 48.

⁽⁵⁾ Neuvoston puitepäättös 2002/475/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, terrorismin torjumisesta (EUVL L 164, 22.6.2002, s. 3).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/60/EY, annettu 26 päivänä lokakuuta 2005, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoituksiin sekä terrorismin rahoitukseen (EUVL L 309, 25.11.2005, s. 15).

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/36/EU, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta ja neuvoston puitepäättöksen 2002/629/YOS korvaamisesta (EUVL L 101, 15.4.2011, s. 1).

Tätä kohtaa ei enää sovelleta, kun talouden toimija on täyttänyt velvollisuutensa maksamalla asiaankuuluvat verot tai sosiaaliturvamaksut taikka sopinut sitovasta järjestelystä niiden maksamista varten, tapauksen mukaan kaikki kertyneet korot ja sakot mukaan lukien.

3. Poikkeuksellisesti jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksesta 1 ja 2 kohdassa säädettyyn pakolliseen poissulkemiseen yleistä etua koskevista pakottavista syistä, kuten kansanterveyden tai ympäristösuojelun vuoksi.

Jäsenvaltiot voivat myös säätää poikkeuksesta 2 kohdassa säädettyyn pakolliseen poissulkemiseen, jos poissulkeminen olisi selvästi kohtuutonta, erityisesti jos maksamatta on vain vähäisiä määriä veroja tai sosiaaliturvamaksuja, tai jos talouden toimijalle ilmoitettiin verojen tai sosiaaliturvamaksujen laiminlyönnin vuoksi maksamatta oleva täsmällinen määrä sellaisena ajankohdana, ettei tällä ollut mahdollisuutta toteuttaa 2 kohdan kolmannessa alakohdassa säädettyjä toimenpiteitä ennen osallistumishakemusten jättämiselle asetetun määräajan päättymistä tai, avoimissa menettelyissä, ennen tarjousten jättämisen määräajan päättymistä.

4. Hankintaviranomaiset voivat sulkea talouden toimijan pois hankintamenettelystä tai jäsenvaltiot voivat vaatia sen poissulkemista jossakin seuraavista tilanteista:

- a) hankintaviranomainen voi asianmukaisesti osoittaa 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sovellettavien velvoitteiden rikkomisen;
- b) talouden toimija on tehnyt konkurssin tai sen osalta on käynnistetty maksukyvyttömyys- tai likvidaatiomenettelyjä, sen varoja hallinnoi selvitysmies tai tuomioistuin, se on sopinut järjestelystä velkojien kanssa, sen liiketoiminta on keskeytetty tai se on muun vastaavan kansalliseen lainsäädäntöön ja kansallisiin määräyksiin perustuvan menettelyn alainen;
- c) hankintaviranomainen voi asianmukaisesti osoittaa, että talouden toimija on syyllistynyt ammatin harjoittamiseen liittyvään vakavaan virheeseen, joka kyseenalaistaa sen rehellisyyden;
- d) hankintaviranomaisella on riittävän uskottavaa näyttöä siitä, että talouden toimija on tehnyt muiden talouden toimijoiden kanssa sopimuksia, joilla pyritään vääristämään kilpailua;
- e) edellä 24 artiklassa tarkoitettua eturistiriitaa ei voida tehokkaasti poistaa muilla vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä;

f) kilpailun vääristymää, joka on seurausta 41 artiklassa tarkoitettua talouden toimijoiden osallistumisesta hankintamenettelyn valmisteluun, ei voida poistaa muilla vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä;

g) talouden toimijan toiminnassa on esiintynyt merkittäviä tai toistuvia puutteita aikaisemman hankintasopimuksen, hankintayksikön kanssa tehdyn aikaisemman sopimuksen tai aikaisemman käyttöoikeussopimuksen jonkin keskeisen vaatimuksen toteuttamisessa ja ne ovat johtaneet kyseisen aikaisemman sopimuksen ennenaikaiseen irtisanomiseen, vahingonkorvauksiin tai muihin vastaaviin rangaistuksiin;

h) talouden toimija on vakavalla tavalla syyllistynyt väärin tietojen antamiseen toimittaessaan vaaditut tiedot sen tarkistamiseksi, että poissulkemisperusteita ei ole tai että valintaperusteet täyttyvät, se on salannut tällaisia tietoja tai jättänyt toimittamatta 59 artiklan nojalla vaaditut täydentävät asiakirjat; tai

i) talouden toimija on pyrkinyt vaikuttamaan epäasianmukaisesti hankintaviranomaisen päätöksentekomenettelyyn, saamaan luottamuksellisia tietoja, joiden avulla se voi saada perusteettomia etuja hankintamenettelyssä, tai tarkoituksellisesti antamaan harhaanjohtavia tietoja, jotka voivat vaikuttaa olennaisesti poissulkemista, valintaa ja hankintasopimuksen tekoa koskeviin päätöksiin.

Sen estämättä, mitä ensimmäisen alakohdan b alakohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat vaatia tai ne voivat antaa mahdollisuuden siihen, että hankintaviranomainen ei sulje jossain b alakohdassa tarkoitetuista tilanteista olevaa talouden toimijaa pois hankintamenettelystä, jos hankintaviranomainen on todennut, että asianomainen talouden toimija pystyy toteuttamaan hankintasopimuksen ottaen huomioon sovellettavat kansalliset säännöt ja toimenpiteet, jotka koskevat liiketoiminnan jatkamista b alakohdassa tarkoitetuissa tilanteissa.

5. Hankintaviranomaisten on missä tahansa menettelyn vaiheessa suljettava siitä pois talouden toimija, jos käy ilmi, että talouden toimija on joko ennen menettelyä tai sen aikana toteuttamiensa tai toteuttamatta jättämiensä toimien johdosta jossakin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa.

Missä tahansa menettelyn vaiheessa hankintaviranomaiset voivat sulkea siitä pois talouden toimijan tai jäsenvaltiot voivat vaatia sen poissulkemista, jos käy ilmi, että talouden toimija on joko ennen menettelyä tai sen aikana toteuttamiensa tai toteuttamatta jättämiensä toimien johdosta jossakin 4 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa.

6. Talouden toimija, joka on jossakin 1 ja 4 kohdassa tarkoitetuista tilanteista, voi esittää näyttöä, jonka perusteella talouden toimijan toteuttamat toimenpiteet ovat riittäviä osoittamaan sen luotettavuuden siitä huolimatta, että asianmukainen poissulkemisperuste on olemassa. Jos näyttö katsotaan riittäväksi, asianomaista talouden toimijaa ei saa sulkea pois hankintamenettelystä.

Tätä varten talouden toimijan on esitettävä näyttö siitä, että se on maksanut tai sitoutunut maksamaan korvauksen kaikista vahingoista, joita rangaistavasta teosta tai virheestä on aiheutunut, selvittänyt tosiasiat ja olosuhteet kattavasti toimimalla aktiivisesti yhteistyössä tutkintaviranomaisten kanssa ja toteuttanut konkreettiset tekniset sekä organisaatioon ja henkilöstöön liittyvät toimenpiteet, joilla voidaan tarkoituksenmukaisesti estää uudet rangaistavat teot tai virheet.

Talouden toimijoiden toteuttamat toimenpiteet on arvioitava ottaen huomioon rangaistavan teon tai rikkomuksen vakavuus ja niihin liittyvät erityiset olosuhteet. Jos toimenpiteitä pidetään riittämättöminä, talouden toimijan on saatava kyseisen päätöksen perustelut.

Talouden toimijalla, joka on lainvoimaisella tuomiolla suljettu pois hankintamenettelyistä tai käyttöoikeussopimuksen tekemennettelyistä, ei saa olla oikeutta käyttää tämän kohdan mukaista mahdollisuutta kyseisestä tuomiosta johtuvan poissulkemisen keston aikana jäsenvaltioissa, joissa tuomio on lainvoimainen.

7. Jäsenvaltioiden on vahvistettava lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla ja unionin oikeus huomioon ottaen edellytykset, joiden mukaan tätä artiklaa sovelletaan. Niiden on erityisesti määriteltävä poissulkemisen enimmäiskesto siinä tapauksessa, että talouden toimija ei toteuta 6 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä luotettavuutensa osoittamiseksi. Jos poissulkemisen kesto ei ole vahvistettu lainvoimaisella tuomiolla, se ei saa olla pidempi kuin viisi vuotta lainvoimaisen tuomion antamisesta 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ja kolme vuotta asiaankuuluvasta tapahtumasta 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

58 artikla

Valintaperusteet

1. Valintaperusteet voivat liittyä

- a) kelpoisuuteen harjoittaa ammattitoimintaa;
- b) taloudelliseen ja rahoitukselliseen tilanteeseen;
- c) tekniseen ja ammatilliseen pätevyyteen.

Hankintaviranomaiset voivat asettaa talouden toimijoille osallistumisvaatimuksiksi ainoastaan 2, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja perusteita. Niiden on rajoitettava vaatimukset ainoastaan niihin, joilla voidaan asianmukaisesti varmistaa, että ehdokas tai tarjoaja on oikeustoimikelpoinen ja että hänellä on riittävät rahoitusta koskevat voimavarat sekä tekniset ja ammatilliset valmiudet toteuttaa tehtävänä oleva hankintasopimus. Kaikkien vaatimusten on liityttävä hankinnan kohteeseen ja oltava oikeassa suhteessa siihen.

2. Ammattitoiminnan harjoittamiskelpoisuuden osalta hankintaviranomaiset voivat vaatia, että talouden toimijat on merkitty johonkin niiden sijoittautumisjäsenvaltiossa pidettävään ammatti- tai kaupparekisteriin liitteessä XI kuvatun mukaisesti tai että ne täyttävät kaikki muut mainitussa liitteessä vahvistetut vaatimukset.

Jos talouden toimijoilla on palveluja koskevissa hankintamenettelyissä oltava erityinen lupa tai jos niiden on oltava tietyn organisaation jäseniä voidakseen suorittaa kyseistä palvelua alkuperämaassaan, hankintaviranomainen voi vaatia niitä osoittamaan, että niillä on kyseinen lupa tai jäsenyyss.

3. Taloudellisen ja rahoituksellisen tilanteen osalta hankintaviranomaiset voivat asettaa vaatimuksia, joilla varmistetaan, että talouden toimijoilla on hankintasopimuksen toteuttamiseen tarvittavat taloudelliset ja rahoitusta koskevat voimavarat. Tätä varten hankintaviranomaiset voivat vaatia erityisesti, että talouden toimijoilla on tietty vuotuinen vähimmäisliikevaihto, johon kuuluu tietty vähimmäisliikevaihto hankintasopimuksen kattamalla alalla. Lisäksi hankintaviranomaiset voivat vaatia, että talouden toimijat esittävät tiedot tilinpäätöksestään, josta käy ilmi esimerkiksi varojen ja velkojen väliset suhteet. Ne voivat vaatia myös asianmukaista ammatinharjoittajan vastuuvakuutuksen tasoa.

Talouden toimijoilta vaadittava vuotuinen vähimmäisliikevaihto saa olla enintään kaksi kertaa hankintasopimuksen ennakoidun arvon suuruinen, paitsi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, kuten niissä, jotka liittyvät tietyille rakennusurakoille, palveluille ja tavaroille ominaisiin erityisriskeihin. Hankintaviranomaisen on mainittava tällaista vaatimusta koskevat pääasialliset syyt hankinta-asiakirjoissa tai 84 artiklassa tarkoitettussa erillisessä selvityksessä.

Esimerkiksi varojen ja velkojen välinen suhde voidaan ottaa tarkasteluun, jos hankintaviranomainen määrittelee hankinta-asiakirjoissa tällaista tarkastelua koskevat menetelmät ja perusteet. Näiden menetelmien ja perusteiden on oltava avoimet, puolueettomat ja syrjimättömät.

Jos hankintasopimus on jaettu osiin, tätä artiklaa sovelletaan kuhunkin erilliseen osaan. Hankintaviranomainen voi kuitenkin asettaa talouden toimijoilta vaadittavan vuotuisen vähimmäisliikevaihdon niin, että se viittaa osien ryhmiin sellaisessa tapauksessa, että valitun tarjoajan kanssa tehdään hankintasopimus useista samanaikaisesti toteutettavista osista.

Jos puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset tehdään uudelleenkilpailuttamisen jälkeen, tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua vuotuista vähimmäisliikevaihtoa koskeva vaatimus on laskettava samanaikaisesti toteutettavien hankintasopimusten oletetun enimmäissuuruuden perusteella tai, jos tätä ei tiedetä, puitejärjestelyn ennakoidun arvon perusteella. Dynaamisten hankintajärjestelmien tapauksessa toisessa alakohdassa tarkoitettua vuotuista vähimmäisliikevaihtoa koskeva vaatimus on laskettava kyseisessä järjestelmässä tehtävien erityisten sopimusten oletetun enimmäissuuruuden perusteella.

4. Teknisen ja ammatillisen pätevyyden osalta hankintaviranomaiset voivat asettaa vaatimuksia, joilla varmistetaan, että talouden toimijoilla on tarvittavat henkilöstö- ja tekniset voimavarat ja kokemusta hankintasopimuksen toteuttamiseksi asianmukaisia laatuvaatimuksia noudattaen.

Hankintaviranomaiset voivat vaatia erityisesti, että talouden toimijoilla on riittävästi kokemusta, mikä on osoitettava viittamalla tarpeen mukaan aikaisemmin toteutettuihin sopimuksiin. Hankintaviranomainen voi olettaa, että talouden toimijalla ei ole vaadittua ammatillista pätevyyttä, jos hankintaviranomainen on todennut, että talouden toimijalla on eturistiriitoja, jotka voivat vaikuttaa kielteisesti hankintasopimuksen toteuttamiseen.

Hankintamenettelyissä, joiden kohteena on kokoonpano- tai asennustoimia edellyttäviä tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita, talouden toimijoiden ammatillinen pätevyys palvelujen suorittamiseksi taikka asennustöiden tai rakennusurakan toteuttamiseksi voidaan arvioida niiden ammattitaidon, tehokkuuden, kokemuksen ja luotettavuuden osalta.

5. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava vaaditut osallistumisperusteet, jotka voidaan hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä ilmaista suorituskyvyn vähimmäisvaatimuksina ja asianmukaisena näyttönä niiden täyttymisestä.

59 artikla

Yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja

1. Osallistumishakemuksia tai tarjouksia jätettäessä hankintaviranomaisten on hyväksyttävä yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja, jossa on päivitetty oma lausunto viranomaisten tai kolmansien osapuolten antamia todistuksia korvaavaksi alustavaksi näytöksi, jolla vahvistetaan, että asiaankuuluva talouden toimija täyttää seuraavat ehdot:

- a) mikään 57 artiklassa tarkoitetuista tilanteista, joissa talouden toimijat joko hylätään tai voidaan hylätä, ei koske sitä;
- b) se täyttää 58 artiklan mukaiset asiaankuuluvat valintaperusteet;
- c) jos 64 artiklaa sovelletaan, se täyttää 65 artiklan mukaiset objektiiviset säännöt ja perusteet.

Jos talouden toimija käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja 63 artiklan nojalla, yhteisessä eurooppalaisessa hankinta-asiakirjassa on oltava tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tiedot myös tällaisten yksiköiden osalta.

Yhteisessä eurooppalaisessa hankinta-asiakirjassa on esitettävä talouden toimijan vakuutus, että tiettyä poissulkemisperustetta

ei ole ja/tai että asiaankuuluva valintaperuste täyttyy, ja annettava hankintaviranomaisen vaatimat asiaankuuluvat tiedot. Lisäksi yhteisessä eurooppalaisessa hankinta-asiakirjassa on ilmoitettava, mikä viranomainen tai kolmas osapuoli vastaa täydentävien asiakirjojen laatimisesta, ja vakuutettava, että talouden toimija kykenee pyydettyä toimittamaan viipymättä kyseiset täydentävät asiakirjat.

Jos hankintaviranomainen voi saada täydentävät asiakirjat suoraan 5 kohdassa tarkoitettusta tietokannasta, yhteisessä eurooppalaisessa hankinta-asiakirjassa on oltava myös tähän tarvittavat tiedot, kuten tietokannan internetosoite, mahdolliset tunnistetiedot ja tapauksen mukaan tarvittava ilmoitus suostumuksesta.

Talouden toimijat voivat käyttää uudelleen yhteistä eurooppalaista hankinta-asiakirjaa, jota on jo käytetty aiemmassa hankintamenettelyssä, edellyttäen, että ne vahvistavat, että sen sisältämät tiedot ovat edelleen asianmukaisia.

2. Yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja on laadittava käyttäen vakiolomaketta. Komissio vahvistaa tämän vakiolomakkeen täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 89 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

Yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja annetaan yksinomaan sähköisenä.

3. Sen estämättä, mitä 92 artiklassa säädetään, komissio tarkastelee yhteisen eurooppalaisen hankinta-asiakirjan käytännön soveltamista ottaen huomioon jäsenvaltioiden tietokantojen teknisen kehityksen ja antaa siitä kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2017.

Tarvittaessa komissio tekee ehdotuksia ratkaisuksi, joilla pyritään optimoimaan rajat ylittävää pääsyä tällaisiin tietokantoihin sekä sertifikaattien ja todistusten käyttöä sisämarkkinoilla.

4. Hankintaviranomainen voi milloin tahansa menettelyn aikana pyytää tarjoajia ja ehdokkaita toimittamaan kaikki täydentävät asiakirjat tai osan niistä, jos tämä on tarpeen menettelyn asianmukaisen kulun varmistamiseksi.

Ennen hankintasopimuksen tekemistä hankintaviranomaisen on vaadittava tarjoajaa, jonka kanssa se on päättänyt tehdä hankintasopimuksen, lukuun ottamatta puitejärjestelyihin perustuvia hankintasopimuksia, jotka tehdään 33 artiklan 3 kohdan tai 4 kohdan a alakohdan mukaisesti, toimittamaan 60 artiklan ja tapauksen mukaan 62 artiklan mukaiset ajan tasalla olevat täydentävät asiakirjat. Hankintaviranomainen voi pyytää talouden toimijoita täydentämään tai selventämään 60 ja 62 artiklan nojalla saatuja todistuksia.

5. Sen estämättä, mitä 4 kohdassa säädetään, talouden toimijoita ei saa vaatia toimittamaan täydentäviä asiakirjoja eikä muuta asiakirjanäyttöä, jos ja siinä määrin kuin hankintaviranomaisella on mahdollisuus saada todistukset tai asiaankuuluvat tiedot suoraan käyttämällä missä tahansa jäsenvaltiossa olevaa maksutonta kansallista tietokantaa, esimerkiksi kansallista hankintarekisteriä, virtuaalista yritysasiakirja-aineistoa, sähköistä asiakirjojen tallennusjärjestelmää tai esikarsintajärjestelmää.

Sen estämättä, mitä 4 kohdassa säädetään, talouden toimijoita ei saa vaatia toimittamaan täydentäviä asiakirjoja, jos hankintaviranomaisella, joka on tehnyt hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn, on kyseiset asiakirjat jo hallussaan.

Ensimmäisen alakohdan soveltamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että talouden toimijoiden asiaankuuluvia tietoja sisältävät tietokannat, joita niiden hankintaviranomaiset voivat käyttää, ovat samoin edellytyksin myös muiden jäsenvaltioiden hankintaviranomaisten käytettävissä.

6. Jäsenvaltiot voivat asettaa e-Certis-järjestelmässä saataville täydellisen ajan tasalla olevan luettelon talouden toimijoiden asiaankuuluvia tietoja sisältävistä tietokannoista, joita muiden jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset voivat käyttää. Jäsenvaltioiden on pyynnöstä toimitettava muille jäsenvaltioille kaikki tässä artiklassa tarkoitettuihin tietokantoihin liittyvät tiedot.

60 artikla

Todistuskeinot

1. Hankintaviranomaiset voivat vaatia tämän artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa sekä liitteessä XII tarkoitettuja todistuksia, lausuntoja ja muita todistuskeinoja näytöksi siitä, että 57 artiklan mukaisia poissulkemisperusteita ei ole ja että valintaperusteet täyttyvät 58 artiklan mukaisesti.

Hankintaviranomaiset eivät saa vaatia muita kuin tässä artiklassa ja 62 artiklassa tarkoitettuja todistuskeinoja. Talouden toimijat voivat 63 artiklan osalta turvautua mihin tahansa näyttöön, jolla ne todistavat hankintaviranomaiselle, että niillä on käytössään tarvittavat voimavarat.

2. Hankintaviranomaisten on hyväksyttävä seuraavat riittävässä näyttönä siitä, ettei mikään 57 artiklassa eritellyistä tapauksista koske talouden toimijaa:

a) kyseisen artiklan 1 kohdan osalta ote tarkoituksenmukaisesta rekisteristä, kuten rikosrekisteristä, tai jollei sellaista ole, talouden toimijan alkuperäjäsenvaltion tai -maan taikka sen sijoittautumisjäsenvaltion tai -maan toimivaltaisen oikeus- tai hallintoviranomaisen antama vastaava asiakirja, josta käy ilmi, että talouden toimija täyttää kyseiset vaatimukset;

b) kyseisen artiklan 2 kohdan ja 4 kohdan b alakohdan osalta asianomaisen jäsenvaltion tai maan toimivaltaisen viranomaisen antama todistus.

Jos kyseinen jäsenvaltio tai maa ei anna tällaisia asiakirjoja tai todistuksia tai jos ne eivät kata kaikkia 57 artiklan 1 ja 2 kohdassa sekä 4 kohdan b alakohdassa mainittuja tapauksia, ne voidaan korvata valahehtoisella ilmoituksella tai, jos vala ei ole käytössä kyseisessä jäsenvaltiossa tai maassa, vakuutuksella vahvistetulla ilmoituksella, jonka asianomainen henkilö antaa talouden toimijan alkuperäjäsenvaltion tai -maan taikka sen sijoittautumisjäsenvaltion tai -maan toimivaltaiselle oikeus- tai hallintoviranomaiselle, notaarille tai pätevälle ammattialan yhteisölle.

Jäsenvaltion on tapauksen mukaan annettava virallinen ilmoitus, jossa todetaan, että tässä kohdassa tarkoitettuja asiakirjoja tai todistuksia ei anneta tai että ne eivät kata kaikkia 57 artiklan 1 ja 2 kohdassa sekä 4 kohdan b alakohdassa mainittuja tapauksia. Kyseiset viralliset ilmoitukset on annettava saataville 61 artiklassa tarkoitettussa sähköisessä todistushakemistossa (e-Certis).

3. Näyttö talouden toimijan taloudellisesta tilanteesta ja rahoitusasemasta voidaan yleensä antaa yhdellä tai useammalla liitteessä XII olevassa I osassa luetellulla asiakirjalla.

Jos talouden toimija ei hyväksyttävästä syystä voi toimittaa hankintaviranomaiselle sen pyytämiä asiakirjoja, se saa osoittaa taloudellisen tilanteensa ja rahoitusasemansa jollakin muulla hankintaviranomaisen hyväksymällä asiakirjalla.

4. Talouden toimijoiden teknisestä pätevyydestä voidaan antaa näyttö yhdellä tai useammalla liitteessä XII olevassa II osassa luetelluista tavoista rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen luonteeseen, määrään tai laajuuden ja käyttötarkoituksen mukaan.

5. Jäsenvaltioiden on pyynnöstä annettava muiden jäsenvaltioiden käyttöön kaikki 57 artiklassa lueteltuihin poissulkemisperusteisiin, ammattitoiminnan harjoittamiskelpoisuuteen ja 58 artiklassa tarkoitettuihin tarjoajien rahoituksellisiin ja teknisiin valmiuksiin liittyvät tiedot sekä tässä artiklassa tarkoitettuihin todistuskeinoihin liittyvät tiedot.

61 artikla

Sähköinen todistushakemisto (e-Certis)

1. Rajatylittävän kilpailuttamisen helpottamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että komission perustamaan e-Certis-järjestelmään syötetyt tiedot todistuksista ja muunlaisesta asiakirjanäytöstä pidetään jatkuvasti ajan tasalla.

2. Hankintaviranomaisten on käytettävä e-Certis-järjestelmää, ja niiden on vaadittava ensisijaisesti e-Certis-järjestelmään kuuluvia todistuksia ja muunlaista asiakirjanäyttöä.

3. Komissio asettaa e-Certis-järjestelmässä saataville yhteisen eurooppalaisen hankinta-asiakirjan kaikki kielitoisinnot.

62 artikla

Laadunvarmistusstandardit ja ympäristöasioiden hallintaa koskevat standardit

1. Jos hankintaviranomaiset vaativat esitettäväksi riippumattomien laitosten antamia todistuksia siitä, että talouden toimija täyttää tiettyjen laadunvarmistusstandardien vaatimukset, mukaan lukien esteettömyys vammaisille henkilöille, niiden on viitattava alan eurooppalaisiin standardisarjoihin perustuviin laadunvarmistusjärjestelmiin, jotka tunnustetut laitokset ovat sertifioineet. Hankintaviranomaisten on tunnustettava muissa jäsenvaltioissa sijaitsevien laitosten antamat vastaavat sertifikaatit. Niiden on myös hyväksyttävä muu näyttö vastaavien laadunvarmistustoimenpiteiden toteuttamisesta, jos asianomaisen talouden toimijan ei ollut mahdollista saada tällaisia todistuksia asetettujen määräaikojen kuluessa syistä, jotka eivät johdu kyseisestä talouden toimijasta, edellyttäen, että talouden toimija todistaa, että ehdotetut laadunvarmistustoimenpiteet täyttävät vaaditut laadunvarmistusstandardien vaatimukset.

2. Jos hankintaviranomaiset vaativat esitettäväksi riippumattomien laitosten antamia todistuksia siitä, että talouden toimija täyttää tiettyjen ympäristöasioiden hallintaa koskevien järjestelmien tai standardien vaatimukset, niiden on viitattava unionin ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS) tai muihin asetuksen (EY) N:o 1221/2009 45 artiklan mukaisesti tunnustettuihin ympäristöjärjestelmiin taikka alan eurooppalaiseen tai kansainvälisiin standardeihin perustuviin muihin ympäristöasioiden hallintaa koskeviin standardeihin, jotka tunnustetut laitokset ovat sertifioineet. Hankintaviranomaisten on tunnustettava muissa jäsenvaltioissa sijaitsevien laitosten antamat vastaavat sertifikaatit.

Jos talouden toimijan ei ollut todistettavasti mahdollista saada tällaisia todistuksia tai ei ole mahdollista saada niitä asetettujen määräaikojen kuluessa syistä, jotka eivät johdu kyseisestä talouden toimijasta, hankintaviranomaisen on hyväksyttävä myös muu näyttö ympäristöasioiden hallintatoimenpiteiden toteuttamisesta edellyttäen, että talouden toimija todistaa, että nämä toimenpiteet vastaavat sovellettavassa ympäristöasioiden hallintajärjestelmässä tai -standardissa vaadittuja toimenpiteitä.

3. Jäsenvaltioiden on asetettava pyydettyä 86 artiklan mukaisesti muiden jäsenvaltioiden saataville tiedot, jotka liittyvät asiakirjoihin, jotka on esitetty osoituksena 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen laatu- ja ympäristöstandardien noudattamisesta.

63 artikla

Muiden yksiköiden voimavarojen hyväksi käyttäminen

1. Niiden perusteiden osalta, jotka liittyvät 58 artiklan 3 kohdan mukaisesti vahvistettuun taloudelliseen tilanteeseen ja rahoitusasemaan ja 58 artiklan 4 kohdan mukaisesti vahvistettuun tekniseen ja ammatilliseen pätevyys, talouden toimija voi tarkoituksenmukaisissa tapauksissa yksittäistä sopimusta varten käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja riippumatta sen ja näiden yksiköiden välisten yhteyksien oikeudellisesta luonteesta. Niiden perusteiden osalta, jotka liittyvät liitteessä XII olevan II osan f alakohdassa vahvistettuun koulutukseen ja

ammatilliseen pätevyys tai asiaankuuluvaan ammatilliseen kokemukseen, talouden toimijat voivat kuitenkin käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja vain, jos kyseiset yksiköt suorittavat rakennusurakoita tai palveluja, joissa tällaisia voimavaroja vaaditaan. Jos talouden toimija haluaa käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja, sen on osoitettava hankintaviranomaiselle, että sillä on käytettävissään tarvittavat voimavarat, esittämällä esimerkiksi näiden yksiköiden asiasta antama sitoumus.

Hankintaviranomaisen on 59, 60 ja 61 artiklan mukaisesti tarkistettava, täyttävätkö yksiköt, joiden voimavaroja talouden toimija aikoo käyttää, asiaankuuluvat valintaperusteet, ja onko olemassa perusteita 57 artiklan mukaiselle poissulkemiselle. Hankintaviranomaisen on vaadittava, että talouden toimija korvaa yksikön, joka ei täytä asiaankuuluvia valintaperusteita tai jonka osalta on olemassa pakollisia poissulkemisperusteita. Hankintaviranomainen voi vaatia tai jäsenvaltio voi vaatia sitä vaatimaan, että talouden toimija korvaa yksikön, jonka osalta on olemassa muita kuin pakollisia poissulkemisperusteita.

Jos talouden toimija käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja taloudellista tilannetta ja rahoitusasemaa koskevien perusteiden täyttämiseksi, hankintaviranomainen voi vaatia, että talouden toimija ja kyseiset muut yksiköt ovat yhdessä vastuussa hankintasopimuksen toteuttamisesta.

Edellä 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu talouden toimijoiden ryhmittymä voi samoin edellytyksin käyttää hyväksi ryhmittymään osallistuvien toimijoiden tai muiden yksiköiden voimavaroja.

2. Kun kyse on rakennusurakka- ja palveluhankintasopimuksista sekä tavarahankintasopimuksiin liittyvistä kokoamis- tai asennustöistä, hankintaviranomaiset voivat vaatia, että tarjoaja itse toteuttaa tietyt kriittiset tehtävät tai, jos tarjoajina on 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu talouden toimijoiden ryhmittymä, joku ryhmittymään osallistuvista toimijoista toteuttaa kyseiset kriittiset tehtävät.

64 artikla

Hyväksytyjen talouden toimijoiden viralliset luettelot ja yksityis- tai julkisoikeudellisten laitosten suorittama varmentaminen

1. Jäsenvaltiot voivat laatia tai ylläpitää joko virallisia luetteloita hyväksytyistä urakoitsijoista, tavarantoimittajista tai palveluntarjoajista tai säätää liitteessä VII tarkoitettut eurooppalaiset sertifiointistandardit täyttävien sertifiointielinten antamista todistuksista.

Niiden on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille sertifiointielimen tai virallisista luetteloista vastaavan elimen osoite, johon hakemukset on lähetettävä.

2. Jäsenvaltioiden on mukautettava 1 kohdassa tarkoitettuihin virallisiin luetteloihin merkitsemistä koskevat ehdot sekä sertifiointielinten todistusten antamisen ehdot tämän alajakson säännöksiin.

Jäsenvaltioiden on myös mukautettava ehdot 63 artiklan säännöksiin niiden luetteloihin merkitsemistä koskevien hakemusten osalta, joiden esittäjinä ovat talouden toimijat kuuluvat konserniin ja käyttävät konsernin muiden yhtiöiden niiden käyttöön asettamia voimavaroja. Kyseisten toimijoiden on tällaisissa tapauksissa osoitettava virallisen luettelon laativalle viranomaiselle, että kyseiset voimavarat ovat niiden käytettävissä viralliseen luetteloon merkitsemistä koskevan todistuksen koko voimassaolon ajan ja että kyseiset yhtiöt täyttävät koko tämän voimassaoloajan laadulliset valintavaatimukset, joiden perusteella toimijat on merkitty luetteloon tai joiden perusteella niille on annettu todistus.

3. Virallisiin luetteloihin merkityt talouden toimijat tai talouden toimijat, joilla on todistus, voivat kunkin hankintasopimuksen osalta toimittaa hankintaviranomaiselle toimivaltaisen viranomaisen tai toimivaltaisen sertifiointielimen antaman todistuksen luetteloon merkitsemisestä.

Todistuksissa on mainittava asiakirjat, joiden perusteella talouden toimijat on merkitty viralliseen luetteloon, sekä luokka, johon ne on luettelossa sijoitettu.

4. Toimivaltaisten elinten varmentama merkitseminen virallisiin luetteloihin tai sertifiointielimen antama todistus katsotaan osoitukseksi soveltuvuudesta virallista luetteloa tai todistusta koskevien laadullisten valintavaatimusten osalta.

5. Virallisiin luetteloihin tehdyn merkinnän tai todistuksen mukaisia tietoja ei saa perusteetta kyseenalaistaa. Talouden toimijalta voidaan kunkin hankintasopimuksen tekemisen yhteydessä vaatia lisätodistus sosiaaliturvamaksujen ja verojen maksamisesta.

Muiden jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset saavat soveltaa 3 kohtaa ja tämän kohdan ensimmäistä alakohtaa ainoastaan niihin talouden toimijoihin, jotka ovat sijoittautuneet virallista luetteloa pitävään jäsenvaltioon.

6. Virallista luetteloa tai todistusta koskevien laadullisten valintaperusteiden näyttövaatimusten on oltava 60 artiklan ja tarvittaessa 62 artiklan mukaisia. Kun muista jäsenvaltioista olevia talouden toimijoita merkitään viralliseen luetteloon tai niille annetaan todistus, niiltä ei saa vaatia muita kuin jäsenvaltion omilta talouden toimijoilta vaadittavia näyttöjä tai ilmoituksia.

Talouden toimijat voivat koska tahansa pyytää viralliseen luetteloon merkitsemistä tai todistuksen antamista. Niille on ilmoitettava virallista luetteloa pitävän viranomaisen tai toimivaltaisen sertifiointielimen päätöksestä kohtuullisessa ajassa.

7. Muiden jäsenvaltioiden talouden toimijoilta ei saa vaatia kyseistä luetteloon merkitsemistä tai todistusta edellytyksenä niiden osallistumiselle hankintasopimukseen. Hankintaviranomaisen on hyväksyttävä muissa jäsenvaltioissa olevien elinten antamat vastaavat todistukset. Niiden on myös hyväksyttävä muu vastaava näyttö.

8. Jäsenvaltioiden on pyynnöstä annettava muiden jäsenvaltioiden käyttöön kaikki tiedot asiakirjoista, joita esitetään näyttönä siitä, että kyseinen talouden toimija täyttää hyväksytyt

talouden toimijoiden viralliseen luetteloon merkitsemisen edellytykset, tai siitä, että toisen jäsenvaltion talouden toimijoilla on vastaavat todistukset.

2 alajakso

Ehdokkaiden, tarjousten ja ratkaisujen määrän vähentäminen

65 artikla

Kilpailuun kutsuttavien muuten kelpuutettujen ehdokkaiden määrän vähentäminen

1. Rajoitetuissa menettelyissä, tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä, kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä ja innovaatiokumppanuuksissa hankintaviranomaiset voivat rajoittaa niiden valintaperusteet täyttävien ehdokkaiden määrää, joilta ne pyytävät tarjousta tai joita ne pyytävät osallistumaan kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn edellyttäen, että sopivia ehdokkaita on 2 kohdan mukainen vähimmäismäärä.

2. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä objektiiviset ja syrjimättömät perusteet tai säännöt, joita ne aikovat soveltaa, niiden ehdokkaiden vähimmäismäärää, joille ne aikovat esittää tarjous- tai neuvottelupyynnön, ja tapauksen mukaan ehdokkaiden enimmäismäärä.

Rajoitetussa menettelyssä ehdokkaiden vähimmäismäärän on oltava viisi. Tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä, kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä ja innovaatiokumppanuudessa ehdokkaiden vähimmäismäärän on oltava kolme. Joka tapauksessa niiden ehdokkaiden lukumäärän, joille esitetään tarjous- tai neuvottelupyynnö, on oltava riittävä, jotta varmistetaan todellinen kilpailu.

Hankintaviranomaisten on kutsuttava vähintään vähimmäismäärää vastaava määrä ehdokkaita. Jos valintaperusteet ja 58 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun vähimmäispätevyystason täyttävien ehdokkaiden määrä on kuitenkin alle vähimmäismäärän, hankintaviranomainen voi jatkaa menettelyä pyytämällä vaaditut edellytykset täyttävät ehdokkaat esittämään tarjouksen tai aloittamaan neuvottelut. Hankintaviranomainen ei saa ottaa samaan menettelyyn muita talouden toimijoita, jotka eivät ole esittäneet osallistumispyyntöä, eikä ehdokkaita, joilla ei ole vaadittuja edellytyksiä.

66 artikla

Tarjousten ja ratkaisujen määrän vähentäminen

Jos hankintaviranomaiset käyttävät 29 artiklan 6 kohdassa säädettyä mahdollisuutta rajoittaa neuvoteltavien tarjousten määrää tai 30 artiklan 4 kohdassa säädettyä mahdollisuutta rajoittaa neuvoteltavien ratkaisujen määrää, niiden on suoritettava rajoittaminen soveltamalla hankinta-asiakirjoissa ilmoittamiaan sopimuksen tekoperusteita. Viimeisessä vaiheessa tarjousten tai ratkaisujen määrän on mahdollistettava todellinen kilpailu siten, että tarjouksia, ratkaisuja tai vaatimukset täyttäviä ehdokkaita on riittävästi.

3 alajakso

Hankintasopimuksen tekeminen

67 artikla

Hankintasopimuksen tekoperusteet

1. Rajoittamatta tiettyjen tavaroiden hintoja tai tietyistä palveluista suoritettavia korvauksia koskevien kansallisten lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten soveltamista hankintaviranomaisten on käytettävä hankintasopimusten tekoperusteena kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen perustetta.

2. Hankintaviranomaisen kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritellään hinnan tai kustannusten perusteella käyttämällä kustannustehokkuusmallia, esimerkiksi elinkaarikustannuksia 68 artiklan mukaisesti, ja perusteisiin voi kuulua paras hinta-laatusuhde, joka on arvioitava kyseisen hankinnan kohteeseen liittyvien perusteiden mukaan, laadulliset, ympäristöön liittyvät ja/tai sosiaaliset näkökohdat mukaan lukien. Tällaisia perusteita voivat olla esimerkiksi

- a) laatu, joka kattaa tekniset ansiot, esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet, esteettömyyden, kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävän suunnittelun, yhteiskunnalliset, ympäristöön liittyvät ja innovatiiviset ominaisuudet sekä kaupankäynnin ja sen edellytykset;
- b) hankintasopimuksen toteutukseen osoitetun henkilöstön organisointi, pätevyys ja kokemus, jos osoitetun henkilöstön laadulla voi olla merkittävä vaikutus hankintasopimuksen toteuttamisen tasoon; tai
- c) huolto, tekninen tuki ja toimitusehdot, kuten toimituspäivä, toimitusmenettely sekä toimitus- tai toteutusaika.

Kustannustekijä voidaan esittää myös kiinteän hinnan tai kustannuksen muodossa, jolloin talouden toimijat kilpailevat sen perusteella ainoastaan laatuperusteista.

Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaiset eivät saa käyttää pelkästään hintaa tai kustannuksia hankintasopimuksen ainoana tekoperusteena, tai rajoittaa niiden käytön tiettyihin hankintaviranomaisten ryhmiin tai tiettyntyyppisiin hankintasopimuksiin.

3. Hankintasopimuksen tekoperusteiden on katsottava liittyvän hankinnan kohteeseen, jos ne liittyvät sopimuksen perusteella toimitettavaan rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin miltä tahansa osin ja missä tahansa niiden elinkaaren vaiheessa, mukaan lukien tekijät, jotka ovat osana

- a) kyseisten rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tiettyä tuotanto-, suorittamis- tai kaupankäyntiprosessia; tai
- b) tiettyä prosessia niiden elinkaaren jossakin muussa vaiheessa, silloinkin, kun kyseiset tekijät eivät kuulu niihin fyysisenä osana.

4. Hankintasopimuksen tekoperusteilla ei saa olla sellaista vaikutusta, että hankintaviranomaisella on rajoittamaton valinnanvapaus. Niillä on varmistettava todellisen kilpailun mahdollisuus ja niihin on liitettävä eritelmää, jotka mahdollistavat tarjoajien antamien tietojen tosiasiallisen tarkistamisen sen arvioimiseksi, miten hyvin tarjoukset täyttävät hankintasopimuksen tekoperusteet. Epäselvissä tapauksissa hankintaviranomaisten on tosiasiallisesti tarkistettava tarjoajien antamien tietojen ja näytön paikkansapitävyys.

5. Hankintaviranomaisen on täsmennettävä kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseksi valitsemansa kunkin perusteen suhteellinen painotus hankinta-asiakirjoissa, paitsi jos tämä määritetään yksinomaan hinnan perusteella.

Painotukset voidaan ilmaista ilmoittamalla asianmukainen kohtuullinen vaihteluväli.

Jos painotusta ei objektiivisista syistä voida määritellä, hankintaviranomaisen on ilmoitettava perusteet alenevassa tärkeysjärjestyksessä.

68 artikla

Elinkaarikustannukset

1. Elinkaarikustannuksiin lasketaan tarkoituksenmukaisessa määrin osa tai kaikki seuraavista kustannuksista tuotteen, palvelun tai rakennusurakan elinkaaren aikana:

- a) hankintaviranomaiselle tai muille käyttäjille aiheutuneet kustannukset, esimerkiksi
 - i) hankintakustannukset,
 - ii) käyttökustannukset, esimerkiksi energian ja muiden resurssien kulutus,
 - iii) huoltokustannukset,
 - iv) elinkaaren lopun kustannukset, kuten keräys- ja kierrätyskustannukset;
- b) ulkoisista ympäristövaikutuksista aiheutuvat kustannukset, jotka liittyvät tuotteeseen, palveluun tai rakennusurakkaan sen elinkaaren aikana, edellyttäen, että niiden rahallinen arvo voidaan määrittää ja tarkistaa; tällaisiin kustannuksiin voivat sisältyä kasvihuonekaasupäästöjen ja muiden epäpuhtauspäästöjen kustannukset sekä muut ilmastomuutoksen hillitsemisen kustannukset.

2. Jos hankintaviranomaiset arvioivat kustannukset käyttämällä elinkaarikustannusmallia, niiden on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa, mitkä tiedot tarjoajien on toimitettava ja mitä menetelmää hankintaviranomainen käyttää elinkaarikustannusten laskennassa kyseisten tietojen perusteella.

Ulkoisista ympäristövaikutuksista aiheutuvien kustannusten arviointimenetelmän on täytettävä kaikki seuraavat ehdot:

- a) se perustuu puolueettomasti todennettavissa oleviin ja syrjimättömiin perusteisiin. Erityisesti silloin, jos sitä ei ole laadittu sovellettavaksi toistuvasti tai jatkuvasti, se ei saa aiheuttomasti suosia tai saattaa epäedulliseen asemaan tiettyjä talouden toimijoita;
- b) se on kaikkien asianomaisten osapuolten saatavilla ja käytettävissä;
- c) vaadittavien tietojen toimittaminen ei vaadi kohtuuttomia ponnistuksia tavanomaista huolellisuutta noudattavilta talouden toimijoilta, mukaan lukien kolmansien maiden talouden toimijat, jotka ovat osapuolina GPA-sopimuksessa tai muissa kansainvälisissä sopimuksissa, jotka sitovat unionia.

3. Siinä tapauksessa, että jonkin yhteisen menetelmän käyttö elinkaarikustannusten laskemiseen on tehty pakolliseksi lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävällä unionin säädöksellä, kyseistä yhteistä menetelmää on sovellettava elinkaarikustannusten arviointiin.

Liitteessä XIII on luettelo tällaisista lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävistä säädöksistä ja tarvittaessa niitä täydentävistä delegoiduista säädöksistä. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti edellä mainitun luettelon päivittämiseksi silloin, kun luettelon päivittäminen on tarpeen yhteisen menetelmän pakolliseksi tekemisen uuden lainsäädännön antamisen tai voimassa olevien säädösten kumoamisen tai muuttamisen johdosta.

69 artikla

Poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset

1. Hankintaviranomaisen on vaadittava, että talouden toimijat antavat selvityksen tarjouksessa olevista hinnoista tai kustannuksista, jos tarjoukset vaikuttavat poikkeuksellisen alhaisilta rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin nähden.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut selvitykset voivat koskea erityisesti
 - a) valmistusmenetelmän, palvelun suorittamisen tai rakennusmenetelmän taloudellisia näkökohtia;
 - b) valittuja teknisiä ratkaisuja tai tarjoajan käytettävissä olevia poikkeuksellisen edullisia ehtoja tuotteiden toimittamiseksi tai palvelun suorittamiseksi taikka urakan toteuttamiseksi;
 - c) tarjottujen rakennusurakoiden, tuotteiden tai palvelujen omintakeisuutta;
 - d) 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden noudattamista;

e) 71 artiklassa tarkoitettujen velvoitteiden noudattamista;

f) tarjoajan mahdollisesti saamaa valtiontukea.

3. Hankintaviranomaisen on arvioitava annetut tiedot kuulemalla tarjoajaa. Se voi hylätä tarjouksen vain siinä tapauksessa, että toimitettu näyttö ei tyydyttävästi selitä tarjottujen hintojen tai kustannusten alhaista tasoa, kun otetaan huomioon 2 kohdassa tarkoitettut tekijät.

Hankintaviranomaisten on hylättävä tarjous, jos ne ovat todenneet, että tarjous on poikkeuksellisen alhainen, koska se ei ole 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sovellettavien velvoitteiden mukainen.

4. Jos hankintaviranomainen toteaa, että tarjous on poikkeuksellisen alhainen tarjoajan saaman valtiontuen takia, kyseinen tarjous voidaan hylätä pelkästään tästä syystä vasta tarjoajan kuulemisen jälkeen, jos tämä ei pysty hankintaviranomaisen vahvistamassa riittävässä määräajassa näyttämään toteen, että kyseinen tuki on SEUT 107 artiklassa tarkoitettua sisämarkkinoille soveltuva tukea. Jos hankintaviranomainen hylkää tarjouksen näissä olosuhteissa, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle.

5. Jäsenvaltioiden on hallinnollisen yhteistyön puitteissa asetettava pyynnöstä muiden jäsenvaltioiden saataville kaikki käytettävissä olevat 2 kohdassa lueteltujen seikkojen osalta esitetyt todisteita ja asiakirjoja koskevat tiedot, kuten lait, asetukset, yleisesti sovellettavat työehtosopimukset tai kansalliset tekniset standardit.

IV LUKU

Hankintasopimuksen toteuttaminen

70 artikla

Hankintasopimusten toteuttamisen ehdot

Hankintaviranomaiset voivat vahvistaa hankintasopimuksen toteuttamista koskevia erityisehtoja, jos ne liittyvät hankinnan kohteeseen 67 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla ja jos niistä ilmoitetaan tarjouskilpailukutsussa tai hankinta-asiakirjoissa. Näihin ehtoihin voi kuulua taloudellisia tai sosiaalisia taikka innovointiin, ympäristöön tai työllisyyteen liittyviä näkökohtia.

71 artikla

Alihankinta

1. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on velvollisuksiensa ja tehtäviensä mukaisesti varmistettava asianmukaisin toimin, että alihankkijat noudattavat 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita.

2. Hankintaviranomainen voi pyytää tai jäsenvaltio voi velvoittaa sen pyytämään hankinta-asiakirjoissa, että tarjoaja ilmoittaa tarjouksessaan, minkä osan hankintasopimuksesta tämä saatetaan antaa alihankintana kolmansille osapuolille, sekä ehdotetut alihankkijat.

3. Jäsenvaltiot voivat säätää, että alihankkijat voivat pyytää, kun hankintasopimuksen luonne sen sallii, hankintaviranomaisesta maksamaan niille suoraan tavarantoimituksista, palveluista tai rakennusurakoista, joita ne ovat toimittaneet talouden toimijalle, jonka kanssa hankintasopimus on tehty (pääsopimuskumppanille). Tällaisiin toimenpiteisiin voivat kuulua asianmukaiset mekaniemit, joilla pääsopimuskumppani voi vastustaa perusteettomia maksuja. Maksutapaa koskevat järjestelyt on vahvistettava hankinta-asiakirjoissa.

4. Edellä olevat 1–3 kohta eivät rajoita pääsopimuskumppanin vastuuta.

5. Rakennusurakkasopimusten ja sellaisten palvelujen osalta, jotka suoritetaan hankintaviranomaisen välittömässä valvonnassa olevissa tiloissa, hankintaviranomaisen on hankintasopimuksen tekemisen jälkeen ja viimeistään hankintasopimuksen toteuttaminen alkaessa vaadittava pääsopimuskumppania ilmoittamaan hankintaviranomaiselle tällaisiin rakennusurakoihin tai palveluihin osallistuvien alihankkijoidensa nimet, yhteystiedot ja lailliset edustajat, jos ne ovat kyseisenä ajankohtana tiedossa. Hankintaviranomaisen on vaadittava pääsopimuskumppania ilmoittamaan hankintaviranomaiselle kaikki muutokset näihin tietoihin hankintasopimuksen voimassaoloaikana sekä vaaditut tiedot mahdollisten uusien alihankkijoiden osalta, joita se ottaa myöhemmin mukaan tällaisiin rakennusurakoihin tai palveluihin.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat asettaa suoraan pääsopimuskumppanille veloitteen toimittaa vaaditut tiedot.

Vaadittuihin tietoihin on tämän artiklan 6 kohdan b alakohtaa sovellettaessa tarvittaessa liitettävä alihankkijoiden omat lausunnot, joista säädetään 59 artiklassa. Tämän artiklan 8 kohdan mukaisissa täytäntöönpanotoimenpiteissä voidaan säätää, että alihankkijoiden, jotka esitellään hankintasopimuksen tekemisen jälkeen, on oman lausunnon sijasta toimitettava todistukset ja muut täydentävät asiakirjat.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta tavarantoimittajiin.

Hankintaviranomaiset voivat laajentaa tai jäsenvaltiot voivat vaatia niitä laajentamaan ensimmäisessä alakohdassa säädetty velvoitteet esimerkiksi

- a) tavarahankintasopimukseen, muihin palveluhankintasopimukseen kuin niihin, jotka kattavat hankintaviranomaisen välittömässä valvonnassa olevissa tiloissa suoritettavat palvelut, taikka rakennusurakka- tai palveluhankintasopimukseen osallistuviin tavarantoimittajiin;
- b) pääsopimuskumppanin alihankkijoiden alihankkijoihin tai tähän pidemmälle alihankintaketjussa.

6. Edellä 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden rikkomisen välttämiseksi voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavanlaisia aiheellisia toimenpiteitä:

a) Jos jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään alihankkijoiden ja pääsopimuskumppanin yhteisvastuusta, asianomaisen jäsenvaltion on varmistettava, että asiaankuuluvia sääntöjä noudatetaan 18 artiklan 2 kohdassa vahvistettuja edellytyksiä noudattaen.

b) Hankintaviranomaiset voivat 59, 60 ja 61 artiklan mukaisesti tarkistaa tai jäsenvaltiot voivat vaatia niitä tarkistamaan, onko olemassa perusteita alihankkijoiden poissulkemiseksi 57 artiklan nojalla. Tällaisissa tapauksissa hankintaviranomaisen on vaadittava, että talouden toimija korvaa alihankkijan, jonka osalta tarkistuksessa on todettu pakollisia poissulkemisperusteita. Hankintaviranomainen voi vaatia tai jäsenvaltio voi vaatia sitä vaatimaan, että talouden toimija korvaa alihankkijan, jonka osalta tarkistuksessa on todettu muita kuin pakollisia poissulkemisperusteita.

7. Jäsenvaltiot voivat säätää kansallisessa lainsäädännössä tiukempia vastuusääntöjä tai alihankkijoille suoritettavia suoria maksuja koskevia sääntöjä esimerkiksi säätämällä alihankkijoille suoritettavista suorista maksuista ilman, että näiden pitäisi hakea tällaista suoraa maksua.

8. Jäsenvaltioiden, jotka ovat päättäneet säätää 3, 5 tai 6 kohdan mukaisista toimenpiteistä, on vahvistettava lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla ja unionin lainsäädäntö huomioon ottaen edellytykset kyseisten toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi. Näin menetellessään jäsenvaltiot voivat rajoittaa niiden sovellettavuutta, esimerkiksi tietäntyyppisten hankintasopimusten, hankintaviranomaisten tai talouden toimijoiden tiettyjen ryhmien tai tiettyjen määrien suhteen.

72 artikla

Hankintasopimusten muuttaminen niiden voimassaoloaikana

1. Hankintasopimuksia ja puitejärjestelyjä voidaan muuttaa ilman tämän direktiivin mukaista uutta hankintamenettelyä josakin seuraavista tapauksista:

- a) jos alkuperäisissä hankinta-asiakirjoissa on muutosten rahallisesta arvosta riippumatta niitä koskevat selkeät, täsmälliset ja yksiselitteiset tarkistuslausekkeet, jotka voivat olla hinnan-tarkistuslausekkeita, tai vaihtoehdot. Kyseisissä lausekkeissa on ilmoitettava mahdollisten muutosten tai vaihtoehtojen soveltamisala ja luonne sekä olosuhteet, joissa lausekkeita voidaan käyttää. Ne eivät saa koskea muutoksia tai vaihtoehtoja, jotka muuttaisivat hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn yleistä luonnetta;
- b) jos alkuperäisen sopimuskumppanin on tarpeen suorittaa lisätöitä tai -palveluja taikka ylimääräisiä tavarantoimituksia, jotka eivät sisällyneet alkuperäiseen hankintasopimukseen, ja jos sopimuskumppanin vaihtaminen

i) ei ole mahdollista taloudellisista tai teknisistä syistä, joita ovat muun muassa korvattavuus tai yhteentoimivuus olemassa olevien laitteiden, palvelujen tai laitteistojen kanssa, jotka on hankittu osana alkuperäistä hankintaa; ja

ii) aiheuttaisi merkittävää haittaa tai kustannusten olennaista päällekkäisyyttä hankintaviranomaiselle.

Hinta ei kuitenkaan saa nousta enemmän kuin 50 prosenttia alkuperäisen hankintasopimuksen arvosta. Jos muutoksia tehdään peräkkäin useampia, tätä rajoitusta on sovellettava kunkin muutoksen arvoon. Tällaisten peräkkäisten muutosten tavoitteena ei saa olla tämän direktiivin kiertäminen;

c) jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

i) muutoksen tarve johtuu olosuhteista, joita huolellinen hankintaviranomainen ei voinut ennakoita;

ii) muutos ei vaikuta hankintasopimuksen yleiseen luonteeseen;

iii) hinta ei nouse enempää kuin 50 prosenttia alkuperäisen hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn arvosta. Jos muutoksia tehdään peräkkäin useampia, tätä rajoitusta on sovellettava kunkin muutoksen arvoon. Tällaisten peräkkäisten muutosten tavoitteena ei saa olla tämän direktiivin kiertäminen;

d) jos sopimuskumppani, jonka kanssa hankintaviranomainen oli alun perin tehnyt hankintasopimuksen, korvataan uudella sopimuskumppanilla seuraavista syistä:

i) a alakohdan mukainen yksiselitteinen tarkistuslauseke tai vaihtoehto;

ii) alkuperäisen sopimuskumppanin asema siirtyy yhtiön rakenneuudistusjärjestelyjen, yritysostojen, sulautumisten ja määräysvallan muutosten tai maksukyvyttömyyden seurauksena kokonaan tai osittain toiselle talouden toimijalle, joka täyttää alun perin vahvistetut laadulliset valintaperusteet edellyttäen, ettei tästä aiheudu muita merkittäviä muutoksia hankintasopimukseen eikä tällä pyritä kiertämään tämän direktiivin soveltamista; tai

iii) hankintaviranomainen täyttää itse pääsopimuskumppanin velvoitteet alihankkijoitaan kohtaan, jos tästä mahdollisuudesta säädetään 71 artiklan mukaisesti kansallisessa lainsäädännössä;

e) jos muutokset eivät niiden arvosta riippumatta ole 4 kohdassa tarkoitettuja merkittäviä muutoksia.

Hankintaviranomaisten, jotka ovat muuttaneet hankintasopimusta tämän kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, on julkaistava *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* asiaa

koskeva ilmoitus. Tällaisessa ilmoituksessa on oltava liitteessä V olevassa G osassa esitetyt tiedot, ja se on julkaistava 51 artiklan mukaisesti.

2. Lisäksi ja tarvitsematta tarkistaa, täyttyvätkö 4 kohdan a–d alakohdassa asetetut edellytykset, hankintasopimuksia voidaan muuttaa ilman tämän direktiivin mukaista uutta hankintamenettelyä, jos muutoksen arvo on molempia seuraavia arvoja alempi:

i) 4 artiklassa vahvistetut kynnysarvot; ja

ii) 10 prosenttia alkuperäisen palvelu- tai tavarahankintasopimuksen arvosta ja 15 prosenttia alkuperäisen rakennusurakkasopimuksen arvosta.

Muutos ei saa kuitenkaan vaikuttaa hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn yleiseen luonteeseen. Jos muutoksia tehdään peräkkäin useampia, arvo arvioidaan peräkkäisten muutosten kumulatiivisen nettoarvon perusteella.

3. Edellä 2 kohdassa ja 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettun hinnan laskemista varten tarkistettu hinta on viitearvo, kun hankintasopimukseen sisältyy indeksilauseke.

4. Hankintasopimukseen tai puitejärjestelyyn sen voimassaoloaikana tehtyä muutosta pidetään 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuna merkittävänä muutoksena, jos hankintasopimus tai puitejärjestely on sen seurauksena luonteeltaan huomattavasti erilainen alun perin tehtyyn sopimukseen verrattuna. Rajoittamatta 1 ja 2 kohdan soveltamista, muutosta pidetään joka tapauksessa merkittävänä, jos yksi tai useampi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

a) muutoksella otetaan käyttöön ehtoja, jotka, jos ne olisivat alun perin kuuluneet hankintamenettelyyn, olisivat mahdollistaneet muiden kuin alun perin valittujen ehdokkaiden osallistumisen menettelyyn tai muun kuin alun perin hyväksytyn tarjouksen hyväksymisen tai jotka olisivat tuoneet hankintamenettelyyn lisää osallistujia;

b) hankintasopimuksesta tai puitejärjestelystä tulee muutoksen jälkeen taloudellisesti edullisempi sopimuskumppanille sellaisella tavalla, jota alkuperäisessä hankintasopimuksessa tai puitejärjestelyssä ei ollut määritetty;

c) muutos laajentaa hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn soveltamisalaa huomattavasti;

d) jos sopimuskumppani, jonka kanssa hankintaviranomainen oli alun perin tehnyt hankintasopimuksen, korvataan uudella sopimuskumppanilla muissa kuin 1 kohdan d alakohdassa säädettyissä tapauksissa.

5. Jos hankintamenettelyyn tai puitejärjestelyyn tehdään sen voimassaoloaikana muita kuin 1 ja 2 kohdassa säädettyjä muutoksia, vaaditaan tämän direktiivin mukaista uutta hankintamenettelyä.

73 artikla

Hankintasopimusten irtisanominen

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintaviranomaisilla on ainakin seuraavissa tilanteissa ja sovellettavan kansallisen lain-säädännön mukaisin edellytyksin mahdollisuus irtisanoa hankintasopimus sen voimassaoloaikana, jos

- a) hankintasopimukseen on tehty merkittävä muutos, joka olisi 72 artiklan nojalla edellyttänyt uutta hankintamenettelyä;
- b) sopimuskumppani on hankintasopimusta tehtäessä ollut jos-sakin 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista tilanteista, ja se olisi sen vuoksi pitänyt sulkea pois hankintamenettelystä;
- c) hankintasopimusta ei olisi pitänyt tehdä sopimuskumppanin kanssa, koska Euroopan unionin tuomioistuin on SEUT 258 artiklan mukaisessa menettelyssä todennut sen rikko-neen vakavasti perussopimusten ja tämän direktiivin mukai-sia velvoitteita.

III OSASTO

ERITYISET HANKINTAJÄRJESTELMÄT

I LUKU

Sosiaalipalvelut ja muut erityiset palvelut

74 artikla

Sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevien sopimusten tekeminen

Liitteessä XIV luetellut sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palve-luja koskevat hankintasopimukset on tehtävä tämän luvun sään-nösten mukaisesti, jos hankintasopimusten arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 4 artiklan d alakohdassa vahvistettu kynnys-arvo.

75 artikla

Ilmoitusten julkaiseminen

1. Kun hankintaviranomaiset aikovat tehdä hankintasopi-muksen 74 artiklassa tarkoitetuista palveluista, niiden on ilmoi-tettava aikomuksestaan jollakin seuraavista tavoista:

- a) hankintailmoituksella, jossa on oltava liitteessä V olevassa H osassa tarkoitettut tiedot 51 artiklassa tarkoitettujen vakiolo-makkeiden mukaisesti; tai
- b) ennakkoilmoituksella, joka on pidettävä julkaistuna pitkä- aikaisesti ja jossa on oltava liitteessä V olevassa I osassa tarkoitettut tiedot. Ennakkoilmoituksessa on viitattava nimen- omaan palvelutyyppeihin, jotka ovat tehtävien hankintasopi-musten kohteina. Siinä on ilmoitettava, että sopimukset teh-dään julkaisematta muita ilmoituksia, ja pyydettyä asiasta kiinnostuneita talouden toimijoita ilmaisemaan kiinnostuk-sensa kirjallisesti.

Ensimmäistä alakohtaa ei kuitenkaan sovelleta, jos neuvottelu-menettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, olisi voitu käyttää 32 ar-tiklan mukaisesti palveluhankintasopimuksen tekemiseen.

2. Hankintaviranomaisten, jotka ovat tehneet hankintasopi-muksen 74 artiklassa tarkoitetuista palveluista, on annettava hankintamenettelyn tulokset tiedoksi jälki-ilmoituksella, jossa on oltava liitteessä V olevassa J osassa tarkoitettut tiedot 51 ar-tiklassa tarkoitettujen vakiolomakkeiden mukaisesti. Ne voivat kuitenkin ilmoittaa tulokset yhteen koottuina neljännesvuosit-tain. Tässä tapauksessa niiden on lähetettävä nämä yhteen koo-tut ilmoitukset 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.

3. Komissio vahvistaa tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoi-tetut vakiolomakkeet täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytän-töönpanosäädökset hyväksytään 89 artiklan 2 kohdassa tarkoi-tettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

4. Tässä artiklassa tarkoitettut ilmoitukset on julkaistava 51 ar-tiklan mukaisesti.

76 artikla

Hankintasopimusten tekemisessä noudatettavat periaatteet

1. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön tämän luvun sovelta-misalaan kuuluvien hankintasopimusten tekemiseksi kansalliset säännöt, joilla varmistetaan, että hankintaviranomaiset noudat-tavat avoimuuden ja talouden toimijoiden yhdenvertaisen koh-telun periaatteita. Jäsenvaltiot voivat määritellä sovellettavat me-nettelysäännöt, kunhan kyseisissä säännöissä sallitaan hankinta-viranomaisten ottaa huomioon asianomaisten palvelujen erityis-piirteet.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintaviranomai-set voivat ottaa huomioon tarpeen varmistaa palvelujen laatu, jatkuvuus, esteettömyys, kohtuuhintaisuus, saatavuus ja katta-vuus, eri käyttäjäryhmien erityistarpeet, huono-osaiset ja heikos-sa asemassa olevat väestöryhmät mukaan luettuina, käyttäjien osallistuminen ja vaikutusvallan lisääminen sekä innovointi. Jä-senvaltiot voivat myös säätää, että palveluntarjoaja valitaan hin-ta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen perusteella ottaen huomi-oon sosiaalipalvelujen laatu- ja kestävyysperusteet.

77 artikla

Tiettyihin palveluihin varatut hankintasopimukset

1. Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaiset voivat varata organisaatioille oikeuden osallistua julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyihin yksinomaan sellaisten 74 artiklassa tarkoitettujen terveys- ja sosiaali- ja kulttuuripalve-lujen osalta, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, 85000000-9-85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4 ja 98133110-8.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun organisaation on täytettävä kaikki seuraavat edellytykset:

- a) sen tarkoituksena on suorittaa julkisen palvelun tehtäviä, jotka liittyvät 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tarjoamiseen;
 - b) voitot sijoitetaan uudelleen organisaation tarkoituksen saavuttamiseen. Voittojen jakamisen tai uudelleenjakamisen olisi perustuttava osallistaviin näkökohtiin;
 - c) sopimusta toteuttavan organisaation johto- tai omistusrakenteet perustuvat työntekijäomistukseen tai osallistaviin periaatteisiin, tai niissä edellytetään työntekijöiden, käyttäjien tai sidosryhmien aktiivista osallistumista; ja
 - d) asianomainen hankintaviranomainen ei ole tehnyt organisaation kanssa asianomaisia palveluja koskevaa hankintasopimusta tämän artiklan mukaisesti viimeisten kolmen vuoden aikana.
3. Hankintasopimus saa olla voimassa enintään kolme vuotta.
4. Tarjouskilpailukutsussa on oltava viittaus tähän artiklaan.
5. Sen estämättä, mitä 92 artiklassa säädetään, komissio arvioi tämän artiklan vaikutuksia ja antaa kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2019.

II LUKU

Suunnittelukilpailuihin sovellettavat säännöt

78 artikla

Soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan

- a) suunnittelukilpailuihin, jotka järjestetään palveluhankintasopimuksen tekemiseen johtavan menettelyn osana;
- b) suunnittelukilpailuihin, joissa osallistujat saavat palkintoja tai maksun suunnittelusta.

Tämän artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa 4 artiklassa tarkoitettu kynnysarvo lasketaan palveluhankintasopimuksen ennakoidun arvon perusteella ilman arvonlisäveroa mutta mahdolliset osallistujille jaettavat palkinnot tai suoritettavat maksut mukaan luettuina.

Tämän artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa kynnysarvoa sovelletaan palkintojen ja maksujen kokonaismäärään, mukaan lukien myöhemmin 32 artiklan 4

kohdan nojalla mahdollisesti tehtävän palveluhankintasopimuksen ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa, jos hankintaviranomainen on kilpailuilmoituksessa ilmoittanut aikovansa tehdä tällaisen sopimuksen.

79 artikla

Ilmoitukset

1. Hankintaviranomaisten, jotka aikovat järjestää suunnittelukilpailun, on julkaistava sitä koskeva ilmoitus.

Niiden on ilmoitettava suunnittelukilpailua koskevassa ilmoituksessa, aikovatko ne myöhemmin tehdä palveluhankintasopimuksen 32 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

2. Hankintaviranomaisten, jotka ovat järjestäneet suunnittelukilpailun, on lähetettävä ilmoitus kilpailun tuloksista 51 artiklan mukaisesti, ja niiden on pystyttävä osoittamaan, minä päivänä ilmoitukset on lähetetty.

Jos suunnittelukilpailun tuloksia koskevan tiedon julkaiseminen estäisi lain täytäntöönpanoa, olisi yleisen edun vastaista tai vaarantaisi tietyn julkisen tai yksityisen yrityksen oikeudet kaupalliset edut taikka voisi haitata palvelujen suorittajien välistä tervettä kilpailua, tällaista tietoa ei tarvitse julkaista.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut ilmoitukset on julkaistava 51 artiklan 2–6 kohdan ja 52 artiklan mukaisesti. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa ilmoituksessa on oltava liitteessä V olevassa E osassa esitetyt tiedot ja 2 kohdassa tarkoitettussa ilmoituksessa liitteessä V olevassa F osassa esitetyt tiedot vakio-lomakkeilla.

Komissio vahvistaa vakiolomakkeet täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 89 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvonantavaa menettelyä noudattaen.

80 artikla

Suunnittelukilpailujen järjestämistä ja osallistujien valintaa koskevat säännöt

1. Suunnittelukilpailuja järjestäessään hankintaviranomaisten on sovellettava menettelyjä, jotka on mukautettu I osaston ja tämän luvun säännöksiin.

2. Suunnittelukilpailuun osallistumista ei saa rajoittaa

a) jäsenvaltion alueeseen tai alueen osaan;

b) sillä perusteella, että sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa kilpailu järjestetään, osallistujien on oltava joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

3. Jos suunnittelukilpailun osallistujien määrä on rajoitettu, hankintaviranomaisten on vahvistettava selkeät ja syrjimättömät valintaperusteet. Osallistumaan kutsuttavien ehdokkaiden määrän on joka tapauksessa oltava riittävä todellisen kilpailun varmistamiseksi.

81 artikla

Valintalautakunnan kokoonpano

Valintalautakuntaan saa kuulua vain luonnollisia henkilöitä, jotka ovat riippumattomia suunnittelukilpailuun osallistujista. Jos suunnittelukilpailuun osallistujilta vaaditaan tiettyä ammatillista pätevyyttä, vähintään kolmasosalla valintalautakunnan jäsenistä on oltava kyseinen tai vastaava pätevyys.

82 artikla

Valintalautakunnan päätökset

1. Valintalautakunnan on tehtävä päätöksensä tai annettava lausuntonsa itsenäisesti.
2. Valintalautakunnan on tarkasteltava ehdokkaiden esittämiä suunnitelmia ja hankkeita nimettöminä ja yksinomaan kilpailuilmoituksessa esitetyin perustein.
3. Valintalautakunnan on merkittävä määrittelemänsä hankkeiden paremmuusjärjestys pöytäkirjaan, jonka sen jäsenet allekirjoittavat ja joka on laadittu kunkin hankkeen ansioiden perusteella, ja lisättävä siihen huomautuksensa ja mahdolliset selvittämistä vaativat seikat.
4. Nimettömyyttä on noudatettava siihen asti, kun valintalautakunta on antanut lausuntonsa tai tehnyt päätöksensä.
5. Ehdokkaita voidaan tarvittaessa pyytää vastaamaan valintalautakunnan pöytäkirjaansa merkitsemiin kysymyksiin hankkeisiin liittyvien näkökohtien selventämiseksi.
6. Valintalautakunnan jäsenten ja ehdokkaiden välisestä vuoropuhelusta on laadittava täydellinen pöytäkirja.

IV OSASTO

HALLINNOINTI

83 artikla

Täytäntöönpano

1. Varmistaakseen toimivan, asianmukaisen ja tehokkaan täytäntöönpanon jäsenvaltioiden on varmistuttava siitä, että yksi tai useampi viranomainen, elin tai rakenne huolehtii vähintään tässä artiklassa tarkoitetuista tehtävistä. Niiden on ilmoitettava komissiolle kaikki kyseisten tehtävien hoitamiseksi toimivaltaiset viranomaiset, elimet tai rakenteet.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että julkisia hankintoja koskevien sääntöjen soveltamista valvotaan.

Jos valvontaviranomaiset tai -rakenteet havaitsevat omasta aloitteestaan tai asiasta tietoja saatuaan erityisiä rikkomuksia tai järjestelmään liittyviä ongelmia, niillä on oltava valtuudet ilmoittaa ongelmista kansallisille tarkastusviranomaisille, tuomioistuimille tai muille asianmukaisille viranomaisille tai rakenteille, kuten oikeusasiamiehelle, kansallisille parlamenteille tai niiden valio-kunnille.

3. Edellä olevan 2 kohdan mukaisten valvontatoimien tulokset on asetettava julkisesti saataville asianmukaisten viestintävälineiden avulla. Kyseisten tulosten on myös oltava komission käytettävissä. Ne voidaan esimerkiksi sisällyttää tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuihin seurantaraportteihin.

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2017 ja sen jälkeen joka kolmas vuosi seurantaraportti, joka sisältää tarvittaessa tiedot vääränlaisen soveltamisen tai oikeudellisen epävarmuuden yleisimmistä syistä, muun muassa mahdollisista rakenteellisista tai toistuvista ongelmista sääntöjen soveltamisessa, pk-yritysten osallistumisesta julkisiin hankintamenettelyihin ja hankintoihin liittyvien petos-, korruptio- ja eturistiriitapausten sekä muiden vakavien sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemisestä, havaitsemisesta ja asianmukaisesta raportoinnista.

Komissio voi korkeintaan joka kolmas vuosi pyytää jäsenvaltioita antamaan tietoja kansallisten strategisten hankintapolitiikkojen käytännön täytäntöönpanosta.

Tämän artiklan tässä kohdassa ja 4 kohdassa 'pk-yrityksillä' tarkoitetaan komission suosituksessa 2003/361/EY ⁽¹⁾ määriteltyjä pk-yrityksiä.

Komissio antaa tämän kohdan nojalla saamiensa tietojen perusteella säännöllisin väliajoin kertomuksen kansallisten hankintapolitiikkojen toteuttamisesta ja parhaista käytännöistä sisämarkkinoilla.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että
 - a) julkisia hankintoja koskevan unionin oikeuden tulkinnasta ja soveltamisesta on saatavilla tietoja ja neuvontaa veloituksetta hankintaviranomaisten ja talouden toimijoiden, erityisesti pk-yritysten, auttamiseksi soveltamaan oikein julkisia hankintoja koskevia unionin sääntöjä; ja
 - b) hankintaviranomaisille on tarjolla tukea hankintamenettelyjen suunnitteluun ja toteuttamiseen.
5. Rajoittamatta yleisiä menettelyjä ja työmenetelmiä, jotka komissio on ottanut käyttöön jäsenvaltioiden kanssa harjoittamaansa viestintää ja yhteydenpitoa varten, jäsenvaltioiden on nimettävä erityinen yhteyspiste komission kanssa tehtävää selkeästä yhteistyöstä varten, joka koskee unionin hankintalainsäädännön soveltamista.

6. Hankintaviranomaisten on säilytettävä ainakin hankintasopimuksen keston ajan jäljennökset kaikista tehdyistä hankintasopimuksista, joiden arvo on vähintään

⁽¹⁾ Komission suositus 2003/361/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

a) 1 000 000 euroa tavarahankintasopimuksissa tai palveluhankintasopimuksissa;

b) 10 000 000 euroa rakennusurakkasopimuksissa.

Hankintaviranomaisten on annettava pääsy näihin sopimuksiin; pääsy tiettyihin asiakirjoihin tai tietoihin voidaan kuitenkin evätä siinä laajuudessa ja niillä edellytyksin, kuin tästä on säädetty asiakirjoihin tutustumista ja tietosuojaa koskevilla unionin tai jäsenvaltioiden säännöissä.

84 artikla

Erilliset kertomukset menettelyistä hankintasopimusten tekemisessä

1. Hankintaviranomaisten on laadittava jokaisesta tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvasta hankintasopimuksesta tai puitejärjestelystä ja jokaisesta dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta kirjallinen selvitys, jossa on oltava ainakin seuraavat tiedot:

a) hankintaviranomaisen nimi ja osoite sekä hankintasopimuksen, puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän kohde ja arvo;

b) tapauksen mukaan 65 ja 66 artiklan mukaisen laadullisen valinnan ja/tai määrän vähentämisen tulokset eli

i) valittujen ehdokkaiden tai tarjoajien nimet sekä näiden valinnan perustelut;

ii) hylättyjen ehdokkaiden tai tarjoajien nimet sekä hylkäämisen perusteet;

c) syyt poikkeuksellisen alhaisiksi katsottujen tarjousten hylkäämiseen;

d) sopimuspuoleksi valitun tarjoajan nimi, tämän tarjouksen valinnan perustelut ja, jos tiedossa, se osuus sopimuksesta tai puitejärjestelystä, jonka sopimuspuoleksi valittu tarjoaja mahdollisesti aikoo antaa alihankintana kolmansille; sekä pääsopimuskumppanin mahdollisten alihankkijoiden nimet, jos ne ovat kyseisenä ajankohtana tiedossa;

e) tarjousperusteisten neuvottelumenettelyjen ja kilpailullisten neuvottelumenettelyjen osalta 26 artiklassa tarkoitetut olosuhteet, jotka oikeuttavat näiden menettelyjen käyttämiseen;

f) neuvottelumenettelyissä, joista ei julkaista ilmoitusta, 32 artiklassa tarkoitetut olosuhteet, jotka oikeuttavat kyseisen menettelyn käyttämisen;

g) tarvittaessa syyt, joiden perusteella hankintaviranomainen on päättänyt olla tekemättä hankintasopimusta tai puitejärjestelyä tai olla perustamatta dynaamista hankintajärjestelmää;

h) tarvittaessa syyt, joiden perusteella tarjousten sähköinen toimittaminen on tapahtunut muuta kuin sähköistä viestintämuotoa käyttäen;

i) tarvittaessa todetut eturistiriidat ja niiden johdosta toteutetut toimenpiteet.

Selvitystä ei vaadita puitejärjestelyihin perustuvista hankintasopimuksista, jotka on tehty 33 artiklan 3 kohdan tai 4 kohdan a alakohdan mukaisesti.

Siltä osin kuin 50 artiklan tai 75 artiklan 2 kohdan nojalla laaditussa jälki-ilmoituksessa on tässä kohdassa vaaditut tiedot, hankintaviranomaiset voivat viitata kyseiseen ilmoitukseen.

2. Hankintaviranomaisten on pidettävä kirjaa kaikkien hankintamenettelyjen edistymisestä riippumatta siitä, toteutetaanko ne sähköisesti. Tätä varten niiden on huolehdittava riittävästä kirjanpidosta voidakseen perustella hankintamenettelyn kaikissa vaiheissa tekemänsä päätökset, esimerkiksi dokumentoitava viestintä talouden toimijoiden kanssa ja sisäiset neuvottelunsa, hankinta-asiakirjojen valmistelu, mahdollinen vuoropuhelu tai neuvottelu sekä tarjoajan valinta ja hankintasopimuksen tekeminen. Asiakirjat on säilytettävä vähintään kolme vuoden ajan hankintasopimuksen tekopäivästä.

3. Selvitys tai sen pääkohdat on annettava tiedoksi komissiolle tai 83 artiklassa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille, elimille tai rakenteille niiden pyynnöstä.

85 artikla

Kansallinen raportointi ja tilastotiedot

1. Komissio tarkastelee 48, 49, 50, 75 ja 79 artiklassa tarkoitetuista ja liitteen VIII mukaisesti julkaistuista ilmoituksista saatavien tietojen laatua ja kattavuutta.

Jos tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen tietojen laatu ja kattavuus ei täytä 48 artiklan 1 kohdassa, 49 artiklassa, 50 artiklan 1 kohdassa, 75 artiklan 2 kohdassa ja 79 artiklan 3 kohdassa säädettyjä velvollisuuksia, komissio pyytää asianomaiselta jäsenvaltiolta täydentäviä tietoja. Asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava komission pyytämät tilastotiedot kohtuullisen ajan kuluessa.

2. Jäsenvaltioiden on viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2017 ja sen jälkeen joka kolmas vuosi toimitettava komissiolle tilastoraportti sellaisten hankintojen osalta, jotka olisivat kuuluneet tämän direktiivin soveltamisalaan, jos niiden arvo olisi ylittänyt 4 artiklassa säädetyn asiaankuuluvan kynnysarvon sekä arvio kyseisten hankintojen yhdistetystä kokonaisarvosta asianomaisen kauden aikana. Arvio voi perustua erityisesti kansallisten julkaisuvaatimusten nojalla saatavilla oleviin tietoihin tai otokseen perustuviin arvioihin.

Tämä raportti voidaan sisällyttää 83 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun raporttiin.

3. Jäsenvaltioiden on annettava komission käyttöön tiedot institutionaalisista järjestelyistään, jotka koskevat tämän direktiivin täytäntöönpanoa, seurantaa ja täytäntöönpanon valvontaa, sekä kansallisista aloitteista, joilla pyritään antamaan ohjeita julkisia hankintoja koskevien unionin sääntöjen täytäntöönpanosta tai avustamaan siinä taikka vastaamaan näiden sääntöjen täytäntöönpanossa esiintyviin ongelmiin.

Nämä tiedot voidaan sisällyttää 83 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun raporttiin.

86 artikla

Hallinnollinen yhteistyö

1. Jäsenvaltioiden on annettava toisilleen vastavuoroista apua ja otettava käyttöön toimenpiteet tehokasta keskinäistä yhteistyötä varten varmistaakseen tiedonvaihdon 42, 43, 44, 57, 59, 60, 62, 64 ja 69 artiklassa tarkoitetuista asioista. Niiden on varmistettava vaihtamiensa tietojen luottamuksellisuus.

2. Kaikkien asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on vaihdettava tietoja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY⁽¹⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/58/EY⁽²⁾ säädettyjä tietosuojaa koskevia sääntöjä noudattaen.

3. Viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2015 on käynnistettävä pilottihanke, jolla testataan asetuksella (EU) N:o 1024/2012 perustetun sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän (IMI) käytön soveltuvuutta tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tietojen vaihdossa.

V OSASTO

DELEGOITU SÄÄDÖSVALTA, TÄYTÄNTÖÖNPANOVALTA JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

87 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.

2. Siirretään komissiolle 17 päivästä huhtikuuta 2014 määräämättömäksi ajaksi 6, 22, 23, 56 ja 68 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 6, 22, 23, 56 ja 68 artiklassa tarkoitettua säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan kyseisessä päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä, tai jonakin myöhemmänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyyteen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY, annettu 24 päivänä lokakuuta 1995, yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) (EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37).

4. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

5. Edellä olevien 6, 22, 23, 56 ja 68 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

88 artikla

Kiireellinen menettely

1. Tämän artiklan nojalla annetut delegoidut säännökset tulevat voimaan viipymättä, ja niitä sovelletaan niin kauan, kuin niitä ei vastusteta 2 kohdan mukaisesti. Kun delegoitu säädös annetaan tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, esitetään samalla ne perusteet, joiden vuoksi sovelletaan kiireellistä menettelyä.

2. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat 87 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua menettelyn mukaisesti vastustaa delegoitua säädöstä. Siinä tapauksessa komissio kumoaa säädöksen viipymättä sen jälkeen, kun Euroopan parlamentin tai neuvoston päätös vastustaa sitä on annettu sille tiedoksi.

89 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa neuvoston päätöksellä 71/306/ETY⁽³⁾ perustettu julkisia hankintoja käsittelevä neuvoa-antava komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.

3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

90 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä ja siirtymäsäännökset

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2016. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

⁽³⁾ Neuvoston päätös 71/306/ETY, tehty 26 päivänä heinäkuuta 1971, julkisia rakennusurakoita koskevia sopimuksia käsittelevän neuvoa-antavan komitean perustamisesta (EYVL L 185, 16.8.1971, s. 15).

2. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat lykätä 22 artiklan 1 kohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään lokakuuta 2018, lukuun ottamatta tapauksia, joissa sähköisen muodon käyttö on pakollista 34, 35 tai 36 artiklan, 37 artiklan 3 kohdan, 51 artiklan 2 kohdan tai 53 artiklan nojalla.

Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat yhteishankintayksiköiden osalta lykätä 22 artiklan 1 kohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään huhtikuuta 2017.

Jos jäsenvaltio päättää lykätä 22 artiklan 1 kohdan soveltamisen aloittamista, jäsenvaltion on säädettävä, että hankintaviranomaiset voivat käyttää kaikessa viestinnässä ja tietojenvaihdossa valintansa mukaan seuraavia viestintävälineitä:

- a) sähköinen muoto 22 artiklan mukaisesti;
- b) posti tai muu soveltuva toimitustapa;
- c) faksi;
- d) mainittujen välineiden yhdistelmä.

3. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat lykätä 59 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään huhtikuuta 2018.

4. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat lykätä 59 artiklan 5 kohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään lokakuuta 2018.

5. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat lykätä 61 artiklan 2 kohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään lokakuuta 2018.

6. Edellä 1–5 kohdassa tarkoitetuissa jäsenvaltioiden antamis- sa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

7. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

91 artikla

Kumoamiset

Kumotaan direktiivi 2004/18/EY 18 päivästä huhtikuuta 2016.

Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin liitteessä XV olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

92 artikla

Uudelleentarkastelu

Komissio tarkastelee uudelleen 4 artiklassa vahvistettujen kynnysarvojen soveltamisesta sisämarkkinoille aiheutuvia taloudellisia vaikutuksia erityisesti sellaisten tekijöiden kuin rajatylittävien hankintasopimusten ja liiketoimikustannusten osalta ja laatii vai- kutuksista kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle 18 päivään huhtikuuta 2019 mennessä.

Komissio harkitsee, jos mahdollista ja asianmukaista, ehdotta- vansa GPA-sopimuksen mukaisesti sovellettavien kynnysarvojen korottamista seuraavalla neuvottelukierroksella. Jos GPA-sopi- muksen mukaisesti sovellettavat kynnysarvot muuttuvat, kerto- muksen pohjalta annetaan tarpeen mukaan säädösehdotus, jolla muutetaan tässä direktiivissä vahvistettuja kynnysarvoja.

93 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivä- nä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

94 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Strasbourgissa 26 päivänä helmikuuta 2014.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

M. SCHULZ

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

D. KOURKOULAS

LIITE I

KESKUSHALLINNON VIRANOMAISET

BELGIA

1. Services publics fédéraux (Ministries):	1. Federale Overheidsdiensten (Ministries):
SPF Chancellerie du Premier Ministre;	FOD Kanselarij van de Eerste Minister;
SPF Personnel et Organisation;	FOD Kanselarij Personeel en Organisatie;
SPF Budget et Contrôle de la Gestion;	FOD Budget en Beheerscontrole;
SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict);	FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict);
SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement;	FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking;
SPF Intérieur;	FOD Binnenlandse Zaken;
SPF Finances;	FOD Financiën;
SPF Mobilité et Transports;	FOD Mobiliteit en Vervoer;
SPF Emploi, Travail et Concertation sociale;	FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale;	FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement;	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
SPF Justice;	FOD Justitie;
SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie;	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie;
Ministère de la Défense;	Ministerie van Landsverdediging;
Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté et Economie sociale;	Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie;
Service public fédéral de Programmation Développement durable;	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling;
Service public fédéral de Programmation Politique scientifique;	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid;
2. Régie des Bâtiments;	2. Regie der Gebouwen;
Office national de Sécurité sociale;	Rijksdienst voor sociale Zekerheid;
Institut national d'Assurance sociales pour travailleurs indépendants	Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen;
Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité;	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;
Office national des Pensions;	Rijksdienst voor Pensioenen;
Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité;	Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering;
Fond des Maladies professionnelles;	Fonds voor Beroepsziekten;
Office national de l'Emploi;	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

BULGARIA

Администрация на Народното събрание

Администрация на Президента

Администрация на Министерския съвет

Конституционен съд

Българска народна банка

Министерство на външните работи

Министерство на вътрешните работи

Министерство на държавната администрация и административната реформа

Министерство на извънредните ситуации

Министерство на земеделието и храните

Министерство на здравеопазването

Министерство на икономиката и енергетиката

Министерство на културата

Министерство на образованието и науката

Министерство на околната среда и водите

Министерство на отбраната

Министерство на правосъдието

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Министерство на транспорта

Министерство на труда и социалната политика

Министерство на финансите

Valtion virastot, valtion toimikunnat, toimeenpanovirastot ja muut valtion viranomaiset, jotka on perustettu lailla tai ministerineuvoston määräyksellä ja joilla on täytäntöönpanovallan käyttämiseen liittyvä tehtävä:

Агенция за ядрено регулиране

Висшата атестационна комисия

Държавна комисия за енергийно и водно регулиране

Държавна комисия по сигурността на информацията

Комисия за защита на конкуренцията

Комисия за защита на личните данни

Комисия за защита от дискриминация

Комисия за регулиране на съобщенията

Комисия за финансов надзор

Патентно ведомство на Република България

Сметна палата на Република България

Агенция за приватизация

Агенция за следприватизационен контрол

Български институт по метрология

Държавна агенция "Архиви"

Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси"

Държавна агенция "Национална сигурност"

Държавна агенция за бежанците

Държавна агенция за българите в чужбина
Държавна агенция за закрила на детето
Държавна агенция за информационни технологии и съобщения
Държавна агенция за метрологичен и технически надзор
Държавна агенция за младежта и спорта
Държавна агенция по горите
Държавна агенция по туризма
Държавна комисия по стоковите борси и тържища
Институт по публична администрация и европейска интеграция
Национален статистически институт
Национална агенция за оценяване и акредитация
Националната агенция за професионално образование и обучение
Национална комисия за борба с трафика на хора
Агенция "Митници"
Агенция за държавна и финансова инспекция
Агенция за държавни вземания
Агенция за социално подпомагане
Агенция за хората с увреждания
Агенция по вписванията
Агенция по геодезия, картография и кадастър
Агенция по енергийна ефективност
Агенция по заетостта
Агенция по обществени поръчки
Българска агенция за инвестиции
Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация"
Дирекция "Материално-техническо осигуряване и социално обслужване" на Министерство на вътрешните работи
Дирекция "Оперативно издирване" на Министерство на вътрешните работи
Дирекция "Финансово-ресурсно осигуряване" на Министерство на вътрешните работи
Дирекция за национален строителен контрол
Държавна комисия по хазарта
Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация"
Изпълнителна агенция "Борба с градушките"
Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация"
Изпълнителна агенция "Военни клубове и информация"
Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда"
Изпълнителна агенция "Държавна собственост на Министерството на отбраната"
Изпълнителна агенция "Железопътна администрация"
Изпълнителна агенция "Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества"
Изпълнителна агенция "Морска администрация"
Изпълнителна агенция "Национален филмов център"
Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация"

Изпълнителна агенция "Проучване и поддържане на река Дунав"

Изпълнителна агенция "Социални дейности на Министерството на отбраната"

Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия

Изпълнителна агенция по лекарствата

Изпълнителна агенция по лозата и виното

Изпълнителна агенция по околна среда

Изпълнителна агенция по почвените ресурси

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството

Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол

Изпълнителна агенция по трансплантация

Изпълнителна агенция по хидромелиорации

Комисията за защита на потребителите

Контролно-техническата инспекция

Национален център за информация и документация

Национален център по радиобиология и радиационна защита

Национална агенция за приходите

Национална ветеринарномедицинска служба

Национална служба "Полиция"

Национална служба "Пожарна безопасност и защита на населението"

Национална служба за растителна защита

Национална служба за съвети в земеделието

Национална служба по зърното и фуражите

Служба "Военна информация"

Служба "Военна полиция"

Фонд "Републиканска пътна инфраструктура"

Авиоотряд 28

TŠEKKI

Ministerstvo dopravy

Ministerstvo financí

Ministerstvo kultury

Ministerstvo obrany

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo spravedlnosti

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo vnitra

Ministerstvo zahraničních věcí

Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zemědělství
Ministerstvo životního prostředí
Poslanecká sněmovna PČR
Senát PČR
Kancelář prezidenta
Český statistický úřad
Český úřad zeměměřičský a katastrální
Úřad průmyslového vlastnictví
Úřad pro ochranu osobních údajů
Bezpečnostní informační služba
Národní bezpečnostní úřad
Česká akademie věd
Vězeňská služba
Český báňský úřad
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
Správa státních hmotných rezerv
Státní úřad pro jadernou bezpečnost
Česká národní banka
Energetický regulační úřad
Úřad vlády České republiky
Ústavní soud
Nejvyšší soud
Nejvyšší správní soud
Nejvyšší státní zastupitelství
Nejvyšší kontrolní úřad
Kancelář Veřejného ochránce práv
Grantová agentura České republiky
Státní úřad inspekce práce
Český telekomunikační úřad
TANSKA
Folketinget
Rigsrevisionen
Statsministeriet
Udenrigsministeriet
Beskæftigelsesministeriet
5 styrelser og institutioner (5 virastoa ja laitosta)
Domstolsstyrelsen
Finansministeriet

5 styrelser og institutioner (5 virastoa ja laitosta)

Forsvarsministeriet

5 styrelser og institutioner (5 virastoa ja laitosta)

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut (useita virastoja ja laitoksia, muun muassa valtion seerumi-instituutti)

Justitsministeriet

Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser (poliisiyliohtaja, yleinen syyttäjä, 1 keskusvirasto ja joukko muita virastoja)

Kirkeministeriet

10 stiftsøvrigheder (10 hiippakuntaviranomaista)

Kulturministeriet – Kulttuuriministeriö

4 styrelser samt et antal statsinstitutioner (4 virastoa ja joukko valtionlaitoksia)

Miljøministeriet

5 styrelser (5 virastoa)

Ministeriet for Flygtninge, Invandrere og Integration

1 styrelse (1 virasto)

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

4 direktorater og institutioner (4 keskusvirastoa ja laitosta)

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger (useita virastoja ja laitoksia, muun muassa Risø'n tutkimuskeskus sekä Tanskan valtion tutkimus- ja koulutuslaitoksia)

Skatteministeriet

1 styrelse og institutioner (1 virasto ja useita laitoksia)

Velfærdsministeriet

3 styrelser og institutioner (3 virastoa ja useita laitoksia)

Transportministeriet

7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbroskonsortiet (7 virastoa ja useita laitoksia, muun muassa Øresundsbroskonsortiet)

Undervisningsministeriet

3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner (3 virastoa, 4 oppilaitosta ja 5 muuta laitosta)

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Adskillige styrelser og institutioner (useita virastoja ja laitoksia)

Klima- og Energiministeriet

3 styrelser og institutioner (3 virastoa ja laitosta)

SAKSA

Auswärtiges Amt

Bundeskanzleramt

Bundesministerium für Arbeit und Soziales

Bundesministerium für Bildung und Forschung

Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz

Bundesministerium der Finanzen

Bundesministerium des Innern (ainoastaan siviilitarvikkeet)
Bundesministerium für Gesundheit
Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend
Bundesministerium der Justiz
Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung
Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie
Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung
Bundesministerium der Verteidigung (muut kuin sotatarvikkeet)
Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

VIRO

Vabariigi Presidendi Kantslei;
Eesti Vabariigi Riigikogu;
Eesti Vabariigi Riigikohus;
Riigikontroll;
Õiguskantsler;
Riigikantslei;
Rahvusrhiiu;
Haridus- ja Teadusministeerium;
Justiitsministeerium;
Kaitseministeerium;
Keskonnaministeerium;
Kultuuriministeerium;
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium;
Põllumajandusministeerium;
Rahandusministeerium;
Siseministeerium;
Sotsiaalministeerium;
Välisministeerium;
Keeleinspeksioon;
Riigiprokuratuur;
Teabeamet;
Maa-amet;
Keskonnainspeksioon;
Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus;
Muinsuskaitseamet;
Patendiamet;
Tarbijakaitseamet;
Riigihangete Amet;
Taimetoodangu Inspeksioon;
Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet;
Veterinaar- ja Toiduamet
Konkurentsiamet;

Maksu- ja Tolliamet;
Statistikaamet;
Kaitsepolitsei;
Kodakondsus- ja Migratsiooniamet;
Piirivalveamet;
Politsei;
Eesti Kohtuekspertiisi Instituut;
Keskkriminaalpolitsei;
Päästeamet;
Andmekaitse Inspeksioon;
Ravimiamet;
Sotsiaalkindlustusamet;
Tööturuamet;
Tervishoiuamet;
Tervisekaitseinspeksioon;
Tööinspeksioon;
Lennuamet;
Maanteeamet;
Veeteede Amet;
Julgestuspolitsei;
Kaitseressursside Amet;
Kaitseväe Logistikakeskus;
Tehnilise Järelevalve Amet.

IRLANTI

President's Establishment
Houses of the Oireachtas – [parlamentti]
Department of the Taoiseach – [pääministeri]
Central Statistics Office
Department of Finance
Office of the Comptroller and Auditor General
Office of the Revenue Commissioners
Office of Public Works
State Laboratory
Office of the Attorney General
Office of the Director of Public Prosecutions
Valuation Office
Office of the Commission for Public Service Appointments
Public Appointments Service
Office of the Ombudsman
Chief State Solicitor's Office
Department of Justice, Equality and Law Reform

Courts Service

Prisons Service

Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests

Department of the Environment, Heritage and Local Government

Department of Education and Science

Department of Communications, Energy and Natural Resources

Department of Agriculture, Fisheries and Food

Department of Transport

Department of Health and Children

Department of Enterprise, Trade and Employment

Department of Arts, Sports and Tourism

Department of Defence

Department of Foreign Affairs

Department of Social and Family Affairs

Department of Community, Rural and Gaeltacht – [iirinkielisten alueiden] Affairs

Arts Council

National Gallery.

KREIKKA

Υπουργείο Εσωτερικών;

Υπουργείο Εξωτερικών;

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών;

Υπουργείο Ανάπτυξης;

Υπουργείο Δικαιοσύνης;

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων;

Υπουργείο Πολιτισμού;

Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης;

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων;

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας;

Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών;

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων;

Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής;

Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης;

Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας;

Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης;

Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς;

Γενική Γραμματεία Ισότητας;

Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων;

Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού;

Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας;

Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας;
Γενική Γραμματεία Αθλητισμού;
Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων;
Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος;
Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας;
Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας;
Εθνικό Τυπογραφείο;
Γενικό Χημείο του Κράτους;
Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας;
Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών;
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης;
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης;
Πανεπιστήμιο Αιγαίου;
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων;
Πανεπιστήμιο Πατρών;
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας;
Πολυτεχνείο Κρήτης;
Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων;
Αιγινήτειο Νοσοκομείο;
Αρεταίειο Νοσοκομείο;
Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης;
Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού;
Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων;
Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων;
Γενικό Επιτελείο Στρατού;
Γενικό Επιτελείο Ναυτικού;
Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας;
Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας;
Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων;
Υπουργείο Εθνικής Άμυνας;
Γενική Γραμματεία Εμπορίου.

ESPANJA

Presidencia de Gobierno

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

Ministerio de Justicia

Ministerio de Defensa

Ministerio de Economía y Hacienda

Ministerio del Interior

Ministerio de Fomento

Ministerio de Educación, Política Social y Deportes

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

Ministerio de Trabajo e Inmigración

Ministerio de la Presidencia

Ministerio de Administraciones Públicas

Ministerio de Cultura

Ministerio de Sanidad y Consumo

Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino

Ministerio de Vivienda

Ministerio de Ciencia e Innovación

Ministerio de Igualdad

RANSKA

1. Ministeriöt

Services du Premier ministre

Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports

Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales

Ministère chargé de la justice

Ministère chargé de la défense

Ministère chargé des affaires étrangères et européennes

Ministère chargé de l'éducation nationale

Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi

Secrétariat d'Etat aux transports

Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur

Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité

Ministère chargé de la culture et de la communication

Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique

Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche

Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche

Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables

Secrétariat d'Etat à la fonction publique

Ministère chargé du logement et de la ville

Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie

Secrétariat d'Etat à l'outre-mer

Secrétariat d'Etat à la jeunesse, des sports et de la vie associative

Secrétariat d'Etat aux anciens combattants

Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement

Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques

Secrétariat d'Etat aux affaires européennes,

Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme

Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme

Secrétariat d'Etat à la politique de la ville

Secrétariat d'Etat à la solidarité

Secrétariat d'Etat en charge de l'industrie et de la consommation

Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi

Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services

Secrétariat d'Etat en charge de l'écologie

Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale

Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire

2. Laitokset, riippumattomat viranomaiset ja tuomioistuimet

Présidence de la République

Assemblée Nationale

Sénat

Conseil constitutionnel

Conseil économique et social

Conseil supérieur de la magistrature

Agence française contre le dopage

Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles

Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires

Autorité de régulation des communications électroniques et des postes

Autorité de sûreté nucléaire

Autorité indépendante des marchés financiers

Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel

Commission d'accès aux documents administratifs

Commission consultative du secret de la défense nationale

Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques

Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité

Commission nationale de déontologie de la sécurité

Commission nationale du débat public

Commission nationale de l'informatique et des libertés

Commission des participations et des transferts

Commission de régulation de l'énergie

Commission de la sécurité des consommateurs

Commission des sondages

Commission de la transparence financière de la vie politique

Conseil de la concurrence

Conseil des ventes volontaires de meubles aux enchères publiques

Conseil supérieur de l'audiovisuel

Défenseur des enfants

Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité

Haute autorité de santé

Médiateur de la République

Cour de justice de la République

Tribunal des Conflits

Conseil d'Etat

Cours administratives d'appel

Tribunaux administratifs

Cour des Comptes

Chambres régionales des Comptes

Cours et tribunaux de l'ordre judiciaire (Cour de Cassation, Cours d'Appel, Tribunaux d'instance et Tribunaux de grande instance)

3. Kansalliset julkiset laitokset

Académie de France à Rome

Académie de marine

Académie des sciences d'outre-mer

Académie des technologies

Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS)

Agence de biomédecine

Agence pour l'enseignement du français à l'étranger

Agence française de sécurité sanitaire des aliments

Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail

Agence Nationale pour la cohésion sociale et l'égalité des chances

Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs

Agences de l'eau

Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations

Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)

Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)

Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances

Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM)

Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)

Bibliothèque publique d'information

Bibliothèque nationale de France

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des Dépôts et Consignations

Caisse nationale des autoroutes (CNA)

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre d'études de l'emploi

Centre d'études supérieures de la sécurité sociale

Centres de formation professionnelle et de promotion agricole

Centre hospitalier des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale

Centre des Monuments Nationaux

Centre national d'art et de culture Georges Pompidou

Centre national des arts plastiques

Centre national de la cinématographie

Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)

Centre national du livre

Centre national de documentation pédagogique

Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)

Centre national professionnel de la propriété forestière

Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)

Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)

Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)

Collège de France

Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres

Conservatoire National des Arts et Métiers

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon

Conservatoire national supérieur d'art dramatique

Ecole centrale de Lille

Ecole centrale de Lyon

École centrale des arts et manufactures

École française d'archéologie d'Athènes

École française d'Extrême-Orient

École française de Rome

École des hautes études en sciences sociales

Ecole du Louvre

École nationale d'administration

École nationale de l'aviation civile (ENAC)

École nationale des Chartes

École nationale d'équitation

Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg

Écoles nationales d'ingénieurs

Ecole nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes

Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles

École nationale de la magistrature

Écoles nationales de la marine marchande

École nationale de la santé publique (ENSP)

École nationale de ski et d'alpinisme

École nationale supérieure des arts décoratifs

École nationale supérieure des arts et techniques du théâtre
École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix
Écoles nationales supérieures d'arts et métiers
École nationale supérieure des beaux-arts
École nationale supérieure de céramique industrielle
École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)
Ecole nationale supérieure du paysage de Versailles
Ecole Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires
Ecole nationale supérieure de la sécurité sociale
Écoles nationales vétérinaires
École nationale de voile
Écoles normales supérieures
École polytechnique
École technique professionnelle agricole et forestière de Meymac (Corrèze)
École de sylviculture Croigny (Aube)
École de viticulture et d'œnologie de la Tour- Blanche (Gironde)
École de viticulture – Avize (Marne)
Etablissement national d'enseignement agronomique de Dijon
Établissement national des invalides de la marine (ENIM)
Établissement national de bienfaisance Koenigswarter
Établissement public du musée et du domaine national de Versailles
Fondation Carnegie
Fondation Singer-Polignac
Haras nationaux
Hôpital national de Saint-Maurice
Institut des hautes études pour la science et la technologie
Institut français d'archéologie orientale du Caire
Institut géographique national
Institut National de l'origine et de la qualité
Institut national des hautes études de sécurité
Institut de veille sanitaire
Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes
Institut National d'Etudes Démographiques (I.N.E.D)
Institut National d'Horticulture
Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire
Institut national des jeunes aveugles – Paris
Institut national des jeunes sourds – Bordeaux
Institut national des jeunes sourds – Chambéry
Institut national des jeunes sourds – Metz
Institut national des jeunes sourds – Paris

Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)
Institut national de la propriété industrielle
Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)
Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)
Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)
Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)
Institut national de recherches archéologiques préventives
Institut National des Sciences de l'Univers
Institut National des Sports et de l'Education Physique
Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements adaptés
Instituts nationaux polytechniques
Instituts nationaux des sciences appliquées
Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)
Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)
Institut de Recherche pour le Développement
Instituts régionaux d'administration
Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)
Institut supérieur de mécanique de Paris
Institut Universitaires de Formation des Maîtres
Musée de l'armée
Musée Gustave-Moreau
Musée national de la marine
Musée national J.-J.-Henner
Musée du Louvre
Musée du Quai Branly
Muséum National d'Histoire Naturelle
Musée Auguste-Rodin
Observatoire de Paris
Office français de protection des réfugiés et apatrides
Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)
Office national de la chasse et de la faune sauvage
Office National de l'eau et des milieux aquatiques
Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)
Office universitaire et culturel français pour l'Algérie
Ordre national de la Légion d'honneur
Palais de la découverte
Parcs nationaux
Universités

4. Muut kansalliset julkiset elimet

Union des groupements d'achats publics (UGAP)
Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)

Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

KROATIA

Hrvatski sabor

Predsjednik Republike Hrvatske

Ured predsjednika Republike Hrvatske

Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti

Vlada Republike Hrvatske

uredi Vlade Republike Hrvatske

Ministarstvo gospodarstva

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije

Ministarstvo financija

Ministarstvo obrane

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Ministarstvo unutarnjih poslova

Ministarstvo pravosuđa

Ministarstvo uprave

Ministarstvo poduzetništva i obrta

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture

Ministarstvo poljoprivrede

Ministarstvo turizma

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

Ministarstvo branitelja

Ministarstvo socijalne politike i mladih

Ministarstvo zdravlja

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

Ministarstvo kulture

državne upravne organizacije

uredi državne uprave u županijama

Ustavni sud Republike Hrvatske

Vrhovni sud Republike Hrvatske

sudovi

Državno sudbeno vijeće

državna odvjetništva

Državnoodvjetničko vijeće

pravobraniteljstva

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave

Hrvatska narodna banka

državne agencije i uredi

Državni ured za reviziju

ITALIA

Hankintayksiköt

Presidenza del Consiglio dei Ministri

Ministero degli Affari Esteri

Ministero dell'Interno

Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari (esclusi i giudici di pace)

Ministero della Difesa

Ministero dell'Economia e delle Finanze

Ministero dello Sviluppo Economico

Ministero delle Politiche Agricole, Alimentari e Forestali

Ministero dell'Ambiente, Tutela del Territorio e del Mare

Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti

Ministero del Lavoro, della Salute e delle Politiche Sociali

Ministero dell'Istruzione, Università e Ricerca

Ministero per i Beni e le Attività culturali, comprensivo delle sue articolazioni periferiche

Muut kansalliset julkiset elimet

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici)

KYPROS

Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο

Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης

Υπουργικό Συμβούλιο

Βουλή των Αντιπροσώπων

Δικαστική Υπηρεσία

Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας

Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας

Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως

Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου

Γραφείο Προγραμματισμού

Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας

Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων

Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών

Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών

Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων

Υπουργείο Άμυνας

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Τμήμα Γεωργίας

Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

Τμήμα Δασών

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης

Μετεωρολογική Υπηρεσία

Τμήμα Αναδασμού

Υπηρεσία Μεταλλείων

Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών

Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών

Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Αστυνομία

Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου

Τμήμα Φυλακών

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Εργασίας

Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου

Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο

Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων

Υπουργείο Εσωτερικών

Επαρχιακές Διοικήσεις

Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως

Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως

Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας

Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Πολιτική Άμυνα

Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων

Υπηρεσία Ασύλου

Υπουργείο Εξωτερικών

Υπουργείο Οικονομικών

Τελωνεία

Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων

Στατιστική Υπηρεσία

Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού
Κυβερνητικό Τυπογραφείο
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων
Τμήμα Δημοσίων Έργων
Τμήμα Αρχαιοτήτων
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας
Τμήμα Οδικών Μεταφορών
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών

Υπουργείο Υγείας

Φαρμακευτικές Υπηρεσίες
Γενικό Χημείο
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας

LATVIA

Ministeriöt, erityistoimeksiannoista huolehtivat virastot ja niiden alaisuudessa toimivat laitokset

Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Ārlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Bērnu un ģimenes lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Kultūras ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Vides ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes
Satversmes aizsardzības birojs

Muut valtion laitokset

Augstākā tiesa
Centrālā vēlēšanu komisija

Finanšu un kapitāla tirgus komisija

Latvijas Banka

Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes

Saeimas kanceleja un tās padotībā esošās iestādes

Satversmes tiesa

Valsts kanceleja un tās padotībā esošās iestādes

Valsts kontrole

Valsts prezidenta kanceleja

Tiesībsarga birojs

Nacionālā radio un televīzijas padome

Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (Muut valtion laitokset, jotka eivät toimi ministeriöiden alaisuudessa)

LIETTUA

Prezidentūros kanceliarija

Seimo kanceliarija

Parlamentille (Seimas) vastuussa olevat laitokset: Lietuvos mokslo taryba;

Seimo kontrolierių įstaiga;

Valstybės kontrolė;

Specialiųjų tyrimų tarnyba;

Valstybės saugumo departamentas;

Konkurencijos taryba;

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras;

Vertybinių popierių komisija;

Ryšių reguliavimo tarnyba;

Nacionalinė sveikatos taryba;

Etninės kultūros globos taryba;

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba;

Valstybinė kultūros paveldo komisija;

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga;

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija;

Valstybinė lietuvių kalbos komisija;

Vyriausioji rinkimų komisija;

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija;

Žurnalistų etikos inspektorius tarnyba.

Vyriausybės kanceliarija

Hallitukselle (Vyriausybė) vastuussa olevat laitokset:

Ginklų fondas;

Informacinės visuomenės plėtros komitetas;

Kūno kultūros ir sporto departamentas;

Lietuvos archyvų departamentas;

Mokestinių ginčų komisija;

Statistikos departamentas;

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas;
Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba;
Viešųjų pirkimų tarnyba;
Narkotikų kontrolės departamentas;
Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija;
Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija;
Valstybinė lošimų priežiūros komisija;
Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
Vyriausioji administracinių ginčų komisija;
Draudimo priežiūros komisija;
Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas;
Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centras.

Konstitucinis Teismas

Lietuvos bankas

Aplinkos ministerija

Ympäristöministeriön (Aplinkos ministerija) alaiset laitokset:

Generalinė miškų urėdija;
Lietuvos geologijos tarnyba;
Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba;
Lietuvos standartizacijos departamentas;
Nacionalinis akreditacijos biuras;
Valstybinė metrologijos tarnyba;
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba;
Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija.

Finansų ministerija

Valtiovarainministeriön (Finansų ministerija) alaiset laitokset:

Muitinės departamentas;
Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba;
Valstybinė mokesčių inspekcija;
Finansų ministerijos mokymo centras.

Krašto apsaugos ministerija

Puolustusministeriön (Krašto apsaugos ministerija) alaiset laitokset:

Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas;
Centralizuota finansų ir turto tarnyba;
Karo prievolės administravimo tarnyba;
Krašto apsaugos archyvas;
Krizių valdymo centras;
Mobilizacijos departamentas;
Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba;
Infrastruktūros plėtros departamentas;
Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras.

Lietuvos kariuomenė

Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos

Kultūros ministerija

Kulttuuriministeriön (Kultūros ministerija) alaiset laitokset:

Kultūros paveldo departamentas;

Valstybinė kalbos inspekcija.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Terveys- ja työvoimaministeriön (Socialinės apsaugos ir darbo ministerija) alaiset laitokset:

Garantinio fondo administracija;

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba;

Lietuvos darbo birža;

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba;

Trišalės tarybos sekretoriatas;

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas;

Darbo inspekcija;

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba;

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba;

Ginčų komisija;

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras;

Neįgaliųjų reikalų departamentas.

Susisiekimo ministerija

Liikenne- ja viestintäministeriön (Susisiekimo ministerija) alaiset laitokset:

Lietuvos automobilių kelių direkcija;

Valstybinė geležinkelio inspekcija;

Valstybinė kelių transporto inspekcija;

Pasienio kontrolės punktų direkcija.

Sveikatos apsaugos ministerija

Terveysministeriön (Sveikatos apsaugos ministerija) alaiset laitokset:

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba;

Valstybinė ligonių kasa;

Valstybinė medicininio audito inspekcija;

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba;

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba;

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba;

Farmacijos departamentas;

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras;

Lietuvos bioetikos komitetas;

Radiacinės saugos centras.

Švietimo ir mokslo ministerija

Opetus- ja tiedeministeriön (Švietimo ir mokslo ministerija) alaiset laitokset:

Nacionalinis egzaminų centras;

Studijų kokybės vertinimo centras.

Teisingumo ministerija

Oikeusministeriön (Teisingumo ministerija) alaiset laitokset:

Kalėjimų departamentas;

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba;

Europos teisės departamentas.

Ūkio ministerija

Talousministeriön (Ūkio ministerija) alaiset laitokset:

Įmonių bankroto valdymo departamentas;

Valstybinė energetikos inspekcija;

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija;

Valstybinis turizmo departamentas.

Užsienio reikalų ministerija

Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų

Vidaus reikalų ministerija

Sisąsianministeriön (Vidaus reikalų ministerija) alaiset laitokset:

Asmens dokumentų išrašymo centras;

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba;

Gyventojų registro tarnyba;

Policijos departamentas;

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas;

Turto valdymo ir ūkio departamentas;

Vadovybės apsaugos departamentas;

Valstybės sienos apsaugos tarnyba;

Valstybės tarnybos departamentas;

Informatikos ir ryšių departamentas;

Migracijos departamentas;

Sveikatos priežiūros tarnyba;

Bendrasis pagalbos centras.

Žemės ūkio ministerija

Maatalousministeriön (Žemės ūkio ministerija) alaiset laitokset:

Nacionalinė mokėjimo agentūra;

Nacionalinė žemės tarnyba;

Valstybinė augalų apsaugos tarnyba;

Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba;

Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba;

Žuvininkystės departamentas

Teismai (Tuomioistuimet):

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas;
Lietuvos apeliacinis teismas;
Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas;
apygardų teismai;
apygardų administraciniai teismai;
apylinkių teismai;
Nacionalinė teismų administracija

Generalinė prokuratūra

Muut keskushallinnon yksiköt (institucijos [laitokset], įstaigos [laitokset], tarnybos [virastot])

Aplinkos apsaugos agentūra;
Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija;
Aplinkos projektų valdymo agentūra;
Miško genetinių išteklių, sėklų ir sodmenų tarnyba;
Miško sanitarinės apsaugos tarnyba;
Valstybinė miškotvarkos tarnyba;
Nacionalinis visuomenės sveikatos tyrimų centras;
Lietuvos AIDS centras;
Nacionalinis organų transplantacijos biuras;
Valstybinis patologijos centras;
Valstybinis psichikos sveikatos centras;
Lietuvos sveikatos informacijos centras;
Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centras;
Valstybinis aplinkos sveikatos centras;
Respublikinis mitybos centras;
Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centras;
Trakų visuomenės sveikatos priežiūros ir specialistų tobulinimosi centras;
Visuomenės sveikatos ugdymo centras;
Muitinės kriminalinė tarnyba;
Muitinės informacinių sistemų centras;
Muitinės laboratorija;
Muitinės mokymo centras;
Valstybinis patentų biuras;
Lietuvos teismo ekspertizės centras;
Centrinė hipotekos įstaiga;
Lietuvos metrologijos inspekcija;
Civilinės aviacijos administracija;
Lietuvos saugios laivybos administracija;
Transporto investicijų direkcija;
Valstybinė vidaus vandenų laivybos inspekcija;
Pabėgėlių priėmimo centras

LUXEMBURG

Ministère d'Etat

Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration

Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural

Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement

Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche

Ministère de l'Economie et du Commerce extérieur

Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle

Ministère de l'Egalité des chances

Ministère de l'Environnement

Ministère de la Famille et de l'Intégration

Ministère des Finances

Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative

Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire

Ministère de la Justice

Ministère de la Santé

Ministère de la Sécurité sociale

Ministère des Transports

Ministère du Travail et de l'Emploi

Ministère des Travaux publics

UNKARI

Egészségügyi Minisztérium

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

Gazdasági és Közlekedési Minisztérium

Honvédelmi Minisztérium

Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

Külügyminisztérium

Miniszterelnöki Hivatal

Oktatási és Kulturális Minisztérium

Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium

Pénzügyminisztérium

Szociális és Munkügyi Minisztérium

Központi Szolgáltatási Főigazgatóság

MALTA

Uffiċċju tal-Prim Ministru (Office of the Prime Minister)

Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (Ministry for the Family and Social Solidarity)

Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zgħazagh u Impjieg (Ministry for Education Youth and Employment)

Ministeru tal-Finanzi (Ministry of Finance)

Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Ministry for Resources and Infrastructure)

Ministeru tat-Turiżmu u Kultura (Ministry for Tourism and Culture)

Ministeru tal-Ġustizzja u l-Intern (Ministry for Justice and Home Affairs)

Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministry for Rural Affairs and the Environment)

Ministeru għal Ghawdex (Ministry for Gozo)

Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (Ministry of Health, the Elderly and Community Care)

Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (Ministry of Foreign Affairs)

Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Ministry for Investment, Industry and Information Technology)

Ministeru għall-Kompetittivà u Komunikazzjoni (Ministry for Competitiveness and Communications)

Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (Ministry for Urban Development and Roads)

ALANKOMAAAT

Ministerie van Algemene Zaken

Bestuursdepartement

Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

Rijksvoorlichtingsdienst

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bestuursdepartement

Centrale Archiefselectiedienst (CAS)

Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD)

Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR)

Agentschap Korps Landelijke Politiediensten

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC)

Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ)

Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS)

Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES)

Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI)

Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS (pääsihteerin ja apulaispääsihteerin vastuulle kuuluvat tukipalvelut)

Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk)

Ministerie van Defensie (puolustusministeriö)

Bestuursdepartement

Commando Diensten Centra (CDC)

Defensie Telematica Organisatie (DTO)

Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst

De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst

Defensie Materieel Organisatie (DMO)

Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie

Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie

Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie

Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO)

Ministerie van Economische Zaken

Bestuursdepartement

Centraal Planbureau (CPB)

SenterNovem

Staatstoezicht op de Mijnen (SodM)

Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa)

Economische Voorlichtingsdienst (EVD)

Agentschap Telecom

Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo)

Regiebureau Inkoop Rijksoverheid

Octrooicentrum Nederland

Consumentenautoriteit

Ministerie van Financiën

Bestuursdepartement

Belastingdienst Automatiseringscentrum

Belastingdienst

de afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen (tulli- ja verohallinnon jaostot eri puolilla Alankomaita)

Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (incl. Economische Controle dienst (ECD))

Belastingdienst Opleidingen

Dienst der Domeinen

Ministerie van Justitie

Bestuursdepartement

Dienst Justitiële Inrichtingen

Raad voor de Kinderbescherming

Centraal Justitie Incasso Bureau

Openbaar Ministerie

Immigratie en Naturalisatiedienst

Nederlands Forensisch Instituut

Dienst Terugkeer & Vertrek

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bestuursdepartement

Dienst Regelingen (DR)

Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD)

Algemene Inspectiedienst (AID)

Dienst Landelijk Gebied (DLG)

Voedsel en Waren Autoriteit (VWA)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Bestuursdepartement

Inspectie van het Onderwijs

Erfgoedinspectie

Centrale Financiën Instellingen

Nationaal Archief

Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid

Onderwijsraad

Raad voor Cultuur

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Bestuursdepartement

Inspectie Werk en Inkomen

Agentschap SZW

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Bestuursdepartement

Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart

Directoraat-generaal Personenvervoer

Directoraat-generaal Water

Centrale diensten (keskustoimisto)

Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat

Koninklijke Nederlandse Meteorologisch Instituut KNMI

Rijkswaterstaat, Bestuur

De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (tie- ja vesirakennuslaitokset erilliset alueyksiköt)

De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat (julkisten töiden ja vesihuollon osaston erityisyksiköt)

Adviesdienst Geo-Informatie en ICT

Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV)

Bouwdienst

Corporate Dienst

Data ICT Dienst

Dienst Verkeer en Scheepvaart

Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW)

Rijksinstituut voor Kunst en Zee (RIKZ)

Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA)

Waterdienst

Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie

Port state Control

Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO)

Toeziethouder Beheer Eenheid Lucht

Toeziethouder Beheer Eenheid Water

Toeziethouder Beheer Eenheid Land

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Bestuursdepartement

Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie

Directoraat-generaal Ruimte
Directoraat-general Milieubeheer
Rijksgebouwendienst
VROM Inspectie
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Bestuursdepartement
Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken
Inspectie Gezondheidszorg
Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming
Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Sociaal en Cultureel Planbureau
Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Raad van State
Algemene Rekenkamer
Nationale Ombudsman
Kanselarij der Nederlandse Orden
Kabinet der Koningin
Raad voor de rechtspraak en de Rechtbanken
ITÄVALTA
Bundeskanzleramt
Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten
Bundesministerium für Finanzen
Bundesministerium für Gesundheit, Familie und Jugend
Bundesministerium für Inneres
Bundesministerium für Justiz
Bundesministerium für Landesverteidigung
Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft
Bundesministerium für Soziales und Konsumentenschutz
Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur
Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie
Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit
Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung
Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H
Bundesbeschaffung G.m.b.H
Bundesrechenzentrum G.m.b.H
PUOLA
Kancelaria Prezydenta RP
Kancelaria Sejmu RP
Kancelaria Senatu RP

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Sąd Najwyższy
Naczelny Sąd Administracyjny
Wojewódzkie sądy administracyjne
Sądy powszechne – rejonowe, okręgowe i apelacyjne
Trybunał Konstytucyjny
Najwyższa Izba Kontroli
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Biuro Rzecznika Praw Dziecka
Biuro Ochrony Rządu
Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
Centralne Biuro Antykorupcyjne
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Ministerstwo Finansów
Ministerstwo Gospodarki
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Ministerstwo Edukacji Narodowej
Ministerstwo Obrony Narodowej
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ministerstwo Skarbu Państwa
Ministerstwo Sprawiedliwości
Ministerstwo Infrastruktury
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Ministerstwo Środowiska
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Ministerstwo Zdrowia
Ministerstwo Sportu i Turystyki
Urząd Komitetu Integracji Europejskiej
Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej
Urząd Regulacji Energetyki
Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych
Urząd Transportu Kolejowego
Urząd Dozoru Technicznego
Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
Urząd do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców
Urząd Zamówień Publicznych
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Urząd Lotnictwa Cywilnego
Urząd Komunikacji Elektronicznej
Wyższy Urząd Górniczy
Główny Urząd Miar
Główny Urząd Geodezji i Kartografii
Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
Główny Urząd Statystyczny
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
Państwowa Komisja Wyborcza
Państwowa Inspekcja Pracy
Rządowe Centrum Legislacji
Narodowy Fundusz Zdrowia
Polska Akademia Nauk
Polskie Centrum Akredytacji
Polskie Centrum Badań i Certyfikacji
Polska Organizacja Turystyczna
Polski Komitet Normalizacyjny
Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Komisja Nadzoru Finansowego
Naczelną Dyрекcja Archiwów Państwowych
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
Generalna Dyрекcja Dróg Krajowych i Autostrad
Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa
Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej
Komenda Główna Policji
Komenda Główna Straży Granicznej
Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
Główny Inspektorat Transportu Drogowego
Główny Inspektorat Farmaceutyczny
Główny Inspektorat Sanitarny
Główny Inspektorat Weterynarii
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Agencja Wywiadu
Agencja Mienia Wojskowego
Wojskowa Agencja Mieszkaniowa
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Agencja Rynku Rolnego
Agencja Nieruchomości Rolnych
Państwowa Agencja Atomistyki

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej

Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Agencja Rezerw Materiałowych

Narodowy Bank Polski

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu

Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

Służba Celną Rzeczypospolitej Polskiej

Państwowe Gospodarstwo Leśne "Lasy Państwowe"

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Urzędy wojewódzkie

Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda

PORTUGALI

Presidência do Conselho de Ministros

Ministério das Finanças e da Administração Pública

Ministério da Defesa Nacional

Ministério dos Negócios Estrangeiros

Ministério da Administração Interna

Ministério da Justiça

Ministério da Economia e da Inovação

Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas

Ministério da Educação

Ministério da Ciência, Tecnologia e do Ensino Superior

Ministério da Cultura

Ministério da Saúde

Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social

Ministério das Obras Públicas, Transportes e Comunicações

Ministério do Ambiente, do Ordenamento do Território e do Desenvolvimento Regional

Presidência da República

Tribunal Constitucional

Tribunal de Contas

Provedoria de Justiça

ROMANIA

Administrația Prezidențială

Senatul României

Camera Deputaților

Inalta Curte de Casație și Justiție

Curtea Constituțională

Consiliul Legislativ

Curtea de Conturi

Consiliul Superior al Magistraturii
Parchetul de pe lângă Inalta Curte de Casație și Justiție
Secretariatul General al Guvernului
Cancelaria primului ministru
Ministerul Afacerilor Externe
Ministerul Economiei și Finanțelor
Ministerul Justiției
Ministerul Apărării
Ministerul Internelor și Reformei Administrative
Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse
Ministerul pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Ministerul Transporturilor
Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței
Ministerul Educației Cercetării și Tineretului
Ministerul Sănătății Publice
Ministerul Culturii și Cultelor
Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației
Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
Serviciul Român de Informații
Serviciul de Informații Externe
Serviciul de Protecție și Pază
Serviciul de Telecomunicații Speciale
Consiliul Național al Audiovizualului
Consiliul Concurenței (CC)
Direcția Națională Anticorupție
Inspectoratul General de Poliție
Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice
Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor
Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)
Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
Autoritatea Navală Română
Autoritatea Feroviară Română
Autoritatea Rutieră Română
Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului
Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap
Autoritatea Națională pentru Turism
Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților
Autoritatea Națională pentru Tineret

Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
Autoritatea Națională pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației
Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale
Autoritatea Electorală Permanente
Agenția pentru Strategii Guvernamentale
Agenția Națională a Medicamentului
Agenția Națională pentru Sport
Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
Agenția Română pentru Conservarea Energiei
Agenția Națională pentru Resurse Minerale
Agenția Română pentru Investiții Străine
Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie
Agenția Națională a Funcționarilor Publici
Agenția Națională de Administrare Fiscală
Agenția de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială
Agenția Națională Anti-doping
Agenția Nucleară
Agenția Națională pentru Protecția Familiei
Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Bărbați și Femei
Agenția Națională pentru Protecția Mediului
Agenția națională Antidrog

SLOVENIA

Predsednik Republike Slovenije
Državni zbor Republike Slovenije
Državni svet Republike Slovenije
Varuh človekovih pravic
Ustavno sodišče Republike Slovenije
Računsko sodišče Republike Slovenije
Državna revizijska komisja za revizijo postopkov oddaje javnih naročil
Slovenska akademija znanosti in umetnosti
Vladne službe
Ministrstvo za finance
Ministrstvo za notranje zadeve
Ministrstvo za zunanje zadeve
Ministrstvo za obrambo
Ministrstvo za pravosodje
Ministrstvo za gospodarstvo
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Ministrstvo za promet

Ministrstvo za okolje in prostor
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
Ministrstvo za zdravje
Ministrstvo za javno upravo
Ministrstvo za šolstvo in šport
Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo
Ministrstvo za kulturo
Vrhovno sodišče Republike Slovenije
višja sodišča
okrožna sodišča
okrajna sodišča
Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije
Okrožna državna tožilstva
Državno pravobranilstvo
Upravno sodišče Republike Slovenije
Višje delovno in socialno sodišče
delovna sodišča
Davčna uprava Republike Slovenije
Carinska uprava Republike Slovenije
Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja
Urad Republike Slovenije za nadzor prirejanja iger na srečo
Uprava Republike Slovenije za javna plačila
Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna
Policija
Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve
Generalštab Slovenske vojske
Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
Inšpektorat Republike Slovenije za obrambo
Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami
Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij
Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence
Urad Republike Slovenije za varstvo potrošnikov
Tržni inšpektorat Republike Slovenije
Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino
Inšpektorat Republike Slovenije za elektronske komunikacije, elektronsko podpisovanje in pošto
Inšpektorat za energetiko in rudarstvo
Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja
Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano
Fitosanitarna uprava Republike Slovenije
Veterinarska uprava Republike Slovenije
Uprava Republike Slovenije za pomorstvo

Direkcija Republike Slovenije za caste
Prometni inšpektorat Republike Slovenije
Direkcija za vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo
Agencija Republike Slovenije za okolje
Geodetska uprava Republike Slovenije
Uprava Republike Slovenije za jedrsko varstvo
Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor
Inšpektorat Republike Slovenije za delo
Zdravstveni inšpektorat
Urad Republike Slovenije za kemikalije
Uprava Republike Slovenije za varstvo pred sevanji
Urad Republike Slovenije za meroslovje
Urad za visoko šolstvo
Urad Republike Slovenije za mladino
Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport
Arhiv Republike Slovenije
Inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije
Kabinet predsednika Vlade Republike Slovenije
Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
Služba vlade za zakonodajo
Služba vlade za evropske zadeve
Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko
Urad vlade za komuniciranje
Urad za enake možnosti
Urad za verske skupnosti
Urad za narodnosti
Urad za makroekonomske analize in razvoj
Statistični urad Republike Slovenije
Slovenska obveščevalno-varnostna agencija
Protokol Republike Slovenije
Urad za varovanje tajnih podatkov
Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu
Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj
Informacijski pooblaščenec
Državna volilna komisija

SLOVAKIA

Hallituksen ja keskushallinnon viranomaisten toiminnan rakenteesta annetussa laissa 575/2001 tarkoitettut ministeriöt ja muut keskushallinnon viranomaiset, sellaisena kuin sanamuoto esitetään myöhemmissä säädöksissä:

Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky
Národná rada Slovenskej republiky
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Ministerstvo financií Slovenskej republiky
Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky
Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
Úrad vlády Slovenskej republiky
Protimonopolný úrad Slovenskej republiky
Štatistický úrad Slovenskej republiky
Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky
Úrad pre verejné obstarávanie
Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky
Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky
Národný bezpečnostný úrad
Ústavný súd Slovenskej republiky
Najvyšší súd Slovenskej republiky
Generálna prokuratúra Slovenskej republiky
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky
Úrad pre finančný trh
Úrad na ochranu osobných údajov
Kancelária verejného ochranu prav

SUOMI

Oikeuskanslerinvirasto – Justitiekanslersämbetet
Liikenne- ja viestintäministeriö – Kommunikationsministeriet
Ajoneuvohallintokeskus AKE – Fordonsförvaltningscentralen AKE
Ilmailuhallinto – Luftfartsförvaltningen
Ilmatieteen laitos – Meteorologiska institutet
Merenkululaitos – Sjöfartsverket
Merentutkimuslaitos – Havsforskningsinstitutet

Ratahallintokeskus RHK – Banförvaltningscentralen RHK
Rautatievirasto – Järnvägsverket
Tiehallinto – Vägförvaltningen
Viestintävirasto – Kommunikationsverket
Maa- ja metsätalousministeriö – Jord- och skogsbruksministeriet
Elintarviketurvallisuusvirasto – Livsmedelssäkerhetsverket
Maanmittauslaitos – Lantmäteriverket
Maaseutuvirasto – Landsbygdsverket
Oikeusministeriö – Justitieministeriet
Tietosuojavaltuutetun toimisto – Dataombudsmannens byrå
Tuomioistuimet – Domstolar
Korkein oikeus – Högsta domstolen
Korkein hallinto-oikeus – Högsta förvaltningsdomstolen
Hovioikeudet – Hovrätter
Käräjäoikeudet – Tingsrätter
Hallinto-oikeudet – Förvaltningsdomstolar
Markkinaoikeus – Marknadsdomstolen
Työtuomioistuin – Arbetsdomstolen
Vakuutusosasto – Försäkringsdomstolen
Kuluttajajärjestö – Konsumenttvistnämnden
Vankeinhoitolaitos – Fängsväsendet
HEUNI – Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti – HEUNI – Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta nationerna
Konkurssiasiamiehen toimisto – Konkursombudsmannens byrå
Kuluttajajärjestö – Konsumenttvistnämnden
Oikeushallinnon palvelukeskus – Justitieförvaltningens servicecentral
Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus – Justitieförvaltningens datateknikcentral
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) – Rättspolitiska forskningsinstitutet
Oikeusrekisterikeskus – Rättsregistercentralen
Onnettomuustutkintakeskus – Centralen för undersökning av olyckor
Rikosseuraamusvirasto – Brottsförvaltningsverket
Rikosseuraamusalan koulutuskeskus – Brottsförvaltningsrådets utbildningscentral
Riksentorjuntaneuvosto – Rådet för brottsförebyggande
Saamelaiskäräjät – Sametinget
Valtakunnansyyttäjänvirasto – Riksåklagarämbetet
Vankeinhoitolaitos – Fängsväsendet
Opetusministeriö – Undervisningsministeriet
Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen
Valtion elokuvataarkastamo – Statens filmgranskningsbyrå
Puolustusministeriö – Försvarsministeriet
Puolustusvoimat – Försvarsmakten

Sisäasiainministeriö – Inrikesministeriet

Väestörekisterikeskus – Befolkningsregistercentralen

Keskusrikospoliisi – Centralkriminalpolisen

Liikkuva poliisi – Rörliga polisen

Rajavartiolaitos – Gränsbevakningsväsendet

Lääninhallitukset – Länstyrelserna

Suojelupoliisi – Skyddspolisen

Poliisiammattikorkeakoulu – Polisyrkeshögskolan

Poliisin tekniikkakeskus – Polisens teknikcentral

Poliisin tietohallintokeskus – Polisens datacentral

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos – Polisinrättningen i Helsingfors

Pelastusopisto – Räddningsverket

Hätäkeskuslaitos – Nödcentralsverket

Maahanmuuttovirasto – Migrationsverket

Sisäasiainhallinnon palvelukeskus – Inrikesförvaltningens servicecentral

Sosiaali- ja terveysministeriö – Social- och hälsovårdsministeriet

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärnsnämnden för utkomstskyddsärenden

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärnsnämnden för socialtrygghet

Lääkelaitos – Läke-medelsverket

Terveysturvan oikeusturvakeskus – Rättsskyddscentralen för hälsovården

Säteilyturvakeskus – Strålsäkerhetscentralen

Kansanterveyslaitos – Folkhälsoinstitutet

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO – Utvecklingscentralen för läke-medelsbe-handling

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus – Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes – Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes

Vakuutusvalvontavirasto – Försäkringsinspektionen

Työ- ja elinkeinoministeriö – Arbets- och näringsministeriet

Kuluttajavirasto – Konsumentverket

Kilpailuvirasto – Konkurrensverket

Patentti- ja rekisterihallitus – Patent- och registerstyrelsen

Valtakunnansovittelijain toimisto – Riksförlikningsmännens byrå

Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande

Energiamarkkinavirasto – Energimarknadsverket

Geologian tutkimuskeskus – Geologiska forskningscentralen

Huoltovarmuuskeskus – Försörjningsberedskapscentralen

Kuluttajatutkimuskeskus – Konsumentforskningscentralen

Matkailun edistämiskeskus (MEK) – Centralen för turistfrämjande

Mittatekniikan keskus (MIKES) – Mätteknikcentralen

Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus – Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer

Turvatekniikan keskus (TUKES) – Säkerhetsteknikcentralen

Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) – Statens tekniska forskningscentral

Syrjintälautakunta – Nationella diskrimineringsnämnden

Työneuvosto – Arbetsrådet

Vähemmistövaltuutetun toimisto – Minoritetsombudsmannens byrå

Ulkoasiainministeriö – Utrikesministeriet

Valtioneuvoston kanslia – Statsrådets kansli

Valtiovarainministeriö – Finansministeriet

Valtiokonttori – Statskontoret

Verohallinto – Skatteförvaltningen

Tullilaitos – Tullverket

Tilastokeskus – Statistikcentralen

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus – Statens ekonomiska forskningscentral

Ympäristöministeriö – Miljöministeriet

Suomen ympäristökeskus – Finlands miljöcentral

Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus – Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet

Valtiontalouden tarkastusvirasto – Statens revisionsverk

RUOTSI

A

Affärsverket svenska kraftnät

Akademien för de fria konsterna

Alkohol- och läkemedelssortiments-nämnden

Allmänna pensionsfonden

Allmänna reklamationsnämnden

Ambassader

Ansvarsnämnd, statens

Arbetsdomstolen

Arbetsförmedlingen

Arbetsgivarverk, statens

Arbetslivsinstitutet

Arbetsmiljöverket

Arkitekturmuseet

Arrendenämnder

Arvsfondsdelegationen

Arvsfondsdelegationen

B

Banverket

Barnombudsmannen

Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens

Bergsstaten

Biografbyrå, statens

Biografiskt lexikon, svenskt

Birgittaskolan

Blekinge tekniska högskola

Bokföringsnämnden

Bolagsverket

Bostadsnämnd, statens

Bostadskreditnämnd, statens

Boverket

Brottsförebyggande rådet

Brottsoffermyndigheten

C

Centrala studiestödsnämnden

D

Danshögskolan

Datainspektionen

Departementen

Domstolsverket

Dramatiska institutet

E

Ekeskolan

Ekobrottsmyndigheten

Ekonomistyrningsverket

Ekonomiska rådet

Elsäkerhetsverket

Energimarknadsinspektionen

Energimyndighet, statens

EU/FoU-rådet

Exportkreditnämnden

Exportråd, Sveriges

F

Fastighetsmäklarnämnden

Fastighetsverk, statens

Fideikommissnämnden

Finansinspektionen

Finanspolitiska rådet

Finsk-svenska gränsälvskommissionen

Fiskeriverket

Flygmedicincentrum

Folkhälsoinstitut, statens

Fonden för fukt- och mögelskador

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas

Folke Bernadotte Akademien

Forskarskattenämnden

Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap

Fortifikationsverket

Forum för levande historia

Försvarets materielverk

Försvarets radioanstalt

Försvarets underrättelsenämnd

Försvarshistoriska museer, statens

Försvarshögskolan

Försvarsmakten

Försäkringskassan

G

Gentekniknämnden

Geologiska undersökning

Geotekniska institut, statens

Giftinformationscentralen

Glesbygdsverket

Grafiska institutet och institutet för högre kommunikation- och reklamutbildning

Granskningsnämnden för radio och TV

Granskningsnämnden för försvarsuppfinningar

Gymnastik- och Idrottshögskolan

Göteborgs universitet

H

Handelsflottans kultur- och fritidsråd

Handelsflottans pensionsanstalt

Handelssekreterare

Handelskamrar, auktoriserade

Handikappombudsmannen

Handikappråd, statens

Harpsundsnämnden

Haverikommission, statens

Historiska museer, statens

Hjälpmedelsinstitutet

Hovrätterna

Hyresnämnder

Häktena

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd

Högskolan Dalarna

Högskolan i Borås

Högskolan i Gävle

Högskolan i Halmstad

Högskolan i Kalmar

Högskolan i Karlskrona/Ronneby

Högskolan i Kristianstad

Högskolan i Skövde

Högskolan i Trollhättan/Uddevalla

Högskolan på Gotland

Högskolans avskiljandenämnd

Högskoleverket

Högsta domstolen

I

ILO kommittén

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Inspektionen för strategiska produkter

Institut för kommunikationsanalys, statens

Institut för psykosocial medicin, statens

Institut för särskilt utbildningsstöd, statens

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering

Institutet för rymdfysik

Institutet för tillväxtpolitiska studier

Institutionsstyrelse, statens

Insättningsgarantinämnden

Integrationsverket

Internationella programkontoret för utbildningsområdet

J

Jordbruksverk, statens

Justitiekanslern

Jämställdhetsombudsmannen

Jämställdhetsnämnden

Järnvägar, statens

Järnvägsstyrelsen

K

Kammarkollegiet

Kammarrätterna

Karlstads universitet

Karolinska Institutet

Kemikalieinspektionen

Kommerskollegium
Konjunkturinstitutet
Konkurrensverket
Konstfack
Konsthögskolan
Konstnärsnämnden
Konstråd, statens
Konsulat
Konsumentverket
Krigsvetenskapsakademin
Krigsförsäkringsnämnden
Kriminaltekniska laboratorium, statens
Kriminalvården
Krisberedskapsmyndigheten
Kristinaskolan
Kronofogdemyndigheten
Kulturråd, statens
Kungl. Biblioteket
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Kungl. Tekniska högskolan
Kungl. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien
Kungl Vetenskapsakademin
Kustbevakningen
Kvalitets- och kompetensråd, statens
Kärnavfallsfondens styrelse

L

Lagrådet
Lantbruksuniversitet, Sveriges
Lantmäteriverket
Linköpings universitet
Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet
Livsmedelsverk, statens
Livsmedelsekonomiska institutet
Ljud- och bildarkiv, statens
Lokala säkerhetsnämnderna vid kärnkraftverk
Lotteriinspektionen
Luftfartsverket
Luftfartsstyrelsen
Luleå tekniska universitet

Lunds universitet

Läkemedelsverket

Läkemedelsförmånsnämnden

Länsrätterna

Länsstyrelserna

Lärarhögskolan i Stockholm

M

Malmö högskola

Manillaskolan

Maritima muséer, statens

Marknadsdomstolen

Medlingsinstitutet

Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges

Migrationsverket

Militärhögskolor

Mittuniversitetet

Moderna museet

Museer för världskultur, statens

Musikaliska Akademien

Musiksamlingar, statens

Myndigheten för handikappolitisk samordning

Myndigheten för internationella adoptionsfrågor

Myndigheten för skolutveckling

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning

Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning

Myndigheten för radio och tv

Myndigheten för Sveriges nätuniversitet

Myndigheten för utländska investeringar i Sverige

Mälardalens högskola

N

Nationalmuseum

Nationellt centrum för flexibelt lärande

Naturhistoriska riksmuseet

Naturvårdsverket

Nordiska Afrikainstitutet

Notarienämnden

Nämnd för arbetstagares uppfinningar, statens

Nämnden för statligt stöd till trossamfund

Nämnden för styrelserepresentationsfrågor

Nämnden mot diskriminering

Nämnden för elektronisk förvaltning

Nämnden för RH anpassad utbildning

Nämnden för hemslöjdsfrågor

O

Oljekrisnämnden

Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering

Operahögskolan i Stockholm

P

Patent- och registreringsverket

Patentbesvärsrätten

Pensionsverk, statens

Personregisternämnd statens, SPAR-nämnden

Pliktverk, Totalförsvarets

Polarforskningssekretariatet

Post- och telestyrelsen

Premiepensionsmyndigheten

Presstödsnämnden

R

Rederinämnden

Regeringskansliet

Regeringsrätten

Resegarantinämnden

Registernämnden

Revisorsnämnden

Riksantikvarieämbetet

Riksarkivet

Riksbanken

Riksdagsförvaltningen

Riksdagens ombudsmän

Riksdagens revisorer

Riksgäldskontoret

Rikshemvärnsrådet

Rikspolisstyrelsen

Riksrevisionen

Rikstrafiken

Riksutställningar, Stiftelsen

Riksvärderingsnämnden

Rymdstyrelsen

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

Räddningsverk, statens

Rättshjälpsmyndigheten

Rättshjälpsnämnden

Rättsmedicinalverket

S

Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund

Sameskolstyrelsen och sameskolor

Sametinget

SIS, Standardiseringen i Sverige

Sjöfartsverket

Skatterättsnämnden

Skatteverket

Skaderegleringsnämnd, statens

Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor

Skogsstyrelsen

Skogsvårdsstyrelserna

Skogs och lantbruksakademien

Skolverk, statens

Skolväsendets överklagandenämnd

Smittskyddsinstitutet

Socialstyrelsen

Specialpedagogiska institutet

Specialskolmyndigheten

Språk- och folkminnesinstitutet

Sprängämnesinspektionen

Statistiska centralbyrån

Statskontoret

Stockholms universitet

Stockholms internationella miljöinstitut

Strålsäkerhetsmyndigheten

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, SIDA

Styrelsen för Samefonden

Styrelsen för psykologiskt försvar

Stängselnämnden

Svenska institutet

Svenska institutet för europapolitiska studier

Svenska ESF rådet

Svenska Unescorådet

Svenska FAO kommittén

Svenska Språknämnden

Svenska Skeppshypotekskassan

Svenska institutet i Alexandria

Sveriges författarfond

Säkerhetspolisen

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Södertörns högskola

T

Taltidningsnämnden

Talboks- och punktskriftsbiblioteket

Teaterhögskolan i Stockholm

Tingsrätterna

Tjänstepensions och grupplivnämnd, statens

Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet

Totalförsvarets forskningsinstitut

Totalförsvarets pliktverk

Tullverket

Turistdelegationen

U

Umeå universitet

Ungdomsstyrelsen

Uppsala universitet

Utlandslönenämnd, statens

Utlänningsnämnden

Utrikesförvaltningens antagningsnämnd

Utrikesnämnden

Utsädeskontroll, statens

V

Valideringsdelegationen

Valmyndigheten

Vatten- och avloppsnämnd, statens

Vattenöverdomstolen

Verket för förvaltningsutveckling

Verket för högskoleservice

Verket för innovationssystem (VINNOVA)

Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)

Vetenskapsrådet

Veterinärmedicinska anstalt, statens

Veterinära ansvarsnämnden

Väg- och transportforskningsinstitut, statens

Vägverket

Vänerskolan

Växjö universitet

Växtsortnämnd, statens

Å

Åklagarmyndigheten

Åsbackaskolan

Ö

Örebro universitet

Örlogsmannasällskapet

Östervångsskolan

Överbefälhavaren

Överklagandenämnden för högskolan

Överklagandenämnden för nämndemanna-uppdrag

Överklagandenämnden för studiestöd

Överklagandenämnden för totalförsvaret

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

Cabinet Office

Office of the Parliamentary Counsel

Central Office of Information

Charity Commission

Crown Estate Commissioners (Vote Expenditure Only)

Crown Prosecution Service

Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform

Competition Commission

Gas and Electricity Consumers' Council

Office of Manpower Economics

Department for Children, Schools and Families

Department of Communities and Local Government

Rent Assessment Panels

Department for Culture, Media and Sport

British Library

British Museum

Commission for Architecture and the Built Environment

The Gambling Commission

Historic Buildings and Monuments Commission for England (English Heritage)

Imperial War Museum

Museums, Libraries and Archives Council

National Gallery

National Maritime Museum

National Portrait Gallery
Natural History Museum
Science Museum
Tate Gallery
Victoria and Albert Museum
Wallace Collection
Department for Environment, Food and Rural Affairs
Agricultural Dwelling House Advisory Committees
Agricultural Land Tribunals
Agricultural Wages Board and Committees
Cattle Breeding Centre
Countryside Agency
Plant Variety Rights Office
Royal Botanic Gardens, Kew
Royal Commission on Environmental Pollution
Department of Health
Dental Practice Board
National Health Service Strategic Health Authorities
NHS Trusts
Prescription Pricing Authority
Department for Innovation, Universities and Skills
Higher Education Funding Council for England
National Weights and Measures Laboratory
Patent Office
Department for International Development
Department of the Procurator General and Treasury Solicitor
Legal Secretariat to the Law Officers
Department for Transport
Maritime and Coastguard Agency
Department for Work and Pensions
Disability Living Allowance Advisory Board
Independent Tribunal Service
Medical Boards and Examining Medical Officers (War Pensions)
Occupational Pensions Regulatory Authority
Regional Medical Service
Social Security Advisory Committee
Export Credits Guarantee Department
Foreign and Commonwealth Office
Wilton Park Conference Centre

Government Actuary's Department

Government Communications Headquarters

Home Office

HM Inspectorate of Constabulary

House of Commons

House of Lords

Ministry of Defence

Defence Equipment & Support

Meteorological Office

Ministry of Justice

Boundary Commission for England

Combined Tax Tribunal

Council on Tribunals

Court of Appeal – Criminal

Employment Appeals Tribunal

Employment Tribunals

HMCS Regions, Crown, County and Combined Courts (England and Wales)

Immigration Appellate Authorities

Immigration Adjudicators

Immigration Appeals Tribunal

Lands Tribunal

Law Commission

Legal Aid Fund (England and Wales)

Office of the Social Security Commissioners

Parole Board and Local Review Committees

Pensions Appeal Tribunals

Public Trust Office

Supreme Court Group (England and Wales)

Transport Tribunal

The National Archives

National Audit Office

National Savings and Investments

National School of Government

Northern Ireland Assembly Commission

Northern Ireland Court Service

Coroners Courts

County Courts

Court of Appeal and High Court of Justice in Northern Ireland

Crown Court

Enforcement of Judgements Office

Legal Aid Fund

Magistrates' Courts

Pensions Appeals Tribunals

Northern Ireland, Department for Employment and Learning

Northern Ireland, Department for Regional Development

Northern Ireland, Department for Social Development

Northern Ireland, Department of Agriculture and Rural Development

Northern Ireland, Department of Culture, Arts and Leisure

Northern Ireland, Department of Education

Northern Ireland, Department of Enterprise, Trade and Investment

Northern Ireland, Department of the Environment

Northern Ireland, Department of Finance and Personnel

Northern Ireland, Department of Health, Social Services and Public Safety

Northern Ireland, Office of the First Minister and Deputy First Minister

Northern Ireland Office

Crown Solicitor's Office

Department of the Director of Public Prosecutions for Northern Ireland

Forensic Science Laboratory of Northern Ireland

Office of the Chief Electoral Officer for Northern Ireland

Police Service of Northern Ireland

Probation Board for Northern Ireland

State Pathologist Service

Office of Fair Trading

Office for National Statistics

National Health Service Central Register

Office of the Parliamentary Commissioner for Administration and Health Service Commissioners

Paymaster General's Office

Postal Business of the Post Office

Privy Council Office

Public Record Office

HM Revenue and Customs

The Revenue and Customs Prosecutions Office

Royal Hospital, Chelsea

Royal Mint

Rural Payments Agency

Scotland, Auditor-General

Scotland, Crown Office and Procurator Fiscal Service

Scotland, General Register Office

Scotland, Queen's and Lord Treasurer's Remembrancer

Scotland, Registers of Scotland

The Scotland Office

The Scottish Ministers

Architecture and Design Scotland

Crofters Commission

Deer Commission for Scotland

Lands Tribunal for Scotland

National Galleries of Scotland

National Library of Scotland

National Museums of Scotland

Royal Botanic Garden, Edinburgh

Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Scotland

Scottish Further and Higher Education Funding Council

Scottish Law Commission

Community Health Partnerships

Special Health Boards

Health Boards

The Office of the Accountant of Court

High Court of Justiciary

Court of Session

HM Inspectorate of Constabulary

Parole Board for Scotland

Pensions Appeal Tribunals

Scottish Land Court

Sheriff Courts

Scottish Police Services Authority

Office of the Social Security Commissioners

The Private Rented Housing Panel and Private Rented Housing Committees

Keeper of the Records of Scotland

The Scottish Parliamentary Body Corporate

HM Treasury

Office of Government Commerce

United Kingdom Debt Management Office

The Wales Office (Office of the Secretary of State for Wales)

The Welsh Ministers

Higher Education Funding Council for Wales

Local Government Boundary Commission for Wales

The Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales

Valuation Tribunals (Wales)

Welsh National Health Service Trusts and Local Health Boards

Welsh Rent Assessment Panels

LIITE II

LUETTELO 2 ARTIKLAN 1 KOHDAN 6 ALAKOHDAN A ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA TOIMINNOISTA

Jos CPV:n ja NACE:n välillä esiintyy tulkintaeroja, sovelletaan CPV-nimikkeistöä.

NACE Rev. 1 (1)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
45			Rakentaminen	Tälle kaksinumerotasolle kuuluu: — uudisrakentaminen, entisöinti ja tavanomainen korjaaminen	45000000
	45.1		Rakennusalueen pohjarakentaminen		45100000
		45.11	Rakennusten purku ja raivaus; maansiirto	Tälle nelinumerasolle kuuluu: — rakennusten ja muiden rakenteiden purku — rakennusalueen raivaus — maansiirto: rakennusalueen maankaivu, täyttö- ja tasaustyöt, ojankaivu, louhintatyöt, räjäytystyöt jne. — maaperän rakentaminen kaivostoimintaa varten — irtomaan poisto ja muut kaivosten ja kaivosalueiden perustyöt ja esirakentaminen Tälle nelinumerasolle kuuluu myös: — rakennusalueen salaojitustyöt — maa- tai metsätalousmaan ojitus	45110000
		45.12	Koeporaus	Tälle nelinumerasolle kuuluu: — koeporaus, koekairaus ja näytteenotto rakennus-, geofysikaalisiin, geologisiin tai vastaaviin tarkoituksiin Tälle nelinumerasolle ei kuulu: — öljy- tai kaasulähteiden poraus, vrt. 11.20 — vesikaivon poraus, vrt. 45.25 — kuilun syvennys, vrt. 45.25 — öljy- ja kaasukenttien tutkimus, geofysikaalinen, geologinen ja seisminen tutkimus, vrt. 74.20	45120000
	45.2		Rakennusten tai niiden osien rakentaminen; maa- ja vesirakentaminen		45200000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.21	Yleiset talonrakennustyöt sekä maa- ja vesirakennustyöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — kaikenlaisten rakennusten rakentaminen; maa- ja vesirakennustyöt — siltojen, myös eritasoteiden, maasiltojen, tunnelien ja metrotunnelien rakentaminen — putkijohtojen, tietoliikennekaapelien ja voimalinjojen kaukoverkostojen rakentaminen — putkijohtojen, tietoliikennekaapelien ja voimalinjojen kunnallisverkostojen rakentaminen — tähän liittyvät asennustyöt — tehdasvalmisteisten rakennusten kokoaminen ja pystyttäminen rakennuspaikalla Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — öljyn ja kaasun tuotantoon liittyvät palvelut, vrt. 11.20 — itsevalmistetuista, muista kuin betonisista osista koostuvien kokonaisten valmiiden rakenteiden pystyttäminen, vrt. 20, 26 ja 28 — urheilukenttien, uima-altaiden, urheilusalien, tenniskenttien, golfratojen ja muiden urheilualueiden rakentaminen lukuun ottamatta rakennusten pystyttämistä, vrt. 45.23 — rakennusasennus, vrt. 45.3 — rakennusten viimeistely, vrt. 45.4 — arkkitehti- ja insinööripalvelut, vrt. 74.20 — rakentamisen projektinhallinta, vrt. 74.20	45210000 paitsi: – 45213316 45220000 45231000 45232000
		45.22	Kattorakenteiden pystyttäminen ja kattaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — kattorakenteiden asennustyöt — katteiden asennustyöt — vesitiivistystyöt	45261000
		45.23	Moottoriteiden, katujen, lentokenttien ja urheilualueiden rakentaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — moottoriteiden, katujen, muiden ajoneuvoille ja jalankulkijoille tarkoitettujen liikenneväylien rakentaminen — rautateiden rakentaminen — kiitoratojen rakentaminen — urheilukenttien, uima-altaiden, urheilusalien, tenniskenttien, golfratojen ja muiden urheilualueiden rakentaminen lukuun ottamatta rakennusten pystyttämistä — ajoratamerkintöjen maalaustyöt teillä ja paikoitusalueilla Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — alustavat maansiirtotyöt, vrt. 45.11	45212212 ja DA03 45230000 paitsi: – 45231000 – 45232000 – 45234115

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.24	Vesirakentaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — seuraavat rakennustyöt: — vesiväylien, satamien ja jokien, huvivenesatamien, sulkujen jne. rakentaminen — padot ja aallonmurtajat — ruoppaukset — vedenalaiset rakennustyöt	45240000
		45.25	Muu erikoisalarakentaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — erilaisille rakenteille yhteiseen piirteeseen erikoistunut rakentaminen, joka edellyttää erityistaitoja tai -laitteita — perustuksien rakentaminen, mukaan lukien paalutustyöt — kaivojen poraus ja rakentaminen, kuilun syvennys — muiden kuin itsevalmistettujen teräsrunkorakenteiden pystyttäminen — teräksen taivuttaminen — muuraustyöt ja katukiveyksen laskeminen — rakennustelineiden ja työtasojen asentaminen ja purku, mukaan lukien telineiden ja tasojen vuokraus — savupiippujen ja teollisuusunien pystytys Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — rakennustelineiden vuokraus ilman asennusta ja purkamista, vrt. 71.32	45250000 45262000
	45.3		Rakennusasennus		45300000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.31	Sähköjohtojen ja -laitteiden asennus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: Seuraavien laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen: — sähköjohdot ja -laitteet — tietoliikennejärjestelmät — sähkölämmitysjärjestelmät — taloantennit — palohälyttimet — varashälyttimet — hissit ja liukuportaat — ukkosenjohdattimet jne.	45213316 45310000 paitsi: – 45316000
		45.32	Eristystyöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — lämpö-, ääni- tai värinäeristeiden rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — vesitiivistystyöt, vrt. 45.22	45320000
		45.33	Putkityöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — Seuraavien laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen: — vesi- ja viemärlaitteet ja -kalusteet — kaasulaitteet — lämmitys-, tuuletus-, jäähdytys- tai ilmastointilaitteet ja -putket — palosammutusjärjestelmät Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — sähkölämmitysjärjestelmien asennus, vrt. 45.31	45330000
		45.34	Muu rakennusasentaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — valaistus- ja merkinantolaitteistojen asennus teille, rautateille, lentokentille ja satamiin — muualla luokittelemattomien laitteiden ja laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen	45234115 45316000 45340000
	45.4		Rakennusten viimeistely		45400000

NACE Rev. 1 (¹)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.41	Rappaus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten tai muiden rakenteiden sisä- tai ulkopintojen rappaukset laastilla tai stukilla sekä vastaavilla rappausaineilla	45410000
		45.42	Rakennuspuusepän asennustyöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — muiden kuin itsevalmistettujen, puusta tai muista aineista valmistettujen ovien, ikkunoiden, oven- ja ikkunankarmien, sovitettujen keittiöiden, portaikkojen, myymäläkalusteiden ja vastaavien asennus — sisätilojen viimeistelytyöt kuten sisäkattojen päällystys, seinien panelointi, siirrettävien väli-seinien asennus jne. Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — parketin ja muiden puisten lattiapäällysteiden asennus, vrt. 45.43	45420000
		45.43	Lattianpäällystys ja seinien verhoilu	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten tai muiden rakenteiden päällystäminen tai laatoittaminen — keraamisilla, betonisilla tai kivisillä seinä- tai lattiatiilillä tai -kivillä — parketilla tai muulla puisella lattiapäällysteellä taikka kokolattiamatoilla tai linoleumilla — myös kumisella tai muovisella lattiapäällysteellä — mosaiikkisilla, marmorisilla, graniittisilla tai liuskekivisillä seinä- tai lattiapäällysteillä — tapetilla	45430000
		45.44	Maalaus ja lasitus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten sisä- ja ulkomaalaus — muiden rakenteiden ulkomaalaus — lasien, peilien jne. asennus Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — ikkunoiden asennus, vrt. 45.42	45440000

NACE Rev. 1 (1)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.45	Muu rakennus- sten viimeistely	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — yksityisten uima-altaiden rakentaminen — rakennusten ulkopintojen puhdistaminen höyryllä, hiekkapuhaltamalla ja vastaavalla tavalla — muut muualla luokittelemattomat rakennusten viimeistelytyöt Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — rakennusten ja muiden rakenteiden siivous, vrt. 74.70	45212212 ja DA04 45450000
	45,5		Rakennus- tai purkulaitteiden vuokraus käyt- täjineen		45500000
		45.50	Rakennus- tai purkulaitteiden vuokraus käyt- täjineen	Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — rakennus- tai purkukoneiden ja -laitteiden vuokraus ilman käyttäjää, vrt. 71.32	45500000

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 3037/90, annettu 9 päivänä lokakuuta 1990, Euroopan yhteisön tilastollisesta toimialaluokituksesta (EYVL L 293, 24.10.1990, s. 1).

LIITE III

**LUETTELO PUOLUSTUSALAN HANKINTAVIRANOMAISTEN TEKEMIIN HANKINTASOPIMUKSIIN KUU-
LUVISTA 4 ARTIKLAN B ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA TUOTTEISTA**

Ainoa tätä direktiiviä sovellettaessa noudatettava teksti on GPA-sopimuksen liitteessä I olevassa 3 kohdassa esiintyvä luettelo, johon seuraava ohjeellinen tuoteluettelo perustuu:

25 ryhmä:	Suola, rikki, maa- ja kivilajit, kipsi, kalkki ja sementti
26 ryhmä:	Malmit, kuona ja tuhka
27 ryhmä:	Kivennäispolttoaineet, kivennäisöljyt ja niiden tislautustuotteet, bitumiset aineet, kivennäisvahat paitsi: ex 27.10: erikoispolttoaineet
28 ryhmä:	Kemialliset alkuaineet ja epäorgaaniset yhdisteet, jalometallien, harvinaisten maametallien, radioaktiivisten alkuaineiden ja isotooppien orgaaniset ja epäorgaaniset yhdisteet paitsi: ex 28.09: räjähdysaineet ex 28.13: räjähdysaineet ex 28.14: kyynelkaasu ex 28.28: räjähdysaineet ex 28.32: räjähdysaineet ex 28.39: räjähdysaineet ex 28.50: myrkkytuotteet ex 28.51: myrkkytuotteet ex 28.54: räjähdysaineet
29 ryhmä:	Orgaaniset kemialliset yhdisteet paitsi: ex 29.03: räjähdysaineet ex 29.04: räjähdysaineet ex 29.07: räjähdysaineet ex 29.08: räjähdysaineet ex 29.11: räjähdysaineet ex 29.12: räjähdysaineet ex 29.13: myrkkytuotteet ex 29.14: myrkkytuotteet ex 29.15: myrkkytuotteet ex 29.21: myrkkytuotteet ex 29.22: myrkkytuotteet ex 29.23: myrkkytuotteet ex 29.26: räjähdysaineet ex 29.27: myrkkytuotteet ex 29.29: räjähdysaineet

30 ryhmä:	Farmaseuttiset tuotteet
31 ryhmä:	Lannoitteet
32 ryhmä:	Parkitus- ja väriaineet, tanniinit ja niiden johdannaiset, värit, pigmentit ja muut väriaineet, maalit ja lakat, kitti sekä muut täyte- ja tiivistystahnat, painovärit, muste ja tussi
33 ryhmä:	Haihtuvat öljyt ja resinoidit, hajustevalmisteet, kosmeettiset ja toalettilmisteet
34 ryhmä:	Saippua ja suopa, orgaaniset pinta-aktiiviset aineet, pesuvalmisteet, voiteluvalmisteet, tekovahat, valmistetut vahat, kiillotus- hankaus- ja puhdistusvalmisteet, kynttilät ja niiden kaltaiset tuotteet, muovailumasat, "hammasvahat" ja kipsiin perustuvat hammaslääkinnässä käytettävät valmisteet
35 ryhmä:	Valkuaisaineet, modifioidut tärkkelykset, liimat ja liisterit, entsyymit
37 ryhmä:	Valokuvaus- ja elokuvausvalmisteet
38 ryhmä:	Erinäiset kemialliset tuotteet paitsi: ex 38.19: myrkkytuotteet
39 ryhmä:	Muovit, myös tekohartsit, selluloosaesterit ja -etterit sekä näistä valmistetut tavarat paitsi: ex 39.03: räjähdysaineet
40 ryhmä:	Luonnonkumi, synteettinen kumi ja faktis sekä niistä valmistetut tavarat paitsi: ex 40.11: luodinkestävät renkaat
41 ryhmä:	Raakavuodot ja -nahat (muut kuin turkisinahat) sekä muokattu nahka
42 ryhmä:	Nahkatavarat, satula- ja valjasteokset, matkatarvikkeet, käsilaukut ja niiden kaltaiset säilytysesineet, suolesta valmistetut tavarat
43 ryhmä:	Turkisinahat ja tekoturkikset, niistä valmistetut tavarat
44 ryhmä:	Puu ja puusta valmistetut tavarat, puuhiili
45 ryhmä:	Korkki ja korkkitavarat
46 ryhmä:	Oljesta, espartosta tai muista punonta- tai palmikointiaineista valmistetut tavarat; kori- ja punontateokset
47 ryhmä:	Paperinvalmistusaineet
48 ryhmä:	Paperi, kartonki ja pahvi, paperimassa-, paperi- ja kartonki- ja pahvitavarat
49 ryhmä:	Kirjat, sanomalehdet, kuvat ja muut painotuotteet; käsikirjoitukset, konekirjoitukset ja työpiirustukset
65 ryhmä:	Päähineet ja niiden osat

66 ryhmä:	Sateenvarjot ja päivänvarjot, kävelykepit, istuinkepit, ruoskat, ratsupiiskat sekä niiden osat
67 ryhmä:	Valmistetut höyhenet ja untuvat sekä höyhenistä tai untuvista valmistetut tavarat, tekokukat, hiuksista valmistetut tavarat
68 ryhmä:	Kivestä, kipsistä, sementistä, asbestista, kiilteestä tai niiden kaltaisesta aineesta valmistetut tavarat
69 ryhmä:	Keraamiset tuotteet
70 ryhmä:	Lasi ja lasitavarat
71 ryhmä:	Luonnonhelmet ja viljellyt helmet, jalo- ja puolijalokivet, jalometallit, jalometallilla pleteroidut metallit ja näistä valmistetut tavarat; epäaidot korut
73 ryhmä:	Rauta- ja terästavarat
74 ryhmä:	Kupari ja kuparitavarat
75 ryhmä:	Nikkeli ja nikkelitavarat
76 ryhmä:	Alumiini ja alumiinitavarat
77 ryhmä:	Magnesium ja beryllium
78 ryhmä:	Lyijy ja lyijytavarat
79 ryhmä:	Sinkki ja sinkkitavarat
80 ryhmä:	Tina ja tinatavarat
81 ryhmä:	Muut epäjalot metallit, niistä valmistetut tavarat
82 ryhmä:	Työkalut ja -välineet, veitset, lusikat ja haarukat, epäjaloa metallia; paitsi: ex 82.05: työkalut ex 82.07: työkalut, osat
83 ryhmä:	Erinäiset epäjalosta metallista valmistetut tavarat
84 ryhmä:	Höyrykattilat, koneet ja mekaaniset laitteet, niiden osat paitsi: ex 84.06: moottorit ex 84.08: muut moottorit ex 84.45: koneet ex 84.53: automaattiset tietojenkäsittelylaitteet ex 84.55: nimikkeeseen 84.53 kuuluvien koneiden osat ex 84.59: ydinreaktorit

85 ryhmä:	Sähkökoneet ja laitteet, niiden osat paitsi: ex 85.13: teleliikennelaitteet ex 85.15: lähettimet
86 ryhmä:	Rautatieveturit, raitiomootorivaunut ja muu liikkuva kalusto sekä niiden osat, rautatie- ja raitiotieradan varusteet ja kiinteät laitteet sekä niiden osat; kaikenlaiset mekaaniset liikennemerkinantolaitteet paitsi: ex 86.02: panssaroidut sähköveturit ex 86.03: muut panssaroidut veturit ex 86.05: panssaroidut vaunut ex 86.06: huoltovaunut ex 86.07: vaunut
87 ryhmä:	Kuljetusvälineet ja kulkuneuvot, muut kuin rauta- tai raitioteiden liikkuvaan kalustoon kuuluvat, sekä niiden osat ja tarvikkeet paitsi: ex 87.08: tankit ja muut panssariajoneuvot ex 87.01: traktorit ex 87.02: sotilasajoneuvot ex 87.03: huoltoautot ex 87.09: moottoripyörät ex 87.14: perävaunut
89 ryhmä:	Alukset ja uivat rakenteet paitsi: ex 89.01A: sotalaivat
90 ryhmä:	Optiset, valokuvaus-, elokuva-, mittaus-, tarkistus-, tarkkuus-, lääketieteelliset tai kirurgiset kojeet ja laitteet, niiden osat ja tarvikkeet paitsi: ex 90.05: kiikarit ex 90.13: erinäiset kojeet, laserit ex 90.14: etäisyysmittarit ex 90.28: sähköiset ja elektroniset mittauskojeet ex 90.11: mikroskoopit ex 90.17: lääketieteelliset kojeet ex 90.18: hoitomekaaniset laitteet ex 90.19: ortopediset laitteet ex 90.20: röntgenlaitteet
91 ryhmä:	Kellot ja niiden osat

92 ryhmä:	Soittimet; äänen talteenotto- tai toistolaitteet; televisiokuvan ja -äänen talteenotto- tai toistolaitteet, niiden osat ja tarvikkeet
94 ryhmä:	Huonekalut, vuoteiden joustinpohjat ja vuodevarusteet, kuten patjat ja tyynyt, sekä niiden kaltaiset pehmustetut sisustustavarat paitsi: ex 94.01A: ilma-alusten istuimet
95 ryhmä:	Veisto- ja muovailuaineesta valmistetut teokset
96 ryhmä:	Luudat, harjat, puuterihuiskut ja -tyynyt sekä seulat
98 ryhmä:	Erinäiset tavarat

LIITE IV

TARJOUSTEN, OSALLISTUMISHAKEMUSTEN SEKÄ SUUNNITTELUKILPAILUIHIN TOIMITETTAVIEN SUUNNITELMIEN JA HANKKEIDEN SÄHKÖISIÄ VASTAANOTTOVÄLINEITÄ JA -LAITTEITA KOSKEVAT VAATIMUKSET

Tarjousten, osallistumishakemusten sekä suunnittelukilpailuihin toimitettavien suunnitelmien ja hankkeiden sähköisillä vastaanottovälineillä ja -laitteilla on tarkoituksenmukaisia teknisiä keinoja ja menettelytapoja käyttäen varmistettava ainakin, että

- a) tarjousten, osallistumishakemusten, suunnitelmien ja hankkeiden täsmällinen jättöpäivämäärä ja -aika käyvät tarkasti ilmi;
- b) voidaan kohtuudella varmistaa, että näiden vaatimusten mukaisesti toimitettuihin tietoihin ei ole pääsyä ennen vahvistettuja määräaikoja;
- c) ainoastaan valtuutetut henkilöt voivat vahvistaa tai muuttaa toimitettujen tietojen avaamispäivämääriä;
- d) ainoastaan valtuutetut henkilöt voivat päästä kaikkiin toimitettuihin tietoihin tai osaan niistä hankintamenettelyn tai suunnittelukilpailun eri vaiheissa;
- e) ainoastaan valtuutetut henkilöt voivat sallia pääsyn toimitettuihin tietoihin ja vasta määrätyn päivän jälkeen;
- f) näiden vaatimusten mukaisesti vastaanotettuihin ja avattuihin tietoihin on pääsy ainoastaan niihin perehtymiseen valtuutetuilla henkilöillä;
- g) jos b, c, d, e ja f alakohdassa tarkoitettuja pääsyä koskevia kieltoja tai pääsyyn liittyviä ehtoja rikotaan, voidaan kohtuudella varmistaa, että rikkominen on selkeästi havaittavissa.

LIITE V

ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

A OSA

Tiedot, jotka on sisällytettävä ilmoituksiin ennakoilmoituksen julkaisemisesta hankkijaprofiilissa

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toimiala.
3. Tapauksen mukaan maininta siitä, että hankintaviranomainen on yhteishankintayksikkö, tai siitä, että asiaan liittyy tai voi liittyä jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
4. CPV-koodit.
5. Hankkijaprofiilin internetosoite (URL).
6. Päivä, jona ilmoitus ennakoilmoituksen julkaisemisesta hankkijaprofiilissa on lähetetty.

B OSA

Ennakoilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(48 artikla)

I Kaikissa tapauksissa täytettävät tiedot

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Sähköposti- tai internetosoite, josta hankinta-asiakirjat ovat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saatavilla.

Jos hankinta-asiakirjoja ei ole asetettu ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 53 artiklan 1 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa mainituista syistä, tieto siitä, miten ne voi saada.
3. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toimiala.
4. Tapauksen mukaan maininta siitä, että hankintaviranomainen on yhteishankintayksikkö, tai siitä, että asiaan liittyy tai voi liittyä jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
5. CPV-koodit; jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
6. Kun kyseessä ovat rakennusurakkasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan rakennustöiden pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavara- ja palveluhankintasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka. Jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
7. Hankinnan lyhyt kuvaus: rakennusurakan luonne ja laajuus, tavaroiden luonne ja määrä tai arvo, palvelujen luonne ja laajuus.
8. Jos ilmoituksella ei kutsuta tarjouskilpailuun, arvioitu päivämäärä tai arvioidut päivämäärät, jona tai joina julkaistaan yksi tai useampi hankintailmoitus, joka liittyy ennakoilmoituksessa tarkoitettuun yhteen tai useampaan hankintasopimukseen.
9. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
10. Muut tiedot.
11. Tieto siitä, sovelletaanko hankintasopimukseen GPA-sopimusta.

II Lisätiedot, jotka on esitettävä silloin, kun ilmoituksella kutsutaan tarjouskilpailuun (48 artiklan 2 kohta)

1. Maininta siitä, että tarjoamisesta kiinnostuneiden talouden toimijoiden on ilmoitettava hankintaviranomaiselle olevansa kiinnostuneita hankintasopimuksesta tai -sopimuksista.
2. Hankintasopimuksen tekomenettelyn laji (rajoitetut menettelyt, joihin voi tapauskohtaisesti liittyä myös dynaaminen hankintajärjestelmä, tai tarjousperusteiset neuvottelumenettelyt).
3. Tapauksen mukaan maininta siitä,
 - a) liittyykö menettelyyn puitejärjestely;
 - b) liittyykö menettelyyn dynaaminen hankintajärjestelmä.
4. Tuotteiden toimituksen, rakennusurakoiden toteutuksen tai palvelujen suorittamisen aikataulu sekä hankintasopimuksen kesto, jos ne ovat jo tiedossa.
5. Osallistumisedellytykset, mukaan lukien seuraavat tiedot, jos ne ovat jo tiedossa:
 - a) tapauksen mukaan maininta siitä, onko kyseinen hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen;
 - b) tapauksen mukaan maininta siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle;
 - c) valintaperusteiden lyhyt kuvaus.
6. Hankintasopimuksen tekoperusteiden lyhyt kuvaus, jos ne ovat jo tiedossa.
7. Sikäli kuin jo tiedossa, hankintasopimuksen tai -sopimusten arvioitu suuruusluokka; jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
8. Määräaika kiinnostuksen osoitusten vastaanottamiselle.
9. Osoite, johon kiinnostuksen osoitukset on toimitettava.
10. Kieli tai kielet, jolla tai joilla hakemukset tai tarjoukset on laadittava.
11. Tapauksen mukaan maininta siitä,
 - a) onko tarjoukset tai hakemukset lähetettävä tai voiko ne lähettää sähköisesti,
 - b) tehdäänkö tilaukset sähköisesti,
 - c) tapahtuuko laskutus sähköisesti,
 - d) hyväksytäänkö sähköiset maksut.
12. Tieto siitä, liittyykö hankintasopimus unionin rahastoista rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
13. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhakumenettelyjen määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voidaan saada.

C OSA

Hankintailmoituksiin sisällytettävät tiedot

(49 artikla)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Sähköposti- tai internetosoite, josta hankinta-asiakirjat ovat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saatavilla.

Jos hankinta-asiakirjoja ei ole asetettu ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 53 artiklan 1 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa mainituista syistä, tieto siitä, miten ne voi saada.

3. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toimiala.
4. Tapauksen mukaan maininta siitä, että hankintaviranomainen on yhteishankintayksikkö, tai siitä, että menettelyyn liittyy jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
5. CPV-koodit; jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
6. Kun kyseessä ovat rakennusurakkasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan rakennustöiden pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavara- ja palveluhankintasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimintus- tai suorituspaikka. Jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
7. Hankinnan kuvaus: rakennusurakan luonne ja laajuus, tavaroiden luonne ja määrä tai arvo, palvelujen luonne ja laajuus. Jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta. Tapauksen mukaan mahdollisten vaihtoehtojen kuvaus.
8. Hankintasopimuksen tai -sopimusten arvioitu suuruusluokka: jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
9. Mahdollisuus tai kielto esittää vaihtoehtoja.
10. Tavaroiden toimituksen, rakennusurakoiden toteutuksen tai palvelujen tarjoamisen aikataulu ja mahdollisuuksien mukaan hankintasopimuksen kesto.
 - a) Jos kyseessä on puitejärjestely, maininta sen suunnitellusta kestosta ja tarvittaessa perustelut yli nelivuotiselle järjestelylle. Mahdollisuuksien mukaan maininta tehtävien hankintasopimusten arvosta tai suuruusluokasta ja siitä, kuinka usein hankintasopimuksia tehdään, sekä osallistuvien talouden toimijoiden määrästä ja mahdollisesta ehdotetusta enimmäismäärästä.
 - b) Jos kyseessä on dynaaminen hankintajärjestelmä, maininta sen suunnitellusta kestosta. Mahdollisuuksien mukaan maininta tehtävien hankintasopimusten arvosta tai suuruusluokasta ja kuinka usein hankintasopimuksia tehdään.
11. Osallistumisedellytykset, mukaan lukien seuraavat tiedot:
 - a) tapauksen mukaan maininta siitä, onko kyseinen hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen;
 - b) tapauksen mukaan maininta siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle; viittaus kyseiseen lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen,
 - c) luettelo ja lyhyt kuvaus talouden niistä toimijan asemaa koskevista perusteista, joiden pohjalta tämä voitaisiin sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle, ja valintaperusteista; mahdollisesti vaadittava(t) suorituskyvyn vähimmäistaso(t); maininta vaadituista tiedoista (omat lausunnot, asiakirjat).

12. Hankintasopimuksen tekomenettelyn laji; tapauksen mukaan perustelut nopeutetun menettelyn käytölle (avoimissa ja rajoitetuissa menettelyissä sekä tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä).
13. Tapauksen mukaan maininta siitä,
- a) liittykö menettelyyn puitejärjestely;
 - b) liittykö menettelyyn dynaaminen hankintajärjestelmä;
 - c) liittykö menettelyyn sähköinen huutokauppa (jos kyseessä on avoin tai rajoitettu menettely tai tarjousperusteinen neuvottelumenettely).
14. Jos hankintasopimus on jaettu osiin, maininta siitä, voiko tarjouksen tehdä yhdestä, useammasta vai kaikista osista. Maininta siitä, onko osien, jotka voidaan myöntää yhdelle tarjoajalle, määrää mahdollisesti rajoitettu. Jos hankintasopimusta ei ole jaettu osiin, perustelut tälle, jollei näitä tietoja ole annettu erillisessä selvityksessä.
15. Jos rajoitetussa menettelyssä, tarjousperusteisessa neuvottelumenettelyssä, kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä tai innovaatiokumppanuudessa käytetään mahdollisuutta rajoittaa niiden ehdokkaiden määrää, joita pyydetään jättämään tarjous tai jotka pyydetään neuvotteluun tai vuoropuheluun: ehdokkaiden vähimmäismäärä ja tarvittaessa ehdotettu enimmäismäärä sekä ehdokkaiden valinnassa sovellettavat puolueettomat perusteet.
16. Tarjousperusteisessa neuvottelumenettelyssä, kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä ja innovaatiokumppanuudessa tarvittaessa maininta vaiheittaisesta menettelystä, jolla neuvoteltavien tarjousten tai käsiteltävien ratkaisujen määrää rajoitetaan asteittain.
17. Hankintasopimuksen toteuttamiselle asetetut mahdolliset erityiset ehdot.
18. Hankintasopimuksen tai -sopimusten tekoperusteet. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritetään yksinomaan hinnan perusteella, on mainittava perusteet, joilla valitaan kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, ja niiden painotus, jos niitä ei ole ilmoitettu eritelmissä tai, jos on kyse kilpailullisesta neuvottelumenettelystä, hankekuvauksessa.
19. Määräaika tarjousten vastaanottamiselle (avoimet menettelyt) tai osallistumishakemusten vastaanottamiselle (rajoitetut menettelyt, tarjousperusteiset neuvottelumenettelyt, dynaamiset hankintajärjestelmät, kilpailulliset neuvottelumenettelyt, innovaatiokumppanuudet).
20. Osoite, johon tarjoukset tai osallistumishakemukset on toimitettava.
21. Avoimissa menettelyissä
- a) aika, joka tarjoajan on pidettävä tarjouksensa voimassa;
 - b) tarjousten avaustilaisuuden päivä, kellonaika ja osoite;
 - c) henkilöt, jotka saavat olla läsnä tarjousten avaustilaisuudessa.
22. Kieli tai kielet, jolla tai joilla tarjoukset tai osallistumishakemukset on laadittava.
23. Tapauksen mukaan maininta siitä,
- a) voiko tarjoukset tai hakemukset lähettää sähköisesti,
 - b) tehdäänkö tilaukset sähköisesti,
 - c) hyväksytäänkö sähköinen laskutus,
 - d) käytetäänkö sähköisiä maksuja.

24. Tieto siitä, liittyykö hankintasopimus unionin rahastoista rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
25. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhakumenettelyjen määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
26. Ilmoituksen kohteena olevan yhden tai useamman hankintasopimuksen kannalta merkityksellisten, *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* aiemmin esitettyjen julkaisujen päivämäärät ja viitteet.
27. Jos kyseessä on toistuva hankinta, tulevien ilmoitusten arvioitu julkaisuajankohta.
28. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
29. Tieto siitä, sovelletaanko hankintasopimukseen GPA-sopimusta.
30. Muut tiedot.

D OSA

Jälki-ilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(50 artikla)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetiosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toimiala.
3. Tapauksen mukaan maininta siitä, onko hankintaviranomainen yhteishankintayksikkö, tai siitä, että menettelyyn liittyy jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
4. CPV-koodit.
5. Kun kyseessä ovat rakennusurakkasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan rakennustöiden pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavara- ja palveluhankintasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimintus- tai suorituspaikka.
6. Hankinnan kuvaus: rakennusurakan luonne ja laajuus, tavaroiden luonne ja määrä tai arvo, palvelujen luonne ja laajuus. Jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta. Tapauksen mukaan mahdollisten vaihtoehtojen kuvaus.
7. Hankintasopimuksen tekomenettelyn laji. Perustelut mahdolliselle neuvottelumenettelylle, josta ei julkaista ilmoitusta.
8. Tapauksen mukaan maininta siitä,
 - a) liittyykö menettelyyn puitejärjestely;
 - b) liittyykö menettelyyn dynaaminen hankintajärjestelmä.
9. Tämän direktiivin 67 artiklan mukaiset hankintasopimuksen tai -sopimusten tekoperusteet. Tapauksen mukaan maininta siitä, pidettiinkö sähköinen huutokauppa (avoimissa tai rajoitetuissa menettelyissä taikka tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä).
10. Päivä, jona hankintasopimus tai -sopimukset tai puitejärjestely tai -järjestelyt on tehty niiden tekemistä koskevan päätöksen perusteella.
11. Kussakin hankintamenettelyssä vastaanotettujen tarjousten määrä, myös seuraavat tiedot:
 - a) kuinka monta tarjousta saatiin talouden toimijoilta, jotka ovat pieniä ja keskisuuria yrityksiä,
 - b) kuinka monta tarjousta saatiin toisesta jäsenvaltiosta tai kolmannesta maasta;
 - c) sähköisesti vastaanotettujen tarjousten lukumäärä.

12. Kunkin tehdyn hankintasopimuksen osalta kunkin valitun tarjoajan nimi, osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite, mukaan lukien seuraavat:
 - a) tieto siitä, kuuluuko valittu tarjoaja pieniin ja keski-suuriin yrityksiin,
 - b) tieto siitä, tehtiinkö hankintasopimus talouden toimijoiden ryhmittymän kanssa (yhteisyritys, yritysyhmittymä tai muu).
13. Valitun (yhden tai useamman) tarjouksen arvo(t) tai kallein ja halvin tarjous, jotka on otettu hankintasopimuksen tai -sopimusten tekemisessä huomioon.
14. Kunkin tehdyn hankintasopimuksen osalta todennäköisesti alihankintana kolmansille osapuolille annettava sopimus-osuus ja sen arvo.
15. Tieto siitä, liittyykö hankintasopimus Euroopan unionin rahastoista rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
16. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
17. Ilmoituksen kohteena olevan yhden tai useamman hankintasopimuksen kannalta merkityksellisten, *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* aiemmin esitettyjen julkaisujen päivämäärät ja viitteet.
18. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
19. Muut tiedot.

E OSA

Suunnittelukilpailua koskeviin ilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(79 artiklan 1 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Sähköposti- tai internetosoite, josta hankinta-asiakirjat ovat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saatavilla.

Jos hankinta-asiakirjoja ei ole asetettu ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 53 artiklan 1 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa mainituista syistä, tieto siitä, miten ne voi saada.
3. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toiminta-ala.
4. Tapauksen mukaan maininta siitä, onko hankintaviranomainen yhteishankintayksikkö, tai siitä, että menettelyyn liittyy jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
5. CPV-koodit; jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
6. Hankkeen keskeisten ominaisuuksien kuvaus.
7. Mahdollisten palkintojen lukumäärä ja arvo.
8. Suunnittelukilpailun laji (avoin tai rajoitettu).
9. Jos kyseessä on avoin suunnittelukilpailu, hankkeiden esittämisen määräaika.
10. Rajoitetussa suunnittelukilpailussa:
 - a) suunniteltu osallistujamäärä;
 - b) mahdollisesti jo valittujen osallistujien nimet;
 - c) osallistujien valintaperusteet;
 - d) määräaika osallistumishakemusten esittämiselle.

11. Mahdollinen maininta siitä, että osallistuminen on varattu tietylle ammattikunnalle.
12. Hankkeiden arviointiperusteet.
13. Maininta, onko tuomariston päätös hankintaviranomaista sitova.
14. Maininta mahdollisista kaikille osallistujille maksettavista maksuista.
15. Maininta siitä, tehdäänkö suunnittelukilpailun tuloksena hankintasopimuksia suunnittelukilpailun voittajan tai voittajien kanssa.
16. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
17. Muut tiedot.

F OSA

Suunnittelukilpailun tuloksia koskevaan ilmoitukseen sisällytettävät tiedot

(79 artiklan 2 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toimiala.
3. Tapauksen mukaan maininta siitä, onko hankintaviranomainen yhteishankintayksikkö, tai siitä, että menettelyyn liittyy jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
4. CPV-koodit.
5. Hankkeen keskeisten ominaisuuksien kuvaus.
6. Palkintojen arvo.
7. Suunnittelukilpailun laji (avoin tai rajoitettu).
8. Hankkeiden arviointiperusteet.
9. Päivä, jona tuomari teki päätöksensä.
10. Osallistujien lukumäärä:
 - a) osallistuneiden pk-yritysten lukumäärä;
 - b) ulkomaisten osallistujien lukumäärä.
11. Suunnittelukilpailun voittajan tai voittajien nimi, osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite sekä maininta siitä, ovatko voittajat pieniä ja keskisuuria yrityksiä.
12. Tieto siitä, liittyykö suunnittelukilpailu unionin rahastoista rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
13. Ilmoituksen kohteena olevan yhden tai useamman hankkeen kannalta merkityksellisten, *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* aiemmin esitettyjen julkaisujen päivämäärät ja viitteet.
14. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
15. Muut tiedot.

G OSA

Hankintasopimukseen sen toteuttamisen aikana tehtäviä muutoksia koskeviin ilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(72 artiklan 1 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. CPV-koodit.
3. Kun kyseessä ovat rakennusurakkasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan rakennustöiden pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavara- ja palveluhankintasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.
4. Kuvaus hankinnasta ennen ja jälkeen muutoksen: rakennusurakan luonne ja laajuus, tavaroiden luonne ja määrä tai arvo, palvelujen luonne ja laajuus.
5. Muutoksesta aiheutuva mahdollinen hinnankorotus.
6. Kuvaus olosuhteista, joiden vuoksi muutos on tarpeen tehdä.
7. Päivä, jona päätös hankintasopimuksen tekemisestä on tehty.
8. Mahdollisen yhden tai useamman uuden talouden toimijan nimi, osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite.
9. Tieto siitä, liittyykö hankintasopimus unionin rahastoista rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
10. Valvontaelimen ja muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun määrärajoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelinnumero, faksinumero ja sähköposti-osoite, josta nämä tiedot voi saada.
11. Ilmoituksen kohteena olevan yhden tai useamman hankintasopimuksen kannalta merkityksellisten, *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* aiemmin esitettyjen julkaisujen päivämäärät ja viitteet.
12. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
13. Muut tiedot.

H OSA

Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin hankintailmoituksiin sisällytettävät tiedot

(75 artiklan 1 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, sähköposti- ja internetosoite.
2. Kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.
3. Kyseisen hankintasopimuksen lyhyt kuvaus, mukaan lukien CPV-koodit.
4. Osallistumisedellytykset, mukaan lukien seuraavat tiedot:
 - tapauksen mukaan maininta siitä, onko kyseinen hankintasopimus varattu suoja työkeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suoja työohjelmien yhteyteen;
 - tapauksen mukaan maininta siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle.
5. Määräaika, jossa hankintaviranomaiseen on otettava yhteyttä osallistumista varten.
6. Lyhyt kuvaus hankintamenettelyssä sovellettavista keskeisistä piirteistä.

I OSA

Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin ennakoilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(75 artiklan 1 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, sähköposti- ja internetosoite.
2. Kyseisen hankintasopimuksen lyhyt kuvaus, myös sopimuksen ennakoitu kokonaisarvo ja CPV-koodit.
3. Sikäli kuin jo tiedossa:
 - a) kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka
 - b) tavaroiden toimituksen, rakennusurakoiden toteutuksen tai palvelujen suorittamisen aikataulu sekä hankintasopimuksen kesto;
 - c) osallistumisedellytykset, mukaan lukien seuraavat tiedot:
 - tapauksen mukaan maininta siitä, onko kyseinen hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen;
 - tapauksen mukaan maininta siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle;
 - d) lyhyt kuvaus hankintamenettelyssä sovellettavista keskeisistä piirteistä.
4. Maininta siitä, että asiasta kiinnostuneiden talouden toimijoiden on ilmoitettava hankintaviranomaiselle olevansa kiinnostuneita hankintasopimuksesta tai -sopimuksista, sekä määrääjat kiinnostuksenilmausten vastaanottamiselle ja osoite, johon kiinnostuksenilmaukset on toimitettava.

J OSA

Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin jälki-ilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(75 artiklan 2 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, sekä sähköposti- ja internetosoite.
 2. Kyseisen hankintasopimuksen lyhyt kuvaus, myös CPV-koodit.
 3. Kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.
 4. Vastaanotettujen tarjousten lukumäärä.
 5. Maksettu hinta tai hintojen vaihteluväli (ylin ja alin hinta).
 6. Kunkin tehdyn hankintasopimuksen osalta valitun talouden toimijan tai valittujen talouden toimijoiden nimi, osoite, myös NUTS-koodi, sähköposti- ja internetosoite.
 7. Muut tiedot.
-

LIITE VI

SÄHKÖISIÄ HUUTOKAUPPOJA KOSKEVIIN HANKINTA-ASIAKIRJOIHIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

(35 artiklan 4 kohta)

Jos hankintaviranomaiset ovat päättäneet järjestää sähköisen huutokaupan, hankinta-asiakirjoissa on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- a) tekijät, joiden arvot ovat sähköisen huutokaupan kohteena, siltä osin kuin nämä tekijät ovat määrällisesti ilmaistavissa lukuina tai prosenttimäärinä;
 - b) niiden arvojen mahdolliset rajat, jotka voidaan esittää, sellaisina kuin ne ovat hankintasopimuksen kohdetta koskevien eritelmien perusteella;
 - c) tiedot, jotka annetaan tarjoajien käyttöön sähköisen huutokaupan aikana, sekä tarvittaessa tietojen antamisen ajan-kohta;
 - d) tarvittavat tiedot sähköisen huutokaupan kulusta;
 - e) edellytykset, joiden mukaisesti tarjoajat voivat tehdä tarjouksen, ja tapauksen mukaan erityisesti tarjottaessa vaaditut tarjousten väliset vähimmäiserot;
 - f) tarvittavat tiedot käytettävästä sähköisestä järjestelmästä sekä viestintäyhteyttä koskevista yksityiskohdista ja teknisistä eritelmistä.
-

LIITE VII

TIETTYJEN TEKNISETEN ERITELMIEN MÄÄRITELMÄT

Tässä direktiivissä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

1) 'teknisellä eritelmällä' tarkoitetaan jotakin seuraavista:

a) rakennusurakkasopimuksissa kaikkia teknisiä määräyksiä, jotka sisältyvät erityisesti hankinta-asiakirjoihin ja joissa määritellään materiaalilta, tuotteelta tai hankinnalta vaadittavat ominaisuudet, jotta kyseinen materiaali, tuote tai hankinta täyttää hankintaviranomaisen tarkoittaman käytön vaatimukset. Näihin ominaisuuksiin on sisällyttävä ympäristö- ja ilmastomyötäisyyden taso, kaikki vaatimukset täyttävä suunnittelu (mukaan lukien esteettömyys vammaisille henkilöille), vaatimustenmukaisuuden arviointi, suorituskyky, turvallisuus tai mitat, mukaan lukien menettelyt, jotka koskevat laadunvarmistusta, termistöä, tunnuksia, testausta ja testausmenetelmiä, pakkausta, merkitsemistä, etiketointiä ja käyttöohjeita sekä tuotantoprosesseja ja -menetelmiä kaikissa rakennustyön elinkaaren vaiheissa. Näiden ominaisuuksien on sisällettävä myös säännöt, jotka liittyvät suunnitteluun ja kustannuslaskentaan, testaukseen ja tarkastukseen, sekä työn hyväksymisehdot, rakennusmenetelmät ja -tekniikat sekä kaikki muut tekniset edellytykset, jotka hankintaviranomaisen on mahdollista määrätä yleisen tai erityisen sääntelyn puitteissa ja jotka liittyvät valmiiseen työhön ja materiaaleihin tai näiden osiin;

b) tavara- tai palveluhankintasopimuksissa eritelmää asiakirjassa, jossa määritellään tuotteelta tai palvelulta edellytetyt ominaisuudet, esimerkiksi laatutaso, ympäristö- ja ilmastomyötäisyyden taso, kaikki vaatimukset täyttävä suunnittelu (mukaan luettuna esteettömyys vammaisille henkilöille), vaatimustenmukaisuuden arviointi, suorituskyky, tuotteen käyttö, turvallisuus tai mitat, mukaan lukien tuotteeseen kohdistuvat vaatimukset myyntinimityksen, termistön, tunnusten, testauksen ja testausmenetelmien, pakkauksen, merkitsemisen, etiketöinnin, käyttöohjeiden sekä tuotantoprosessien ja -menetelmien osalta kaikissa tavara- tai palveluhankinnan elinkaaren vaiheissa sekä vaatimustenmukaisuuden arviointimenetelmät;

2) 'standardilla' tarkoitetaan tunnustetun standardointielimen toistuvaa tai jatkuvaa käyttöä varten hyväksymää teknistä eritelmää, jonka noudattaminen ei ole pakollista ja joka kuuluu johonkin seuraavista ryhmistä:

a) 'kansainvälisellä standardilla' tarkoitetaan kansainvälisen standardointielimen vahvistamaa standardia, joka on yleisesti saatavilla;

b) 'eurooppalaisella standardilla' tarkoitetaan eurooppalaisen standardointielimen vahvistamaa standardia, joka on yleisesti saatavilla;

c) 'kansallisella standardilla' tarkoitetaan kansallisen standardointielimen vahvistamaa standardia, joka on yleisesti saatavilla;

3) 'eurooppalaisella teknisellä arvioinnilla' tarkoitetaan eurooppalaisen arviointiasiakirjan mukaisesti tehtyä rakennustuotteen perusominaisuuksien suoritustasojen dokumentoitua arviointia sellaisena kuin se on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 305/2011⁽¹⁾ 2 artiklan 12 alakohdassa;

4) 'yhteisellä teknisellä eritelmällä' tarkoitetaan tieto- ja viestintätekniikan teknistä eritelmää, joka on vahvistettu asetuksen (EU) N:o 1025/2012 13 ja 14 artiklan mukaisesti;

5) 'teknisellä viitteellä' tarkoitetaan mitä tahansa muuta eurooppalaisen standardointielimen markkinoiden tarpeet huomioon ottavien menettelyjen mukaisesti laatimaa teknistä määrittelyä kuin eurooppalaista standardia.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 305/2011, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2011, rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta (EUVL L 88, 4.4.2011, s. 5).

LIITE VIII

JULKAISEMISTA KOSKEVAT TIEDOT**1. Ilmoitusten julkaiseminen**

Hankintaviranomaisten on lähetettävä 48, 49, 50, 75 ja 79 artiklassa tarkoitetut ilmoitukset Euroopan unionin julkaisutoimistoon, ja ilmoitukset julkaistaan seuraavien sääntöjen mukaisesti:

Euroopan unionin julkaisutoimisto julkaisee 48, 49, 50, 75 ja 79 artiklassa tarkoitetut ilmoitukset, tai jos kyseessä on 48 artiklan 1 kohdan mukainen ennakkoilmoitusten julkaiseminen hankkijaprofiilissa, hankintaviranomaisten on julkaistava ilmoitus.

Hankintaviranomaiset voivat lisäksi julkaista nämä tiedot internetissä 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua "hankkijaprofiilissa".

Euroopan unionin julkaisutoimisto lähettää hankintaviranomaiselle 51 artiklan 5 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua vahvistuksen.

2. Täydentävien tai lisätietojen julkaiseminen

- a) Jollei 53 artiklan 1 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa toisin säädetä, hankintaviranomaisten on julkaistava hankinta-asiakirjat kokonaisuudessaan internetissä.
- b) Hankkijaprofiili voi sisältää 48 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja ennakkoilmoituksia, tietoja meneillään olevista tarjouspyynnöistä, suunnitelluista ostoista, tehdyistä hankintasopimuksista, peruutetuista menettelyistä sekä muuta hyödyllistä yleistietoa, kuten yhteyspiste, puhelin- ja faksinumero sekä postiosoite ja sähköpostiosoite. Hankkijaprofiili voi niin ikään sisältää tarjouskilpailuun kutsumiseen käytettäviä ennakkoilmoituksia, jotka on julkaistava kansallisesti 52 artiklan nojalla.

3. Lähetyksmuodot ja menettelytavat, kun ilmoitukset lähetetään sähköisesti

Ilmoitusten sähköisessä lähettämisessä sovellettavat komission vahvistamat lähetyksmuodot ja menettelytavat ovat saatavilla internetosoitteessa "http://simap.europa.eu".

LIITE IX

54 ARTIKLAN MUKAISTEN TARJOUSPYYNTÖJEN, VUOROPUHELUUN OSALLISTUMISTA KOSKEVIEN KUTSUJEN TAI KIINNOSTUKSEN VAHVISTAMISPYYNTÖJEN SISÄLTÖ

1. Edellä olevan 54 artiklan mukaisen tarjouspyynnön tai vuoropuheluun osallistumista koskevan kutsun on sisällettävä vähintään seuraavat:

- a) viittaus julkaistuu tarjouskilpailuun;
- b) määräaika tarjousten vastaanottamiselle, osoite, johon tarjoukset on toimitettava, sekä kieli tai kielet, joilla ne on laadittava;
- c) kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä kuulemisvaiheen alkamispäivä ja osoite sekä käytettävä kieli tai kielet;
- d) maininta mahdollisesti toimitettavista asiakirjoista, joko tarjoajan 59 tai 60 artiklan tai tapauksen mukaan 62 artiklan mukaisesti esittämien todennettavissa olevien tietojen tueksi tai mainituissa artikloissa tarkoitettujen tietojen täydentämiseksi sekä 59, 60 ja 62 artiklassa säädetyn edellytyksen;
- e) sopimuksen tekoperusteiden suhteellinen painotus tai tapauskohtaisesti näiden perusteiden aleneva tärkeysjärjestys, jos ne eivät käy ilmi hankintailmoituksesta, kiinnostuksen vahvistamispyynnöstä, teknisistä eritelmistä eivätkä hankekuvauksesta.

Jos on kyse kilpailullisen neuvottelumenettelyn tai innovaatiokumppanuuden mukaisesti tehdyistä hankintasopimuksista, b alakohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta vuoropuheluun tai neuvotteluun osallistumista koskevassa kutsussa, vaan ne ilmoitetaan tarjouspyynnössä.

2. Kun tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, hankintaviranomaisten on myöhemmin pyydettävä kaikkia ehdokkaita vahvistamaan kiinnostuksensa asianomaista hankintasopimusta koskevien yksityiskohtaisten tietojen perusteella, ennen kuin tarjoajien tai neuvottelukumppanien valinta aloitetaan.

Kyseisessä pyynnössä on oltava vähintään seuraavat tiedot:

- a) luonne ja määrä, mukaan lukien kaikki mahdollisuudet lisähankintasopimuksiin ja mahdollisuuksien mukaan arvio ajasta, jona kyseisiä lisähankintamahdollisuuksia voidaan käyttää; uusittavien hankintasopimusten osalta niiden luonne ja määrä sekä mahdollisuuksien mukaan arvio ajankohdasta, jona myöhemmin hankittavien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tarjouskilpailuilmoituksia julkaistaan;
- b) menettelyn luonne: rajoitettu menettely tai tarjousperusteinen neuvottelumenettely;
- c) tapauskohtaisesti ajankohta, jona tavarantoimitus tai rakennusurakan tai palvelujen suorittaminen alkaa tai päättyy;
- d) jos hankinta-asiakirjat eivät ole saatavilla sähköisessä muodossa, osoite ja määräpäivä, jona hankinta-asiakirjoja koskevat hakemukset on viimeistään jätettävä, sekä kieli tai kielet, joilla ne on laadittava;
- e) sen hankintaviranomaisen osoite, joka tekee hankintasopimuksen;
- f) talouden toimijoita koskevat taloudelliset ja tekniset vaatimukset, rahoitustakuut ja muut tiedot;
- g) tarjouskilpailun kohteena olevan hankintasopimuksen laji: osto, leasing, vuokraus tai osamaksukauppa tai useampi näistä; sekä
- h) hankintasopimuksen tekoperusteet ja niiden painotus tai tarvittaessa niiden tärkeysjärjestys, jos kyseisiä tietoja ei mainita ennakoilmoituksessa eikä teknisissä eritelmissä taikka tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa.

LIITE X

LUETTELO 18 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUISTA KANSAINVÄLISISTÄ SOSIAALI- JA YMPÄRISTÖALOJEN SOPIMUKSISTA

- ILO:n yleissopimus nro 87, joka koskee järjestäytymisvapautta ja järjestäytymisoikeuden suojelua.
- ILO:n yleissopimus nro 98, joka koskee järjestäytymisoikeutta ja kollektiivista neuvottelu-oikeutta.
- ILO:n yleissopimus nro 29, joka koskee pakkotyötä.
- ILO:n yleissopimus nro 105, joka koskee pakkotyön poistamista.
- ILO:n yleissopimus nro 138, joka koskee vähimmäisikää.
- ILO:n yleissopimus nro 111, joka koskee työmarkkinoilla ja ammatinharjoittamisen yhteydessä tapahtuvaa syrjintää.
- ILO:n yleissopimus nro 100, joka koskee samanarvoisesta työstä maksettavaa samaa palkkaa.
- ILO:n yleissopimus nro 182, joka koskee lapsityövoiman käytön pahimpia muotoja.
- Otsonikerroksen suojelua koskeva Wienin yleissopimus ja siihen liittyvä Montrealin pöytäkirja otsonikerrosta heikentävistä aineista.
- Vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskeva Baselin yleissopimus (Baselin yleissopimus).
- Pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskeva Tukholman yleissopimus (Tukholman yleissopimus).
- Kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakosuosituksen menettelystä tehty Rotterdamin yleissopimus (UNEP/FAO) (PIC-yleissopimus), Rotterdam, 10. syyskuuta 1998, ja siihen liittyvät kolme alueellista pöytäkirjaa.

LIITE XI

REKISTERIT ⁽¹⁾

Kunkin jäsenvaltion ammatti- tai toimialarekisterit sekä vastaavat ilmoitukset ja todistukset ovat seuraavat:

- Belgiassa "Registre du Commerce/Handelsregister" ja palveluhankintasopimusten osalta "Ordres professionnels/Beroeps-orde",
- Bulgariassa "Търговски регистър",
- Tšekissä "obchodní rejstřík",
- Tanskassa "Erhvervsstyrelsen",
- Saksassa "Handelsregister", "Handwerksrolle" ja palveluhankintasopimusten osalta "Vereinsregister", "Partnerschaftsregister" ja "Mitgliedsverzeichnisse der Berufskammern der Länder",
- Virossa "Registrite ja Infosüsteemide Keskus",
- Irlannissa talouden toimijaa voidaan vaatia esittämään todistus joko "Registrar of Companies"- tai "Registrar of Friendly Societies"-rekisteriin merkinnästä taikka tällaisen todistuksen puuttuessa todistus tämän valahtoisesta ilmoituksesta, jonka mukaan tämä harjoittaa kyseistä ammattia tietyllä paikkakunnalla ja tietyllä toiminimellä sijoittautumisvaltiostaan,
- Kreikassa ympäristö-, aluesuunnittelu- ja julkisten rakennustöiden ministeriön (Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε) urakoitsijoiden yritysrekisteri ("Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων – ΜΕΕΠ") rakennusurakkasopimusten osalta; "Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο" ja "Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού" tavarahankintasopimusten osalta; palveluhankintasopimusten osalta palvelujen suorittajaa voidaan vaatia antamaan notaarille kyseisen ammatin harjoittamista koskeva valahtoinen ilmoitus; voimassa olevassa kansallisessa lainsäädännössä tarkoitetuissa tapauksissa suoritettaessa liitteessä I mainittuja tutkimuspalveluja ammattirekisteri "Μητρώο Μελετητών" ja "Μητρώο Γραφείων Μελετών",
- Espanjassa rakennusurakka- ja palveluhankintasopimusten osalta "Registro Oficial de Licitadores y Empresas Clasificadas del Estado" ja tavarahankintasopimusten osalta "Registro Mercantil" tai rekisteriin kuulumattoman yksityishenkilön osalta todistus tämän valahtoisesta ilmoituksesta, jonka mukaan tämä harjoittaa kyseistä ammattia,
- Ranskassa "Registre du commerce et des sociétés" ja "Répertoire des métiers",
- Kroatiassa "Sudski registar" ja "Obrtni registar" tai, tiettyjen toimintojen osalta, todistus, jonka mukaan asianomaisella henkilöllä on lupa harjoittaa kyseessä olevaa kaupallista toimintaa tai ammattia;
- Italiassa "Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato"; tavara- ja palveluhankintasopimusten osalta myös "Registro delle commissioni provinciali per l'artigianato" tai palveluhankintasopimusten osalta edellä jo mainittujen rekistereiden lisäksi "Consiglio nazionale degli ordini professionali", rakennusurakkasopimusten tai palveluhankintasopimusten osalta edellä jo mainittujen rekistereiden lisäksi "Albo nazionale dei gestori ambientali";
- Kyproksessa rakennusurakkasopimusten osalta urakoitsijaa voidaan vaatia esittämään Insinööri- ja rakennusurakoitsijoiden rekisteröinti- ja lupaneuvoston (Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων) antama todistus insinööri- ja rakennusurakoitsijoiden rekisteröintiä ja lupia koskevan lain mukaisesti; tavara- ja palveluhankintasopimusten osalta tavarantoimittajaa tai palvelujen suorittajaa voidaan vaatia esittämään todistus yhtiö- ja yritysrekisteriin (Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης) merkinnästä tai tällaisen todistuksen puuttuessa todistus tämän valahtoisesta ilmoituksesta, jonka mukaan tämä harjoittaa kyseistä ammattia tietyllä paikkakunnalla ja tietyllä toiminimellä sijoittautumisvaltiostaan,
- Latviassa "Uzņēmumu reģistrs",
- Liettuaassa "Juridinių asmenų registras",
- Luxemburgissa "Registre aux firmes" ja "Rôle de la Chambre des métiers",

⁽¹⁾ Direktiivin 58 artiklan 2 kohtaa sovellettaessa 'ammatti- tai toimialarekistereillä' tarkoitetaan tässä liitteessä olevia rekistereitä ja, jos niitä on kansallisella tasolla muutettu, niitä korvaavia rekistereitä.

- Unkarissa "Cégnyilvántartás", "egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása" ja palveluhankintasopimusten osalta tietty "szakmai kamarák nyilvántartása" tai tiettyjen toimintojen osalta todistus, josta käy ilmi, että asianomainen henkilö on oikeutettu harjoittamaan kyseistä liiketoimintaa tai ammattia,
 - Maltassa talouden toimijan on ilmoitettava "numru ta' registrazzjoni tat-Taxxa tal-Valur Miżjud (VAT) u n-numru tal-licenzja ta' kummerc" ja, jos kyseessä on kumppanuus tai yhtiönä toimiminen, Maltan finanssipalveluviranomaisen (Financial Services Authority) antama asianomainen rekisterinumero,
 - Alankomaissa "Handelsregister",
 - Itävallassa "Firmenbuch", "Gewerberegister" ja "Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern",
 - Puolassa "Krajowy Rejestr Sądowy",
 - Portugalissa "Instituto da Construção e do Imobiliário" (INCI) rakennusurakkasopimusten osalta; "Registro Nacional das Pessoas Colectivas" tavara- ja palveluhankintasopimusten osalta,
 - Romaniassa "Registrul Comerţului",
 - Sloveniassa "sodni register" ja "obrtni register",
 - Slovakiassa "Obchodný register",
 - Suomessa "kaupparekisteri/handelsregistret",
 - Ruotsissa "aktiebolagsregistren", "handelsregistren" tai "föreningsregistren",
 - Yhdistyneessä kuningaskunnassa talouden toimijaa voidaan vaatia esittämään todistus "Registrar of Companies" -rekisteriin merkinnästä yhtiöitynä tai rekisteröitynä taikka tällaisen todistuksen puuttuessa todistus tämän valaehteisestä ilmoituksesta, jonka mukaan tämä harjoittaa kyseistä ammattia tietyllä paikkakunnalla ja tietyllä toiminimellä.
-

LIITE XII

VALINTAPERUSTEIDEN TÄYTTÄMISEN TODISTUSKEINOT

I osa: Taloudellinen tilanne ja rahoitusasema

Osoituksena talouden toimijan taloudellisesta tilanteesta ja rahoitusasemasta voidaan yleensä käyttää yhtä tai useampaa seuraavista asiakirjoista:

- a) pankkien antamat asianmukaiset lausunnot tai tarvittaessa todiste asianmukaisesta ammatinharjoittajan vastuuvakuutuksesta;
- b) tilinpäätökset tai otteet niistä, jos sen valtion lainsäädännössä, johon talouden toimija on sijoittautunut, edellytetään tilinpäätöksen julkistamista;
- c) todistus yrityksen kokonaisliikevaihdosta ja tarvittaessa liikevaihdosta hankintasopimuksen kohteena olevalla toimialalla enintään kolmelta viimeiseltä kuluneelta tilikaudelta sen mukaan, milloin yritys on perustettu tai aloittanut toimintansa, jos liikevaihtoa koskevat tiedot ovat saatavilla.

II osa: Tekninen suorituskyky

Keinot, joilla voidaan todistaa talouden toimijoiden 58 artiklassa tarkoitettu tekninen suorituskyky:

- a) seuraavat luettelot:
 - i) luettelo toteutetuista rakennusurakoista enintään viimeksi kuluneiden viiden vuoden ajalta ja sen tueksi todistukset merkittävimpien rakennusurakoiden asianmukaisesta toteuttamisesta ja lopputuloksesta; jos se on tarpeen riittävän kilpailun varmistamiseksi, hankintaviranomaiset voivat ilmoittaa, että huomioon otetaan todisteet merkityksellisistä rakennusurakoista, jotka on toteutettu yli viisi vuotta sitten;
 - ii) luettelo merkittävimmistä suoritetuista tavarantoimituksista tai palveluista enintään viimeksi kuluneiden kolmen vuoden ajalta ja tiedot niiden arvosta, ajankohdasta sekä julkisesta tai yksityisestä vastaanottajasta. Jos se on tarpeen riittävän kilpailun varmistamiseksi, hankintaviranomaiset voivat ilmoittaa, että huomioon otetaan todisteet merkityksellisistä tavarantoimituksista tai palvelusuorituksista, jotka on tehty yli kolme vuotta sitten;
- b) selvitys asianomaisista talouden toimijan yritykseen suoraan kuuluvista tai kuulumattomista teknisistä asiantuntijoista tai teknisistä laitoksista, erityisesti niistä, jotka vastaavat laadunvalvonnasta, ja, jos kyseessä ovat rakennusurakkasopimukset, niistä, jotka ovat urakoitsijan käytettävissä urakan toteuttamista varten;
- c) kuvaus talouden toimijan laadunvarmistukseen käyttämistä teknisistä välineistä ja toimenpiteistä sekä yrityksen tutkimus- ja kehitysjärjestelmistä;
- d) selvitys toimitusketjun hallinnoinnista ja seurantajärjestelmistä, joita talouden toimija voi soveltaa hankintasopimuksen toteuttamisen yhteydessä;
- e) jos toimitettavat tuotteet tai palvelut ovat monimutkaisia tai niitä tarvitaan poikkeuksellisesti vain tiettyä tarkoitusta varten, tarkastus, jonka suorittaa hankintaviranomainen tai tämän puolesta suostumuksellaan sen maan toimivaltainen virallinen laitos, johon tavarantoimittaja tai palvelujen tarjoaja on sijoittautunut; tarkastus koskee tavarantoimittajan tuotantokapasiteettia tai palvelujen tarjoajan teknistä suorituskykyä ja tarvittaessa tämän käytössä olevia tutkimus- ja kehitysjärjestelmiä sekä laadunvalvontatoimenpiteitä;
- f) palvelujen tarjoajan tai urakoitsijan taikka yrityksen johtohenkilöiden koulutus ja ammatillinen pätevyys, edellyttäen että niitä ei arvioida sopimuksen tekoperusteena;
- g) selvitys ympäristönsäntötoimenpiteistä, jotka talouden toimija toteuttaa hankintasopimuksen toteuttamisen yhteydessä;
- h) ilmoitus palvelujen suorittajan tai urakoitsijan työvoiman vuotuisesta keskimäärästä ja johtohenkilöiden lukumäärästä kolmelta viimeksi kuluneelta vuodelta;
- i) selvitys työvälineistä, kalustosta tai teknisistä laitteista, jotka ovat palvelujen suorittajan tai urakoitsijan käytettävissä hankintasopimuksen toteuttamiseksi;
- j) ilmoitus hankintasopimuksen osasta, jonka talouden toimija aikoo mahdollisesti antaa alihankkijoille;

k) toimitettavien tuotteiden osalta

- i) näytteet, kuvaukset tai valokuvat, joiden aitous on voitava hankintaviranomaisen pyynnöstä todistaa;
 - ii) virallisten laadunvalvontaelinten tai toimivaltaisiksi tunnustettujen laitosten laatimat todistukset, joissa viittauksilla teknisiin eritelmiin tai standardeihin osoitetaan selkeästi määriteltyjen tavaroiden olevan vaatimustenmukaisia.
-

*LIITE XIII***LUETTELO 68 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETUISTA UNIONIN SÄÄDÖKSISTÄ**

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/33/EY

LIITE XIV

74 ARTIKLASSA TARKOITETUT PALVELUT

CPV-koodi	Kuvaus
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Kotiapulaisten hankintapalvelut]; 79624000-4 [Sairaanhoidohenkilöstön hankintapalvelut] ja 79625000-1 [Hoito henkilöstön hankintapalvelut] 85000000-9–85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5; 98500000-8 [Yksityishenkilöitä työllistävät kotitaloudet] ja 98513000-2–98514000-9 [Työvoimapalvelut kotitalouksille, Henkilöstönvälityspalvelut kotitalouksille, Toimistotyöntekijöiden välityspalvelut kotitalouksille, Tilapäistyöntekijät kotitalouksille, Kotiapupalvelut ja Kotipalvelut]	Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut sekä niihin liittyvät palvelut
85321000-5 ja 85322000-2, 75000000-6 [Julkishallinnon palvelut, maanpuolustus ja sosiaaliturvapalvelut], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; 79995000-5–79995200-7; 80000000-4 Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen palvelut–80660000-8; 92000000-1 ja 92700000-8 79950000-8 [Näyttelyjen, messujen ja kongressien järjestelypalvelut], 79951000-5 [Seminaarien järjestäminen], 79952000-2 [Tapahtumapalvelut], 79952100-3 [Kulttuuritapahtumien järjestäminen], 79953000-9 [Festivaalien järjestäminen], 79954000-6 [Juhlien järjestäminen], 79955000-3 [Muotinäytösten järjestäminen], 79956000-0 [Messujen ja näyttelyjen järjestäminen]	Sosiaalialan, koulutuksen, terveydenhuollon ja kulttuurin hallintopalvelut
75300000-9	Pakollisen sosiaaliturvan palvelut ⁽¹⁾
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Sosiaalietuuspalvelut
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 ja 98130000-3	Muut yhteisöön liittyvät, yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut, mukaan lukien ammattiyhdistysten, poliittisten järjestöjen, nuorisoyhdistysten ja muiden erilaisten yhdistysten tarjoamat palvelut
98131000-0	Uskonnollisten järjestöjen palvelut
55100000-1–55410000-7; 55521000-8–55521200-0 [55521000-8 Ateriapalvelut kotitalouksille, 55521100-9 Aterioiden kotiinkuljetuspalvelu, 55521200-0 Ateriakuljetuspalvelut] 55520000-1 Ateriapalvelut, 55522000-5 Muonituspalvelut kuljetusyrityksille, 55523000-2 Muiden yritysten tai muiden laitosten ateriapalvelut, 55524000-9 Kouluruokailupalvelut 55510000-8 Ruokalapalvelut, 55511000-5 Henkilöstöruokalojen ja muiden rajoitetulle asiakaskunnalle tarkoitettujen kahviloiden palvelut, 55512000-2 Ruokalanhoito, 55523100-3 Kouluruokailupalvelut	Hotelli- ja ravintolapalvelut
79100000-5–79140000-7; 75231100-5;	Oikeudelliset palvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 10 artiklan c a alakohdan nojalla
75100000-7–75120000-3; 75123000-4; 75125000-8–75131000-3	Muut hallinnolliset ja valtionhallinnon palvelut
75200000-8–75231000-4	Yhteiskunnalle tuotettavat palvelut

CPV-koodi	Kuvaus
75231210-9-75231230-5; 75240000-0-75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Vankilapalvelut, yleiseen turvallisuuteen liittyvät ja pelastuspalvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 10 artiklan e a alakohdan nojalla
79700000-1-79721000-4 [Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, Turvallisuuspalvelut, Hälytysjärjestelmän valvonta, Vartiointipalvelut, Valvontapalvelut, Seurantajärjestelmään liittyvät palvelut, Karkurien jäljityspalvelut, Partiointipalvelut, Henkilökorttien myöntämispalvelut, Tutkintapalvelut ja Etsivätoimistopalvelut] 79722000-1 [Grafologiapalvelut], 79723000-8 [Jäteanalyysipalvelut]	Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut
98900000-2 [Ulkopuolisten järjestöjen ja toimielinten palvelut] ja 98910000-5 [Kansainvälisten järjestöjen ja toimielinten palvelut]	Kansainväliset palvelut
64000000-6 [Posti- ja televiestintäpalvelut], 64100000-7 [Posti- ja pikälähettiläpalvelut], 64110000-0 [Postipalvelut], 64111000-7 [Sanoma- ja aikakauslehtiin liittyvät postipalvelut], 64112000-4 [Kirjelähetyksiin liittyvät postipalvelut], 64113000-1 [Paketteihin liittyvät postipalvelut], 64114000-8 [Postitoimistopalvelut], 64115000-5 [Postilokerojen vuokrauspalvelut], 64116000-2 [Poste restante -palvelut], 64122000-7 [Toimiston sisäiset posti- ja lähettiläpalvelut]	Postipalvelut
50116510-9 [Autonrenkaiden pinnoitus], 71550000-8 [Sepän palvelut]	Sekalaiset palvelut

(¹) Nämä palvelut eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, jos ne järjestetään muina kuin taloudellisina yleistä etua koskevinä palveluina. Jäsenvaltiot saavat järjestää pakolliset sosiaali- tai muut palvelut joko yleistä taloudellista etua koskevinä palveluina tai muina kuin taloudellisina yleistä etua koskevinä palveluina.

LIITE XV

VASTAAVUUSTAULUKKO

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
1 artiklan 1, 2, 4, 5 ja 6 kohta	—
1 artiklan 3 kohta	10 artikla
2 artiklan 1 kohdan 1 alakohta	1 artiklan 9 kohdan ensimmäinen alakohta
2 artiklan 1 kohdan 2 alakohta	7 artiklan a alakohta
2 artiklan 1 kohdan 3 alakohta	—
2 artiklan 1 kohdan 4 alakohdan a alakohta	1 artiklan 9 kohdan toisen alakohdan a alakohta
2 artiklan 1 kohdan 4 alakohdan b alakohta	1 artiklan 9 kohdan toisen alakohdan b alakohta
2 artiklan 1 kohdan 4 alakohdan c alakohta	1 artiklan 9 kohdan toisen alakohdan c alakohta
2 artiklan 1 kohdan 5 alakohta	1 artiklan 2 kohdan a alakohta
2 artiklan 1 kohdan 6 alakohta	1 artiklan 2 kohdan b alakohdan ensimmäinen virke
2 artiklan 1 kohdan 7 alakohta	1 artiklan 2 kohdan b alakohdan toinen virke
2 artiklan 1 kohdan 8 alakohta	1 artiklan 2 kohdan c alakohta
2 artiklan 1 kohdan 9 alakohta	1 artiklan 2 kohdan d alakohta
2 artiklan 1 kohdan 10 alakohta	1 artiklan 8 kohdan toinen alakohta
2 artiklan 1 kohdan 11 alakohta	1 artiklan 8 kohdan kolmas alakohta
2 artiklan 1 kohdan 12 alakohta	1 artiklan 8 kohdan kolmas alakohta
2 artiklan 1 kohdan 13 alakohta	23 artiklan 1 kohta
2 artiklan 1 kohdan 14 alakohta	1 artiklan 10 kohta
2 artiklan 1 kohdan 15 alakohta	—
2 artiklan 1 kohdan 16 alakohta	1 artiklan 10 kohta
2 artiklan 1 kohdan 17 alakohta	—
2 artiklan 1 kohdan 18 alakohta	1 artiklan 12 kohta
2 artiklan 1 kohdan 19 alakohta	1 artiklan 13 kohta
2 artiklan 1 kohdan 20 alakohta	—
2 artiklan 1 kohdan 21 alakohta	1 artiklan 11 kohdan e alakohta
2 artiklan 1 kohdan 22 alakohta	—

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
2 artiklan 1 kohdan 23 alakohta	—
2 artiklan 1 kohdan 24 alakohta	—
2 artiklan 2 kohta	—
3 artiklan 1 kohta	—
3 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta	—
3 artiklan 2 kohdan toinen alakohta	22 artikla; 1 artiklan 2 kohdan d alakohta
3 artiklan 3 kohta	—
3 artiklan 4 kohta	—
3 artiklan 5 kohta	—
3 artiklan 6 kohta	—
4 artikla	7 ja 67 artikla
5 artiklan 1 kohta	9 artiklan 1 kohta
5 artiklan 2 kohta	—
5 artiklan 3 kohta	9 artiklan 3 kohta ja 7 kohdan toinen alakohta
5 artiklan 4 kohta	9 artiklan 2 kohta
5 artiklan 5 kohta	9 artiklan 9 kohta
5 artiklan 6 kohta	—
5 artiklan 7 kohta	9 artiklan 4 kohta
5 artiklan 8 kohta	9 artiklan 5 kohdan a alakohdan ensimmäinen alakohta
5 artiklan 9 kohta	9 artiklan 5 kohdan b alakohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
5 artiklan 10 kohta	9 artiklan 5 kohdan a alakohdan kolmas alakohta; 9 artiklan 5 kohdan b alakohdan kolmas alakohta
5 artiklan 11 kohta	9 artiklan 7 kohta
5 artiklan 12 kohta	9 artiklan 6 kohta
5 artiklan 13 kohta	9 artiklan 8 kohdan a alakohta
5 artiklan 14 kohta	9 artiklan 8 kohdan b alakohta
6 artiklan 1–6 kohta	78 artikla; 79 artiklan 2 kohdan a alakohta
6 artiklan 7 kohta	79 artiklan 2 kohdan d alakohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
7 artikla	12 artikla; 68 artiklan a alakohta
8 artiklan ensimmäinen alakohta	13 artikla; 68 artiklan b alakohta
8 artiklan toinen alakohta	1 artiklan 15 kohta
9 artikla	15 artikla; 68 artiklan b alakohta
10 artiklan a alakohta	16 artiklan a alakohta
10 artiklan b alakohta	16 artiklan b alakohta
10 artiklan c alakohta	16 artiklan c alakohta
10 artiklan d alakohta	—
10 artiklan e alakohta	16 artiklan d alakohta
10 artiklan f alakohta	—
10 artiklan g alakohta	16 artiklan e alakohta
10 artiklan h alakohta	—
10 artiklan i alakohta	—
10 artiklan j alakohta	—
11 artikla	18 artikla
12 artikla	—
13 artiklan ensimmäinen kohta	8 artiklan ensimmäinen kohta
13 artiklan toinen kohta	8 artiklan toinen kohta
14 artikla	16 artiklan f alakohta
15 artiklan 1 ja 2 kohta	10 artikla; 14 artikla; 68 artiklan b alakohta
15 artiklan 3 kohta	14 artikla; 68 artiklan b alakohta
16 artikla	—
17 artiklan 1 kohta	10 artiklan toinen kohta; direktiivin 2009/81/EY 12 artikla
17 artiklan 2 kohta	—
18 artiklan 1 kohta	2 artikla
18 artiklan 2 kohta	—
19 artiklan 1 kohta	4 artiklan 1 kohta
19 artiklan 2 ja 3 kohta	4 artiklan 2 kohta
20 artiklan 1 kohta	19 artikla

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
20 artiklan 2 kohta	19 artiklan toinen alakohta
21 artiklan 1 kohta	6 artikla
21 artiklan 2 kohta	—
22 artiklan 1 kohta	42 artiklan 1, 2 ja 4 kohta; 71 artiklan 1 kohta
22 artiklan 2 kohta	—
22 artiklan 3 kohta	42 artiklan 3 kohta; 71 artiklan 2 kohta
22 artiklan 4 kohta	—
22 artiklan 5 kohta	—
22 artiklan 6 kohta	42 artiklan 5 ja 6 kohta; 71 artiklan 3 kohta
22 artiklan 7 kohdan ensimmäinen alakohta	79 artiklan 2 kohdan g alakohta
22 artiklan 7 kohdan toinen ja kolmas alakohta	—
23 artiklan 1 kohta	1 artiklan 14 kohdan ensimmäinen alakohta
23 artiklan 2 kohta	79 artiklan 2 kohdan e ja f alakohta
24 artikla	—
25 artikla	5 artikla
26 artiklan 1 kohta	28 artiklan ensimmäinen kohta
26 artiklan 2 kohta	28 artiklan toinen kohta
26 artiklan 3 kohta	—
26 artiklan 4 kohta	28 artiklan toinen kohta; 30 artiklan 1 kohta
26 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta	35 artiklan 2 kohta
26 artiklan 5 kohdan toinen alakohta	—
26 artiklan 6 kohta	28 artiklan toinen alakohta
27 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	1 artiklan 11 kohdan a alakohta
27 artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta	38 artiklan 2 kohta
27 artiklan 2 kohta	38 artiklan 4 kohta
27 artiklan 3 kohta	—
27 artiklan 4 kohta	—
28 artiklan 1 kohta	38 artiklan 3 kohdan a alakohta; 1 artiklan 11 kohdan b alakohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
28 artiklan 2 kohta	1 artiklan 11 kohdan b alakohta; 38 artiklan 3 kohdan b alakohta; 44 artiklan 3 kohdan ensimmäinen virke
28 artiklan 3 kohta	38 artiklan 4 kohta
28 artiklan 4 kohta	—
28 artiklan 5 kohta	—
28 artiklan 6 kohta	38 artiklan 8 kohta
29 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	1 artiklan 11 kohdan d alakohta
29 artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta	—
29 artiklan 1 kohdan neljäs alakohta	38 artiklan 3 kohdan a ja b alakohta
29 artiklan 2 kohta	1 artiklan 11 kohdan d alakohta; 44 artiklan 3 kohdan ensimmäinen virke
29 artiklan 3 kohta	30 artiklan 2 kohta
29 artiklan 4 kohta	—
29 artiklan 5 kohta	30 artiklan 3 kohta
29 artiklan 6 kohta	30 artiklan 4 kohta
29 artiklan 7 kohta	30 artiklan 2 kohta
30 artiklan 1 kohta	1 artiklan 11 kohdan c alakohta; 38 artiklan 3 kohta; 44 artiklan 3 kohdan ensimmäinen virke
30 artiklan 2 kohta	29 artiklan 2 ja 7 kohta
30 artiklan 3 kohta	29 artiklan 3 kohta
30 artiklan 4 kohta	29 artiklan 4 kohta
30 artiklan 5 kohta	29 artiklan 5 kohta
30 artiklan 6 kohta	29 artiklan 6 kohta
30 artiklan 7 kohta	29 artiklan 7 kohta
30 artiklan 8 kohta	29 artiklan 8 kohta
31 artikla	—
32 artiklan 1 kohta	31 artiklan ensimmäinen virke
32 artiklan 2 kohdan a alakohta	31 artiklan 1 kohdan a alakohta
32 artiklan 2 kohdan b alakohta	31 artiklan 1 kohdan b alakohta
32 artiklan 2 kohdan c alakohta	31 artiklan 1 kohdan c alakohta
32 artiklan 3 kohdan alakohta	31 artiklan 2 kohdan a alakohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
32 artiklan 3 kohdan b alakohta	31 artiklan 2 kohdan b alakohta
32 artiklan 3 kohdan c alakohta	31 artiklan 2 kohdan c alakohta
32 artiklan 3 kohdan d alakohta	31 artiklan 2 kohdan d alakohta
32 artiklan 4 kohta	31 artiklan 3 kohta
32 artiklan 5 kohta	31 artiklan 4 kohdan b alakohta
33 artiklan 1 kohta	32 artiklan 1 kohta; 1 artiklan 5 kohta; 32 artiklan 2 kohdan ensimmäinen ja neljäs alakohta
33 artiklan 2 kohta	32 artiklan 2 kohdan toinen ja kolmas alakohta
33 artiklan 3 kohta	32 artiklan 3 kohta
33 artiklan 4 kohta	32 artiklan 4 kohta
33 artiklan 5 kohta	32 artiklan 4 kohta
34 artiklan 1 kohta	33 artiklan 1 kohta; 1 artiklan 6 kohta
34 artiklan 2 kohta	33 artiklan 2 kohta
34 artiklan 3 kohta	33 artiklan 2 kohdan loppuosa
34 artiklan 4 kohta	33 artiklan 3 kohta
34 artiklan 5 kohta	33 artiklan 4 kohta
34 artiklan 6 kohta	33 artiklan 6 kohta
34 artiklan 7 kohta	—
34 artiklan 8 kohta	—
34 artiklan 9 kohta	33 artiklan 7 kohdan kolmas alakohta
35 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	54 artiklan 1 kohta
35 artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta	1 artiklan 7 kohta
35 artiklan 2 kohta	54 artiklan 2 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
35 artiklan 3 kohta	54 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta
35 artiklan 4 kohta	54 artiklan 3 kohta
35 artiklan 5 kohta	54 artiklan 4 kohta
35 artiklan 6 kohta	54 artiklan 5 kohta
35 artiklan 7 kohta	54 artiklan 6 kohta
35 artiklan 8 kohta	54 artiklan 7 kohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
35 artiklan 9 kohta	54 artiklan 8 kohdan ensimmäinen alakohta
36 artikla	—
37 artiklan 1 kohta	11 artiklan 1 kohta
37 artiklan 2 kohta	11 artiklan 2 kohta
37 artiklan 3 kohta	—
37 artiklan 4 kohta	11 artiklan 2 kohta
38 artikla	—
39 artikla	—
40 artikla	Johdanto-osan 8 kappale
41 artikla	—
42 artiklan 1 kohta	23 artiklan 1 kohta
42 artiklan 2 kohta	23 artiklan 2 kohta
42 artiklan 3 kohta	23 artiklan 3 kohta
42 artiklan 4 kohta	23 artiklan 8 kohta
42 artiklan 5 kohta	23 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta
42 artiklan 6 kohta	23 artiklan 5 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
43 artiklan 1 kohta	23 artiklan 6 kohta
43 artiklan 2 kohta	23 artiklan 6 kohdan ensimmäinen luettelukohta
44 artiklan 1 kohta	23 artiklan 4 kohdan toinen alakohta, 5 kohdan toinen ja kolmas alakohta, 6 kohdan toinen alakohta ja 7 kohta
44 artiklan 2 kohta	23 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta, 5 kohdan ensimmäinen alakohta ja 6 kohdan ensimmäinen alakohta
44 artiklan 3 kohta	—
45 artiklan 1 kohta	24 artiklan 1 ja 2 kohta
45 artiklan 2 kohta	24 artiklan 3 kohta
45 artiklan 3 kohta	24 artiklan 4 kohta
46 artikla	—
47 artiklan 1 kohta	38 artiklan 1 kohta
47 artiklan 2 kohta	38 artiklan 7 kohta
47 artiklan 3 kohta	38 artiklan 7 kohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
48 artiklan 1 kohta	35 artiklan 1 kohta; 36 artiklan 1 kohta
48 artiklan 2 kohta	—
49 artikla	35 artiklan 2 kohta; 36 artiklan 1 kohta
50 artiklan 1–3 kohta	35 artiklan 4 kohdan ensimmäinen–kolmas alakohta; 36 artiklan 1 kohta
50 artiklan 4 kohta	35 artiklan 4 kohdan viides alakohta
51 artiklan 1 kohta	36 artiklan 1 kohta; 79 artiklan 1 kohdan a alakohta
51 artiklan 2 kohta	36 artiklan 2 kohta
51 artiklan 2 kohta	36 artiklan 3 kohta ja 4 kohdan toinen alakohta
51 artiklan 3 kohta	36 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta
51 artiklan 4 kohta	—
51 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta	36 artiklan 7 kohta
51 artiklan 5 kohdan toinen alakohta	36 artiklan 8 kohta
51 artiklan 6 kohta	37 artikla
52 artiklan 1 kohta	36 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta
52 artiklan 2 ja 3 kohta	36 artiklan 5 kohdan toinen ja kolmas alakohta
53 artiklan 1 kohta	38 artiklan 6 kohta
53 artiklan 2 kohta	39 artiklan 2 kohta
54 artiklan 1 kohta	40 artiklan 1 kohta
54 artiklan 2 kohta	40 artiklan 2 kohta
55 artiklan 1 kohta	41 artiklan 1 kohta
55 artiklan 2 kohta	41 artiklan 2 kohta
55 artiklan 3 kohta	41 artiklan 3 kohta
56 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	44 artiklan 1 kohta
56 artiklan 1 kohdan toinen alakohta	—
56 artiklan 2 kohta	—
56 artiklan 3 kohta	—
56 artiklan 4 kohta	—
57 artiklan 1 kohta	45 artiklan 1 kohta
57 artiklan 2 kohta	45 artiklan 2 kohdan e ja f alakohta
57 artiklan 3 kohta	45 artiklan 1 kohdan toinen alakohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
57 artiklan 4 kohta	45 artiklan 2 kohta
57 artiklan 5 kohta	—
57 artiklan 6 kohta	—
57 artiklan 7 kohta	45 artiklan 1 kohdan toinen alakohta ja 2 kohdan toinen alakohta
58 artiklan 1 kohta	44 artiklan 1 kohta ja 2 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
58 artiklan 2 kohta	46 artikla
58 artiklan 3 kohta	47 artikla
58 artiklan 4 kohta	48 artikla
58 artiklan 5 kohta	44 artiklan 2 kohta
59 artikla	—
60 artiklan 1 kohta	47 artiklan 4 ja 5 kohta; 48 artiklan 6 kohta
60 artiklan 2 kohta	45 artiklan 3 kohta
60 artiklan 3 ja 4 kohta	47 artiklan 1 ja 5 kohta; 48 artiklan 2 kohta
60 artiklan 5 kohta	—
61 artikla	—
62 artiklan 1 kohta	49 artikla
62 artiklan 2 kohta	50 artikla
62 artiklan 3 kohta	—
63 artiklan 1 kohta	47 artiklan 2 ja 3 kohta; 48 artiklan 3 ja 4 kohta
63 artiklan 2 kohta	—
64 artiklan 1 kohta	52 artiklan 1 ja 7 kohta
64 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta	52 artiklan 1 kohdan toinen alakohta
64 artiklan 2 kohdan toinen alakohta	52 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta
64 artiklan 3 kohta	52 artiklan 2 kohta
64 artiklan 4 kohta	52 artiklan 3 kohta
64 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta	52 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta
64 artiklan 5 kohdan toinen alakohta	52 artiklan 4 kohdan toinen alakohta
64 artiklan 6 kohdan ensimmäinen alakohta	52 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta
64 artiklan 6 kohdan toinen alakohta	52 artiklan 6 kohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
64 artiklan 7 kohta	52 artiklan 5 kohdan toinen alakohta
64 artiklan 8 kohta	—
65 artikla	44 artiklan 3 kohta
66 artikla	44 artiklan 4 kohta
67 artiklan 1 kohta	53 artiklan 1 kohta
67 artiklan 2 kohta	53 artiklan 1 kohta
67 artiklan 3 kohta	—
67 artiklan 4 kohta	Johdanto-osan 1 kappale ja johdanto-osan 46 kappaleen kolmas kappale
67 artiklan 5 kohta	53 artiklan 2 kohta
68 artikla	—
69 artiklan 1 kohta	55 artiklan 1 kohta
69 artiklan 2 kohdan a alakohta	55 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a alakohta
69 artiklan 2 kohdan b alakohta	55 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan b alakohta
69 artiklan 2 kohdan c alakohta	55 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan c alakohta
69 artiklan kohdan d alakohta	55 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan d alakohta
69 artiklan 2 kohdan e alakohta	—
69 artiklan 2 kohdan f alakohta	55 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan e alakohta
69 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta	55 artiklan 2 kohta
69 artiklan 3 kohdan toinen alakohta	—
69 artiklan 4 kohta	55 artiklan 3 kohta
69 artiklan 5 kohta	—
70 artikla	26 artikla
71 artiklan 1 kohta	—
71 artiklan 2 kohta	25 artiklan ensimmäinen kohta
71 artiklan 3 kohta	—
71 artiklan 4 kohta	25 artiklan toinen kohta
71 artiklan 5–8 kohta	—
72 artikla	—
73 artikla	—

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
74 artikla	—
75 artikla	—
76 artikla	—
77 artikla	—
78 artikla	67 artiklan 2 kohta
79 artiklan 1 ja 2 kohta	69 artiklan 1 ja 2 kohta
79 artiklan 3 kohta	70 artiklan 1 kohta; 79 artiklan 1 kohdan a alakohta
80 artiklan 1 kohta	—
80 artiklan 2 kohta	66 artiklan 2 kohta
80 artiklan 3 kohta	72 artikla
81 artikla	73 artikla
82 artikla	74 artikla
83 artiklan 1 kohta	81 artiklan ensimmäinen alakohta
83 artiklan 2–6 kohta	—
84 artikla	43 artikla
85 artiklan	—
86 artikla	—
87 artikla	77 artiklan 3 ja 4 kohta
88 artikla	77 artiklan 5 kohta
89 artiklan 1 ja 2 kohta	77 artiklan 1 ja 2 kohta
89 artiklan 3 kohta	—
90 artiklan 1 kohta	80 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta
90 artiklan 2–5 kohta	—
90 artiklan 6 kohta	80 artiklan 1 kohdan toinen alakohta
91 artikla	82 artikla
92 artikla	—
93 artikla	83 artikla
94 artikla	84 artikla
Liite I	Liite IV

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
Liite II	Liite I
Liite III	Liite V
—	Liite III
Liite IV, a–f kohta	Liite X, b–h kohta
Liite IV, g kohta	—
Liite V, A osa	Liite VII – A
Liite V, B osassa oleva I kohta	Liite VII – A
Liite V, B osassa oleva II kohta	—
Liite V, C osa	Liite VII – A
Liite V, D osa	Liite VII – A
Liite V, E osa	Liite VII – D
Liite V, F osa	Liite VII – D
Liite V, G osa	—
Liite V, H osa	—
Liite V, I osa	—
Liite V, J osa	—
Liite VI	54 artiklan 3 kohdan a–f alakohta
Liite VII	Liite VI
Liite VIII	Liite VIII
Liite IX, 1 kohta	40 artiklan 5 kohta
Liite IX, 2 kohta	—
Liite X	—
Liite XI	Liite IX A, B ja C
Liite XII, I osa	47 artiklan 1 kohta
Liite XII, II osa	48 artiklan 2 kohta
Liite XIII	—
Liite XIV	Liite II
Liite XV	Liite XII